અનેક વાર્તાનાં રહસ્યો

સંપાદક : મુનિ ભવ્યદર્શનવિજય ગણી

અનેક વાર્તાનાં રહસ્યો

શ્રી. શ્રીપાલનગર જૈન જ્ઞાન
વાલકેશ્વર મુંબઈ-૬.

: સંપાદક :

અખંડબાલબ્રહ્મચારી પ.પૂ.આ.શ્રી
વિજય મિત્રાનંદસૂરીશ્વરજી મહારાજાના
શિષ્યરત્ન **પૂ.મુનિરાજશ્રી ભવ્યદર્શનવિજયજી ગણિવર**

: સંગ્રાહક :

મુનિશ્રી દર્શનયશવિજયજી મ.સા.

પ્રકાશક :

પૂ.પં.શ્રી પદ્મવિજયજી ગણિવર જૈન ગ્રંથમાળા ટ્રસ્ટ

૫, વિવેક ડુપ્લેક્ષ, દશાપોરવાડ સોસાયટી, પાલડી, અમદાવાદ - ૭.

: પ્રથમાવૃત્તિ :

સંવત ૨૦૫૯, શ્રાવણ વદ ૧૨, તા.૨૪-૮-૨૦૦૩, રવિવાર

નકલ : ૨૦૦૦

મૂલ્ય : વારંવાર વાંચવું અને વંચાવવું

પ્રાપ્તિસ્થાન

જ્યોતીન્દ્રભાઈ જે. શાહ
૩-૪/બી, કંચનતારા એપાર્ટમેન્ટ,
જૈનનગર, નવા શારદામંદિર રોડ,
પાલડી, અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૦૭.
✆ : (ઘર) ૬૬૪૦૬૨૬,
૬૬૪૦૨૮૩

નૌતમભાઈ આર. વકીલ
૧૬, ન્યુ આશિષ ફ્લેટ્સ,
પાલડી ચાર રસ્તા,
અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૦૬.
✆ : (ઑ) ૬૫૭૫૮૨૩,
૬૫૭૫૯૭૭

ભરતકુમાર ચીમનલાલ
"આનંદ" સૌરાષ્ટ્ર સોસાયટી,
દેવદીપ ડુપ્લેક્ષ સામે, પાલડી,
અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૦૭.

પ્રબોધભાઈ રમણલાલ શાહ
૭૮-૨૧, બીજે માળે,
પાટણ જૈન મંડળ નં.૩,
મરીન ડ્રાઈવ, મુંબઈ - ૨૦.
✆ : (ઘર) ૨૨૮૧૧૨૮૦,
૨૨૮૧૨૦૪૦

અક્ષરાંકન-મુદ્રણ

જિનેશ્વર ગ્રાફીક્સ, ફોન : ૬૪૦૬૩૯૧ (મો) ૯૮૨૪૦ ૧૫૫૧૪

વાર્તા રે વાર્તા...

શ્રમણ ભગવાન શ્રી મહાવીરપ્રભુના શ્રી મુખે ત્રિપદી સાંભળીને શ્રી ગણધરભગવંતો દ્વાદશાંગીની રચના કરે છે. એ દ્વાદશાંગી (બાર અંગ શાસ્ત્રો)ના છઠ્ઠા આગમગ્રંથમાં સાડા ત્રણ ક્રોડ કથાઓ હતી. ચાર અનુયોગમાં વહેંચાયેલા શાસ્ત્રોમાં કથાનુયોગ પણ ખૂબ વિસ્તૃત અને ઉપકારક છે. બાળ-અજ્ઞાનજીવોને પણ ગહન તત્ત્વનો બોધ કરાવવામાં કથાઓનો ફાળો નાનો સૂનો નથી.

જૈનશાસ્ત્રના વિરાટકાય કથાસાગરના વીણેલાં મોતી જેવી કેટલીક કથાઓ આ પુસ્તિકામાં સંગ્રહિત થઈ છે. કથાઓમાં ધર્મબોધ કરાવવાનું જેમ સામર્થ્ય છે. તેમ ધર્મમાં જોમ જગાડવાનું, સત્ત્વ પેદા કરવાનું, વ્રત-નિયમ-પચ્ચક્ખાણ(વિરતિ)નું પરાક્રમ કરાવવાનું સામર્થ્ય રહેલું છે.

જૈનશાસનના કથાનુયોગમાં ખૂબી એ છે કે, આ કથાઓમાં સંવેગ, વૈરાગ્ય અને મોક્ષ ઠાંસીને ભર્યો છે !

આ કથાના વાંચન દ્વારા વાચકો પણ આવું જ કોઈ પરાક્રમ કરવા દ્વારા મોક્ષના માર્ગે પ્રગતિ કરનારા બને એ જ અભ્યર્થના...

મુ. ભવ્યદર્શનવિજય ગણિવર

કિંચિત્

સંસ્કારપોષક બોધદાયક દૃષ્ટાંતો એ વિશ્વનું એક ઉત્તમ ધન છે. ઉપદેશમાં આવતી કઠિન જણાતી વાતને પણ સરળતાથી સમજાવવાના કાર્યમાં દૃષ્ટાંતો ઘણાં જ ઉપયોગી નીવડે છે. ધર્મકથાઓ સહજ ભાવે સુગમ્ય હોવાથી આબાલ વૃદ્ધજનો અસાધારણ ઉત્કંઠા સહ તેમાં રસીયા બને છે.

પ્રાચીન સાહિત્ય તરફ આપણે નજર કરીશું તો આપણને સ્પષ્ટ જણાશે કે તેમાં કથાનુયોગમાં કરોડો કથાઓ એમાં હતી. પ્રાચીન કાળમાં કોઈપણ કથા આશય વગરની રચાતી નહોતી અને એ આશય પણ પુણ્યાત્માઓમાં કેવળ ઉત્તમ સંસ્કારો રેડવાનો હતો.

ઉપદેશને અસરકારક બનાવવા માટે કોઈપણ કાળમાં અને કોઈપણ ક્ષેત્રમાં દૃષ્ટાંતો વિના ચાલ્યું નથી અને તેથી સર્વકાળમાં અને સર્વક્ષેત્રમાં વિચારક પુરુષોએ એનો એક સરખો ઉપયોગ કર્યો છે.

મારા આત્મકલ્યાણ માટે હું જે કોઈ વાર્તા વાંચતો હતો. તે વાર્તાનાં પોઈન્ટો નોંધી લેતો હતો. મારા એ પોઈન્ટસ્‌નો જ્યારે બીજા ગુરુભગવંતોએ ઝેરોક્ષ કરી ઉપયોગ કર્યો ત્યારે મને થયું કે આ જો વ્યવસ્થિત તૈયાર થાય તો વક્તાઓને ખાસ ઉપયોગી થશે.

અનેક વાર્તાનાં રહસ્યો પુસ્તકમાં ૫૦૦ થી વધુ કથાઓનાંપોઈન્ટસ્ નોંધ્યા છે. જે કોઈએ એક વખત પણ આમાંની એક કથા પહેલાં વાંચી હશે કે સાંભળી હશે. તે પુણ્યાત્મા જો આ પોઈન્ટસ્‌ને વાંચવા દ્વારા વિચારશે તો આખી વાર્તા ઉપસ્થિત થઈ જશે.

દરેક કથામાં કોઈને કોઈ હિતશિક્ષાને મધ્યબિંદુ રાખીને તેને સરળતાપૂર્વક સમજાવવાનો પ્રયત્ન હોય છે. તેથી દરેક કથાના પ્રારંભમાં તે કથાના વિષયોને અને રહસ્યોને કહ્યાં છે.

જિજ્ઞાસુ જીવોને આમાંથી પોતાને ઉપયોગી કંઈકને કંઈક સંસ્કારપોષક સાત્ત્વિક સામગ્રી મળી જ રહેશે. શ્રુતભક્તિ કરનારા પુણ્યાત્માઓની હાર્દિક અનુમોદના.

પ્રાંતે, આ પુસ્તકમાં જિનવચન વિરુદ્ધ પ્રમાદથી કે ક્ષયોપશમની મંદતાથી કંઈપણ લખાઈ ગયું હોય તો મિચ્છા મિ દુક્કડં.

- મુનિ દર્શનયશવિજય

'અનેક વાર્તાનાં રહસ્યો' અને **'મનનાં ગૂઢ રહસ્યો'** પુસ્તકના
પ્રકાશન કાર્યમાં સુકૃતના સહભાગી થનાર પુણ્યશાળીઓ

શ્રુતઆધાર

'અનેક વાર્તાનાં રહસ્યો' પુસ્તકના વિમોચનનો લાભ

જયંતિલાલ કેશવલાલ શાહ

હ. અ.સૌ.લીલાવતીબેન, પુત્ર : મુકેશભાઈ,
પુત્રવધુ : અ.સૌ.નીલાબેન, પૌત્ર-પૌત્રી : મંથન, મનાલી
૧૪, ઋષભ સોસાયટી, શાંતીવન બસ સ્ટેન્ડ પાસે, પાલડી, અમદાવાદ-૭.

'મનનાં ગૂઢ રહસ્યો' પુસ્તકના વિમોચનનો લાભ

સુભદ્રાબેન મોતીલાલ મોહનલાલ

હ.કૈલાશચંદ્ર, કુમારભાઈ, ભદ્રાબેન
ગીતાબાગ સોસાયટી, પાલડી, અમદાવાદ - ૭.

આપે આપની લક્ષ્મીનો જ્ઞાનપ્રસારમાં (પુસ્તક વિમોચનમાં) સદ્વ્યય કરી તેને પુણ્યલક્ષ્મી બનાવી છે. આપની શ્રુતભક્તિને હાર્દિક અભિનંદન.

શ્રુતપ્રેમી

- ચિ. કાર્તિકના જ્ઞાનાવરણીયકર્મ ક્ષયોપશમ નિમિત્તે હ.નરેશભાઈ, મુંબઈ
- માણેકલાલ મોહોલાલ ઝવેરી — મુંબઈ
- આનંદસુમંગલ પરિવાર હ. સુનંદાબેન વહોરા — U.S.A.,અમદાવાદ
- અ.સૌ.લીનાબેનનાં મૃત્યુજય તપની તથા પંકજભાઈ ઝવેરીનાં કંઠાભરણ તપની અનુમોદનાર્થે — અમદાવાદ
- સેવંતીલાલ ઉત્તમલાલ શાહ, હ.વિપુલભાઈ — અમદાવાદ

શ્રુતભક્ત

❖ અ.સૌ.કુમુદબેન દિનેશચંદ્ર શાહ, હ. નિમેષ, અમિત	મુંબઈ
❖ અ.સૌ.ચેતનાબેન સુરેશચંદ્ર પટવા, હ.આશિષ, ગૌતમ	મુંબઈ
❖ અ.સૌ.અરૂણાબેન પ્રબોધભાઈ શાહ, હ.સંજય, સેજલ, નિયોશી	મુંબઈ
❖ અ.સૌ.સુરેખાબેન લલીતભાઈ શાહ, હ.નીરળ, નીરજ	યુ.એસ.એ.
❖ શાંતીલાલ પોપટલાલ શાહ, હ. દિનેશભાઈ	મુંબઈ
❖ કુસુમબેન શાંતીલાલ શાહ, હ. દિનેશભાઈ	મુંબઈ
❖ અ.સૌ.હસુમતીબેન શશીકાંતભાઈ શાહ, હ.દીપકભાઈ	મુંબઈ
❖ અ.સૌ.કલાબેન તારાચંદ સંઘવી	મુંબઈ
❖ અ.સૌ.હેમાક્ષીબેન હરેશભાઈ શાહ, હ.ક્વીની, મનાલી	પુના
❖ હેમેન્દ્રભાઈ ચંદુલાલ શાહ, હ.ગુંજન	અમદાવાદ
❖ ચંચલબેન હજારીમલ	અમદાવાદ
❖ ઉર્મિલાબેન ભૂપેન્દ્રભાઈ શાહ	અમદાવાદ
❖ કમલાબેન અંબાલાલ શાહ	અમદાવાદ
❖ એક ભક્ત તરફથી	અમદાવાદ
❖ જયંતીલાલ મણીલાલ દામાણી	અમદાવાદ
❖ પ્રતિક ધનપતભાઈ, હ.ચંપાલાલજી	અમદાવાદ
❖ શશીકાંતભાઈ સકરચંદભાઈ શાહ	અમદાવાદ
❖ પ્રવીણભાઈ ભોગીલાલ શાહ	અમદાવાદ
❖ બાબુલાલ લક્ષ્મીચંદ મહેતા	અમદાવાદ
❖ ચંદ્રકાંતભાઈ કરસનદાસ શાહ, હ.ભદ્રાબેન અજીતભાઈ	અમદાવાદ
❖ રમેશભાઈ, દિનેશભાઈ અચલદાસ	અમદાવાદ
❖ દિવ્યાંગ હર્ષદરાય શાહ હ. ઈંદિરાબેન, હેમાલી, માલવ	અમદાવાદ
❖ રીખવચંદ છોગાલાલજી ગુલેછા પરિવાર	અમદાવાદ
❖ દાનમલજી ધરમાજી	અમદાવાદ
❖ રમણીકલાલ કસલચંદ કોઢવાળા	અમદાવાદ
❖ કીર્તિભાઈ અંબાલાલ શાહ	અમદાવાદ
❖ તારાબેન અંબાલાલ શાહ બેંકર	અમદાવાદ
❖ વિનોદભાઈ સી. શાહ	અમદાવાદ
❖ મોહનલાલ મનજીભાઈ પરિવાર	અમદાવાદ
❖ સેવંતીલાલ પોપટલાલ કપાસી પરિવાર	અમદાવાદ

શ્રુતભક્તોના શ્રુતભક્તિની હાર્દિક અનુમોદના
લિ.ગ્રંથમાળા ટ્રસ્ટનું ટ્રસ્ટીગણ

આત્મીયજન જોગ,

આપણને મળેલો મનુષ્યભવ મહાદુર્લભ છે. આ મનુષ્યભવમાં જેટલી શક્ય હોય તેટલી રત્નત્રયીની એટલે સમ્યગ્દર્શન, સમ્યગ્જ્ઞાન અને સમ્યક્ચારિત્રની આરાધના કરવા જેવી છે.

શાસ્ત્રકારો કહે છે કે, શ્રદ્ધાને જગાડનાર અને દૃઢ કરનાર સમ્યગ્જ્ઞાન છે. ઘર ઘરમાં સમ્યગ્જ્ઞાનનો પ્રકાશ પથરાય તે આશયથી અમોએ જૈન શાસનના મહાન જ્યોતિર્ધર **"સૂરિ રામચંદ્ર"**ની છાયામાં પ.પૂ.સિદ્ધાંતસંરક્ષક પૂ.આ.ભ.શ્રીમદ્ **વિજય મિત્રાનંદસૂરીશ્વરજી મ.સા.**ના આશીર્વાદ મેળવીને તેઓના જ શિષ્યરત્ન શિલ્પશાસ્ત્રવિશારદ **પ.પૂ.ગણિવર શ્રી ભવ્યદર્શનવિજય મ.સા.**ની નિશ્રામાં પ.પૂ.પદ્મવિજયજી ગણિવર જૈન ગ્રંથમાળા ટ્રસ્ટમાં, **મુનિ દર્શનયશવિજય મ.સા.**નાં સંગ્રહિત કરેલાં પુસ્તકોને પ્રકાશિત કરી સમ્યગ્જ્ઞાનને પુણ્યાત્માઓ સુધી પહોંચાડવાનો સંકલ્પ કર્યો છે.

તેમનાં બધાં પુસ્તકો વૈરાગ્યના ભાવથી ભાવિત કરી દે તેવા છે. મેં તેઓનું પ્રથમ પુસ્તક **'મનનાં ગૂઢ રહસ્યો'** વાંચ્યું. તેમાં મન જેવા અઘરા વિષયની ઘણી રહસ્યમય વાતોને ખૂબ સરળ રીતે રજૂ કરી હતી. તે વાંચીને કોઈપણ માણસ આનંદિત થઈ જાય.

મુનિરાજશ્રીનાં સંગ્રહિત પુસ્તકો

મનનાં ગૂઢ રહસ્યો	૨૫૬ પાનાં	
સંસારની માયાજાળનાં ગૂઢ રહસ્યો	૧૧૨ પાનાં	૩૦૦૦ નકલ
વૈરાગ્યનાં ગૂઢ રહસ્યો	૯૬ પાનાં	૩૦૦૦ નકલ
અનેક વાર્તાનાં રહસ્યો	૧૭૬ પાનાં	૧૦૦૦ નકલ
હવે પછી પ્રકાશિત થનારાં...		
નરકતણાં દુઃખ ભારી	૬૪+૩૨ ફોર કલર પાનાં	
અનેક વ્યાખ્યાનનાં રહસ્યો	૧૪૪ પાનાં	
વીરપ્રભુનું જીવનચરિત્ર	૨૦૮ પાનાં+૨૪ ફોર કલર	
પર્યુષણ મહાપર્વનાં વ્યાખ્યાનો	૨૫૬ પાનાં	
મોક્ષ પ્રાપ્તિનાં રહસ્યો	૮૦ પાનાં	

પુસ્તક પ્રકાશનમાં લાભ લેવાની યોજના

રૂા.૫,૦૦૦માં એક પુસ્તકનાં **"શ્રુત આધાર"** બની શકો છો. આપના વરદ્‌હસ્તે પુસ્તકનું વિમોચન થશે. રૂા.૨,૦૦૦માં **"શ્રુતપ્રેમી"** બની શકો છો. રૂા.૧,૦૦૦માં **"શ્રુતભક્ત"** બની શકો છો. આપને પુસ્તકો પણ અપાશે.

આ બધાં પુસ્તકો સરળ શૈલીમાં રોજિંદા જીવનમાં ઉપયોગી બને તેવાં છે. આવાં પુસ્તકોને વાંચનરસિક આત્માઓ સુધી પહોંચાડવા માટે આપની લક્ષ્મીનો સદ્‌વ્યય કરી શ્રુતભક્તિનો લાભ લેવા તથા શ્રુત પ્રસારના સહભાગી થવા વિનંતી.

પ.પૂ.પદ્મવિજયજી ગણિવર્ય જૈન ગ્રંથમાળા ટ્રસ્ટ
ફોન : ૬૫૭૫૮૨૩, ૬૫૭૫૯૭૭

પાનું ફેર પાના ફેર...

(૧) **કુમારપાળ :** જીવદયા, કર્મ, ધર્મદૃઢતા ૧-૧૩

(૨) **પ્રદ્યુમ્નકુમાર :** કર્મેસૂરા - ધર્મેસૂરા ૧૩-૧૯

(૩) **માંડવગઢનો મંત્રી પેથડશા :** સાધર્મિકભક્તિ, તીર્થસેવા ૧૯-૨૧

(૪) **અભયકુમાર :** સદ્બુદ્ધિ, વૈરાગ્ય ૨૨-૨૩

(૫) **ભીમસેન રાજા :** કર્મ, ચોરીનું પાપ ૨૩-૨૫

(૬) **પૃથ્વીચંદ્ર ગુણસાગર :** કર્મ, વૈરાગ્ય ૨૬-૩૧

(૭) **સમ્યગ્દર્શન** ૩૧-૩૫

(૧) સુલસા (૨) શ્રેણિકરાજા (૩) ખેડૂત (૪) રાજાને મંત્રી
(૫) શ્રીધર (૬) સુમતિને નાગિલ (૭) પંડિત ધનપાલ
(૮) થાવચ્ચા-સુદર્શન (૯) અમરદત્ત

(૮) **વૈરાગ્ય :** ૩૫-૩૯

(૧) જંબુકુમાર (૨) આર્દ્રકુમાર (૩) શ્રીદત્ત (૪) જિનપાલિત
(૫) કુરુચંદ્ર (૬) નરસુંદરરાજા (૭) મહાબલ (૮) ઈશ્વરી

(૯-એ) જિનપૂજા મહિમા ૩૯-૪૧

(૧) નંદ મણિયાર (૨) ૮ પુત્રો (૩) હીર કઠિયારો (૪) ધનસાર શેઠ (૫) હરિવાણિયો (૬) કમલ (૭) કલાકેલીરાજા (૮) પોપટ-પોપટી (૯) હાલિકખેડૂત (૧૦) ચંદ્રશેઠ (૧૧) દુર્ગતાનારી

(૯-બી) વીશસ્થાનકજીની કથાઓ ૪૧-૫૧

(૧) અરિહંતપદ (૨) સિદ્ધપદ (૩) પ્રવચનપદ (૪) આચાર્યપદ (૫) સ્થવિરપદ (૬) ઉપાધ્યાયપદ (૭) સાધુપદ (૮) સમ્યક્ જ્ઞાનપદ (૯) સમ્યક દર્શનપદ (૧૦) વિનયપદ (૧૧) ચારિત્રપદ (૧૨) શીલવ્રતપદ (૧૩) ક્રિયાપદ (૧૪) તપપદ (૧૫) ગૌતમપદ (૧૬) જિનપદ (૧૭) સંયમપદ (૧૮) અભિનવજ્ઞાનપદ (૧૯) શ્રુતપદ (૨૦) તીર્થપદ

(૧૦) મહાસતીઓ ૫૧-૬૧

(૧) મદનરેખા (૨) સુભદ્રા (૩) મૃગાવતીજી (૪) અંજના સુંદરી
(૫) નર્મદાસુંદરી (૬) ઋષિદત્તા (૭) સુંદરી (૮) રતિસુંદરી

(૯) દમયંતી (૧૦) કલાવતી (૧૧) શીલવતી (૧૨) રોહિણી
(૧૩) મનોરમા (૧૪) જયેષ્ઠા (૧૫) પ્રભાવતી (૧૬) ગુણસુંદરી
(૧૭) પદ્માવતી (૧૮) રેવતિ (૧૯) ધર્મલક્ષ્મી

(૧૧) પ્રભાવક ગુરુભગવંતો ૬૨-૭૭

(૧) શ્રી હેમચંદ્રસૂરિજી (૨) ઉપાધ્યાય યશોવિજયજીસૂરીજી
(૩) બપ્પભટ્ટસૂરિજી (૪) આર્યનન્દિલસૂરીજી
(૫) પાદલિપ્તસૂરિજી (૬) માનતુંગસૂરિજી (૭) સિધ્ધસેન દિવાકરસૂરિ (૮) સ્થૂલભદ્રજી (૯) વજસ્વામીજી
(૧૦) આર્યરક્ષિતસૂરીજી (૧૧) ભદ્રબાહુ સ્વામી
(૧૨) મલ્લવાદીસુરીજી (૧૩) હીરવિજયસૂરી (૧૪) વૃદ્ધવાદીજી
(૧૫) ધર્મઘોષસૂરી (૧૬) અભયદેવસૂરી (૧૭) કાલિકાચાર્ય
(૧૮) સર્વજ્ઞસૂરિ (૧૯) નંદિષેણમુનિ (૨૦) નંદિષેણ મુનિ
(૨૧) પંથકજી-શૈલકજી (૨૨) સંગમસૂરિ (૨૩) અનાથીમુનિ
(૨૪) ક્ષુલ્લકકુમાર (૨૫) અચળમુનિ (૨૬) વાદીદેવસૂરિજી
(૨૭) હરિભદ્રસૂરિજી (૨૮) શયંભવાચાર્ય (૨૯) રત્નાકરસૂરી
(૩૦) દેવર્ધિ ગણિક્ષમાશ્રમણ (૩૧) હરિકેશીમુનિ

(૧૨) પૌષધ : ૭૭-૭૮

(૧) બ્રહ્મસેન (૨) ભદ્રનંદી (૩) ચંદ્રવતંસકરાજા

(૧૩) દાન : ૭૮-૮૪

(૧) ધન્યકુમાર (૨) કૃતપુણ્ય શેઠ (૩) જગડૂશા (૪) ભીમ કુંડલીયો
(૫) ખેમોદેદરાણી (૬) કર્માશાહ (૭) શેઠ મોતીશા
(૮) અનુપમાદેવી (૯) ઋષભદેવ પ્રભુ (૧૦) બાલાશામાતા
(૧૧) વિનયંધર (૧૨) ધરણાશાહ (૧૩) ચંદ્રોદર

(૧૪) ધર્મ : ૮૪-૮૮

(૧) વંકચૂલ (૨) તારાચંદ્રરાજ (૩) રોગી બ્રાહ્મણ (૪) નંદશેઠ
(૫) વિક્રમકુમાર (૬) સુજાત (૭) સોમવસુ (૮) બળદેવ મુનિ
(૯) સાગરદત્ત (૧૦) નાગાર્જુન (૧૧) કાભાઈ બારોટ

(૧૫) ગુણો : ૮૮-૧૦૪

(૧) રાજકુમારી સુદર્શના (૨) સુનંદરાજા (૩) ભાવડશાહ

(૪) આનંદ શ્રાવક (૫) ધનશેઠ (૬) અચળપુરના શ્રાવકો (૭) સુબુદ્ધિ મંત્રી (૮) લક્ષ્મીપતિ (૯) શાંતૂ મંત્રી (૧૦) ચાણક્ય (૧૧) સુદર્શન-અર્જુનમાળી (૧૨) જયંતી (૧૩) શયેન શેઠ (૧૪) ઋષિભદ્ર (૧૫) કંબલ સંબલ (૧૬) પોઈણી (૧૭) યક્ષા (૧૮) જીરણશેઠ (૧૯) ચિલાતી પુત્ર (૨૦) ઢંઢણ (૨૧) સંપ્રતિ રાજા (૨૨) સેનાપતિ આભૂ (૨૩) મહણસિંહ (૨૪) વજ્રકર્ણ (૨૫) સવાસોમ (૨૬) લાછીદેવી (૨૭) ઉદયન રાજર્ષી (૨૮) પુષ્પચૂલા (૨૯) ભૂવનતિલક (૩૦) પુષ્પસાલસુત (૩૧) ગુણવર્મા (૩૨) પેયાખાનાર (૩૩) કમળ શેઠ (૩૪) બંધુમતિ (૩૫) દત્ત (૩૬) મહાશતક (૩૭) હરિનંદી (૩૮) શ્રીકૃષ્ણ (૩૯) વિજય (૪૦) વિજય : લજ્જાપણું (૪૧) ભીમકુમાર (૪૨) નાગાર્જુન (૪૩) કમલા (૪૪) પ્રદેશી રાજા

(૧૬) પાપ : ૧૦૫-૧૨૩

(૧) યશોધર (૨) તરંગવતી (૩) બંધુદત્ત (૪) શૂર અને ચંદ્ર (૫) સ્વયંભૂદત્ત (૬) વસુરાજા (૭) સુમિત્ર (૮) ધન્યને ધરણ (૯) ધનમિત્ર (૧૦) અગડદત્ત (૧૧) મિત્રસેન (૧૨) ચારૂદત્ત (૧૩) સમરાદિત્ય (૧૪) કરટ-ઉત્કરટ (૧૫) શિવભદ્રને શ્રીયક (૧૬) શ્રી મલ્લીનાથ (૧૭) ચક્રદેવ (૧૮) મંગળસિંહ એટલે પુષ્પાવતી (૧૯) નંદયંતી (૨૦) દુર્ગંધા (૨૧) બ્રહ્મદત્ત (૨૨) મેતાર્યમુનિ (૨૩) શબર રાજા (૨૪) જયસેના (૨૫) કુંતલાદેવી (૨૬) કૂલવાલક (૨૭) દ્રૌપદી (૨૮) આર્યમંગુ આચાર્ય (૨૯) જમાલી (૩૦) તિસ્રગુપ્ત નિહન્હવ (૩૧) શિવભૂતિ (૩૨) ભર્તૃહરિ (૩૩) પંગુરાજા (૩૪) નંદ

(૧૭) શીળ, સ્ત્રી ચરિત્ર : ૧૨૩-૧૨૯

(૧) મોદી પત્ની (૨) સોનલ (૩) સુશીલા (૪) બકુલાદેવી (૫) સુદર્શન શેઠ (૬) ભુવનાનંદા (૭) નૂપૂરપંડિતા (૮) દત્તપુત્રી (૯) પુરંદર રાજા (૧૦) કાષ્ટ શેઠ (૧૧) સુરસુંદરી (૧૨) ધનશ્રી

(૧૮) ઉપનય કથાઓ (૧ થી ૭૧) ૧૨૯-૧૩૭

(૧૯) કથા કલ્પવેલી ચોપડીમાંથી (૧ થી ૧૫) ૧૩૭-૧૪૦

(૨૦) ટચૂકડાં દૃષ્ટાંતો (૧ થી ૯૯) ૧૪૦-૧૬૫

(૧) કુમારપાળ : જીવદયા, કર્મ, ધર્મદઢતા

શ્રી આર્યસુહસ્તિગિરિ અને શ્રી સંપ્રતિ, શ્રી સિદ્ધસેન દિવાકર અને મહારાજા વિક્રમ, શ્રી બપ્પભટ્ટસૂરિ અને આમરાજા તેમ જ શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય અને મહારાજા કુમારપાળ જૈન ધર્મનો મહાન ઉદ્યોત કરનાર વિક્રમની ૧૨મી સદીમાં થઈ ગયા. જીવદયા ૧૮ દેશોમાં ફેલાવી.

૮ મા સૈકામાં ગુજરાતનો ચાવડા વંશ જયશિખર રાજા - ભુવડરાજાએ ચઢાઈ કરી - બાવન દિવસ યુદ્ધ - જયશિખર મૃત્યુ - રૂપસુંદરી રાણી ગર્ભવતી ભાગી - ભુવડની પુત્રી મીનળદેવીને રાજ્ય દહેજમાં - રૂપસુંદરીને વનમાં પુત્ર જન્મ - શીલગુણસૂરિ - મધ્યાહ્ન - છાયડો ઝોળી પર- આશ્ચર્ય - લક્ષણોયુક્ત બાળક - જ્ઞાનબળે રાજા થશે - વનરાજ નામ - શ્રાવકોને વાત - સંભાળ - તોફાન - સુરપાળ મામા સાથે લુંટ - ખંડણીનું ધન લૂટ્યું - ચાંપોવાણિયો ઉંટ પર - બધુ ધન - રાજા - મંત્રી - ગોવાળ લઈને - સસલાથી કૂતરો ભાગ્યો - અણહિલ્લપુર વસાવ્યું - શીલગુણસૂરિથી ચૈત્ય સ્થાપના - શ્રીદેવીથી રાજતિલક - ચાંપો મહામંત્રી - ૫૦ વર્ષ રાજ્ય - ૬૦ વર્ષે નિષ્કંટક ભોગવ્યું - યોગરાજે ૩૫, ક્ષેમરાજે ૨૫, ભૂવડરાયે ૨૯, વૈરસિંહે ૨૫, રત્નાદિત્યે ૧૫, છેલ્લે સામંતસિંહે ૭ વર્ષ ચાવડાવંશના તાબે ૧૯૬ વર્ષ ગુજરાતનું રાજ્ય રહ્યું. સામંતસિંહની પુત્રી લીલાવતીના વિવાહ ચૌલુક્ય વંશમાં.

ચૌલુક્યવંશની ઉત્પત્તિ : ચુલુક્ય નામનો ક્ષત્રિય થઇ ગયો, તેણે શત્રુને જીતી મધુપદ્મનગરમાં સુસ્થિર રાજ્ય સ્થાપ્યું - તેની ગાદીએ વિક્રમાદિત્ય થયાં - સુવર્ણસિદ્ધિ - જગત્‌ને અન્નઋણ કરી - પોતાની વિક્રમ સંવત પ્રવતાવી - તેનો પુત્ર હરિવિક્રમ રાજા - ત્યારપછી-૮૫ રાજા થયા - એના પછી રામ - પછી સહજરામ - તેનો પુત્ર દંડક - કાંચિલવ્યાલ રાજ્યગાદીએ - દાનેશ્વરી - એવું દાન કરે કે તેનું દાન લેનાર પણ દાનેશ્વરી થઇ જાય અર્થાત્ દાન કરે. તેમની પરંપરામાં ભુવડ રાજા - પુત્ર કર્ણાદિત્ય રાજા - પુત્ર ચંદ્રાદિત્ય - પુત્ર સોમાદિત્ય - તેને રાજ, બીજ અને દંડક ત્રણ પુત્રો - રાજને ગાદી - લીલાવતીથી લગ્ન ત્યારથી રાજ્ય ચૌલુક્યવંશમાં - મૂળ નક્ષત્રમાં પુત્ર જન્મ - મૂળરાજ નામ - માતા મૃત્યુશૈયામાં ઉદર ચીરીને - અયોનિજન્મ - પરાક્રમી - મામાએ દારૂ નશામાં બે વાર રાજા બનાવ્યો - પાછું લઇ લે - હત્યા - ગુર્જર ગાદી પ્રાપ્ત - ચામુડાદેવીથી ચામુંડરાજા - પુત્ર વલ્લભરાજ - પુત્ર દુર્લભરાજ - પુત્ર ભીમદેવ

- રાજય - ચૌલાદેવી વારાંગના - ગણિકા ધર્મમર્યાદા પતિવ્રતા જેવી - પ્રશંસા - પરીક્ષા - સવાલાખની કટાર - યુદ્ધે ૨ વર્ષ - પાછો તપાસ - લગ્ન - મોટો ક્ષેમરાજ - નાનો કર્ણ - પિતાના વચને કર્ણને ગાદી - ક્ષેમરાજને દેવપ્રસાદ પુત્ર - કર્ણે તેને દધિસ્થલી રાજય આપ્યું - દેવપ્રસાદનો પુત્ર ત્રિભુવનપાળ - કર્ણરાજની પહેલી રાણી મયણલ્લ હતી. કર્ણરાજા પાસે ચિત્રકાર - મીનળદેવી ચિત્ર - લગ્ન - પુત્ર નહિ - લક્ષ્મીની ઉપાસના - પ્રસન્ન - મીનળદેવીને ગર્ભ - મયણલ્લદેવીએ કામણ કરાવ્યું - ૧૨ વર્ષ સુધી ગર્ભ બહાર ન આવે-મીનળદેવી આત્મહત્યા કરવા જતાં - શ્વેતાંબર મુનિ દર્શન - હકિકત સાંભળી - પત્ર લખી રાજાને મોકલ્યો કે પુત્ર જન્મ થયો છે - મયણલ્લદેવી તરત જઇ જયાં કળશ છુપાવેલો ત્યાં - ખોળ્યો અને અહીં મીનળદેવીને ૧૨ વર્ષે પુત્ર જન્મ - જયસિંહ નામ - મોટો - પરાક્રમી - ધારાનગરી પર ચડાઈ - ૧૨ વર્ષ ઘેરો - દ્વાર ભાંગી - નરવર્મરાજાને બાંધી - પગની ચામડીનું મ્યાન બનાવી - પ્રતિજ્ઞા પૂરી કરી - મદનવર્માને હરાવી ૯૬ કરોડ સુવર્ણ દંડ લીધું - અનેક પ્રજાહિતના કાર્યો - પાટણમાં સહસ્રલિંગ તળાવ બનાવ્યું - સિદ્ધચક્રવર્તી બિરૂદ - તેથી સિદ્ધરાજ જયસિંહ નામ.

હેમચંદ્રાચાર્યનો જન્મ : કોટિગણરૂપિવૃક્ષથી વજ્રા નામની શાખા અને એ શાખામાં ચંદ્રગચ્છ - તેમાં શ્રીદત્તસૂરિ - જ્ઞાની - વડોદરા નગરે યશોભદ્રરાજા - મહેલ બાજુમાં ઉપાશ્રય - ધર્મોપદેશ - અપાર સમુદ્રમાં - ધર્મ જ તારણહાર - માતા, પિતા, ભાઈ, મિત્ર, ધર્મ જ છે - ધર્મ વૃક્ષ છે તો ધન ફળ છે - વૃક્ષને તોડનાર ફળથી વંચિત - મનુષ્ય ભવ દુર્લભ - દષ્ટાંત - વિષ્ણુશર્મા બ્રાહ્મણપુત્ર - લગ્ન - પુત્રીઓ - નિર્ધન છે - પુણ્યહીન - કમાવા પરદેશ - વૃદ્ધ સલાહ - સમુદ્ર માર્ગે રત્નદ્વીપ - દેવી પાસે ૨૧ દિવસ - સાક્ષાત્ - ચિંતામણી - ના - કારણ - પુણ્ય નથી. મસ્તકે કટાર - સત્ત્વ - આપ્યું - વહાણમાં - ચાંદની - તુલના - પડી ગયો - વિલાપ - રાજા ધર્મી - વિહાર - વર્ષાઋતુ - જોવા - ઝાડ બાળે - આગમાં નાગણ - દુ:ખ - શ્રી દત્ત ગુરૂ પાસે - પ્રાયશ્ચીત - દિક્ષા - જિનમંદિર હારમાંથી બનાવી - દિક્ષા - છવિગઈ ત્યાગ - એકાંતરા ઉપવાસ અભિગ્રહ - મુનિમાંથી સૂરિ - ગિરનાર જઈ અનશન - ૧૩માં ઉપવાસે કાળધર્મ - એમની પાટે પ્રદ્યુમ્નસૂરિ - પાટે ગુણસેનસૂરિ - પાટે દેવચંદ્રસૂરિ વિહાર કરતાં - ધંધુકા - સકળ સંઘને આનંદ - ચાચગ વણિક, પાહિણી પત્ની - સ્વપ્ન -

ચિંતામણી રત્ન મળ્યું - ગુરૂને આપ્યું - ગુરૂને વાત - પુત્રની પ્રાપ્તિ - શાસને શોભાવશે - પુત્ર જન્મ - ચંગદેવનામ - મોટો - મંદિરે - દેવચંદ્રસૂરિ પ્રદક્ષિણા - ચંગદેવ બાળબુદ્ધિએ ગુરૂના આસને બેસી ગયો - સ્વપ્નનું કરી બતાવ્યું - સંઘ સાથે માંગણી - વિહાર - ખંભાત ઉદયન મંત્રી - સોંપયો - લેવા - વ્યાખ્યાનમાં

ઈશારો - ઘરે જમવા - પાસે ચંગદેવ - મારા પુત્રો લઈ જાઓ - સંપત્તિ - ખુશ - ગુરૂને - દીક્ષા - સોમચંદ્ર નામ - શાસ્ત્રાભ્યાસ - પદાનુસારી પ્રજ્ઞાલબ્ધીની વાત - મેળવવા કાશ્મીર જવાની ઈચ્છા - ગુરૂને વાત - રજા - પ્રયાણ - પહેલી જ રાત્રે રૈવતાવતાર નામના ખંભાતના મંદિર બહાર - ધ્યાન ધર્યું અને સરસ્વતી પ્રસન્ન - સિદ્ધ સારસ્વત (વાણી) થઈશ - અદૃશ્ય - પાછા આવ્યા - ગુરૂને આનંદ- દેવસૂરિ મ. ખંભાતમાં ચોમાસું - કર્ણાટકના રાજાના ગુરૂ દિગંબરાચાર્ય કુમુદચંદ્ર પણ ખંભાત ચોમાસું - કુમુદચંદ્રે શ્વેતાંબર સાધ્વીનું અપમાન - શ્રાવકસંઘે દેવસૂરિ મ. ને વાત - પાટણ સંઘ પર કાગળ - શીઘ્ર પધારો સિદ્ધરાજની સભામાં વાદ કરો - ૩૦૭ શ્રાવકો વાદ ચાલશે સુધી આયંબિલ કરશે - બંને પાટણ - દિગંબરાચાર્યે ઠેરઠેર પત્રિકા લગાડી - શાસ્ત્રાર્થ માટે સં. ૧૧૮૧ના વૈ.સુ. ૧૫નો દિવસ રાજસભામાં - શ્વેતાંબર મુનિમાં પુણ્યશાળી સોમચંદ્ર બાળમુનિને આગળ કર્યા - કુમુદચંદ્ર : પીતં તક્રમ ? (છાશ પીધી ?) - સોમચંદ્ર કહે છાશ સફેદ હોય પીળી નહીં. વૃદ્ધ છો એટલે ભૂલ કરો છો - કુમુદચંદ્ર બાળક સાથે વાદ શું કરવો ? સોમચંદ્ર કહેઃ બાળક કોણ ? હું કે તું ? તને તો લંગોટી પણ નથી - વાદ - કુમુદચંદ્રની હાર - દિગંબરોએ પાટણ છોડ્યું - વિજયની ખુશીમાં રાજાએ 'રાજવિહાર' મંદિર બંધાવ્યું પાટણમાં - ભ. ઋષભદેવની ૮૫ આંગળની પ્રતિમા - દેવસૂરિ મ. ના હાથે અંજન અને પ્રતિષ્ઠા - ખંભાતથી વિહાર કરી ગુરૂ સાથે નાગપુરમાં - ધનદ શ્રેષ્ઠી - અતિશ્રીમંત મૃત્યુ - પુત્રો દરિદ્રી - ભોજન માટે સંદેહ - ભૂમિનુ નિધાન - ખોદ્યુ - કોલસા - દુઃખી

ખૂણામાં ઢગલો વીરચંદ્રગણી સાથે સોમચંદ્ર ગોચરીએ - રાબ પીતો શ્રેષ્ઠી - ગુરૂજી રાબ કેમ ? - નિર્ધનનું દુઃખતું ન જાણે - સુવર્ણનો ઢગલો તો પડ્યો છે - વાત સાંભળી - મુનિને ઉપાડી કોલસા પર - સુવર્ણ - બેઉ મુનિ સાથે ઉપાશ્રય - ક્યાં વાપરૂં - જિનમંદિર બંધાવ્યુ - વીરપ્રભુનું - નગરમાં આશ્ચર્ય - વિહાર કરી અણહિલ્લપુર - ગુરૂભાઈ મિત્ર દેવેન્દ્રસૂરિ - વાતો - ગૌડદેશ અનેક આશ્ચર્યકારક કળાઓનો સાગર- જવાની ઈચ્છા - ગુરૂને વાત - જતા ખેરાળું

ગામમાં - વૃદ્ધયતિ દર્શન - ક્યાં જાઓ છો ? - વાત - મને લઈ જાઓ - સુખાસન (ડોલીની) વ્યવસ્થા - સૂતાં - જાગ્યા તો રૈવતાચતળ પર - આશ્ચર્ય - દેવી પ્રગટ - શાસનદેવી છું - ઉત્કૃષ્ટ ભાગ્યથી આકર્ષીને - રાજાને, દેવને આકર્ષણ કરવાનું, વશ કરવાના મંત્રો - ઔષધી આપી - ભૂલિ ન જવાય માટે - અમૃતરસ - રાત્રિ હોવાથી દેવેન્દ્રમુનિ - ના - સોમચંદ્રમુનિએ અપવાદ - વિચારી - કંઠ સુધી પીધું - સવારે ગુરૂ પાસે - સકળસંઘમાં આનંદ - દેવચંદ્રસૂરિએ સૂરિપદ આપ્યું હેમચંદ્ર નામ - સિદ્ધરાજ નગરચર્યા જોવા - માર્ગમાં સૂરિ - કંઈક સંભળાવો - શ્લોક - પ્રસન્ન - રોજ સાંજે સભામાં - કયો ધર્મ સારો - બધાં પોતાનો - ધર્મનું સ્વરૂપ સમજાવવા - પુરણોક્ત કથા - લંકાનગરી - શંખપુર ગામ - શંખ શ્રેષ્ઠી - લગ્ન - બીજી સાથે - બીજીમાં આસક્ત - પહેલી ઈર્ષ્યા - કામણકળાના જાણકારને - પતિને નાથેલા બળદ જેમ વશ કરી આપો. ઔષધ - બળદ - રૂદન - ચરાવવા - ઉનાળો - મધ્યાહ્ન - વૃક્ષ નીચે - શંકરપાર્વતી - સંજીવની - બધી ખવડાવી - માનવ - તેમ સત્ય ધર્મ પણ અન્ય ધર્મોથી છવાયેલો અવરાયેલો છે - સામાન્ય ધર્મોનું સેવન કરતાં કવચિત્ શુદ્ધ ધર્મની પ્રાપ્તિ - સભા આનંદિત - અહિંસામૂલક ધર્મ જ સાચો - દૃષ્ટાંત - અભયંકર ચક્રવર્તી - પુંડરિકીણી નગરી ક્ષેમંકર રાજા

અમરસેનાને ૧૪ સ્વપ્ન - ચક્રવર્તી પુત્ર થશે - અભયંકર નામ - મોટો - દયાદિ ગુણો - નિદ્રામાં - ઉપાડીને વનમાં - આશ્ચર્ય - મઠ - યોગી - વંદન - ખડ્ગ વિદ્યા - ના - આપી - પાછો - રાજ્ય રાજાદિક્ષા - પુષ્પપુરનો રાજા નૃસિંહને ધનવાહને હરાવી રાજ્ય લીધું - નૃસિંહ વિનંતી - સૈન્ય અને ખડ્ગ - ધનવાહન હાર્યો - ધનવાહનની વિનંતી - રાજ્ય આપી દીધું - તીર્થયાત્રાએ - ગુફામાં આક્રંદ - યોગી સ્ત્રી - વિદ્યાસિદ્ધિ માટે - મને માર - દેવી સહાય - યોગી મૃત્યુ - જીવાડ - વિદ્યા આપો - રાજા અરિકેસરી મૃત્યુ - લક્ષ્મીપુર નગરનો રાજાના મંત્રીઆદી - અપરાજિતા દેવી - રાજ્ય - ભેટ - ચક્ર - ૧૨ વર્ષે - રાજ્ય - દેશના - દિક્ષા - કેવળજ્ઞાન - મોક્ષ - ઉપકારકવૃત્તિ - સિદ્ધરાજ ખુશ.

કુમારપાળ જન્મ : દધિસ્થલી ગામ - ક્ષેમરાજ - તેનો પુત્ર દેવપ્રસાદ પુત્ર ત્રિભુવન પાળ તેની કશ્મીરાદેવી રાણી - તેને મહિપાળ, કીર્તિપાળ, કુમારપાળ ત્રણ પુત્રો અને પ્રેમલદેવી, દેવળદેવી બે પુત્રી હતી - પ્રેમલદેવીને કૃષ્ણરાજ સાથે અને દેવળદેવીને અર્ણોરાજ સાથે પરણાવી - ત્રિભુવનપાળ - સિદ્ધરાજનો ભત્રિજો થાય - કુમારપાળના ભોપાલદેવીથી લગ્ન - કુમારપાળ

પાટણ સિદ્ધરાજને મળવા - સૂરિને જોઈ આકર્ષાયો - અગ્રણી ગુણ કયો ? - હર્ષથી - સત્ત્વગુણ - દૃષ્ટાંત - અજાપુત્ર - ચન્દ્રાનના નગરી - ચંદ્રાપીડ રાજા - ધર્મોપાધ્યાય બ્રાહ્મણ - ગંગાને પુત્ર - કુંડળી - રાજયોગ - માર્ગમાં - અજા(બકરી)એ દૂધ ધારા - ગોવાળ ઘરે - આનંદ - અજાપુત્ર - ગાયો ચરાવવા - વૃક્ષ નીચે આરામ - રાજા ત્યાં - દેવી આવી કહે ૧૨ વર્ષ પછી - સૈન્ય લઈ તારો વધ - આશ્ચર્ય - દેશનિકાલ અરણ્યમાં - અટવી ઉલ્લંઘી - યક્ષમંદિરમાં - અગ્નિકુંડ પાસે ચાર લોકો - કોણ છો ? - ચાર ભાઈ - નાનો પુત્ર માંદો - ઉપાય - અગ્નિનું ફળ લાવો - લેવા - પડવું કેમ ? - કૂદકો - બે ફળ લઈને - એક પાછુ - ફરતાં - વાંદરાએ ખાધું - માણસ - ફળ અને હાર અર્પણ - સાથે - દેવમંદિરમાં - વારાફરતી સૂતાં - અજાપુત્ર જાગતો - પ્રકાશ - પાછળ - નગરી - સૂર્યોદય - ઉજ્જડ નગરી - રાજભવને - શોકાતુર - દરવાનને પ્રશ્નો - શિવંકરા નગરી - દુર્જયરાજા - શિકારનો શોખીન - જંગલમાં - ઘણો શિકાર - હરણ પાછળ દૂર - તૃષાતુર - શોધ - પાણી પીધું ને વાઘ - પુત્ર નરસિંહે જોયું - લેવા ગયો - તો ફાડી ખાધો - પકડીને પાંજરામાં - મને લઈ જાઓ - મંત્રી કહે સ્વપ્નમાં સંકેત - ફળ ખવડાવી - માનવ - પુત્રનો ઘાતક જાણી - વજ્રઘાત - મૂર્ચ્છા

પુત્ર રાજ્ય ભોગવ - ના - મિત્રતા -દ્રહ જોવા રાજા સાથે - દ્રહમાંથી હાથી સૂંઢમાં અજાપુત્રને લઈને - વિષાદ - રાજા આગળ ત્યાં દેવવિમાન જેવું મંદિર - ચંડિકાદેવી - ખડગથી પ્રહાર - દેવી પ્રગટ - છ મહિને મેળાપ - કાનમાં ગુપ્તવાત અને દિવ્ય ઔષધી - સર્વાંગસુંદરી વ્યંતર દેવીની દાસી લેવા - સાથે - સ્નાનાદિ - ભોગ અજાપુત્ર વ્યંતરોના નગરમાં - વ્યન્તરેન્દ્ર - બધી વાત - ખુશ- ભોગ - આ પૃથ્વી નીચે શું છે ? - નરક - દૃષ્ટિ આપી બતાવ્યું - મૂર્ચ્છા - નિર્વેદ - મધુબિંદુ જેવું સુખ - કિંપાકફળ - રજામાંગી - રૂપ પરાવર્તિની ગુટિકા - કિનારે - રાજા નહિં - સૈન્ય - પાછો કુદકો - મગરે ગળ્યો - પોતે વાઘ - મગર માણસ - વાઘ માણસ જોઈ - દુર્જય રાજાને દેવીના વચન યાદ - ઔષધ - અજાપુત્ર, મગરમાનવ - આલિંગન - ભોગ - રજા - દિવ્યવસ્ત્રાભૂષણ અર્પણ - થોડુ પાણી લઈ પાછા - અજાપુત્ર મંદિરે - વાનરનર - આગળદેવી વૈમાનિકની - ભ્રમર બની હાથના કમળમાં - અષ્ટાપદ તીર્થે - દર્શન - ઇન્દ્રના દર્શનાર્થે - નૃત્ય ગાયન - ભ્રમરમાંથી તમ્બરૂ - ઇન્દ્ર ભેટ - સાધારણ માનવ - આશ્ચર્ય - ધર્મના પ્રભાવે - વાવ પાસે - રાજ્ય - ૧૨ વ્રત - વૈરાગ્ય - પુત્રને રાજગાદી -

દિક્ષા - ઈન્દ્ર - ત્યાંથી દત્ત શ્રાવક - દીક્ષા - ચંદ્રપ્રભુનાગણધર - કુમારપાળ સત્ત્વ ગુણ જાણી - ધર્મમાં લીન

સંતાનહીન સિદ્ધરાજ : વૃદ્ધ - દુઃખ - તીર્થયાત્રાએ -સૂરિજીને ડોળી - ના - ગુસ્સે - ત્રણ દિવસ પછી મળવા - અંતપ્રાત આહારાદિ - આશ્ચર્ય - પશ્ચાતાપ - રાજાની વિજ્ઞપ્તિથી સૂરિજી ત્રણ ઉપવાસ દેવીની આરાધના પુત્ર નહિં - કુમારપાળને રાજ્ય - રાજધાની પ્રવેશ - સ્વાગત - જ્યોતિષી - કુમારપાળ રાજા થશે - સોમનાથ મહાદેવ - કુમારપાળ જ - દ્વેષ - ત્રિભુવનપાળને મરાવ્યો - કુમારપાળને ખબર - દુઃખ બધા ભાગ્યા - પરિવ્રાજકના રૂપમાં - ગુપ્તચરોને ખ્યાલ - ભોજને - પગ ધોતાં ચિહ્ન - ભાગ્યો - સૈન્ય - ખેડૂત - કાંટા ઝાંખરાના ઢગલા - વિનંતી - છૂપાયો - વેદના - સહન- સૈન્ય પાછું - ઈનામની જાહેરાત - રાત્રિએ બહાર કાઢ્યો - લોહીની ધારા - પ્રાણદાતા ખેડૂતભીમસિંહ - વેશબદલી - પરિવાર લેવા દધિસ્થલી - રસ્તામાં કૌતુક - ઉંદર સિક્કા લાવે - નાચે - ૨૦ સિક્કા લઈ લીધાં - માથુ પછાડી મૃત્યુ - દુઃખ - પશ્ચાતાપ - ત્રણ ઉપવાસ થયા - મૂર્ચ્છિત - વણિક શ્રેષ્ઠીના પુત્રવધુ પીયર જતા નજર - જમાડ્યો - દેવશ્રી નામ - તારા હાથે તિલક કરીશ - દધિસ્થળમાં પહોંચ્યો - રાજસુભટે ઓળખી સિદ્ધરાજને વાત - ઘેરો - સજ્જન કુંભારના ઇંટના નીંભડામાં છુપાયો - ગોતયું - ન મળ્યો - સૈન્ય પાછું - બહાર ભોજન - વોસરી મિત્ર મળ્યો. રાતે વાતો - માતા કહે ઉંઘી જાઓ રાજ્ય હમણાં નથી મળવાનું - તેની સાથે દેશાન્તર - કુટુંબને અવન્તી જવા કહ્યું. મિત્ર સાથે - ભૂખ - વોસરી લેવા - કરંબો સંતાડીને - રાતે ખાવા - કુમારપાળે જોયું - દુઃખ - ખાવા આપ્યું - કારણ - ચોક્સાઈ કરવા - પશ્ચાતાપ - રખડતાં - ખંભાત - સૂરિને મળવા - દુઃખની વાત - અંબાદેવીનું સ્મરણ - ઉદયન મંત્રી આવ્યા - કુમાર રાજ્ય મળશે - ક્યારે તારીખ, વાર કહો - ૧૧૯૯ - માગશર વદ ચતુર્થી પુષ્ય નક્ષત્રમાં - જો મળશે તો રાજ્ય તમને સુપ્રત કરીશ - જૈન સાધુ ત્યાગી છે - દાસ થઈશ - ઉદયનને વાત - કાન્ય કુબ્જનો રાજપુત્ર આમકુમાર - રીસાઈને દેશાવર - મોઢેરા ગામમાં - સિદ્ધસેનસૂરિ ઓળખી - ગૌરવથી રાખ્યો - રાજા - સિદ્ધસેન તો કાળ ધર્મ - શિષ્ય બપ્પભટ્ટસૂરીને ગુરૂ - અર્હત્ ધર્મનો ઉદ્યોત - કુમારપાળની ઓળખ - ઘરે ભૂગર્ભમાં - સૈન્ય ખંભાતમાં - ઉપાશ્રયના ભૂગર્ભમાં - સૈન્ય પાછું - તાપસના વેશે - વડોદરા - ચણા ખાધાં - ભરૂચ - પ્રભાતે પ્રવેશ

- સામે નિમિત્તજ્ઞ - મારો ઉદય ક્યારે ? મંત્રેલા અક્ષત કરી દુર્ગાને આહ્વાન - શ્યામપુષ્ટ દુર્ગા - ચણી - મુનિસુવ્રતના મંદિરે આમલસારા પર બેસી બે વાર, કળશ પર ત્રણ વાર, ધ્વજદંડ પર ચાર વાર શબ્દ કર્યો. ઉદય જલ્દીથી - જિનભક્તિથી - પ્રસન્ન - જટાધારી બની ઉજ્જયિની - સમાચાર - સૈન્ય - ભાગ્યો - લક્ષ્ય બાંધ્યા વિના - વનવગડામાં ક્ષુધાદી કષ્ટો - કોલાપુર - સર્વાર્થ સિદ્ધ યોગી દર્શન - પ્રણામ - લક્ષણોથી રાજયોગ - આશ્ચર્ય - બે મંત્ર (૧) રાજ્યાસન અપાવે (૨) યથેષ્ટ દ્રવ્ય અપાવે - સાધના વિઘ્નો અને ઉપદ્રવથી ભરેલી - તૈયાર - મંત્ર આપ્યા - ત્રણ ઉપવાસ કરી છ મહિના મંત્ર જાપ - સ્મશાન ભૂત પ્રેત ચૌદશે - વક્રદંષ્ટ ગુસ્સે - અચળ - પૂર્ણાહૂતિએ લક્ષ્મીદેવી સામે - ઐશ્વર્ય આપો

તથાસ્તુ પાંચમે વર્ષે સિદ્ધ થશે - ફરતાં કોલંબપુર - પ્રતાપસિંહને સોમેશ્વરદેવે ઉદ્યાનમાં કુમારપાળને સત્કારવાનું કહ્યું - સત્કાર - રહ્યો - ઉજ્જયિની - કુંડગેશ્વર મહાદેવ - માં પાર્શ્વપ્રભુનું બિંબ - શ્લોક - સિદ્ધસેને વિક્રમરાજાને - ૧૧૯૯ માં તારા જેવો રાજા થશે. ..... જૈન સાધુ જ્ઞાની હોય છે. સૂરિએ કહેલો કાળ નજીક જાણી - અણહિલપુર - સુકન સાત દિવસમાં - સિદ્ધરાજ મૃત્યુ - ત્રણે રાજપુત્રો સ્નાનાદિ કરી - પરિક્ષા (૧) નાનો - નીચે નમી, હાથ જોડી (૨) ચાલ બેકાર, વસ્ત્ર લઘરવઘર - (૩) કુમારપાળ - બેઉ સ્કન્ધ પર દુપટ્ટો - તલવાર ફેરવતો સિંહ અદાથી આરૂઢ - આનંદ - જાહેરાત ૧૧૯૯ - માગશર વદ ચતુર્થીએ રાજ્યાભિષેક - ભોપલદેવી પટરાણી - ઉદયન મંત્રી, બાહડ અમાત્ય - જુના અમાત્યો રાજદ્રોહ - ખબર - હત્યા - બનેવી કૃષ્ણદેવ મશ્કરી કરે - એકાંતમાં વાત - ગાદી અપાવનાર છું મદ - ગુસ્સે - સામે ગુસ્સે - મલ્લો દ્વારા - સાંધા ઢીલા, આંખો કાઢી લીધી - બીજો અવગણના કરનારો સિદ્ધરાજનો ધર્મપુત્ર ચારભટ - પાટણ છોડી અર્ણોરાજ - ઉપકારકોને કૃતજ્ઞતાપૂર્વક નવાજ્યા

(૧) ભીમસિંહ ખેડૂત (૨) દેવશ્રીએ તિલક કર્યું (૩) કુંભાર સજ્જન (૪) વોસરિ -રાજયભિષેક વખતે સૂરિજી - કર્ણાવતી - કુમારપાળની પ્રતિજ્ઞા યાદ છે કે નહીં - જાણવાની ઉત્સુકતા - વિહાર - પાટણ - ઉદયનને પૂછ્યુ યાદ કરે છે - ના - આજે નવી રાણી મહેલે ન જાય - વીજળી - મૃત્યુ - આશ્ચર્ય - કોણ? - સૂરિજી - રાજસભામાં સુવર્ણાસને - દિવસરાત્રિના નિયમો - દિગ્વિજય કરવા નીકળ્યો - બધા ભેટાદિ - મુલરાજ ન માન્યો - યુદ્ધ - રુધિરની નદીઓ - મોત

જોઈ - સૈનિકો ભાગે છે - ખિન્ન - શ્રીદેવીનું વરદાન યાદ - બાણવૃષ્ટિ - મુળરાજ હાર સ્વીકાર - યુદ્ધ બંધ - બધાને જીતી - આજ્ઞાંકિત બનાવ્યાં - પૂર્વમાં ગંગા નદી સુધી, દક્ષિણે વિન્ધ્યાચળ સુધી, પશ્ચિમે, સિન્ધુનદી, ઉત્તરે તુર્ક સુધીના દેશ જીત્યા. મહાઉત્સવપૂર્વક પ્રવેશ - સૂરિજીનો ધર્મોપદેશ -

અર્ણોરાજ બનેવી - શાકંભરી નગરીનો રાજા - દેવળદેવી સાથે સતરંજ - ગુર્જરોની હાંસી - મુંડિયાને માર - ચીડવે છે - ગુસ્સે - બેઉ ગુસ્સે - પગથી લાત - જીભ કઠાવીશ - કુમારપાળને વાત - અમાત્યને મોકલ્યો - દાસી તેના પ્રેમમાં - મોડી - રાજા અને વ્યાઘ્રરાજ વાતો - સોમનાથના મંદિરમાં મારશે - વાત - સૈનિકો સાથે - પકડ્યો - છોડ્યો - યુદ્ધે - જીતવા - સૈન્યને લાંચ - લડશું નહિં - હાથીને ભગાવ્યો - સિંહનાદ - કાનમાં ખેસ - કુદકો- નીચે - ચડી બેઠા - ગળા પર નિશાની - કલંક - માફ - ચંદ્રાવતીમાં દુષ્ટ વિક્રમસિંહ - ભોજનનો આગ્રહ - અગ્નિયંત્રનો મહેલ - તપાસ - માર - ગાડા પાછળ - કારગૃહમાં - મલ્લિકાર્જુન રાજાનું ‘રાજાપિતામહ’ બિરૂદ - અભિમાન - આમ્રભટને મોકલ્યો - બેઉંની લડાઈ - હાથી પર કુદકો - માથુ કાપી - ખજાનો લઈ કુમારપાળને ચરણે - ચોતરફ પ્રસિદ્ધિ - સોમનાથ મંદિરનું લાકડું જીર્ણ - પડશે - આરસનું બનાવો - સૂરિ પાસે જલ્દી કરવા શું ? - નિયમ લો - બ્રહ્મચર્યને માંસ - પ્રતિજ્ઞા - તૈયાર - પ્રતિજ્ઞા છોડવા - ના - દર્શન કરીને - સૂરીની પ્રશંસા - બ્રાહ્મણો ચઢામણી - સંઘમાં આમંત્રણ - અમે તો પાદચારી - એટલે શત્રુંજયદર્શન કરી આવશું - ખુશ - સોમનાથ બ્રાહ્મણો કહે નહિ આવે - આવ્યાં - સ્તુતિ સહન નહિ કરી શકે - સ્તુતિ કરી - ચમત્કાર - પ્રત્યક્ષ દર્શન - સૂરિ કહે તે તત્વ

પ્રસન્નચિત્તે અભક્ષ્યત્યાગ - પાટણ પાછા - દેશના - જૈન ધર્મમાં રૂચિ - ભુગપુરમાં - દેવબોધી - સરસ્વતીની સાધના - પ્રસન્ન - શબ્દજ્ઞાનને વકતૃત્વશક્તિ - કુમારપાળને શિવ મતમાં રાખવા - આવ્યો - પ્રશંસા - જોવાની ઉત્કંઠા - પ્રભાતે - કમળની નાળના દાંડાવાળું, કાચા તંતુએ કેળના પાંદડાનું આસન - આઠ આઠ વર્ષના બાળકો ઉપાડીને - અદ્‌ભુત - ૭ પેઢી બતાવી - વાગ્ભટ્ટ મંત્રીએ - સૂરીજીને કહ્યું - વ્યાખ્યાનમાં - સાત બાજોટ પર .... ખેંચી નાંખ્યા - દોઢ પ્રહર - ૨૧ પેઢી - ૨૪ તીર્થંકરોની પૂજા - આ જ સાચું ? - ના - ઈન્દ્રજાળ છે. - ઉપદેશમાં વીરાંગદની વાર્તા - ધર્મનું મુળ કરૂણા દૃષ્ટાંત પુણ્યસાર - (૧) સાધુધર્મ (૨) શ્રાવક ધર્મ સમજાવ્યો - ૧૨ વ્રતમાં ભીમકુમારની વાત.

અચ્ચકારી ભટ્ટાની વાર્તા મિથ્યાત્વ ત્યાગને સમ્યક્ત્વાદિ સ્વીકાર - અષ્ટાન્હિકા મહોત્સવપૂર્વક - શ્રી સંઘે - બે બિરૂદ (૧) ધર્માત્મા - (૨) રાજર્ષિ - અમારિપડહ વજડાવ્યો - વ્યસન ત્યાગ - અળગણ પાણી બંધ - સાત માટીના મનુષ્યને મેશ ચોપડી, ગધેડે બેસાડી બહાર - ગુપ્તચરો હિંસા ન થાય તેની તપાસ - માહેશ્વર વણિકે - જૂ મારી - પકડીને રાજા પાસે - સજા યુકાવિહાર જિનમંદિર બંધાવ્યુ - નવરાત્રિ - ગોત્રદેવી કંટકેશ્વરીને સાતમ, આઠમ, નોમ ના ત્રણ દિવસની વાત - ૭૦૦, ૮૦૦, ૯૦૦ મળી ૨૪૦૦ બકરાંની બલિ અને ૭,૮,૯ મળીને ૨૪ પાડા દર મહિને અપાય છે - ના - કોપાયમાન થશે, વિઘ્નો આવશે - મંદિરમાં પશુઓ મુકવા - પશુ વેંચી નૈવેદ્ય ધરવું - દસમીનો ઉપવાસ ધ્યાનમાં - ત્રિશુલ લઈ કંટકેશ્વરી - બલિની માંગણી - ધમકી - ત્રિશુળ - કોઢ - અગ્નિસ્નાનની તૈયારી - ઉદયન સૂરિને વાત કરીએ - અભિમંત્રિત પાણી - સાજો - કંટકેશ્વરી બંધાયેલી - અહિંસા પાલનમાં સહાય કર - કબુલ - પરમાર્હત્ બિરૂદ - કાશીદેશમાં વારાણસીમાં જયન્તચંદ્રરાજા - સાતસો યોજન રાજ્ય -- માંસાહાર બંધ કરવા પોતાનું અને સૂરિનું ચિત્ર અને ભેટ સોગાદ - ચતુર માણસ દ્વારા વાત - ખુશ - માંસાહાર બંધ - ૧ લાખ ૮૦ હજાર જાળ બાળી - મોહરાજાની હિંસાપુત્રી રોતી - ધર્મરાજાની કરૂણા પુત્રી સાથે કુમારપાળના લગ્ન - મોહનું અદ્ભુત વર્ણન - દાનાદિનીવાત - વિક્રમરાજાની વાત - અપુત્રિઆનું દર વર્ષે ૭૨ લાખની આવક ત્યાગ - ચૈત્યનો મહિમા જાણી

પહેલું ત્રિભુવનપાળ ચૈત્ય ૨૫ હાથ ઊંચુ બનાવ્યું - નેમિનાથભ. - ૩૨ દાંતોથી માંસાહાર માટે ૩૨ મંદિર - ઉંદરના મરણ માટે મંદિર - ત્રણ ઉપવાસનું પારણું દેવશ્રીએ કરંબકવાસી ચૈત્ય - તારંગા પર ૧૦૧ અંગુઠાની અજીતનાથ પ્રભુની પ્રતિમા - ખંભાતમાં જીર્ણોદ્ધાર- સૌરાષ્ટ્રમાં સમરસેન સ્વતંત્ર બન્યો - વશ કરવા યુદ્ધ - ઉદયન મંત્રી ગયા - સિદ્ધગીરીની યાત્રા - પૂજા કરતાં ઉંદર વાટ લઈ - પુજારીએ માંડમાંડ છોડાવી - કાષ્ઠનું મંદિરને આરસનો બનાવવાનો અભિગ્રહ - રાજકાર્ય પતાવી ઉદ્ધાર કરૂં - ત્યાં સુધી બ્રહ્મચર્ય અને નિત્ય એકાસણાં - સમરરાણા પાસે દૂત મોકલ્યો - યુદ્ધ - ઘા - સમરરાણા મૃત્યુ - મંત્રી ઘાયલ - ઉદાસ - કારણ - ઉદ્ધારની ભાવના - બંને પુત્રો વાગભટ્ટ અને આમ્રભટ્ટને જણાવશું - અંતિમ આરાધના માટે મુનિરાજ લાવો - વંઠને મુનિવેશ - વંદન, પૂજન - દિક્ષા સ્વીકારી - રૈવતાચલ પર અનશન - કુમારપાળ તથા

પુત્રોને વાત - ઉધ્ધાર માટે તૈયાર - પડાવ - લાભ લેવા શ્રેષ્ઠીઓ - ભીમ ઘીનો વેપારી - ૭ સોનૈયા અને ૧ રૂપિયો - ૧ રૂ. ના ફુલ - મંડપમાં - અંદર આવવાની ના.

મંત્રીએ બોલાવ્યો - બાજુમાં બેસાડ્યો. મુઠ્ઠી વાળી આપ્યા - પહેલું નામ - વિસ્મય - સર્વસ્વ આપ્યું છે - મંત્રીએ ૫૦૦ સુવર્ણમહોરને વસ્ત્ર આપતા મારું પુણ્ય ન વેચીં દઉં - પત્ની બહાર - ડર - મતિ ફરી - શાંત - બહુ પુણ્યનું કામ કર્યું. ખીલો ઠોકવા - ૪૦૦ મહોર - વાગ્ભટ્ટ મંત્રીને આપીશ - સૂએ છે - સ્વપ્નમાં કપર્દી યક્ષ - ફૂલ પૂજાથી ખુશ થઈ આપ્યું છે - લઈ ઘરે - બે વર્ષે તૈયાર - સમાચાર પડ્યું - આનંદ - આશ્ચર્ય - ફરી કરાવવાનો લાભ - કારણની તપાસ - ભમતિવાળું બાંધેલું પવનને માર્ગ ન મળતા તુટ્યું - વગર ભમતિનું બાંધવાથી વંશ પ્રાય નાશ - વાંધો નહિં - ત્રણ વર્ષે પુર્ણ - ૩ ક્રોડ સદ્વ્યય - પાટણથી સૂરિજી સંઘ - ઋષભપ્રભુની પ્રતિષ્ઠા વિક્રમ સંવત ૧૨૧૧ માગસર સુદ ૭ શનિવાર - નીચે તલેટીએ બહાડપુર નગર વસાવ્યું - નગરમાં કુમારપાળ વિહાર ચૈત્ય - પાર્શ્વપ્રભુ - ૨૪ બગીચા પૂજા માટે અર્પણ - આમ્રભટ્ટ ભરૂચ નગરે મુનિસવ્રતસ્વામી ચૈત્ય આરંભ - અકસ્માત્ કે પાયામાં માણસો દટાયા - આક્રંદ - નર્મદામાં ડૂબવા દંપતી - દેવી સહાય - પ્રભાઢ્યા દેવી - મારો જ ઉપદ્રવ હતો - સત્વથી પ્રસન્ન જીવિત - ચમત્કાર - સૂરિજી, કુમારપાળ પધાર્યા - પ્રતિષ્ઠા - આમ્રભટ્ટને ગંભીર માંદગી - ઘણા ઉપાયો - પદ્માવતીની આરાધના - પ્રત્યક્ષ - દુષ્ટ યોગિણી ઈર્ષાળુ - સૂરિજી સમર્થ છે - પાટણ સમાચાર - આકાશમાર્ગે યશચંદ્રગણી સાથે સૂરિજી

આમ્રભટ્ટની માતાને સુચન મધ્યરાત્રિએ પુષ્પાદિ લઈને - સૈંધવી મંદિર તરફ - કિલ્લા બહાર ચકલાઓ ક્રૂર શબ્દો બલિબાકલા અદૃશ્ય - પીળા મોઢાવાળા વાંદરા - ચોખા દૂર - મંદિર નજીક ઘાતકી બિલાડાનું ટોળું - લાલ પુષ્પો દૂર - અંદર સૂરિમંત્ર ધ્યાન - ગણીએ દેવીને કહ્યુ - સૂરિને નમ - હાસ્ય ત્રણ હુંકારા - પગે - આમ્રભટ્ટને છોડો - ના - સિંહ નાદ - ત્રાસ - મુક્ત - કુમારપાળને હકીકત કહી - આશ્ચર્ય - વ્યાખ્યાન - અંતિમ રાજર્ષિ કોણ ? - ઉદાયન રાજા - અભયકુમાર પૂછે - વાર્તા - જીવિતસ્વામી - વિતભય - રેતીમાં - ચરિત્ર સાંભળી - ખોદાવશે - મળશે - મળી, નિત્ય ત્રિકાળ પૂજાદિ મહેલમાં સ્ફટિકનું ચૈત્ય - મોટો સંઘ પ્રયાણ - આખુ નગર - ચિંતા શત્રુ ચડાઈ કરશે તો

- ૧૨ પહોરમાં શાંતિ - સમાચાર - કર્ણરાજા ચડાઈએ માર્ગમાં નિદ્રા હાથી પર - ડાળીમાં ગળાનો હાર મૃત્યુ - ઉત્સાહથી પ્રયાણ - ઉઘાડા પગે - પીડા થશે - ઘણું ભટક્યો છું - અનંત ભવભ્રમણ ટળશે - બધા પગે ચાલે છે - ધૂળ ઉડીને ચોંટે આનંદ - ધંધુકા જન્મભૂમિ ઝોલિકા વિહાર ચૈત્ય મહાવીર પ્રભુ - માર્ગમાં બે પર્વત - સુરિધ્યાન - બે મંદિર આદીનાથ, પાર્શ્વપ્રભુ - શત્રુંજયદષ્ટિએ મહોત્સવ - ચડતાં આનંદ - ચૈત્ય જોઈ રાજી - ઉદ્યાપન - સાવક્રોડમાં માળ જગડ શ્રાવક માળ - સ્તુતિ માં કુમારપાળે દિક્ષાની માંગણી કરી - ત્યાંથી ગીરનાર બીજી માળ જગડ શ્રાવકે પહેરી - ત્યાંથી પ્રભાસપાટણ ચંદ્રપ્રભુસ્વામી - ત્રીજી માળ પહેરી - બધી હકીકત - ૫ રત્નો પિતાએ આપેલાં - બે કુમારપાળના બહુમાનમાં - બે હાર ચઢાવ્યાં - પાટણ પાછા - નિત્ય ધર્મોપદેશ - તીર્થંકર ચરિત્ર સાંભળવાની ઉત્કંઠા - ૩૬ હજાર શ્લોક ત્રિષષ્ટિશલાકાની રચના - યોગશાસ્ત્ર, વીતરાગ સ્તવ... સ્વાધ્યાય કરી દાતણ - ગુરૂભક્તિમાં સર્વે ગ્રંથો લખાવાની ભાવના - કાગળ પર લખાતાં જોઈ

અભિગ્રહ પચ્ચક્ખાણ ચોવિહાર ઉપવાસ - તાલવૃક્ષને સ્તુતિ, સુવર્ણહાર - સવારે વધાઈ - રાજી - વ્યાખ્યાનમાં વર્ષાઋતુમાં જીવવિરાધના વાત - કૃષ્ણમહારાજાનો અભિગ્રહ - કુમારપાળ નિયમ ચૈત્ય દર્શન અને ગુરુવંદન સિવાય ક્યાંય નહિં - બધાને ખબર પડી - ગીજનીનો મ્લેચ્છ બાદશાહ ચડાઈ. ગુપ્તચરોએ સમાચાર - ચિંતા - રાત્રે પદ્માસન - ધ્યાન - પલંગ આકાશ માર્ગે - જાગ્રત - આશ્ચર્ય માફી - પગે - મિત્રવત્ - વર્ષમાં છ મહિના અહિંસા પળાવીશ તો મુક્તિ મળશે. જૈન મુનિને વંદનનો નિયમ - માર્ગમાં વેશ્યા સાથે મુનિ પાન ખાતાં - વંદન - સાધુને પશ્ચાતાપ પુનઃ વ્રત, આલોચના - અનશન - વંદને - તમે જ ગુરૂ છો. સૂરિને પૂર્વભવે કોણ ? - દેવીથી જાણીશ - સરસ્વતી નદીએ ધ્યાન - દેવી પ્રગટ - કહ્યું - મેવાડ - જયંત પલ્લીપતિ - ધનદત્ત સાર્થવાહને લૂંટ્યો - દુઃખ - ભેટ લઈ રાજા પાસે - રાજાએ કહ્યું તારુ ધન મળશે - પ્રતિજ્ઞા જયંતનું મોત કરીશ - સૈન્ય આપ્યું - ઘેરો - લડાઈ - જયંત ભાગ્યો - લૂટારાઓનું મોત - પલ્લી ભસ્મસાત કરી - જયન્તની પત્ની ગર્ભવતીનું ઉદર ચીર્યું - બાળકને શિલા પર પછાડી માર્યું - બધું લઈ માળવરાજ પાસે - ધનદત્ત ચંડાળનું મુખ પણ જોવું નથી. બધુ લઈને દેશપાર - ગ્લાનિ - તાપસ - તપશ્ચર્યા - તે સિદ્ધરાજ જયસિંહ - જયંત ભાગતાં યશોભદ્રસૂરિ મળ્યાં- નમન - વાત્સલ્ય - શ્રાવકે

ભોજન કરાવ્યું - ચાલતાં એક શિલાનગરી - ઓઢર વણિકને ત્યાં કામે - યશોભદ્રમુનિ મળ્યા - સેવા કરતો - ઓઢરે પૂછ્યું- ગુરૂ પાસે જાઉં છું - ઓઢરને લઈને - પ્રેમથી સમજ - શ્રાવક ધર્મ અંગીકાર - ગુરૂદક્ષિણા સ્વીકારો - ના કંચનકામિનાનાં ત્યાગી - વીરપ્રભુનું ચૈત્ય - મહોત્સવ, પ્રતિષ્ઠા - ચાતુર્માસ વ્યાખ્યાન - હૈયા પલટ - પર્યુષણ - શેઠ સાથે જયંત પૂજાએ - જયંતે પોતાના પાંચ કોડીના ૧૮ ફૂલો શુદ્ધ અને નિર્મળ ભાવે પૂજા - તે દિવસે ઉપવાસ

પારણામાં વહોરાવી પારણું - ઓઢર મૃત્યુ પામી ઉદયન મંત્રી - જયન્ત તે તું (કુમારપાળ) - યશોભદ્રસૂરિ તે હું, આ રીતે કહી - એકશિલામાં તપાસ કરાવ - ઓઢારના પુત્રોના ઘરે સ્થિરદેવી વૃદ્ધદાસી છે. - હવેના ભવે વ્યંતરદેવ થઈ સકળ શાશ્વતા તીર્થોના દર્શને ફરતો, નંદિશ્વરદ્વીપ, મહાવિદેહ જઈ અમૃતપાન, મુનિ વંદન ત્યાંથી - ભરતક્ષેત્ર - ભદિલપુર નગર - શતાનંદરાજા, ધારિણીની કુક્ષિએ, શતબળપુત્ર થઈ. શાસ્ત્ર પારંગત - સુશ્રાવક - રાજગાદી - અહિંસા પ્રવર્તાવશે - મોટું રાજ્ય મેળવશે - શ્રેણિકનો જીવ પદ્મનાભ તીર્થંકર - કેવળજ્ઞાન - સમવસરણ દિક્ષા - ત્રિપદી - ૧૧ માં ગણધર - એકશિલા તપાસ - કલિકાલ સર્વજ્ઞ બિરૂદ - હવે મૃત્યુ નજીક છે - અજયપાળ ભત્રીજાને રાજ્ય આપું - ના - દુરાશયી છે - ધર્મસ્થાનોનો વિનાશ કરશે - ભાણેજ પ્રતાપમલ્લને સોંપ - કરવાના સમયે કરીશ - બાળચંદ્રે સાંભળ્યું - મિત્ર અજયપાળને વાત કરી - સૂરિ ૮૪ વર્ષ પૂરા - ગચ્છભાર ગુરુભાઈ પ્રદ્યુમ્નસૂરિને સોંપ્યો - અનશન - દેશના - ચારગતિનાં દુઃખો - પ્રમાદ ત્યાગ કરો - ધ્યાન - બ્રહ્મરંધ્રથી પ્રાણ છોડી

કુમારપાળ મુર્ચ્છા - શોક - છ મહિના પછી કુમારપાળને વિષમય દૂધ - કોશની ચાવી અજયપાળ પાસે - ભવિત્વયતા - મંદિરોમાં પૂજા ભણાવો, સાધાર્મિક વાત્સલ્ય કરો - રામચન્દ્ર મુનિ પધાર્યા - અજપાળ રાજા - બાલચંદ્રને આચાર્ય બનાવો - ગુરૂએ ના કહી છે - લોઢાની તપાવેલી પાટ ઉપર સુવાની સજા - કાળધર્મ સમાધિપૂર્વક - જિનમંદિરોને તોડ્યા, મુનિ અને શ્રાવકોને માર્યા - આભડ શ્રાવકે સીલભાંડને ધનથી ખુશ કરી અજયપાળથી તારંગાજી, ઈડરના મંદિરો બચાવ્યા - અજયપાળે મંત્રી આંબડને મરાવ્યો - ત્રણ વર્ષ રાજ્ય અંતે દ્વારપાળે કટાર મારી પ્રાણ લીધા.

જે જીવદયા કુમારપાળે ૧૮ દેશોમાં ફેલાવી એવી આ અવસર્પિણીકાળમાં બીજા કોઇ રાજાએ ફેલાવી હોય એવું કોઇ પ્રમાણ ઉપલબ્ધ નથી! - કુમારપાળે ૧૪૪૦ નવીન જિનમંદિર અને ૧૬,૦૦૦નો જિર્ણોદ્ધાર કરાવ્યો છે - કુમારપાળ વિ.સં. ૧૨૧૬માં ૧૨ વ્રત સ્વીકાર્યા ત્યારથી તેઓ પરમાર્હત્ કહેવાયા - બાળમુનિથી કાજો કુમારપાળના મામા પર પડ્યો. મામાએ મુંડિયા કહી આંગળી બતાવી. કુમારપાળે તેમની આંગળી કપાવી - પરમાત્માની પૂજા માટે જોઇતી દરરોજ નવી પૂજાની જોડ સાંભરના રાજા પોતે વાપરીને મોકલતા હતા તેથી સાંભરના રાજા સાથે યુદ્ધ કર્યું.

હેમચંદ્રાચાર્ય : જન્મ વિક્રમ સં. ૧૧૪૫ કા.સુ. ૧૫ ધંધુકા, દીક્ષા ૧૧૫૦ મહાસુ.૧૪ ખંભાત, આચાર્ય ૧૧૬૬ મહા સુ. ૩ પાટણ અક્ષય તૃતીયા, ગુરુવાર, સ્વર્ગવાસ ૧૨૨૯ પાટણ. આયુ ૮૪ વર્ષ

કુમારપાળ : જન્મ વિ.સં. ૧૧૪૯ દધિસ્થલી, રાજ્યપ્રાપ્તિ ૧૧૯૯ પાટણ, વ્રતસ્વીકાર્યા ૧૨૧૬ પાટણ, સ્વર્ગવાસ - ૧૨૩૦ પાટણ, આયુ ૮૦ વર્ષ.

(૨) પ્રદ્યુમ્નકુમાર : કર્મેસૂરા-ધર્મેસૂરા

દ્વારિકા - કૃષ્ણરાજા - નારદ - સત્કાર- અંતઃપુરમાં - જરૂરથી આર્શીવાદે - સત્યભામા શણગાર સજે છે - અરિસામાં તિરસ્કાર થુથુ - દુર્મુખ, દુર્વેષ, પાપાકૃતિ, ભસ્મ ચોળનાર - સંકટમાં નાખું - ફરતાં - વિદર્ભદેશ - કુંડિનપુરમાં ભીષ્મરાજા - રૂક્મિ પુત્ર - રૂક્મિણી પુત્રી - શિશુપાલથી સગાઇ - નારદ - સત્કાર- અંતપુરમાં - ઋષીને વંદન - કૃષ્ણની મુખ્ય પટરાણી બનશે - ફઇને પૂછે - અતિમુક્તક મુનિ - કૃષ્ણથી લગ્ન - સાચુ શું ? - શિશુપાલને તારા ભાઈએ આપી છે ? - લડાઈમાં સહાય કરેલી શિશુપાલે - રૂક્મિણીનું રૂપ ચિતરીને કૃષ્ણને - કામાતુર - લગ્નપત્રિકા - રૂક્મિણિ વિચારમાં - પત્ર - ભ્રમરી માલતીને, સિંહણ સિંહને, ચક્રવાકી ચક્રવાકને ચાહે - વિરહ સહન નથી થતો - લેવા - નારદ - શિશુપાલ પાસે કુંડલી - ભયંકર યુધ્ધ થશે - ચતુરંગ સેના - ઘેરો - કામદેવની પુજાએ કૃષ્ણ - પરાક્રમ હીરાનો ચૂરો, ધનુષ બાણથી ૭ તાડના વૃક્ષોનો છેદ - રૂક્મિને નાગપાશથી બાંધી - શિશુપાલ પલાયન - રૂક્મિને મુક્ત - પ્રવેશ - લગ્ન - તેની પાસે જ કૃષ્ણ રહે - નારદ સત્યભામા પાસે - ફરી અપમાન કર

- કેવું ફળ મળ્યું - રૂક્મિણિ કહે સત્યભામાને બતાવો - ના - જીદ્ - કૃષ્ણ ગયા - સત્યભામા ગુસ્સે - મનાવી - સૂતાં - છેડે ગાંઢ - છોડી વિલેપન - મશ્કરી પાનનો કૂચો ફેકવાં - ગાળો - લક્ષ્મીની પૂજા કર - રૂક્મિણી સફેદ વસ્ત્રમાં - પૂજા, આરતી - ગુસ્સે.

જ્યોતિર્વેતા અતિમુક્ત કેવળી ભિક્ષાએ - રૂક્મિણી પ્રદક્ષિણા સ્તુતિ - પુત્ર ક્યારે થશે ? - સત્યભામા પણ પૂછે - દુર્યોધનને કહ્યું તારી પુત્રી મને - જેને પહેલો પુત્ર તેને - વિવાહ વિનાએ મુંડન - રૂક્મિણીએ સ્વપ્રમાં સિંહ જોયો - સત્યભામા ખોટુ કહે સ્વપ્રમાં સફેદ હાથી - પુત્રની વધાઈ - આનંદ - પ્રદ્યુમ્નનો વૈરી ધૂમકેતુ - શિલા પર- વૈતાઢ્ય પર્વત મેઘકુટ નગરનો વિદ્યાધરોનો રાજા કાલસંવર - વિમાનમાં - ઉભુ - ગુસ્સે - નીચે બાળક - આનંદ - કનકમાલાને - આનંદ મહોત્સવ - રૂક્મિણિએ બાળકની માંગણી - શોધ - રૂદન - નારદ - સીમંધર પ્રભુ પાસે - વૈરનુ કારણ - હસ્તિનાપુરનો રાજા મધુ (પ્રદ્યુમ્ન), કનકપ્રભ (ધૂમકેતુ દેવ) કનકપ્રભરાજાની પત્ની ચંદ્રભા - પર આસક્ત - ઉઠાવીને - કનકપ્રભ પાગલ - રસ્તા પર બૂમો પાડતો - ટોળું - વૈરાગ્ય - વિમલવાહન ગુરૂ - દિક્ષા-હજારો વર્ષ તપ - અનશન - સામાનિક દેવ. કનકપ્રભ ૩ હજાર વર્ષ વિલાપ - દેવ - ભમી - તાપસ - જ્યોતિષ્ક દેવ ધૂમકેતુ - શિલાપર.

રૂક્મિણિના વિયોગનું કારણ - સોમદેવ બ્રાહ્મણ - લક્ષ્મીવતી પ્રિયા - બગીચામાં મોરનું ઇંડું - કંકુના હાથે સ્પર્શ - સોળ ઘડી વિલાપ - વરસાદ - જન્મ- ફરવા - ઘરે - મયૂરી રાડો - ૧૬ મહિના - પાછુ - કર્મ - વિયોગ - એકવખત સમાધિગુપ્ત મુનિ - ગોચરી- અરિસામાં મસ્ત - બ્રાહ્મણ આવકાર - શ્રાવકની વિનંતી - પાછા - થૂથૂ કઠોર શબ્દ - બારણાં બંધ - એજ ભવે કોઢ - વિષ્ટા દુર્ગંધ - અગ્નિ પ્રવેશ - ગધેડી, સૂવર સ્ત્રી, કુતરી, માછીમાર પુત્રી દુર્ગંધી - નદીના પાણીમાં વહેતી - મોટી - સમાધિગુપ્ત કાર્યોત્સર્ગ - ધર્મલાભ - ઉપદેશ - જાતિસ્મરણ - મુનિને ખમાવ્યા - કંદમૂળાદિ ત્યાગ - શ્રાવિકા - નાગિલ શ્રાવકને સોંપી - ૧૨ વર્ષ સાધના - અણસણ - ૫૫ પલ્યોપમ આયુ-દેવની પટરાણી - રૂક્મિણિ - ૧૬ વર્ષે સમાગમ થશે. ત્યાંથી કાલસંવર પાસે - પ્રદ્યુમ્ન દર્શન - આર્શીવાદ - કાલસંવરને ૫૦૦ રાણી - પ્રદ્યુમ્નને રાજય આપવાની ઇચ્છા - વ્રજમુખાદિ ભાઈઓ મારવા ઝેર, સાપ, આગ - બધુ દેવ શાંત કરે -

મહેલ છોડીને (૧) કિલ્લો સિંહનાદ - દેવ - રાજ્ય (૨) ગુફા - સિંહનાદ - રાક્ષસ અધિપતિ દાસ - (૩) નાગદેવગુફા - (૪) વાવ - (૫) અગ્નિકુંડ (૫) મેષાકાર ગિરિ પર - બે કુંડલ - હાર- સેવક છુ - (૭) આમ્રવૃક્ષ - ખાય છે - વાંદરા રૂપે દેવ - (૮) કોઠાનું વૃક્ષ - હાથીરૂપે દેવ ૧૬ લાભ થયા, રતિઆદિ સ્ત્રીઓથી લગ્ન - કાલસંવરની રાજસભા - મેળવેલુ બતાવ્યું - બધાને આનંદ

કનકમાલા આસક્ત, કામાતુર - ન ભોગવુ તો જન્મ નિષ્ફળ - વાત - અઘટિત વિચારો છે - ચાલ્યો ગયો - ચંદ્રમાની કળાની જેમ ક્ષીણ - વૈદ્યોને - વિરહ છે - મૌન - પુત્રને વાત - ગયો - બધાને રજા - દૃષ્ટાંત - પુરુષ - આંબો - કેરી નહિં - સમજાતું નથી - તારી મા નથી - સત્ય - ગૌરી વિદ્યા ને પ્રજ્ઞપ્તિ વિદ્યા આપીશ. પહેલાં આપો પછી યોગ્ય કરીશ - મંત્ર - સિદ્ધિ - તું તો પાલક મા ને ગુરૂ - પાછો - ગુસ્સે ચીસાચીસ - વ્રજમુખાદી મારવા - રાજા ગુસ્સે - યુદ્ધ - સાચી વાત - નારદમુનિ - સ્તુતિ - આર્શીવાદ લગ્ન - રૂક્મિણી ચિંતામાં - પ્રયાણ - ગિરનાર યાત્રા - બધી ઓળખાણ - લાંબી દાંતવાળો ભીલ - જકાત આપો - ઉત્તમમાં ઉત્તમ વસ્તુ - ઉદધિ કન્યા - ગુસ્સે - યુદ્ધ - ઉપાડીને (૧) ફળોનાં વૃક્ષો - લાંચ - કપિ બની બધાં ફળો નીચે - (૨) ઘાસની વખારો - લાંચ - સાફ - (૩) ઘોડાને પીવાનું પાણી - બધું પી લીધું (૪) માર્ગમાં ભાનુકુમાર - અશ્વ- પાડ્યો - લોહી - (૫) રસ્તામાં - કુબડી દાસીને રૂપવતી - સત્યભામા - મને બનાવ - પહેલાં ખરાબ પછી સારૂં - મુંડન, શરીરે મેશ, ફાટેલાં વસ્ત્ર - મંત્ર - જમવા બધું સાફ - ગુસ્સે - ઉલટી - દુર્ગંધ - છેતરી - (૬) રૂક્મિણિ મહેલે - બાળમુનિ તપસ્વી બની - કૃષ્ણના સિંહાસને - પીવા રાબ - લાકડા બળતા નથી - લાડુ આપો - ના - બધા - આશ્ચર્ય - (૭) સત્યભામાની દાસી વાળ લેવા બધાંના કાપીને - રાજસેવકોને માર મુંડન - (૮) બળદેવને મોકલ્યો - ત્યાં કૃષ્ણનું રૂપ - કૃષ્ણથી ઝઘડો (૯) માતાને ઓળખાણ - ઉપાડીને બધાંને આહ્વાન - બધાને માર - કૃષ્ણ હથીયાર વગરનો - નારદ ઓળખો - પગે - ખુશ. દુર્યોધન - ક્રોધીત થતો - બધી વાત - કૃષ્ણે શાંત - ભાનુ સાથે લગ્ન કરાવ્યાં - સત્યભામા જીદ્દ પ્રદ્યુમ્ન જેવો પુત્ર - અઠ્ઠમ તપ - પૌષધ હરિણગમૈંષી દેવ - માળા - પ્રદ્યુમન જાણે - મા ને વાત - જાંબુવતીને આપ - સત્યભામા જેવું રૂપ - શયનગૃહમાં માળા મૂકી - ભોગ- કૈરભ દેવ ચ્યવી - ઘરે - સત્યભામા - કૃષ્ણ ફરી ભોગ -

શંખનાદ - પ્રદ્યુમ્નની ચાલ - ભાવી ભાવ - પુત્ર શાંબ - સત્યભામા પુત્ર ભીરૂક - રૂક્મિણિ પત્ર - રૂક્મિણિભાઇની વૈદર્ભી પુત્રી માટે - ના - ચંડાલને નહિં આપું - બંને વિમાનમાં ત્યાં - ચંડાલ બની - ગાન - આકર્ષણ - હાથીને શાંત - માંગો - વૈદર્ભી આપો - ધક્કા મારીને બહાર - રાતે ગાંધર્વ લગ્ન - લગ્નનાં વસ્ત્રોમાં - મૌન - ગુસ્સે - ચંડાલને - મહોત્સવ - ગુસ્સે - સત્ય - આનંદ

શાંબ અને ભીરૂ - રમત - શાંબ હાર - ભીરૂને માર્યો - રોતાં ઘરે - કૃષ્ણને વાત - જાંબુવતીને ઠપકો મારો પુત્ર તો સરળ છે - ભરવાડ, ભરવાડણનું રૂપ - દુધ લેવું છે - ઝુપડામાં વસ્ત્ર ખેંચવા - કૃષ્ણ વળી શું કરવાનો - ભરવાડણ બુમો - ડાંગ લઈને મારવા - મુળરૂપે - ભાગ્યો - જોયું - બીજે દિવસે - પગે લાગવા નહિં - બોલાવ્યો - ખીલો લઈને - શું છે ? - ફોગટ કૃત્ય બોલશે તેના મોંમા - ગુસ્સે - પાપી, નીચ, ઉન્મત્ત, છકેલા, બેશરમી કેટલું સહન કરવું ? - દ્વારિકા છોડીને ચાલ્યો જા - શાંબને પ્રજ્ઞપ્તિ વિદ્યા આપે છે - પ્રદ્યુમ્ને ભીરૂને માર્યો - સત્યભામા ગુસ્સે તું પણ જા સ્મશાનમાં - શાંબને ધામધુમથી લાવું ત્યારે - સત્યભામાને આનંદ - ૯૯ કન્યા ભેગી - ૧ ની શોધ - પ્રજ્ઞપ્તિથી જાણી - સૈન્યાદિની રચના - કિલ્લા બહાર - જિતશત્રુ નામ - શાંબને કન્યા બનાવી - ભીરૂની ધાવમાતા - સત્યભામાને વાત - માંગણી - બે વાત - (૧) સત્યભામા બધા જુએ તેમ વાજતે ગાજતે લઈ જાય (૨) લગ્ન વખતે વરના હાથમાં મારી કન્યાનો હાથ - કબુલ - પરિવાર સિવાય બધાને શાંબ દેખાય - આનંદ - મંડપમાં - ભીરૂનાં જમણા હાથે શાંબ અને શાંબના હાથે ૯૯ કન્યા - હર્ષ - પ્રદક્ષિણા - રાતે બહાર - માને વાત - ગુસ્સે -તમે તો લાવ્યા - બધાં સાક્ષી છે - કૃષ્ણ ન્યાય - ૯૯ કન્યા શાંબને - ઉત્સવ - કૃષ્ણ નાટક કેમ કર્યું ? તમે તો ઘણાં કર્યા? - વાદ કરે છે - માફી -

દ્વારિકા માલ વેચી - રત્નકંબલ લઈ વેપારી - રાજગ્રહપુરમાં જરાસંઘ રાજા - પુત્રી જીવયશા - બોલાવ્યા - જોઇએ તેવું મુલ્ય ન મળ્યું - અફસોસ - કેમ ? - કૃષ્ણનું વર્ણન - ગુસ્સે કેમ કે કંસ તેનો પતિ હતો - જરાસંઘ સૈન્ય લઈને - નારદે વાત - વિદ્યાધરોને બોલાવ્યા પ્રદ્યુમ્ન ગયો. લડાઈ - કૃષ્ણ વાસુદેવ થયા - શ્રી નેમિનાથના વિવાહ - દીક્ષા - કેવળજ્ઞાન અને તીર્થ સ્થાપના - દ્રૌપદીનું હરણ - શ્રીકૃષ્ણ તથા પાંડવોનું અમરકંકા નગરીમાં જવું - દ્રૌપદીનું લાવવું - પાંડવોને

દેશવટો આપવો - અને દ્વારિકામાં આવવું - દેવકીનાં છ પુત્રો - સુલસાને ત્યાં - ૩૨ કન્યાથી દરેકના લગ્ન - દીક્ષા - બે બે વહોરવા - વાત્સલ્ય - દિગ્મોહ - ના - તારા પુત્ર છે - ધારા - કૃષ્ણે નૈગમેષિ દેવની આરાધના - ભાઈ આપો - ગજસુકુમાલ - લગ્ન - દીક્ષા - ખેરના અંગારા - કેવળજ્ઞાન - મોક્ષ - કૃષ્ણનું ગુણગ્રાહીપણું - દેવ પરિક્ષા - કુતરાનું શબ - દાંત જુઓ - અશ્વ બની લઈ જાઉં છું - પ્રદ્યુમ્નને હાર - કૃષ્ણ વાંસથી લડ - ના - પ્રશંસા - માંગો - ઉપદ્રવ નિવારો - ભેરી- છ માસ પ્રભાવ - રક્ષક - લાંચ - ચંદનના કટકાથી સાંધી - કંથા જેવી થઈ - ગુસ્સે - મૃત્યુ - દેવની આરાધના - માંગણી - રોગ નાશ નહીં થાય.

દ્વારિકામાં - ધન્વંતરી અને વૈતરણિ બે વૈદ્ય - ધન્વંતરી નિર્દય - માંસ, મદિરા, મધ પાપોપદેશ - વૈતરણિ બહુ સાવધને વર્જનારો - પાપભીરૂ - ભ.ને પ્રશ્ન - ધન્વંતરિ અભવ્ય છે - ૭ મી નરેક - બીજો - વાનરોનો રાજા - સાર્થ સાથે સાધુ - કાંટો લાગવાથી લંગડા - મૂકીને જશે - વાનરને જાતિ સ્મરણ - વિશલ્યા ઔષધીથી સાજા - પથ્થર પર 'હું પૂર્વે દ્વારિકામાં વૈતરણિ વૈદ્ય હતો, લખી - ત્રણ દિવસનું અણસણ - સહસ્ત્રાર દેવલોક - અવધિજ્ઞાનથી - મુનિને વંદના - સાર્થમાં મુકશે - સાધુ વાનરની વાત કહેશે - ચોમાસું - વર્ષામાં અયતનાથી પાપ - અભિગ્રહ - મહેલમાં - વીરક સાળવી કૃષ્ણનો ભક્ત - નિયમ - દર્શન પછી ખાવું - ૪ મહિના ખુશ - પ્રભુને વાંદવા - દીક્ષાના ભાવ કેમ નહિ - કન્યાદાન નિવારણ - રાણી કે દાસી - છેલ્લી સાળવીથી લગ્ન - સાચવે - ના - માર - રાણી - દિક્ષા - કૃષ્ણ અને વીરકાદિ વંદન - કૃષ્ણને થાક - ક્ષાયિક સમ્યકત્વ, તીર્થંકર ગોત્રકર્મ, અને ૭ મી માંથી ત્રીજી નારકી - ફરી - ના - ઢંઢણારાણીને પુત્ર - ઢંઢણ - ઘણીથી લગ્ન - દીક્ષા - લાભાંતરાય કર્મ - પ્રતિજ્ઞા - પૂર્વે પરાસર પુરોહિત - ખેડુતોને કામ કરાવે - ભોજન મોડું - ઉત્તમ સાધુને વંદન - ઢંઢણ દિક્ષા અને અભિગ્રહ - કૃષ્ણ વંદન કરે ગોચરી મોદક - ભ.ને સત્ય કહ્યું પરઠવતા - કેવળજ્ઞાન-

ચાતુર્માસ - રથનેમિ ગોચરીએ - વર્ષા - ગુફામાં - રાજીમતિ વંદનાએ - ભીના - ગુફામાં - આસક્ત - વૈરાગ્યની વાતો - આલોચના -

કૃષ્ણ - પાલક અને શાંબને - પહેલાં નમશે તેને અશ્વ - રાતમાં - શાંબ ભાવથી સ્તુતિ - ભ. કહે - દ્રવ્યથી - ભવ્ય નથી - ભાવથી આ જ ભવે મોક્ષે -

દેશના - પ્રશ્ન - નગરી આદિનો અંત કેવી રીતે ? - પરાશર તાપસ - વેશ્યા - પુત્ર - દ્વૈપાયન બાળ તપસ્વી - ગિરનાર પર રહે - શાંબ વગેરે મદ્યપાન - મારશે - દેવ-નગરી બાળશે -તને જરા કુમાર તમારો ભાઈ મારશે - જરા જંગલમાં ચાલ્યો ગયો - દ્વારિકામાં મદિરા બંધ - કુંડમાં નાખ્યું - બળદેવનો સારથિ સિદ્ધાર્થ દિક્ષા - છ માસમાં સ્વર્ગે -

વૈશાખ - ખૂબ ગરમી - શાંબનો સેવક - તરસ - પીધુ -હર્ષ - શાંબને ભેટ - ક્યાંથી - બતાવ્યું - બધાંએ ધરાઈને પીધું - નશો - દ્વૈપાયન - પથ્થર, મુષ્ટિ, લાતો - ક્રોધિત - કૃષ્ણને ખબર - ક્ષમા કરો - ના - ભાવિ - નેમિનાથ પ્રભુ - દેશના - પ્રદ્યુમ્ન, શાંબ - દિક્ષાની વાત - રૂક્મિણિ, જાંબુવતી - ..... દીક્ષા - દ્વૈપાયન અગ્નિકુમાર દેવ - નિયાણાનું સ્મરણ - વૈર - પણ નવકારનો જપ, પૌષધ, સામાયિક, કાયોત્સર્ગ, દાન, તપ, દેવપૂજા, બ્રહ્મચર્ય વ્રત - ૧૧ વર્ષ બહાર - લોકોને શંકા - નરક કે તિર્યંચમાં ગયો હશે - મદ્યપાન વિલાસ - ભૂમિકંપાદિ ઉત્પાત - પ્રજ્વલિત અગ્નિ - બધુ ખાખ - કૃષ્ણ, બલદેવ, દેવકી, વાસુદેવ અને રોહિણીને રથમાં - કમાડ બંધ - ધક્કો - ખાખ - હસ્તિનાપુર જવા - બલભદ્રનો કુબ્જ પુત્ર - દીક્ષા - પોકાર - દેવે ભ. પાસે. - ખાખ પછી સમુદ્રને હવાલે - કૃષ્ણને ભૂખ - બળદેવ નગરમાં - રાજપુરુષે ઓળખ્યાં - ધૃતરાષ્ટ્ર પુત્ર અચ્છરદનને વાત - દરવાજા બંધ - યુદ્ધ - સિંહનાદ - કૃષ્ણએ બાંધ્યો - છોડ્યો - ઉદ્યાનમાં ભોજન - આગળ તરસ - બળદેવ લેવાં - પિતાંબર ઓઢી સૂતા - જરાકુમાર મૃગ સમજી બાણ - પશ્ચાતાપ - માફી - કૌસ્તુભ મણી - પાંડવને બતાવજે - શુભ ભાવ - અંતે - ભૂખ તરસથી - દ્વૈપાયન ઉપર રૌદ્રધ્યાન - મરી ત્રીજી નરકે - બાલ્યકાળ ૧૬ વર્ષ - રાજા ૫૬ વર્ષ - વાસુદેવ ૯૨૮ વર્ષ

બળદેવ - મૃતકૃષ્ણને ઉપાડીને - ચુંબન કરે, કાન અપરાધ ક્ષમા કરો બેઠા થાઓ - પાણી પીઓ ન્હવડાવવું લુછવું - રોવું - ભમવું - મનાવવું - સિદ્ધાર્થ દેવ - પ્રતિબોધ કરવા - (૧) પાષાણનો રથ ટુકડાં - સાંધવા - મુઢ છે - તમારો ભાઈ જો બાણથી મરેલો જીવે (૨) કાળા પથ્થરની શિલા પર બીજ વાવી પાણીથી સિંચન - ફોગટ શ્રમ - ચિરકાલથી મૃત્યુ પામેલો જીવે તો - ગુસ્સે (૩) બળી ગયેલા વૃક્ષને ક્યારો કરી પાણીથી સિંચન - મૂર્ખ - તમારા ખભે જો કૃષ્ણ જીવશે તો - (૪) ગાયનું મડદુ - ઘાસ ખવડાવે - મુઢ - દેવ હસીને મૃત્યુ

પામેલાને જો પાણી પીવડાવો છો તો મને ઉપદેશ કેમ આપો છો ? - વિચાર - સિદ્ધાર્થનું રૂપ - વંદના - ઓળખ - સારથિ - દિક્ષા - દેવ - ભ. કહેલું થયું - તે કહ્યું - અગ્નિ સંસ્કાર - વિદ્યાધર મુનિ આવી દીક્ષા - તીવ્ર તપ માસખમણને પારણે ગોચરી - રૂપ અદ્‌ભૂત - ઘડાને બદલે છોકરાના ગળામાં દોરડું - પાછા - અભિગ્રહ પશુઓ પ્રેમી - હરણ જાતિસ્મરણ - કાઠિયારાને લાવે - પારણે - કર્યું, કરાવ્યું ને અનુમોદ્યુ - ત્રણે બ્રહ્મલોકમાં મહર્દ્ધિક દેવ- કૃષ્ણને જોઇ - નરકે - ઉંચકે - દુ:ખ - મારી પ્રતિમા ભરાવી પૂજાવે - જરાકુમારે પાંડવોને વાત - વૈરાગ્ય - દીક્ષા - અભિગ્રહ - ભીમ ભાલા પર આપે તો - ૭ માસ - નેમનાથ પ્રભુ ગીરનાર નિર્વાણ - પાંડવો - કૃષ્ણની આઠે પટ્ટરાણી, રાજીમતી, પ્રદ્યુમ્ન શાંબ વગેરે સિદ્ધાચલ અનશન - ફા.સુ. ૧૩ ૩ ક્રોડ મુનિ સાથે - મોક્ષ -

(૩) માંડવગઢનો મંત્રી પેથડશા : સાધર્મિકભક્તિ, તીર્થસેવા, શીયળવ્રત, જિનપૂજા, તીર્થમાળ

નાદુરી નગરી - નેમિનાથભ. ચૈત્ય - દેદ વાણિયો - દેવું - જંગલમાં - નાગાર્જુન યોગી - ત્રણ દિવસ - સેવા - ખુશ - ખાવા ખીર - ના અજાણ્યુ નહીં - યોગ્ય જાણી - સુવર્ણ સિદ્ધિ કરી બતાવી - તેણે પણ કરી - દેવું ચૂક્તે - રાજાને વાત - પકડી - સ્ત્રી ભોજન માટે - સંકેત - દાગીના લઈ બહાર - તપાસ - જેલમાં - પાર્શ્વનાથનું સ્મરણ - છુટીશતો દાગીનાથી પૂજા - સૈનિક - ઉભો થા - બેડી છે - તૂટી - ઘોડા પર - સ્ત્રી પાસે - ગાયબ - વિદ્યાપુર નગરે - દાગીનાથી પૂજા - દાન - દેવગિરિ - ગુરૂવંદને - ઉપાશ્રયની વિચારણા - દેદાશા વિચારે - ઉપાશ્રય એ દુકાન - શ્રાવકો - કરીયાણારૂપી વ્રતો ગ્રહણ કરે - લાભ - મને જ આપો - ના - સકળસંઘ ભેગા મળીને - જુવાન કહે સુવર્ણનો બનાવો - કબુલ- ગુરૂ સમજાવી - પચાસ પોઠો ઉંચુ કેસર - એક પૂજામાં - બાકી ચૂનામાં - રાજા - સત્કાર-સંઘને - પત્ની વિમલશ્રી સ્વપ્નમાં - દીવો પ્રથમ અલ્પકાંતિવાળો વધી સમુદ્રના છેડા સુધી વધે છે - ફળ - દેશાંતરમાં કમાશે- પુત્રનું નામ પેથડ - મહોત્સવ - પ્રથમિણીથી લગ્ન - પુત્ર ઝાંઝણ - વિમલશ્રીને પાંચમના ઉપવાસને પારણે ખીર ખાતાં - માલણની નજર - વિશુચિકા - મૃત્યુ - દેદાશા વૈરાગ્ય - પેથડને સુવર્ણસિદ્ધિ બતાવી - બધુ સાતક્ષેત્રમાં દાન - સ્વર્ગે - સુવર્ણ સિદ્ધિમાં નિષ્ફળ - દરિદ્ર - ધર્મઘોષ આચાર્યનું ચોમાસું - પરિગ્રહની વાત - રત્નસારની

કથા - શ્રીમંતો વ્રત લે છે પેથડની હાંસી - લાખવર્ષે લક્ષેશ્વર - ગર્વ ન કરો - પુછતાં ૨૦ રૂ. - કપાળ જોઈ - ના - વધારતાં - ૫ લાખનું પરિમાણ - ત્યાંથી માલવ દેશ - માંડવગઢ દરવાજે - ડાબી બાજુ સર્પ નૃત્યુ દુર્ગા - અપશુકન માની - નવકાર- જોશી - પ્રવેશ કરો - મીઠાનો વેપાર - ભરવાડણ - લતાની ઇન્ઢોણી - ઘી ન ઘટે - ઇન્ઢોણી ચિત્રાવેલી - ખરીદી લીધું - રાજા જયસિંહ ખુશ - ઘી - રોજ મંગાવે - ઝાંઝણે ના - રાજા લજ્જા - મુશીબત - (૧) છીક આવી (૨) ભાજન ઉઘાડુ (ગીરોળી) ખુશ - પ્રધાન-અશ્વો ભેટ - સીમાડાના ઉદ્ધત રાજાઓને વશ કર્યા - સુવર્ણદાન - કીર્તિ - ઝાંઝણનાં સૌભાગ્યદેવીથી લગ્ન - રાજા માલિસ કરતો - કન્યકુબ્જનો મંત્રી રાજપુત્રીના લગ્ન માટે - ટીપું લઈ પગે - કૃપણ છે - તરત પેથડ બોલ્યો - અશ્વો જર્જરિત - સાતવાર સાત સાત અશ્વોને ઘીથી નવરાવી - ઘી બ્રાહ્મણોને દાન - મંત્રી આશ્ચર્ય - લગ્ન - ગુણગાન - ગુરૂનામુખે સમક્તિનું વર્ણન - પામવા - ઘીના મોદકોમાં સોનામહોર મુકી જિનમંદિરને સાધર્મિકોને સવા લાખ ઘડા ભરીને - જુના મંત્રીને ઇર્ષ્યા - રાજાને કહ્યું - પેથડ પાસે ચિત્રાવેલી તે રાજભંડારમાં - કહ્યું - આપી - લઈ નદીકિનારે - સર્પ - ગાયબ - રાજાને દુઃખ - જીરાવાલા યાત્રાની માંગણી - રાજા દર્શન કરી આબુ - ઔષધી ભેગી - સુવર્ણ - ઘણો પશ્ચાતાપ - છકાયના વધથી - ન બનાવવાનો નિયમ - ધર્મઘોષસૂરિ પધાર્યા - માધવ ભાટે વધામણી - સુવર્ણરત્ન જડીત જીભ ભેટ - ૭૨ હજારનો વ્યય કરી પ્રવેશ - પરિગ્રહ વધ્યો છે. ક્યાં વાપરૂં ? - જિન ચૈત્ય - ૧૮ લાખખર્ચી શત્રુંજયાવતાર ચૈત્ય - શત્રુંજય પર શાંતિનાથ ચૈત્ય - ઓંકારનગર વગેરેમાં ૮૪ ચૈત્ય બંધાવ્યા - દેવગિરિમાં રામ રાજાનો હેમાદિમંત્રી - ત્યાં દહેરાસર ન હોવાથી - હેમાદિ નામે દાનશાળા - ત્રણ વર્ષ - સવા કરોડનો ખર્ચ - હેમાદિ મળવા - કાર્ય - મંદિરની જગ્યા - રાજાને ૬૦ હજારનો અશ્વ ભેટ - બેસી ફરવા - કાદવ - ઉડીને - જાતિવંત છે - ખૂશ - ચોકમાં જગ્યા આપી - ખોદાવતાં મીઠું પાણી - બ્રાહ્મણ ઇર્ષ્યા - રાજાને વાવની વાત - હજામે વાત - મીઠાંની ગુણીઓ - બ્રાહ્મણોને ઠપકો - વીરપ્રભુ ૮૨ આંગળની પ્રતિમા મંદિર - તાંબાવટીમાં ભીમ શ્રાવક - દેવેન્દ્રસૂરિ દેશના - વૈરાગ્ય - ભવનિસ્તાર માટે વ્રત આપો - અસત્ય બોલવું નહીં - લૂટારૂઓએ પકડ્યો - ઘરે કેટલી સંપત્તિ છે ક્યાં છે ? - ૪૦૦૦ અને ખુણામાં - પુત્રને

ધમકી - ખોટાં સિક્કા - ભીમને જ પૂછ્યુ ખોટાં છે - સત્યવાદી જાણી - છોડ્યો - ગુરૂના સ્વર્ગવાસે - બ્રહ્મચર્ય વ્રત અને અન્નત્યાગ ૧૨ વર્ષ ફળફળાદિ ૫૨ - ૭૦૦ સાધર્મિકોને પાંચ વસ્ત્ર અને ઉંચું પીતાંબર ભેટ - મંત્રીને મોકલ્યું - દેવગૃહમાં - પૂજા - પ્રથમિણીને નવાઈ - તારી રાહ - તૈયાર- ૩૨ વર્ષે - ૧૪૦૦ ને પહેરામણી - વસ્ત્ર ઓઢ્યું - બ્રહ્મચર્ય પ્રભાવે રોગ ટળે - રાજાએ લાખનું રેશમી કપડું ભેટ - પહેરી દેવપૂજા - રાણી લીલાવતીને તાવ - દાસીએ વાત - વસ્ત્ર માંગ્યુ - આપ્યું - તાવ ઉતર્યો - ફરી તાવ લાગતા ઓઢ્યું - કદંબા રાણી ઈર્ષ્યાથી - લીલાવતી મંત્રીમાં લુબ્ધ છે. વસ્ત્ર ઓઢે છે - દેશનિકાલ પેથડને - નવકારનું સ્મરણ - પટ્ટહસ્તી મદિરા પાન - વડવૃક્ષ ઉખેડ્યુ - ભૂતે ઉપાડી પટક્યો - ચિંતા - મંત્રીના વસ્ત્રનો પ્રભાવ - ઓઢાડ્યુ - સ્વસ્થ - શીયળનો પ્રભાવ - પશ્ચાતાપ -દેશનિકાલનું દુઃખ - લાવી આપું - કુમારપાળની જેમ સાત વ્યસનોનો ત્યાગ કરાવો - પાંચ તિથિ બંધ - શત્રુંજયનો સંઘ - બાવન દેવાલયને ૨૫ ધડી સુવર્ણથી સુશોભિત - ત્યાંથી ગિરનાર - ત્યાં પેહેલેથી દિગંબર સંઘ - યોગીનીપુરનો અગરવાલ - બાદશાહનો માનીતો - ઈન્દ્રમાળની બોલી - ૫૬ ધડી બોલ્યાં - ભોજન ત્યાગ - સાંઢણી દોડાવી - છઠનુ પારણું સંઘ જમણ - ૧૧ લાખ વ્યય - ગુરુવંદને - સ્વાધ્યાયમાં ગોયમ - ભગવતીજી - સંભળાવો - ૩૬ હજાર સોનામહોર મૂકી - ભરૂચાદિમાં સાત જ્ઞાનભંડાર - ત્રિકાલ જિનપૂજાનો નિયમ - આંગી કરે - રાજાને કામ - સંધિ માટે - પૂજામાં છે - રાજા પોતે - ફૂલ આપે- આનંદ - રોજ પ્રતિક્રમણ - કાળ કરી - પહેલા દેવલોકમાં - ઝાંઝણમંત્રી - સિદ્ધાચલનો સંઘ - અઢી લાખ માણસો - સંવત ૧૩૪૦ મહાસુદ ૫ - જીરાવાલામાં ક્રોડ પુષ્પોની પૂજા કરી - છ મણ કપુરનો ધુપ - થરાદથી આભુ સંઘપતિ સંઘ લઈને - ચૌદ હજાર ગાડા - ૭૦૦ દેરાસર - ૩૬ આચાર્ય - ઝાંઝણને પહેલા ચઢવા કહ્યુ - પ્રભુને મોતી પરવાળા સોના રૂપાના ફુલોથી પૂજા - ૩ ક્રોડ ફૂલોથી પૂજા - ધજા ચઢાવી - આભુના સંઘને ભોજન - મુંડા હાથ પહોળી ધજા ગિરનાર સુધી ચોપન ધડી સુવર્ણની સળંગ ધજા - કર્ણાવતીનો રાજા સારંગે સંઘપતિનું સન્માન - રાજા ખુશ - વરદાન - ૯૬ રાજાને છોડો - આભુએ ૪૮ લાખ રૂ. ભેટ અને ઝાંઝણે ૯૬ રાજાને અશ્વ પાંચ શ્રેષ્ટવસ્ત્ર આપી વિદાય - સારા પાંચ છ હજારને લઈ ભોજને - ના - બધી પ્રજાને ભોજન - આશ્ચર્ય -

(૪) અભયકુમાર : સદ્‌બુદ્ધિ, વૈરાગ્ય

શ્રેણિક-૧૦૦ ભાઈની- રાજા પરિક્ષા-(૧) ખાવા-કુતરા છોડ્યાં (૨) રૂમમાં-ખાંવાનું ટોપલામાં (૩) મહેલમાં આગ-ભંભા-મશ્કરી-પરદેશ-બેનાતટ-વેપારી-સુનંદાથી લગ્ન-પુત્ર થવાનો - શ્લોક લખી - વિદાય - જન્મ - અભય - બુદ્ધિશાળી - જીતે - ન બાપો - શ્લોક વાંચી - રાજગૃહી ઉદ્યાનમાં - ઢંઢેરો - વીંટી - અભયનો મિત્ર - મહામંત્રી - ચેટકપુત્રી સુજેષ્ઠાથી લગ્નની ભાવના - ના- અભય અત્તરનો વેપારી - ભોયરૂં - ચેલ્લણા - સુલસાના ૩૨ પુત્રો મૃત્યું - ચેલ્લણાથી લગ્ન - પ્રભુનુ આગમન-.દેશના - દોહદ-એક થંભિયો મહેલ-અઠમથી દેવ પ્રસન્ન - સર્વઋતુફળ - કેરીની ચોરી - ચોટે કથા - કુંવરી -યક્ષપૂજા - પ્રસન્ન - પ્રથમ રાતે - લગ્ન-જાય-રાક્ષસ-ચોર-યક્ષ-ચારમાં સારો કોણ ? આકર્ષિણી વિદ્યા - સિંહાસને - આદ્રકુમારને મૂર્તિ-એક કરોડ ૭૧ ગામનો વહિવટ છતાં રોજ સામાયિક-સુધર્માસ્વામી - કઠીયારો દીક્ષા - મશ્કરી - દુઃખ - સવાલાખ રત્નો - વ્રતોની મહત્તા - દીક્ષાની અનુમોદના - સુસેનાદી અનેક સાથે લગ્ન - ચંડપ્રદ્યોત ૧૬ રાજા સાથે ચડાઈ - ચિંતા - ભેદનો પ્રયોગ - ૧૬ રાજાના પડાવોમાં સોનામહોર - પત્ર - માસાશ્રી - શિવામાસી - ગુપ્તવાત - ભાગ્યાં-જીત- પકડી લાવવાની વાત - રત્નમંજરી વૈશ્યા - શ્રાવિકા - તીર્થયાત્રા - પૂજા - ઉપવાસ - આકર્ષણ - ભોજન ચન્દ્રહાસ - બાંધી - મીંઠુ બોલનાર પોપટને બિલાડી પકડે - ધર્મથી છેતરાવયો - રાજસભામાં પાસે - ચાર રત્નો - (૧) લોહજંઘ દૂત (૨) સતિ શિવાદેવી (૩) દેવાધિષ્ઠિત રથ (૪) સર્વોત્તમ ગંધહસ્તિ - (૧)લોહજંઘ રોજ ભરૂચ - ખાવાનું - લાડુમાં ઝેર - અશુભ શુકન - રાજાને વાત - દષ્ટિવિષ સર્પ - વરદાન - અનામત રાખો- (૨) હાથી ઉન્માદે - વાસવદત્તાપુત્રીને સંગીત ભણાવવા - બંને સાથે ગાન - શતાનિક રાજાનો પુત્ર ઉદાયન વીણાથી હાથી વશ - પ્રસન્ન - ગાધર્વ લગ્ન - (૩) ઉજ્જયિનીમાં આગ - માનતાઓ - દિવસો - સામે અગ્નિ - શાંત - (૪) મહામારીનો ઉપદ્રવ - મરવું - દુઃખી - સર્વ જનો પર શિવાદેવીની દષ્ટિ પડે - દરવાજે બળિ ઉછાળવા - તીર્થજળાદિ - શાંતિ ૪ વરદાન - શ્રેણિકને વિશ્વાસ - માસીની હાજરીમાં - (૧) શિવાદેવીના ખોળામાં અનલગિરિ હાથી પર (૨) આપ મહાવત (૩) દિવ્ય રથને ઇંધન બનાવો (૪) આપણે સૌ પ્રવેશ - ભેટ સાથે વિદાય - ત્યારે ભરબપોરે

બધાની સામે તમને લઈ જઈશ - આ બાજુ ધન્યકુમારને શ્રેણિક - ભેટ -સોમશ્રી સાથે લગ્ન - રોહીણિયા ચોરનો ત્રાસ - નિયમ - સમવસરણ - પકડયો - દેવલોક-ના-દીક્ષા - અનશન- શેઠ બની - બે ગણિકા શોધી રાખી - રાજા જેવો ગોતી કાઢ્યો - વેપારે - રથમાં બે પડદામાં - જનાનો છે - ડોલીમાં ગાંડો - પ્રવેશ - ભેટણું રાજાને - અર્ધી જકાત - રાજહવેલી ભાડે - લોકોની પ્રીતિ - ગાંડો ગલીમાં લવારા - પકડી હવેલીમાં - નાટક - રાજા છું - પ્રદ્યોત રાજા છું - લોકોના ટોળાં - બજારમાં - રખડે - શેઠને - દિલાસો આપે - નાનો ભાઈ છે - છ મહિના - રસ્તામાં બે કન્યા આકર્ષણ - સ્ત્રીલંપટ - મળવું મુશ્કેલ છે- વિદ્રુમા દાસી - શેઠ બહારગામ - સાદા કપડામાં - નગરમાં વાત - ઉપચાર માટે - મહેલમાં - લાગણી-પકડી- શેઠની બિરૂદાવલી - વાંજીત્રો - વિદાય - બૂમો - કોણ છે ? - અભય - રાજસભામાં - વિદાય - દેશના - અંધ, પંગુની વાત - વૈરાગ્ય - ધર્મિષ્ઠ - પાપીની તપાસ - બે તંબુ -રાજયની વાત - ભગવાનને - છેલ્લા ઉદયન રાજર્ષિ - રાજયની - ના - દીક્ષા - ના - તારૂં મોઢું ન બતાવ ત્યારે - દેશના - ધન્ના અણગાર દર્શન - રાતે - ગુસ્સે -રાણીવાસને આગ - ભગવાનને - મહાસતિ-પશ્ચાતાપ - રસ્તામાં - ગુસ્સે - દીક્ષા - પાંચવર્ષ - અણસણ - સર્વાર્થસિદ્ધમાં - એક હાથની કાયા - ૩૩ સાગરોપમઆયુ - મનુષ્ય - મોક્ષે.

(૫) ભીમસેન રાજા : કર્મ, ચોરીનું પાપ

રાજગૃહી ગુણસેન રાજા - શ્રાવક-ધર્મકરણી - પ્રિયદર્શનાને સૂર્યબિંબ સ્વપ્ર - પુત્ર ભીમસેન - ફરી સ્વપ્ર સિંહ - હરિષેણ - મોટાં - પ્રેમથી - સુશીલાથી લગ્ન - હરિષેણ સુરસંદરીથી - વિજયપ્રભ સૂરિ પધાર્યા - દેશના - રાજ્યાભિષેક - દિક્ષા - સુશીલાને સ્વપ્રમાં વિમાન પુત્ર દેવસેન - બીજી વખતે વિમાન પર ધજા કેતુસેન - આનંદ - કારભાર હરિષેણ યુવરાજ સંભાળે - ઉદ્યાનમાં આંબો - નિરંતર ફળના બે ભાગ - ૫ કેરી - સુનંદાએ ૩ રાખી વિમલાદાસીને બે ફળ - ઝઘડો - ફેંકીને - રાણીને ભંભેરણી - શોકગૃહમાં - હરિષેણ ગોતે- નોકરની જેમ જીવવા કરતાં મરવું સારૂં - શાંત થા - રાજ્યભ્રષ્ટ કરીશ - ભીમસેન સ્ત્રી પુત્રો સાથે ભૂગર્ભથી જંગલમાં - નવકાર - પોટલી ખાડો ખોદી - સવારે ગાયબ - હરિષેણનો રાજ્યાભિષેક - દાગીનાનું પોટલું - નદીએ પાણી પીવા - પોટલી ગાયબ - રડે છે - ક્ષિતિપ્રતિષ્ઠિત નગરે લક્ષ્મીપતિની દુકાને - ઘરાકી - ખુશ -

નોકરી ૨ રૂ. પગાર - રહેવા ઘર - ભદ્રા ઝઘડાખોર - પૂરતું કામ કરાવે - સુશીલા પર આળ - ધક્કા મારીને બહાર - ઝૂંપડું - કોઇએ કહ્યું - પ્રતિષ્ઠાનપુરમાં રાજા અરિંજય છ મહિને દુઃખીના દુઃખ દૂર કરે છે - જાય છે. - ગઈ કાલે જ થઈ ગયું - તું રહ્યો - છ મહિના પછી - અરિંજયનો - જમાઈ જિતશત્રુ દાન આપશે

રાહ જોઇ - રાજાએ દાન ન આપ્યું - ઘરે પાછો - બાળકો રડે - ખાવાનું, ઠંડી - પિતા ઘણું લાવશે - સાંભળી - આપઘાત કરવા - શેઠે બચાવ્યો - રોહણાચલ- રત્નો - પોટલીમાં વાંદરો ઉપાડી જાય - ભદ્રાએ ઝૂપડાને લગાડેલી આગ - ભટકતાં - બાવો સુવર્ણરસ - ૪ તુંબડાં - ભોજન લેવા - ગાયબ - દુઃખી - આપઘાત - ધર્મઘોષસૂરિ દર્શન - પ્રતિબોધ -સુપાત્રદાન - પંચદીવ્ય - રાજાવિજયસેન આવ્યો - સાઢુભાઈ - સુશીલાદીની ગોત - ન મળે - મૂર્ચ્છા - રાણીનો સુશીલાથી મેળાપ - વાંદરાએ પોટલી મૂકી - સિદ્ધપુરુષ અંધ - તુંબડું - રાજા પાસે - લક્ષ્મીપતિ ભદ્રાને જેલ - છોડ્યાં - જિનાલય બનાવ્યું - કળશ નહિ - શીલવતી પ્રવેશે તો- સુશીલા બાળક સાથે - આનંદ - અરિંજય રાજાને પશ્ચાતાપ - ત્રણ વર્ષ દુઃખના - રાજગૃહીમાં તપાસ - હરીષેણને પશ્ચાતાપ છે - કામકાજ મંત્રીઓ - ભીમસેનને આંસુ - વિજયસેનના સૈન્ય સાથે રાજગૃહી પ્રયાણ - ઈન્દ્રે કરેલી પ્રશંસા -દેવ - બ્રહ્મચર્યની પરિક્ષા માટે - અદ્‌ભૂત વાતાવરણ - શુકશુકીનું મૈથુન - આંખબંધ - સ્ત્રી દ્વારા સ્પર્શ - તમારી પુંજારણ છું - નૃત્ય - નિર્વિકારી - સામાયિકમાં - મધ્યરાત્રીએ કરૂણરૂદન - જતાં - લુંટાઈ

વિધાધર પુત્રી ગુણસુંદરી - ચિત્રવેગને પરણી ભાનુવેગ ઉપાડીને - લડાઈ બેઉના મોત - તમે લગ્ન કરો - બહેન ધર્મથી ભ્રષ્ટ ન બન - પ્રસન્ન - ભેટ - જંગલમાં પલ્લપતિ દાગીનાની ભેટ - અમારા જ છે - લૂંટ ત્યાગ - સૈન્યમાં - હરિષેણને આનંદ - મહોત્સવ - ભેટ્યાં - પશ્ચાતાપ રડતો - કર્મ છે - દર્શને - અઠ્ઠાઈ મહોત્સવ - આંગી - પુજા - કતલ બંધ - ૭ વ્યસનો બંધ, દહેરાસર, ઉપાશ્રય, ધર્મશાળા, દાનશાળા નિર્માણ - ધર્મઘોષસૂરિ પધાર્યા - દેશના - લલીતાંગની વાત - ઉપનય - લલીતાંગ તે જીવ - માનવભવ તે રાણી - ભોગેચ્છા તે દાસી - નરકરૂપી ગટરમાં પડવું - રાજા તે મૃત્યુ તેનાથી જીવ ડરે - ગભરાયેલો ગમે ત્યાં કુદી પડે - વિષ્ટાનો ખાડો તે ગર્ભવાસ - નવ માસ ઉંધે મસ્તકે - ધાત્રી તે પુણ્ય - તેના સંયોગે સુખ મળે - દુઃખ નિવારવાનો ઉપાય

ધર્મ - હરિષેણ દીક્ષા - આચાર્ય સિદ્ધાચળ અણસણને મોક્ષે - હરિષેણમુનિ રાજગૃહિ - અઠમ - દેશના - કેવળજ્ઞાન - મહોત્સવ - દેશના - પૂર્વભવ - વારાણસી નગરી - સિંહ ગુપ્ત રાજા - વેગવતિ રાણી - વિદ્યાસાગર મંત્રી - પુત્ર નહીં - ધર્મ કરો - દાન..... ફરવા - જીનાલય દર્શન - વાવ પાસે - રડવાનો અવાજ - થાંભલે સ્ત્રી - પરિવ્રાજકને હરાવ્યો - વિદ્યાધર મદનવેગ આવ્યો

પોતાને નગરે - ચાર ગુટીકા (૧) જલતરણી (૨) શત્રુનો નાશ કરનારી (૩) ઘા રૂઝાવનારી (૪) સંજીવીની - રાણીને કહેવડાવ્યુ છ મહિને તીર્થયાત્રાએ - પરિવ્રાજક વ્યંતર - વૈરથી રાજામંત્રીને સમુદ્રમાં - ગુટીકાના પ્રભાવે કાંઠે - ઉંચકી કુવામાં - બખોલમાં બગીચાને મહેલ - ફળો ખાધાંને વાનર - વિદ્યાધર - ફુલ સુંઘાડી માણસ - હકીકત - વિદ્યાધરે પકડી માર્યો - માફી - માંગો - મંત્રી કહે રાજપુત્ર આપો - મંત્ર - દેવી પ્રગટશે - ઉદ્યાનમાં મુનિ - ઉપદેશ - પરસ્ત્રીસેવન ત્યાગ નિયમ - અઠમ - પ્રસન્ન - ભોગ ભોગવ ? - માતા તુલ્ય છે ? - ખુશ - શ્રીફળ - બે પુત્ર જન્મ - કામજિત ને પ્રજાપાલ - લગ્ન - પ્રીતિમતિને વિદ્યુન્મતિ - આચાર્ય - વંદને - દેશના - રાજારાણી દિક્ષા - મોટી પ્રીતિમતી ગર્વિષ્ઠ - દાસીએ ચઢવણી કે તમારા કરતાં ચઢિયાતા અલંકારો વિદ્યુન્મતી પાસે - જીદ્

તેના અલંકારો લાવી આપો - પ્રજાપાલથી માંગતા. આપ્યાં - માંગતા પ્રિતિમતી કહે મળતા નથી - વિશ્વાસઘાત - ન ડરી - આચાર્ય - દેશના - પશ્ચાતાપ - પાછાં - કામજિતને પ્રીતિમતી (૧) સરોવર - જળચરને પાણી બહાર કાઢ્યુ - તરફડયુ - આનંદ - દયા - સરોવરમાં (૨) વનવિહાર ઝવેરીને લૂટયો - દયા - રત્નો પાછાં (૩) કન્યા ગળામાં હાર ભયથી લીધો - રડી - પાછો - (૪) માર્ગમાં વણિકને પત્ની - દયા - નોકરી - પ્રિતમતિએ તેની પત્નીને કાઢી - (૫) તપસ્વી ભિક્ષા - શ્રાવક દાન -- નિંદા - (૬) મુનિને આહારમાં અંતરાય (૭) વાંદરાના બચ્ચાને માથી વિખુટુ - આક્રંદ પાછુ - (૮) આશ્રમમાં જળપાત્ર સંતાડ્યુ - પાછુ - (૯) ફરતાં હરણના પગ વેલમાં - મુક્ત - ખૂશ - મરી બન્ને સ્વર્ગે . કામજીત તું, પ્રજાપાલ હરિષેણ હું, પ્રીતિમતિ સુશીલા, વિદ્યુમતી સુરસુંદરી, દેવદત્તા સુનંદા, કામદત્તા વિમળા, મંત્રી દેવસેન, વસુભૂતિ કેતુસેન - ત્રણવાર મુનિ અવેહલનાએ ત્રણવાર સંપત્તિ ગઈ - વણિક તે લક્ષ્મીપતિને પત્ની - અલંકારો લીધાં મેં રાજ્ય લીધું. - વૈરાગ્ય - દીક્ષા - બધાં મોક્ષે.

(૬) પૃથ્વીચંદ્ર ગુણસાગર : કર્મ, વૈરાગ્ય

ભવ-૧ શંખરાજા - દત્તવેપારી ચિત્રપટ - દેવી ? - ના -વિજયસેનની પુત્રી કલાવતી - જીનભક્ત છે - ૪ પ્રશ્ન - રાજાને ચિંતા - સ્વયંવર - સરસ્વતીની આરાધના કરી - પ્રસન્ન - પૂતળીને સ્પર્શ જે - અદૃશ્ય - મંડપ (૧) દેવ કોને કહેવાય ? (૨) ગુરૂ કોને કહેવાય ? (૩) તત્ત્વ શું છે ? (૪) સત્ત્વનું સ્વરૂપ શું છે ?

(૧) વિતરાગ દેવ (૨) મહાવ્રતધારી ગુરૂ (૩) જીવદયાતત્ત્વ (૪) ઇન્દ્રિયોનો નિગ્રહ કરવો એ સત્વ છે.

લગ્ન - આનંદ- ઘણા કાળે - સ્વપ્રમાં અમૃતથી પૂર્ણ કળશ - પુત્ર થશે - ૮ મહિના ૨૦ દિવસ થયા - પ્રસૂતિ માટે દૂત - ના - બે બાજુબંધ - સખી સાથે - જોઈને હસવું - મારા વ્હાલાએ મોકલ્યાં છે - ધિક્કાર - જંગલમાં મૂકી હાથ કાપવા - મૂર્છા - રૂદન - પુત્ર જન્મ - નદીમાં પૂર - તણાવું - પરમેષ્ઠિ નમસ્કાર - વિનંતી - હાથ નવા - પાણી શાંત, પુષ્પ વૃષ્ટિ - તાપસ - આશ્રમે - રાજાએ બાજુબંધ જોયા - જયસેનનું નામ - વ્યાકુળ - પશ્ચાતાપ - ચિંતા કહો - બધે શોક - પુણ્યની વૃદ્ધિ માટે જિનમંદિર નિર્માણ - અમિતતેજ મુનિ - વંદને - દેશના - વૈરાગી - સ્વપ્ર - કલ્પવૃક્ષથી વેલડી પડી અને પાછી ફળ સાથે આરૂઢ થઈ - શોધ - મેળાપ મહોત્સવ - પૂર્ણકળશપૂત્રનામ - અમિતતેજ - વંદને - પૂર્વભવે - મહેન્દ્રનગર - નરવિક્રમરાજની સુલોચનાપુત્રી બોલતો પોપટ ભેટ - આનંદ - બધે સાથે - શ્રી સીમંધર સ્વામી જીનમંદિર - ઉહાપોહ - જાતિસ્મરણ - ચારિત્ર લીધેલું - મૂર્છા રાખેલી - પશ્ચાતાપ - નિયમ દર્શન પછી જ ભોજન - ઉડીને દર્શને - આક્રનંદ - સૈનિકોએ પકડી - પાંખો કાપી - આંસુ - અનશન - સૌધર્મ દેવલોકમાં દેવ - સુલોચના અનશન કરી - પોપટ તે શંખ અને સુલોચનાએ કલાવતી - જાતિસ્મરણ - સમક્તિ પ્રાપ્તિ - રાજ્યાભિષેક - દિક્ષા - શુદ્ધ ચારિત્ર - અણસણ - સૌધર્મ દેવલોક પદ્મવિમાનમાં દેવદેવી. પાંચ પલ્યોપમ આયુ -

ત્રીજે ભવે - પોતન પુર નગરમાં - શત્રુંજય રાજા - વસંતસેના રાણી - સ્વપ્રમાં કમલાકર - કમલસેન - યૌવન - મિત્ર સાથે નંદનવનમાં - એ તો અનાથ છે અવાજ - દુર ગયો - મંદિરમાં જતી સ્ત્રી જોઈ - નજીક - મંદિર ઉડીને પ્રાસાદ - આશ્ચર્ય -

પ્રૌઢ સ્ત્રી નીકળી - ઇન્દ્રજાળ શું ? - શ્રી નાયિકા છું - ભોગભોગવ - ના - પ્રસન્ન - ચંપાનગરી - અંગદેશનું રાજ્ય મળશે અદ્રશ્ય - શુકનો - સરોવરે - સુરસેન - ઘોડેસવાર પધારો - કોણ ? ચંપાનગરીમાં ગુમસેનરાજા બોલાવે છે - રાજ્ય સ્વીકારો - દીક્ષા લેવી છે - કેમ? રાજા કહે - રાજસભામાં - નગરમાં સુખી કોણ ? - વિનયંધરશેઠ - ચાર પત્ની રૂપવતી - આસક્ત - કપટ - ભોગ પ્રાર્થના - દેવી કુરૂપ કરી - પશ્ચાતાપ - સુરસેન મુનિ - દેશના - પૂર્વભવે - ગજપુરનો ધવલ રાજા - વૈતાલિક સેવક - જમાડી જમતો ભગવાનને જોયાં - વંદના - પ્રભુ ભિક્ષાએ - વ્હોરાવ્યું - અહોદાનં .... વૃષ્ટિ - સમક્તિધારી બન્યો- સુપાત્રે દાન - મરી દેવલોક - ત્યાંથી વિનયંધર શેઠ - તેની પત્ની પૂર્વભવે. રાજકુંવરી, પ્રધાનપુત્રી, શ્રેષ્ઠીપુત્રી, પુરોહિત પુત્રી - રમતી - સાધ્વીજી - દેશના - શીળ મહિમા - વ્રત - ૧. લગ્ન ચંદ્ર રાજા સાથે - મહેન્દ્રરાજાની માંગણી - ના - યુદ્ધ - કેદ - વ્રત - આયંબિલ - ભોગ - ના - મદનફૂલથી ઉલ્ટી - આંખ ગમે છે. કાઢીને - મહાસતી જાણી - શાસનદેવી - પશ્ચાતાપ - ૨ પ્રધાનપુત્રી - સુકીર્તી પ્રધાનપુત્રથી લગ્ન - રાજા આસક્ત - મહેલે - લોહની પૂતળી મોઢું ખોલ્યું - વાશ - નરકમાં લોહની પૂતળી આલિંગન - ક્ષમા - ૩ શેઠની પુત્રી - શ્રી દત્તવેપારી - જીનધર્મીથી લગ્ન - વેપારે - લોચનશેઠે દરિયામાં નાખ્યો - પ્રાર્થના - ના - વહાણ તૂટ્યું પાટિયું - શીળ વ્રત - ૪ પુરોહિત પુત્રી પર વેદરૂચિને આસક્તી - પિતાએ માંગણી - સગાઈ થઈ ગઈ છે. પલ્લીપતિ - લૂંટ - આયબિલ - પેટમાં શૂળ - ગામે - તે ચારે તેની પત્ની બની છે - રાજા વૈરાગી - દીક્ષાની ભાવના - રાણીના ગર્ભને ૬ મહિના થયા છે - પુત્રી જન્મ - ગુણસેના - યક્ષ આરા... - ત્રીજે દિવસે સરોવર પાસે - લગ્ન - રાજ્ય - સમરસિંહરાજા ચડાઈ - જીત ૮ તની પુત્રી સાથે લગ્ન - રાજ્ય - પોતનપુરથી દૂત - રાજ્યાભિષેક - પિતાની દિક્ષા - કેવળી - મોક્ષ - બંને એ દીક્ષા - આરાધના અનશન - ૫માં દેવલોકમાં મિત્રદેવો - ૧૦ સાગરોપમનું આયુ.

૫માં ભાવે મથુરાનગરી - મેઘરાજા - મુક્તાવલી રાણી - પુત્ર નહીં - દેવસાધના - થશે - સ્વપ્નમાં - ખોળામાં સિંહ - દેવસિંહ નામ - મોટો - વિશાલા નગરી - રાજા જિતશત્રુની પુત્રી કનકસુંદરી - વિરક્ત - મોટી - ચિંતા - ચિત્રો બતાવવા - દેવસિંહ પર રાગ - માંગણું - લગ્ન - સુર ગુરૂ આચાર્ય - દેશના - સર્વવિરતિ, દેશવિરતિ ધર્મ

- જિનમંદિરનિર્માણ - પૂજાસેવાદિ - સુપ્રભતીર્થંકર પધાર્યા - દેશના- સંસાર સમુદ્ર - રાજ્યગાદી - મેઘરાજા દીક્ષા - રાજાપ્રતાપી - જિનમંદિર આંગણું નીલરત્નનું, થાંભલા મણીના, તળીયા સ્ફટીક- રત્નનીપ્રતિમા સ્નાત્રપૂજા, ઉજમણાં, સંઘભક્તિ, નરસિંહને ગાદી - ૧૨ વ્રત - ભાવચારિત્ર - ૧ માસ અણસણ - ૭ માં દેવલોક ૧૭ સાગરોપમનુ આયુ દેવ - રાણી - અણસણ - શુભધ્યાને - તે દેવી.

૭મે ભવે - પૂર્વમહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં - સુકચ્છ નગરી - વિમલકીર્તિ રાજા - પ્રિયમતિ રાણી સ્વપ્રમાં દેવતાનો રથ - દેવરથનામ - વિરક્ત - સુપ્રતિષ્ઠિત નગર - રવિતેજ રાજા - વસંતદેવી સ્વપ્રમાં રતનની માળા - રત્નાવલીનામ - સ્વયંવર - માર્ગમાં વિદ્યાધર - પદ ભૂલ્યો - યાદ - રૂપપરાવર્તન અને ઇચ્છિતપ્રાપ્તિ માટે વિદ્યા - લગ્ન - લડાઈ - મહેલે - દેશના - સંસાર સ્મશાન જેવો - રાજાદિક્ષા - રાજ્યાભિષેક - જિનમંદિર નિર્માણ - ધવલપુત્ર - ગાદી - બંને દીક્ષા - નવમા આનત દેવલોકમાં ૧૯ સાગરોપમ આયુ મિત્રો.

૯માં ભવે - શિવાનગરી - સિંહસેન રાજા પ્રિયગુમંજરી રાણી સ્વપ્રમાં પૂર્ણચંદ્ર જોયો - પૂર્ણચંદ્ર નામ - પોતાની મામી જયાને સ્વપ્રમાં - પુષ્પની માળા - પુષ્પસુંદરી - ક્રીડાએ - મેળાપ - વીણાવાદન - લગ્ન - ઇંદ્રશ્રુતસૂરી - દેશના - રાજાદિક્ષા - ૧૨ વ્રત સ્વીકાર- પુત્ર વીરોત્તર - સમાચાર - રાજર્ષિ કેવળી થઈ મોક્ષે ગયા - વૈરાગ્ય - ગુરૂની શોધ - તપમાં આગળ- રોગ - મૃત્યુ - ૧૧ મા દેવલોકે દેવ - રાણી પણ દેવ.

૧૧માં ભાવે - નરસિંહ રાજા - પુત્ર નહીં - યોગી - કાળી ચૌદસે સ્મશાનમાં - શબ ઝાડ પર - ત્રણ ચાર વાર - પ્રસન્ન - યોગી માયાવી છે - તલવાર નહીં આપતો - યોગી રવાના - ઔષધી આપી- ગુણમાલા રાણીને દોહલો - હાથી પર સવારી - સ્ત્રીનું રૂદન - પતિ ઘાયલ- સાજો - હું જયવેગ વિદ્યાધર - મારી બહેનના લગ્ન શ્રીધરથી નહિં - આયુ ઓછું હતું માટે - ગુસ્સે - યુદ્ધ - શ્રીધર મૃત્યુ- તેના પુત્ર કિન્નરે મને માર્યો - ચીસ સાંભળી તમે આવ્યા - મિત્રતા રાણીને પુત્ર - સૂરસેન - વિદ્યાધરીને પુત્રી મુક્તાવલી - લગ્ન - રાજા અરિસામાં જોતાં અનિત્ય ભાવના ભાવતાં કેવળજ્ઞાન - સૂરસેનરાજા - પુત્ર ચંદ્રસેન - ઘોડેસવારી - વનમાં મુનિદર્શન - કેવળજ્ઞાનમુનિને થયું - દેશના - બંને દિક્ષા - ગ્રૈવેયકમાં

૧૩માં ભવે - સુરપતિ રાજાનો પુત્ર પદ્મોત્તર - તારવેગ વિદ્યાધર રાજાનો પુત્ર હરિવેગ - મથુરામાં ચંદ્રમતિ અને સુરમતિનો સ્વયંવર- રસ્તામાં આશ્રમ - તાપસકન્યા કોણ ? - શુકરાજ શિકાર વ્યસની - પુષ્પમાળા ગર્ભવતી - મૂકવા જતાં માર્ગમાં હરણ પકડવાં જતાં ખાડામાં - માતાપિતા સારવાર - મૃત્યુ - ત્રણે વૈરાગ્ય - આશ્રમ - વનમાલા જન્મી - લગ્ન - સિદ્ધવૈતાલિની વિદ્યા આપી - સ્વયંવરમાં પદ્મોત્તરને બેઉએ માળા - બધાં ગુસ્સે - લડાઈ - વિદ્યાના કારણે તેઓને જ વાગે -

કનકકેતુ વિદ્યાધરની બે કન્યાનો સ્વયંવર - હરિવેગને માળા - ૧૦. નગરનો અધિપતિ થશે - શ્રીતેજ કેવળી - દેશનામાં પૂર્વભવ કહ્યા - જાતિસ્મરણ - તારવેગની દિક્ષા - હરિવેગ પદ્મોત્તરને મિથ્યાત્વમાંથી કાઢવા આવ્યો - બિલાડો લઈને - મોટુ ટોળું - પદ્મોત્તર પાસે - કિંમત ૧ લાખ સોનામહોર દેવતાઈ છે - ગુણ કહો - ઉંદરો ન થાય - કાન કોણે કરડ્યા - રાત્રે ઉંદરે - બધાં હસે - અગ્નિને દેવ મનાય ? મહાદેવને ભગવાન મનાય ? - દોષ રહિત પરમાત્મા - જાતિસ્મરણ - મિત્રતા- વિદ્યાધરનગરમાં - યાત્રાએ - જુગારીઓ યુવાનને મારતા - વરૂણશેઠનો પુત્ર જુગારમાં નવમીવાર લાખ સોનામહોર હાર્યો - શેઠે ના પાડી - પદ્મોત્તરે મહોર આપી - બંને વિચારમાં - મનુષ્ય ભવમાં ભોગમાં અર્થાત્ જુગારમાં ખોઈએ છીએ - રત્નાકરસૂરિ પાસે દિક્ષા - ગ્રૈવેયકમાં મિત્ર દેવો.

૧૫મો ભવ - પાંડુપુરના રાજા શ્રીબળ અને નાનો ભાઈ શતબળ - બંનેને પુત્ર - ગિરિસુંદર બીજાને રત્નસાર - પ્રેમ અતુટ - પ્રજાના ધનપાલ લૂંટાય - રાજા ચિંતામાં - ગિરિસુંદર ચોરને પકડવા રાત્રે - વિદ્યાધર અગ્નિ પાસે વિદ્યા કરે - 'સિદ્ધિ થાઓ' - થઈ - ખુશ રૂપપરાવર્તનવિદ્યા આપી - સવારે સ્ત્રી બની રડે છે - કાપલિક - મારો પતિ ચાલ્યો ગયો છે - ચાલ મારી સાથે - દેવમંદિરના ભોંયરામાં - બીજી ઘણી સ્ત્રી - તલવારની તાકાતથી લૂંટે છે - તલવાર બદલી - કાપલિકને માર્યો - બધી કન્યાને પરણ્યો - મહિનો રહ્યો - ભાઈના વિરહે, રત્નસાર શોધવા - ગિરિસુંદર તેને શોધવા - માર્ગમાં મહસેન, રત્નસારને મળ્યો - મિત્રતા - ફરતા શૂન્ય નગરમાં - રાત્રે વારાફરતી જાગે - સિંહ - રત્નસારને કહે સુતેલાંને ખાવા દે - ના - પ્રસન્ન - હકિકત કહે - ગાંધારપુરનગરમાં રવિચંદ્રરાજાને રતિચંદ્ર અને કીર્તિચંદ્ર પુત્રો - રાજા દીક્ષા - રતિચંદ્ર રાજા - એશઆરામ - કીર્તિચંદ્રને સત્તા - વધ - મરી હું વ્યંતર - બધાંને મારી નાખું છું - તારા સત્ત્વથી પ્રસન્ન - રાજ્ય કર - બંનેનો મેળાપ - મહસેનને રાજ્ય

આપી પાડુંપુર આવ્યા- જયનંદરસૂરીની દેશન - શ્રીબળ અને શતભળનો પૂર્વભવ કહે - બે મિત્રો - કમાવા - માર્ગમાં મુનિને વહોરાવ્યું - બેકુંવરીઓએ અનુમોદના - તમે બે અને તમારી પત્નીઓ વૈરાગ્ય - દીક્ષા - રાજ્ય - સ્વપ્નમાં કલ્પવૃક્ષ ઉપર ચઢેલ જોઈ - દીક્ષા માટે રત્નસારને વાત - બંનેની દીક્ષા - તપ - નવમા ગ્રૈવેયકે.

૧૭માં ભવે - તામ્રલિપ્તીનો રાજા સુમંગળ - શ્રી પ્રભાદેવીનો પુત્ર કનકધ્વજ અને સ્વયંપ્રભાનો પુત્ર જયસુંદર - રાધાવેધમાં કુશળતા - સુરવેગ અને સુવેગ વિદ્યાધર પુષ્પવૃષ્ટિ - સભામાં પ્રશંસા - બંનેની ૧૦૦ પુત્રીઓને પ્રેમ - લગ્ન - આ વાત સાંભળી - બીજી ૪૦૦-૫૦૦ પરણી - રાજા દિક્ષા - દાનધર્મ કરે - યાત્રાએ - મુનિ પાસે પુરૂષોત્તમ રાજા, કપિંજલ પુરોહિત - પૂર્વભવે - વીરાગંદ રાજા - શિકાર - હરણને મારેલું તીર મુનિના પગમાં- પશ્ચાતાપ - અહિંસા પાલન - જિનપ્રિય શ્રાવકથી વધુ ધર્મી - રાજાને દીક્ષાની ભાવના - મોહનપૂજારીને કહ્યું - આજીવિકાની ચિંતાએ - કોઈ સાધુ સારા નથી - જિનપ્રિયએ ઠપકો આપ્યો - રાજા દિક્ષા - મહાશુક્રમાં દેવ - તે તમે રાજા - રાજા વૈરાગી - દિક્ષા - સંસાર જેલમાંથી છુટવાની બંનેની ભાવના - દીક્ષા - અનુત્તર વિમાનમાં દેવ.

૧૯માં ભવે - ચંપાનગરમાં જય રાજા અને પ્રિયમતિ રાણી - ગર્ભ - સ્વપ્નમાં રાજા સિંહાસને બેસાડી મુગટ પહેરાવે છે - રાજા ખુશ - ફરવા - રાજાવીણાવાદન - હરણીયા અને વ્યંતરી ખેંચાયા - ભોગની પ્રાર્થના - તિરસ્કાર - રાણીનું રૂપ - ના - રાણીને ઘોર જંગલમાં - રાજા દુઃખી - નિમિત્તક થોડા સમયમાં મળશે- રાણી તાપસઆશ્રમમાં - ત્યાંથી શ્રીપુર નગરે - જિનમંદિર દર્શને - જિનસુંદરી શ્રાવિકાથી મિત્રતા - તેના પિતા ધનંજય શેઠને ત્યાં - હકિકત કહી - પુત્રનું નામ કુસુમાયુધ - વાસવદત્ત સાર્થવાહ સાથે ચંપા જતાં - શિવવર્ધન નગર બહાર - પાંચ દિવ્યોએ પુત્રનો અભિષેક - રાજા દિક્ષા માર્ગે - બાળરાજાને સૌ નમ્યા - અવંતીના રાજાએ ચડાઈ કરી - સાર્થવાહે જયરાજાને સમાચાર - સૈન્ય સાથે - અવંતીનો રાજા પગમાં - યોવનવયે પોતાની ૩૨ કન્યા પરણાવી - ગુણસાગર કેવળી - દેશના - રાજાદીક્ષા - કુસુમાયુધ રાજા રાણી કુમુસમાવલીને સ્વપ્નમાં સિંહ - પુત્ર કુસુમકેતુ - મોટો - ૩૨ કન્યા પરણાવી - સુંદર મુની પધાર્યા - દેશના - દીક્ષાની વાત - બંને - દેવસેનકુમારને રાજ્ય - પાંચસો સાથે દીક્ષા - ઉત્કૃષ્ટ ચારિત્ર પાળી - સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાને -

૨૧ મા ભવે - અયોધ્યાના રાજા હરિસિંહની પટ્ટરાણી પદ્માવતીને સ્વપ્નમાં વિમાન - દોહલો સમગ્ર જીવનું કલ્યાણ કરૂં - દાન - પૃથ્વીચંદ્ર નામ - વૈરાગી - લલિતસુંદરી આદી ૧૬ કન્યાથી લગ્ન - નિત્ય ધર્મોપદેશ કહે - રાજા દ્વારા રાજ્ય સંભાળની વાત - જાળમાં ફસાઉ છું - રાજ્યાભિષેક - રાજા દીક્ષા - રાજસભામાં સુધન વાણીયો ભેટણું લઈ - ક્યાંથી આવો છો? - નવીન સમાચાર - હસ્તિનાપુરમાં ધનવાન શેઠ અને સુમંગળા શેઠાણી - સ્વપ્નમાં ક્ષીરસમુદ્ર જોયો - પુત્ર ગુણસાગર - યુવાન - બજારમાં ૮ શ્રેષ્ઠિ કન્યા મુગ્ધ - લગ્નની તૈયારી - ઝરૂખામાંથી - મુનિદર્શન - જાતિસ્મરણ - માતાપિતાને દીક્ષાની વાત - એકવાર લગ્ન કર - બીજે દિવસે દીક્ષા - રત્નસંચય શેઠને વાત - ૮ કન્યાને વાત - વરઘોડો - મંડપે ધોંસરી બતાવ્યું - હવે સંસારગાડું ઉપાડવાનું - ચોરીમાં ફેરા- ચારગતિમાં ફરવાનો - માંયરાનો માયાગૃહ માન્યું - દીક્ષાની ભાવનામાં - કેવળજ્ઞાન - હસ્તમેળાપમાં પતિને અગમ્ય વિચાર કરતા જોઈ- સંયમરસિયા પતિને વરવાનું અમારૂં કેવું અહોભાગ્યા ! - અમે પણ દીક્ષા લેશું - કેવળજ્ઞાન- જાનૈયા નાટક કરતાતા - દેવદુંદુભિ ગાજી - દેવતાએ મુનિવેષ આપ્યો- માતાપિતાને પશ્ચાતાપ - કેવળજ્ઞાન - દેશનામાં ૨૧ ભવની વાત - પૃથ્વીચંદ્રને જાતિસ્મરણ - રાજ્ય અને સુંદરીમાં લપટાયેલો સંસારમાં ડુબુ છું - હું બધું છોડીશ - મારા સહચારીની જેમ ક્યારે કૈવલ્ય પામીશ - કેવળી - દેવોએ પુષ્પવૃષ્ટિ - ૧૬ પ્રિયાઓ પણ અધ્યાત્મ માર્ગે વળી - કેવળી - ૨૧ ભવની વાત - ઘણાંની દીક્ષા - અંતે શંખ કલાવતીના જીવ મોક્ષે.

(૭) સમ્યગદર્શન

(૭-૧) સુલસા : સમ્યગ્દર્શન, ધર્મમાં દઢતા

રાજગૃહી - નાગસારની પત્ની સુલસા - સંતાન નહીં - પતિને ખેદ - ધર્મમાં જોડ્યાં - ઈન્દ્રે પ્રશંસા - દેવપરીક્ષા - બે સાધુ વહોરવા - સહસ્રપાક - તેલ - સાત સીસા હતા - દેવલીલાથી બધાં ફૂટી ગયા - અફસોસ - પ્રસન્ન - ૩૨ ગોળી - એક એક પુત્ર થશે. - ૩૨ લક્ષણા પુત્ર માટે એક સાથે ખાધી - પીડા - યાદ સ્મરણ - દેવ સહાય - ૩૨ પુત્રો - શ્રેણિકના અંગરક્ષક - વિશાલા નગરીના ચેટકરાજાની સુજ્યેષ્ઠા પરણવા - ના - ઉપાય - મોટી - સુરંગ - ચેલ્લણા નાનીબેન પણ ભાગી - સુજ્યષ્ઠા દાગીના લેવા પાછી - ભાગ્યા - ગુસ્સે - રાજપુરૂષો - ૩૨ પુત્રો ખત્મ - સુલસા શોક નહીં - અંબડ પરિવ્રાજક ભ.વીરથી શ્રાવક ધર્મ સ્વીકાર - સ.દ સ્થિર કરવા -

સુલસાને ધર્મલાભ - આશ્ચર્ય - બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, શંકર, પચ્ચીસમા તીર્થંકર રૂપે - ના - મૂળરૂપે ધર્મલાભ કહ્યા - રોમાંચ - ભ.દિશામાં વંદન - સ્તુતિ - અંબડ અનુમોદના - સ્વર્ગ - આવતી ચોવીસીમાં ૧૫માં નિર્મળ તીર્થંકર બનશે.

(૭-૨) શ્રેણિકરાજા : સમ્યક્ત્વની દૃઢતા

રાજગૃહી - ભ. પધાર્યા - શ્રેણિક વંદને - કોઢીયો - લોહી પરૂથી વિલેપન - ગુસ્સે - (૧) પ્રભુને છીંક, મરો (૨) શ્રેણિકને છીંક - ઘણું જીવો (૩) અભયકુમારને - મરો કે જીવો (૪) કાલસૌરિક - ના મર ના જીવ - સૈનિકો પકડવા - ઉડી જવું - ભ. કહે - કોઢીયો નહીં - દર્દુરાક દેવ - રાજગૃહિ - નંદમણિયાર શ્રીમંત શેઠ - ભ. મહાવીરથી ધર્મ સાંભળી - ગૃહસ્થધર્મ - ઉનાળામાં ચોવિહાર અઠમમાં પૌષધ - રાતે તૃષા - આર્તધ્યાન - વાવ, બગીચો, અન્નશાળા, ધર્મશાળા બંધાવી - વાહવાહ - બાવા સંન્યાસી - જૈનધર્મથી મન ઉઠી ગયું - ભયંકર ૧૬ રોગ - મરી - દેડકો - ભ.ની વાત - જાતિ સ્મરણ - પશ્ચાતાપ - છઠના પારણે છઠ - પ્રાસુક? આહાર, પાણી - ભ.પધાર્યા - સાંભળ્યું - દર્શને - શ્રેણિકનાં ઘોડાના પગ નીચે - ભગવાનનાં ધ્યાનમાં મરીને દેવ - ૧ દેવલોકમાંથી દર્શને - આવું કેમ કર્યું - તું નરકે જશે - ઉપાય - નિકાચિત છે - આગ્રહ - બોધ માટે - (૧) પુણિયાશ્રાવકનું સામાયિક (૨) કપિલા દાસીથી દાન (૩) કાલસૌરિક કસાઈથી ૫૦૦ હત્યા ત્યાગ - રસ્તામાં - તળાવે મુનિ માછલાં પકડતો - રોક્યો - બધાં આવા છે - ઠપકો - યુવાન સાધ્વી સગર્ભા - વિભૂષા કરેલી - બધી આવી છે - ધિક્કાર ગુસ્સે - દેવ પ્રસન્ન - દિવ્ય વસ્ત્ર, હાર... ભેટ - કપિલા દાન નહીં - ચમચો આપે છે - કાલસૌકરિક - ના - કુવામાં - કાદવમાં ચિતરી માર્યા - દુઃખ - ત્રીજે ભવે - પદ્મનાભ પ્રથમ તીર્થંકર.

(૭-૩) ખેડૂત : સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્તિ

પ્રભુના કહેવાથી ગૌતમસ્વામી ખેડૂતને પ્રતિબોધવા - હિંસાથી પાપ - કુટુંબ માટે કરૂં છું - કોઈ ભાગી નથી - સત્ય છે - દીક્ષાનાં દેવોએ વસ્ત્ર - મારા ગુરૂ પાસે ચાલ - સમવસરણ - ઠકુરાઈ જોઈ - સમ્યક્ત્વ - જોતા દ્વેષ - ભાગ્યો - પૂર્વે - પોતનપુરના રાજા પ્રજાપતિને ત્રિપુષ્ઠ પુત્ર - પ્રતિવાસુદેવ અશ્વગ્રીવ - નિમિત્તિયાએ

ભાખ્યું ત્રિપુષ્ઠ હાથે મૃત્યુ - મારવાના ઘણાં પ્રયત્નો - સિંહનો ઉત્પાત - આજ્ઞા - રથમાં - સામે - મોઢાંથી ચીરી નાંખ્યો - તરફડતો -સારથી પ્રેમ - સિંહ નરકે - તે સિંહ તે ખેડૂત.

(૭-૪) રાજાને મંત્રી : સર્વધર્મની વાંછા

રાજા મંત્રી - ઘોડેસ્વારી - ઉંધી શિક્ષા - ઘોડો ભાગ્યો - થાક્યા - ભૂખ - મંત્રી સારાં ફળો - રાજાને જાત જાતના ખાવાનું મન - ના - ખાધાં - શૂળ રોગ - મરણ - મંત્રી ઘરે આવી - વમન - વિરેચન કરી પેટ સાફ કર્યું - આરોગ્ય.

(૭-૫) શ્રીધર : અન્યધર્મની ઈચ્છા, ગમે ત્યાં ભટકનારા.

ગજપુરનગર - સ્વભાવથી જ ભોળો શ્રીધર વાણિયો - મુનિદર્શન - ધર્મસાંભળી - શ્રધ્ધા - જિનપૂજાદિ - ધૂપમાંથી ધૂમાડો નીકળે ત્યાં સુધી ધ્યાન - કાળો સાપ - અડગ - દંશ - શુભભાવ - શાસનદેવી પ્રસન્ન - ઉત્તમ મણિ ભેટ - વૈભવ - ભોગ - માંદગી - ગોત્રદેવી પૂજા - સાજો - કોઈને કાંઈ વ્યાધિમાં - જે તે દેવ-દેવી - યક્ષ - સંગ તેવો રંગ - ચોરી - બધું લુંટાયું - દરિદ્ર - દેવદેવી ગુસ્સે - છેલ્લે શાસનદેવતાના શરણે - ચિંતામણી રત્ન - થોડાં ભવોમાં મોક્ષ.

(૭-૬) સુમતિને નાગિલ : મિથ્યામતિ ગુણવર્ણના, પાપની સજા

કુશસ્થળ નગર - સુમતિને નાગિલ બે ભાઈ - અતિશ્રીમંતને નવતત્વના જાણકાર -ધનનાશ - ધર્મ તેવો જ કરે - પરદેશ માર્ગે પાંચ મુનિ એક શ્રાવક - સરસ સાથ - નાગિલને સંદેહ - પરીક્ષા - ખરાબ લાગ્યા - સુમતિને વાત - ના - સાધુના દોષ ન જોવાય - મશ્કરી - મુખે હાથ - નાગિલ વિદાય - સુમતિ દીક્ષા - શિથીલ - ૧૨ વર્ષ - દુકાળ - આચાર નાશ - મરી પાંચ વ્યંતર, પિશાચ દેવ - ત્યાંથી મ્લેચ્છ બની પાપ કરી સાતમી નરક - ઘણું ભમી - આવતી ચોવીશીમાં - સમકિત પામશે - ત્રીજે ભવે મોક્ષ - ૧ અભવી - સુમતિ પરમાધામી દેવ - ત્યાંથી અંતર ગૌલિક - માંસ દારૂ - ઘંટીમાં - ૧ વર્ષ પીડા - રત્નવણિકોને કામમાં - ૭ ભવ અંતરગૌલિક - નવમે ભવે વ્યંતરદેવ - દશમે લીંબડો - અગ્યારમે નારી - બારમે છઠ્ઠી નારકે - તેરમે કોઢીયો માણસ - ચૌદમે હાથી પંદરમે અનંતકાય વનસ્પતિમાં - અનંતકાળ ભમી મનુષ્ય, મહામચ્છ, ૭ નરકે, બળદ થઈ મનુષ્ય થશે - ઘણાં ભવે શ્રેષ્ઠિકુળ - સારો સંયોગ - દીક્ષા - આરાધના - અનુત્તર - ચક્રવર્તી - દીક્ષા - મોક્ષ.

(૭-૭) પંડિત ધનપાલ : મિથ્યાત્વ સંસ્તવ, ગીતાર્થ ગુરૂ, બહુશ્રુત

ધારાનગરી - લક્ષ્મીધર બ્રાહ્મણ - ધનપાલ, શોભન બે પુત્ર - પિતાનું ધન ન મળવું - ગોતવું - જિનેશ્વરસૂરી મહાજ્ઞાનીને પુછયું - ઘરનો અડધો માલ આપવો - સ્વીકાર - બતાવ્યું - ધન નહીં પુત્ર - શોભન નાનો દીક્ષા - ધનપાલ જૈનોનો દ્વેષી - બંને પ્રખરપંડિત - વહોરવામાં પથ્થર - સ્તુતિ... - ગુરૂખુશ - પ્રતિબોધવા ધારાનગરી... - ધનપાલ ૫૦૦માં શ્રેષ્ઠપંડિત - માર્ગમાં ભેટો - મશ્કરી - ગધેડાના દાંત જેવા મુનિને નમસ્કાર - વાંદરાના મુખ જેવા મિત્ર તું સુખી છે - મિત્રતા - ઘરે આમંત્રણ - ઘરે ગોચરી - લાડવા ઝેરી - કોઈ વિરોધીએ - ના - કારણ - વિષ છે - તપાસ - પ્રાણ દાતા - શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે - જામેલું દહીં - ના - કારણ - ત્રણ દિવસ થઈ ગયાં છે - અલતાંના ટીપાં - હાલતાં ચાલતાં જીવો - અતિ પ્રભાવીત - ઓળખ - ધર્મઅભ્યાસ - શ્રાવક ધર્મસ્વીકાર - સર્વજ્ઞપુત્ર - યુગાદિનાથ ચરિત્ર - ભોજે સાંભળ્યું - પોતાનું કરવાની વાત - ના - ગુસ્સે - ધુપકુંડમાં - દુ:ખી - પુત્રી તિલકમંજરી - હસી - મોઢે છે - લખો - દ્રવ્યથી મિથ્યાત્વીનો પરિચય છતાં નિરાળા એકવખત - બ્રાહ્મણોએ ચઢવણી - રાજા કહે - સર્વજ્ઞ પુત્ર છો - આ તંબુમાંથી હું ક્યાંથી નીકળીશ? લખીને - ઉપરથી નીકળ્યાં - કાગળ વાંચો - આશ્ચર્ય

(૭-૮) થાવચ્ચા પુત્ર અને સુદર્શન : મિથ્યામતનો ત્યાગ

સૌગંધિકા નગરી - મિથ્યાદષ્ટિ શુક પરિવ્રાજકનો ભક્ત સુદર્શન - દ્વારિકાનગરીમાં શ્રીકૃષ્ણ રાજા - થાવચ્ચા સાર્થવાહ - બાળક જન્મ - પિતા મૃત્યુ - શોક - થાવચ્ચા પુત્ર - યૌવન - ૩૨ શ્રેષ્ઠિ કન્યા સાથે લગ્ન - નેમિનાથ ભગવાન પધાર્યા - દેશના - દિક્ષા - શ્રીકૃષ્ણ પરીક્ષા કરે - રાજચિહ્નો વરઘોડો - ઉદ્‌ઘોષણા - હજારોની દીક્ષા - ૧૪ પૂર્વી - વિહાર - સુદર્શનને પ્રતિબોધ - શ્રાવક - શુક પરિવ્રાજક ૧૦૦૦ શિષ્યો સાથે દિક્ષા.

(૭-૯) અમરદત્ત : નિર્મળદર્શન

રત્નપુર નગર - બૌદ્ધમતી જયઘોષ શેઠ - જૈનમુનિ દ્વેષી - સુયશા પત્ની - અમરદત્ત પુત્ર - લગ્ન - ક્રીડા માટે ઉદ્યાનમાં મુનિદર્શન - વટેમાર્ગુ રડતો - કારણ - દુ:ખી - મોતનાં પ્રયાસો - પૂર્વભવ - રાજગૃહમાં દેવિલ - કમાવવા - વટેમાર્ગુ - મિત્રતા - તેને મારી ધન લઈ લીધું - તને સિંહે માર્યો - તું નરકે - વેમાર્ગ મરી

અસુરનિકાયમાં દેવ - પૂર્વનું વૈર લે છે - અણસણ - વૈમાનિક દેવ - પ્રતિબોધ - સમ્યગ્દર્શનનું સ્વરૂપ - સ્વીકાર - પિતા ગુસ્સે - સસરો ગુસ્સે - પત્ની ત્યાગ - કુળદેવી ગુસ્સે - સત્ત્વદઢતા - ઉપસર્ગો - ભાવના - ખુશ - ફુલની વૃષ્ટિ - સૌ જિનધર્મી - દશમા દેવલોકમાં - મહાવિદેહથી મોક્ષે.

૮. વૈરાગ્ય :

(૮-૧) જંબુકુમાર : વૈરાગ્ય

(ભવ-૧) મોટો ભવદત્ત - નાનો ભવદેવ (જંબુનો જીવ) - ભવદત્ત વિવાહ માટે - દેશના - વૈરાગ્ય - ગીતાર્થ - શરત - લગ્ન થયાં ભવદેવનાં - ભાઈ મહારાજ - પાતરૂં - ઉપાશ્રય - લજ્જાથી દીક્ષા - ૧૨ વર્ષે ગામમાં - નાગીલા - ઉલટી ખવાય - પ્રતિબોધ - આલોચના - (૨) સૌધર્મ કલ્પમાં ઈન્દ્ર (૩) - રાજકુમાર શિવકુમાર (જંબુનો જીવ) - સાગરદત્ત ચક્રવર્તી પુત્ર - વર્ષામાં વાદળાંથી સુરજ ઢંકાયો સર્વ અસ્થિર - વૈરાગ્ય - અવધિજ્ઞાન - દેશના - શિવકુમારને જાતિસ્મરણ - ઘરે અનશન - સમજાવી શ્રાવકે - છઠ્ઠને પારણે છઠ્ઠ આયંબીલ - ૧૨ વર્ષ છેલ્લે ૧ માસની સંલેખના - (૪) વિદ્યુન્માલી દેવ - ભ.મહાવીર શ્રેણિક - પ્રસન્નચંદ્રની વાર્તા - છેલ્લા કેવળી કોણ? - વિદ્યુન્માલી દેવ - ક્યાં ? - ઋષભદાસ ધારીણી - બીજો દેવ નાચવા - ઋષભદાસ - જીનદાસ - નગદ ૯૯ કરોડ સોનૈયા - નાનો જુગારી - સમજ - પશ્ચાતાપ - આદત - ઘર છોડી - હાર્યો - માર - અંત સમય નિર્યામણા - મરીદેવ - ધારિણી - સુધર્મા સ્વામીની દેશના ચારગતિના દુઃખો - પુત્ર જન્મ જંબુનામ - ૮ સાથે વેવિશાળ - સુધર્મા સ્વામીની દેશના - ૧૦ દષ્ટાંતે દુર્લભ જન્મ - વૈરાગ્ય - પાછો ચોથું વ્રત - ખૂબ સમજાવ્યો - છેવટે મન ખાતર લગ્ન - ૮ નાં માતાપિતાને આઠે કહે મનાવશું - લગ્ન - લોકો પ્રશંસા - દીક્ષાનો વરઘોડો આથી પણ સારો કાઢીશ. રાતે - પ્રભવ ચોર ૫૦૦ સાથે - અવસ્વાપિ, તાલોદ્‌ઘાટી વિદ્યા - સંસાર કેવો ? મધુ બિંદુની વાર્તા - સંબંધો કેવાં કેવાં? માં મહેશ્વર દત્ત - ગાંગીલા પત્ની - પિતા મરી પાડો - માતા કુતરી - બીજાના પ્રેમમાં - ગુસ્સે માર્યો - ગર્ભ - પુત્ર - ગુરૂ - સત્ય - વૈરાગ્ય

વેશ્યા કુબેરસેના - કુબેરદત્ત, કુબેરદત્તા પુત્ર-પુત્રી - નદિમાં - બે શેઠ - મોટાં - લગ્ન - સત્ય - દત્તા દિક્ષા. - અવધિજ્ઞાની - માતા સાથે પુત્ર ભોગ-પુત્ર જન્મ - સત્ય - ૧૮ સંબંધ - દીક્ષા - શ્રાવિકા - (૧) પત્ની વાર્તાકહે - ખેડૂત - ચોખાં -

જમણમાં ગોળ - શેરડી - કૂવો - ધન સાફ - રોતો. (અતિલોભ ન કરો) જંબુ કહે - કાગડો - હાથી મરેલો - પેટમાં - નદીમાં - ડૂબી મર્યો (આસક્તિનું ફળ દુઃખ) (૨) પત્ની કહે - વાનર - જંગલ - વાનરી - પથ્થર પર - સ્ત્રી - વાંદરો પડી પુરૂષ - ફરી - ના - દેવ માટે

વાંદરો પડ્યો - પસ્તાવો - ત્યાં રાજા - સ્ત્રીને રાણી - મદારી - ખેલ (ભાગ્ય) - કોલસો ખોદનાર - પાણી નથી - તરસ - ઉંઘ - સપનું - બધું પાણી પી ગયો - છેલ્લે ખાબોચીયું. (અતૃપ્તિનું દુઃખ) (૩) દુર્ગિલા - સ્નાન - વિકાર - સંબંધ - સસરો જોઇ ગયો - યક્ષથી પરીક્ષા - ગાંડો વળગ્યો

વિદ્યુન્માલી વિદ્યા સાધવા - બે જણ - ચંડાલને ત્યાં - એક વિષયાસક્ત (૪) ખેડૂત - શંખ - ચોર - ગાય મૂકી - બીજે દિવસે માર્યો

વાનર - શીલારસ - સર્વ ચોટ્યું - તેમ હું ન ફસાવું (૫) (ઈર્ષ્યા) બુધ્ધિ સિધ્ધિ - દેવપ્રસન્ન - માંગણી બમણી - આંખ - આંધળી - કુવામાં

જાતિવંત ઘોડાની માફક છું - ઉન્માર્ગ ન જાઉં - શેઠ - ચોરી - પાછો (૬) બ્રાહ્મણ - નવરો - ગધેડો વિફર્યો - પૂછડું - વાગ્યું - તેમ પકડેલું છોડી દો

રાજા - નોકર ઘોડીની સંભાળ માટે - પોતે ખાય - કર્મે - વેશ્યાને ત્યાં વેઠ કરવી - તિરસ્કાર (૭) સિંહ - માસાહસ પક્ષી - મુખમાંથી માંસ - સિંહ ગુસ્સે - મોત

ત્રણ મિત્ર - નિત્ય, પર્વ, પ્રણામ - શરીર, સંબંધી અને ધર્મ (૮) રાજા - વાર્તાનો શોખ - નવી વાર્તા કરવાની - પ્રજાનો વારો - બ્રાહ્મણ - પુત્રી - પતિને માર્યો - ગુસ્સે - કાલ્પનિક વાતો કહો છો.

લલિતાંગ - રાણીના પ્રેમમાં - રાજા - ખાળકુવામાં - વિષ્ટા - ભૂખ્યો તરસ્યો - ફરી ભૂલ નહીં - અમારા પર પ્રેમ નહીં - ના - તમને - ઘણો - તો દીક્ષા - ૫૨૮ ની દીક્ષા.

(૮-૨) આદ્રકુમાર : ભોગકર્મ, અબ્રહ્મનું પાપ

રાજગૃહી- શ્રેણીક- અભયકુમાર પુત્ર- અનાર્ય આર્દ્રક રાજાને- ભેટણું- આદ્રકુમારે અભયકુમારને ભેટ- મૈત્રી- કલ્યાણમિત્ર- આદિનાથ ભ. સુવર્ણના- પેટીમાં પૂજાની સામગ્રી- જાતિસ્મરણ- પહેલાંના ત્રીજા ભવે- વસંતપુર- સામાયિક

કણબી- બંધુમતી પત્ની- દેશના- વૈરાગ્ય સહિત બંઉની દિક્ષા- સાધ્વીની (પત્નીની) સાથે ભોગની ઈચ્છા- વ્રત ભંગ ન થાય તે માટે સાધ્વી અનશન- તે પણ અનશન- મરી દેવ- અનાર્ય- દીક્ષા લેવાની ઈચ્છા- ના- ૫૦૦ સામંતો ચોકી કરે- ઘોડો દૂર- પાછો- સમુદ્રમાં રત્નનું વાહણ ભરી- ભાગી- આર્ય દેશમાં- સાત ક્ષેત્રમાં દાન- સ્વયં દિક્ષા - ત્યાં આકાશવાણી ભોગાવલી બાકી છે- દિક્ષા- ઉગ્ર ચારિત્ર- વસંતપુરમાં બંધુમતીનો જીવ દેવદત્તની પુત્રી શ્રીમતી- આદ્રકમુનિ દેવમંદિરમાં કાઉસગ્ગ- સખી સાથે રમવાં - થાંભલો તે પતિ- મુનિને ભેટી- દેવી બોલી સારી પસંદગી- રત્નોની વૃષ્ટિ- મુનિ વિહાર- રાજપુરુષો લેવા- શ્રીમતીની સગાઈના છે - સર્પો- દેવદત્તે લઈ લીધું- શ્રીમતી યુવાન- દાનશાળા- પગમાં ચિહ્ન મુનિ ઓળખી- વિનંતી- સ્ત્રી હત્યા- અગ્નિસ્નાન કરીશ- લગ્ન- ત્રીજા વર્ષે પુત્ર- નવવર્ષે દિક્ષાની વાત- રૂ કાંતવા- પુત્રે સૂતરથી પિતાના પગ બાંધવા- આંટા તેટલાં વર્ષ રહીશ- ૧૨ થયાં- બીજા ૧૨ વર્ષ રહ્યાં- મુનિવેશ વિહાર- ૫૦૦ સામંતો- ચોર- દેશના- આલોચના- દિક્ષા- ગોશાળો મળ્યો- નિયતિ જ પ્રમાણ-ના- નિયતીને પુરુષાર્થ એ બંનેથી કાર્ય સિદ્ધિ થાય- દા.ત. થાળીમાં ભોજન કર્મથી પણ મોંમાં પુરુષાર્થથી- આકાશમાંથી પાણી કે ખોદેલા કૂવાથી પાણી- હસ્તિતાપસોના આશ્રમમાં- પ્રતિબોધ- દિક્ષા- વીરસ્વામી વંદન- મોક્ષ.

(૮-૩) શ્રીદત્ત : વૈરાગી, સંસાર દુ:ખકારી

જિનધર્મ રાગી શ્રીદત્ત શ્રેષ્ઠિકુમાર - પત્ની મૃત્યુ - સંસારથી વિરક્ત - દિક્ષા - ગીતાર્થ - સ્મશાનમાં ધ્યાનમાં - ઈન્દ્રે પ્રશંસા - દેવ પરીક્ષા માટે - રાક્ષસનું રૂપ - સર્પ - હાથી - અગ્નિ - પવન - ધૂળ - વિંછી - મનનાં પરિણામ શુભ ભાવના - ક્ષમાપના - કાળ કરી - મહાશુક્રમાં દેવ - ત્યાંથી ચ્યવીને સાંકેતનગરમાં શ્રીતિલક - શેઠની યશોમતીનો પુત્ર ગર્ભમાં - આઠમા મહિને જિનવાણી સાંભળવા - જાતિ સ્મરણ - વિરક્ત - અભિગ્રહ - પદ્મનામ - યૌવન - દિક્ષા - મોક્ષ.

(૮-૪) જિનપાલિત : વિષયો વિષ જેવાં.

ચંપાનગરી - માકંદી સાર્થવાહ - જિનપાલિત અને જિનરક્ષિત બે પુત્રો - બારમીવાર દરિયાની મુસાફરી - વહાણ ભાંગ્યું - બે જણ કાંઠે - રત્નદ્વીપ - દેવી - ઈન્દ્રના હુકમે - દક્ષિણ ઉદ્યાનમાં ન જવું - કુતૂહલ - ગયાં - દુર્ગંધ - આક્રંદ - સત્ય

- બચવાનો માર્ગ - પૂર્વ ઉદ્યાનમાં ઘોડાનું રૂપ ધરનાર સેલક યક્ષ - નમનારને સુખ આપે - સ્નાન - પૂજા - પ્રસન્ન - પાછળ જોવું નહિ - દેવી પાછળ - જિનરક્ષિતે પાછળ જોયું - મૃત્યુ - માતાપિતાને વૃતાંત - દિક્ષા - ૧૧ અંગ ભણી - બે સાગરોપમવાળા પહેલાં દેવલોકમાં દેવ - ત્યાંથી વિદેહમાં વિષયનો ત્યાગ કરી વ્રતગ્રહી મોક્ષે જશે.

(૮-૫) કુરુચંદ્ર : ઈન્દ્રિય વિજેતા

કંચનપુર નગર - કુરુચંદ્ર રાજા - ઉત્તમ રોહક મંત્રી - રાજા ઉત્તમ ધર્મ કયો ? પરીક્ષા કરો - જેમ કહેવાયેલું ભોજન સમજાય તેમ - વચનથી ધર્મ ખબર પડે. 'સકુંડલં વા વયણં નવત્તિ' - પાદપૂર્તિ કરશે તેનો ધર્મ સ્વીકાર - બધાં વિક્ષિપ્ત રજૂઆત - છેલ્લે જૈન મુનિ બોલાવ્યાં - બાળ મુનિ - ક્ષાંત, દાંત, જિતેન્દ્રિય અને અધ્યાત્મ યોગમાં મન રાખનાર મુજને એવું ચિંતવવાની જરૂર જ શી છે ? કુંડળવાળું વદન છે કે નહિ ? - જૈનધર્મ સ્વીકાર.

(૮-૬) નરસુંદરરાજા : સંસાર, ક્ષણભંગુરતા

તામ્રલિપ્તી નગરી - નરસુંદર રાજા - બંધુમતિ બહેન - ઉજ્જૈણીના રાજા અવંતિનાથ સાતે લગ્ન - મદ્યપાન, જુગારમાં આસક્ત - પુત્રને રાજગાદી - રાજાને રાણી જંગલમાં - નિસાસો - તામ્રલિપ્તી ઉદ્યાનમાં - ભાઈને મળવા - અવંતિનાથને ભૂખ લાગતાં - ચીભડા ખાવા જતાં માર પડ્યો - રાજા લેવા - ધૂળ ઊડે છે - પૈડા નીચે મૃત્યુ - રૂદન - અગ્નિસ્નાન - રાજા નિર્વેદ - વૈરાગ્ય - ચિંતન કાળક્રમે - શ્રીષેણગુરુ પાસે દિક્ષા - ગ્રૈવેયક દેવલોક

(૮-૭) મહાબલ : વૈરાગ્ય, પ્રભુદેશના

હસ્તિનાપુર - બળરાજા - પ્રભાવતી રાણી - સિંહ સ્વપ્ન - પુત્ર મહાબળકુમાર - ૮ સાથે લગ્ન - ભોગવિલાસ - ધર્મઘોષ આચાર્ય પધાર્યા - દેશના - વૈરાગ્ય - દીક્ષાની રજા - ના - અમારા મર્યા પછી - કોણ પહેલું? - રાજ્યાભિષેક - રાજા - આજ્ઞા - ત્રણ લાખ મહોર - ૧ લાખ પાત્રા, ઓઘો, હજામને - દીક્ષા - અણસણ પાંચમા દેવલોક ૧૦ સાગરોપમ - ત્યાંથી ધનાઢ્યશેઠનો પુત્ર સુદર્શન - યુવાન - વીરપ્રભુ પધાર્યા - દેશના - કાળની વાતો - સાગરોપમ પૂર્ણ થાય - પૂર્વભવ વૈરાગ્ય - દીક્ષા - લીધેલી - કાળકરી ૧૦ સાગરોપમ - વૈરાગી - દીક્ષા - મોક્ષ.

(૮-૮) ઇશ્વરી : વૈરાગી

વજ્રસેનસૂરી - ૧૨વર્ષ દુકાળ - અઢળક પૈસા આપી મુઠ્ઠી ચોખા ન મળે - સોપારક નગર - જિનદત્ત શેઠ - ૧ લાખના ચોખા લઈ ઝેર નાંખવા - ગુરૂ ગોચરી - આવતી કાલે સુકાળ - રાત્રે અનાજના જહાજો - ઉંડું ચિંતન - જીવનદાન આપ્યું છે - સંયમદાન લઈએ - નાગેન્દ્ર, ચંદ્ર, નિવૃત્તિ અને વિદ્યાધર પુત્રો સાથે દિક્ષા - ચારે પ્રભાવક - ૪ ગચ્છ.

(૯-એ) જિનપૂજા મહિમા

(૧) નંદ મણિયાર : જિનવંદનાનો મહિમા, પૌષધ, આર્તધ્યાન

રાજગૃહિ-નંદમણિયાર શ્રીમંત શેઠ-ભ. મહાવીરથી ધર્મ સાંભળી- ગૃહસ્થધર્મ-ઉનાળામાં ચોવિહાર અઠમમાં પૌષધ- રાતે તૃષા- આર્તધ્યાન- વાવ, બગીચો, અન્નશાળા, ધર્મશાળા બંધાવી- વાહવાહ- બાવા સંન્યાસી- જૈનધર્મથી મન ઊઠી ગયું- ભયંકર ૧૬ રોગ- મરી- દેડકો- જાતિસ્મરણ- પશ્ચાતાપ- છઠના પારણે છઠ- પ્રાસુક ? દુર્દુરાંક દેવ- સમોવસરણમાં- ત્રણ પ્રદક્ષિણા- સ્તુતિ- કોઢિયો બની- રસી લગાડવું- શ્રેણિક ગુસ્સે- ત્યાં ભ.ને છીંક - તમે જલદી મરો, શ્રેણિકને તું જીવ- અભયકુમારને તું લાંબુ જીવ કે મર, કાલસૌરિક કસાઈને તું જીવ પણ નહિ ને મર પણ નહિ- ક્રોધે- પકડો- આકાશમાં- પૂર્વવૃતાંત.

(૨) ૮ પુત્રો : અષ્ટપ્રકારી પૂજાનો પ્રભાવ

પુંડરિકિણી નગરી- વરસેન ચક્રવતી- લાખો મુનિઓ સાથે સુયશા ભ. પધાર્યા- હર્ષ- વંદને- દેશના- આઠ દેવોનું આવવું- કોણ ? મહાલયનગર - સુદત્ત શેઠ- ૮ પુત્રો- અષ્ટપ્રકારી પૂજાનો મહિમા જાણી- નિયમ- ૨૫ લાખ પૂર્વ વર્ષ પૂજા કરી- ૧ મહિનાનું અનશન કરી- સાતમા વૈમાનિક દેવલોક- ત્યાંથી રાજા થઈ મોક્ષે.

(૩) હીર કઠિયારો : જલ પૂજા, શ્રધ્ધા

વસંતપુર- ચંદ્રરાજા- ધર્મી પુષ્પાવતી રાણી- નગરમાં હીર નામનો કઠિયારો- ગરીબ- જંગલમાં- ભારો તૈયાર- પ્રભુમૂર્તિ દર્શન- ખોદી બહાર- નદિ કિનારે ઝાડ નીચે- હૈયામાં પધરાવ્યાં- પ્રક્ષાલન- દરરોજ- મરી- પુષ્પાવતીની કુખે- સુસ્વપ્નો-

દોહ્યલા- મદનકુમાર- યુવરાજ- ઘોડા પર ક્રીડા- જંગલમાં- જાતિસ્મરણ- રાજાને વાત- ઉત્તમ જિનમંદિર- ગૃહસ્થધર્મ- ત્રિકાળપૂજા- મહર્દ્ધિક દેવ- ત્યાંથી મોક્ષે.

(૪) ધનસાર શેઠ : ચંદનપૂજા

શ્રુપુરનગર- જિતશત્રુ રાજા- ધારિણી રાણી- ધનસાર વ્યાપારી- ખોટ- જ્ઞાનેશ્વરસૂરી પધાર્યા- દેશના- ભ.ની પૂજા દુઃખ ટાળવાનું - અમોઘ સાધન- નિયમ- પૂજા પછી અન્નપાણી- અઢળક કમાણી- શ્રદ્ધા બળ મજબૂત- પ્રશંસા- દેવલોક- મોક્ષ.

(૫) હરિવાણિયો : ફૂલપૂજા, ભાવધર્મ

મુજપુર- ઘણાં જૈનો- કંગાળ હરિ વાણિયો- મુડી સાફ- ૧ દોકડો- પ્રભુભક્તિ વિચાર- પવિત્ર થઈ- ફૂલનો હાર- ઉત્તમ ભાવપૂર્વક- શ્રીમંત- દાનધર્મથી શાસન પ્રભાવના- સંલેખના - અવંતીરાજાનો પુત્ર- એમ ૭ વાર રાજપુત્ર થઈ ચારિત્રી- મોક્ષે જશે.

(૬) કમલ : ધુપપૂજા, અભિગ્રહ, કર્મ

પતિનપુર- વ્રજસિંહ રાજા- કમલાદેવીને વિમલાદેવી રાણી- કમલને વિમલ પુત્ર- ભવિષ્ય જાણવાં- જ્યોતિષ- નૈમિતિક- કમલ રાજા થશે, વિમળાએ અટવીમાં મૂક્યો - ભારંડપક્ષી માંસનો પિંડ જાણી ઉંચકીને- બીજુ ભારંડ પક્ષી- યુદ્ધ - નીચે- કૂવામાં- વટેમાર્ગુ- સુબંધુ સાર્થવાહ- મોટો થયો- વેપાર- ફરતા જિનમંદિર- મહાત્માદર્શન- દેશના- જિનપૂજા- સુગંધીદ્રવ્ય- ધૂપ ચાલે ત્યાં સુધી કાઉસગ્ગ- યક્ષયક્ષિણી- પરીક્ષા- દૃઢ- પ્રસન્ન- વરદાન- કૂળ કહો - સમયે- રત્નહાર આપ્યો- અદૃશ્ય- રત્નરથ રાજા- રત્નકાંતા રાણી- ભાનુમતિ- સર્પડંસ- સ્મશાન- ચિંતા- પૂછતાં- રત્નહાર- પાણી- છાંટતાં- બેઠી- લગ્ન- કુળ કયું ? - કૂવામાંથી મળ્યો- આકાશવાણી- વ્રજસિંહ વૈરાગી- દિક્ષા- વિમલ દિક્ષા- કમલ રાજગાદી- પુત્રને ગાદી- દિક્ષા.

(૭) કલાકેલીરાજા : દીપક પૂજા

પદ્મપુર- કલાકેલી રાજા- ઉદ્યાનમાં શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રભુ- સમવસરણ- વંદને- દેશના- જિનપૂજા- પૂર્વભવે તું - રમાનગરી- જિતારી રાજા- તું ધન્નો વ્યાપારી ગરીબ- ભ.શ્રી નેમિનાથ- સમવસરણ- દેશના- દીપક પૂજા- લીન - પૂણ્યથી તું રાજા બન્યો.

(૮) પોપટ-પોપટી : અક્ષતપૂજા

રાજગૃહ- ઉદ્યાન ક્ષેમકરાચાર્યની પધરામણી- પોપટ પાપટી સાંભળી- જિનપૂજા- જાતિસ્મરણ - ચોખા - શાંતિનાથ ભ. દહેરાસરે - ૭ દિવસ બાદ મુત્યુ- શુક્રનો જીવ- સિંહપુરના રાજા જિતશત્રુનો પુત્ર અરિમર્દન અને ક્ષિતિપ્રતિષ્ઠિતના અરિદમનની પુત્રી ચંદ્રાવતી - લગ્ન - જિનપૂજા - દેશના - દિક્ષા - મોક્ષ.

(૯) હાલિકખેડૂત : નૈવેદ્યપૂજા

ક્ષેમંકર નગરી- શૂર રાજા- હાલિક ખેડૂત- ઘણો દુ:ખી- ખેતર બાજુમાં- શ્રી શાંતિનાથ ભ.નું જિનાલય- આકાશેથી ચારણમુનિ- વંદના- વ્યથા- જિનપૂજાનો નિયમ- નૈવેધ- પત્ની ભોજન લઈ મોડી- ખાવા- યાદ- દેવપરિક્ષા- સિંહના રૂપે- અંદર ભોજન મૂક્યું- બહાર મહાત્માને બીજું બધું વહોરાવ્યું- દેવ- પ્રસન્ન- રાજા વૃદ્ધ- વિષ્ણુ શ્રી પુત્રી- સ્વયંવર- હાલિકના કંઠમાં- યુદ્ધ- દેવસહાય- રાજ્યાભિષેક- વ્રતો- દેવલોક.

(૧૦) ચંદ્રશેઠ : ફળપૂજા, કર્મ

વસંતપુર- જૈનધર્મનો દ્વેષી ચંદ્ર વેપારી- મિત્રના કહેવાથી મંદિર- આનંદ- પૂજા- જાતિસ્મરણ- જૈન- જિનેશ્વર ભક્ત- ફલપૂજા કરતો- જ્ઞાની ગુરૂ- દેશના - પ્રશ્ને શંકા કરેલી - ફળપૂજાથી શો ફાયદો? કર્મ બાંધેલુ - પશ્ચાતાપ.

(૧૧) દુર્ગતાનારી : જિનપૂજા મહત્ત્વ

દુર્ગતાનારી જંગલમાં લાકડાં કાપી - ભારો - જતાં - સમવસરણ - લોકો જતાં - દર્શન - પૂજાની ઈચ્છા - આકડાનું ફૂલ લીધું - આયુ પૂર્ણ - મરી દેવ થઈ - સમવસરણમાં - પ્રભુએ સમૃદ્ધ ભાવનાની વાત - આઠમા જન્મે દીક્ષા લઈ મોક્ષે જશે.

(૯-બી) વીશસ્થાનકજીની કથાઓ

(૧) અરિહંત : અચલપુર સિંહરથરાજા - મનોરમા પુત્રી - જિનદત્ત શેઠ - દેવપાલ નોકર - સદ્‌ગુરૂ સંગે જિનધર્મ અનુરાગી - પશુ ચરાવવાનું કામ - ભેખડ ખસતા મુર્તિ મળી - પર્ણકુટી - રોજ દર્શન પછી જ આહારપાણી અભિગ્રહ - વરસાદ - ૭ ઉપવાસ - આઠમા દિવસે દર્શન, -૭ દિવસ પ્રભુભક્તિ વિનાના વ્યર્થ ગયા લાગ્યુ - ચક્રેશ્વરી દેવી પ્રત્યક્ષ - વરદાન - ના - રાજા

થશે - પારણું - દમસારમુનિ કેવળજ્ઞાન - રાજાબોધ આયુ ત્રણદિવસનું - ૧૨વ્રત ગ્રહીને - રાજયધૂરાની ચિંતા - દેવી દર્શન - પંચદિવ્ય જેને પુષ્પમાળા પહેરાવે તેને રાજય અને પુત્રી - દેવપાલને રાજય, પુત્રી - દીક્ષા - કાળ કરી સૌધર્મ દેવલોક - કોઇ આજ્ઞા માને નહિ - માટીનો હાથી - આરૂઢ - ચાલવા લાગ્યુ - બધા વશમાં - જિનદત્તશેઠને મહામાત્ય - દમસાર, કેવળી પાસે ૧૨ વ્રત :-દહેરાસર, સુવર્ણમય મૂર્તિ - અનેક ચૈત્યો - વિધિપૂર્વક પ્રથમ પદની આરાધના - નિર્મળભાવ - ઉત્કૃષ્ટ પુણ્યોપાર્જન - તીર્થંકર નામકર્મ - કઠિયારો જોઇ, રાણીને જાતિસ્મરણ - પૂર્વભવે પતી પત્ની જંગલમાં જિનબિંબ જોયું - મનોરમાના જીવે પક્ષાલ, પુષ્પ પુજા - કઠિયારાએ નિંદા - સુકૃતથી રાણી - દેવસેન પુત્ર - રાજવ સોંપી - ચંદ્રપ્રભ ગુરૂ પાસે દિક્ષા - ૧૧ અંગ, નવપૂર્વ ભણી - અરિહંતપદ - અનશન - પ્રાણત કલ્પમાં દેવ-મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં તીર્થંકર - મનોરમા વર્ણન

(૨) સિધ્ધ : સાંકેતપુર હસ્તિપાલ રાજા - ચૈત્રમંત્રી - રાજયકાર્યે ચંપાપુરી - ધર્મઘોષમુની દેશના - સિદ્ધનું સુખ - ૧૨ વ્રત સ્વીકાર - રાજાને વાત - કયારે પધારે ? - પધાર્યા - આનંદ - દેશના - સિધ્ધભ.ની ભકિત કેવી રીતે કરવી ? મૂર્તિની, દ્રવ્યભાવથી પૂજા - સિધ્ધપદ આરાધવાનું વ્રત - ધ્યાન - સમ્મેતશિખરની યાત્રાએ - તીર્થંકર નામકર્મ - મંત્રી સાથે દીક્ષા અપ્રમત્ત, દુષ્કર તપ - ૧૧ અંગ અધ્યયન - સમ્મેતશિખરે વિહાર - અભિગ્રહ સિધ્ધ મૂર્તી દર્શન ન થાય ત્યાં સુધી આહાર નહી - ઈંદ્રે પ્રશંસા - દેવ પરીક્ષાએ - ઉપસર્ગ - તીવ્ર ભુખ, પાણીની તરસ ઉપજાવી - ૨ મહિના સુધી. સમતાસિન્ધુ મુનિ સહન કરી - દેવ ક્ષમા માંગી - સિધ્ધપ્રતિમા વંદન - પારણું - અંતસમયે અનશન - રાજર્ષિ, મંત્રી અચ્યુતકલ્પમાં દેવ બન્યા - ચ્યવી મહાવિદેહમાં તીર્થંકર, ગણધર થયા.

(૩) પ્રવચન (ચતુર્વિધ સંઘ) : વસંતપુર સમકિતી જિનદાસ વેપારી - શીલવતી જિનદાસી પત્ની - જિનદત્ત પુત્ર - ચંદ્રાતપ વિદ્યાધર સાથે મૈત્રી - જિનદત્તને બહુરૂપિણી વિધા આપી - બંને ઉદ્યાનમાં ધનાવહ શેઠની હરિપ્રભા પૂત્રીનું ચિત્રપટ - લાખદ્રવ્યથી ખરીધ્યું - ચિત્રમાં ખોવાયેલો - પિતાનો ઠપકો - ગૃહત્યાગ - ચંપાપુરીમાં શેઠને સ્વપ્નમાં કલ્પવૃક્ષ - અતિથિનો - આદર સત્કાર - સાર્થવાહને જિનધર્મી બનાવ્યો - લગ્ન - દાયજો આપી વિદાય- રસ્તામાં ચારણમુનિ - દેશના - સંઘભક્તિનું મહત્ત્વ - ભગવાન પણ નમો તિથ્થસ્સ કહી નમસ્કાર - જિનદત્તે સંઘભક્તિનો નિયમ -

આહાર પાણી, અ[redacted]રશેઠ પદવી-નિત્ય પૂજા, ગુરુદેશના - ચારે બાજુ યશ - ઈન્દ્રે પ્રશંસા રત્નશેખર દેવ, પરીક્ષાએ - શ્રાવકનું રૂપ - આદર - પત્ની માટે એકાવલી હારની માંગણી - નહિંતર પ્રાણ ત્યાગ - અર્પણ કર્યો - દેવ પ્રસન્ન- પુષ્પવૃષ્ટિ - ચિન્તામણી રત્ન - તેના પ્રભાવે, ભક્તિ કરે - ચાર જ્ઞાનવાળા રત્નપ્રભગુરૂ પાસે ભવસ્થિતિ પૂછી - કાળ કરી ૧ ગ્રૈવેયક - ત્યાંથી મહાવિદેહમાં તીર્થંકર - હર્ષ - સાતક્ષેત્રમાં ધનવાવી - અનેક સાથે દીક્ષા - મુનિઓની નિરંતર ભક્તિ - વૈયાવચ્ચ - નિરતિચાર ચારિત્રપાળી - દેવ - ત્યાંથી ભ. હરિપ્રભા ગણધર.

(૪) આચાર્ય : પદ્માવતી નગરી - પુરુષોતમ રાજા- સુમતિ મંત્રી - કપટી, માયાવી, રૌદ્ર, ઇન્દ્રજાળીયો યોગી - ઉત્તરસાધક બનો. - મંત્રીએ ના - રાજા ગયા - શબ લેવાં - દેવીઓ ૐ કાર જાપ કરવાનું કહ્યું - યોગી ગુસ્સે - કુંડમાં સુવર્ણ પુરૂષ - દરિદ્રનાશ... - જિનમંદિર સ્વપ્નમાં તાપસી પાસે દેવકન્યા જોઈ - લગ્નની ઈચ્છા - મંત્રીએ ચિત્ર બનાવી દાનશાળામાં - બે પંડિતો - રૂદન - કારણ - જન્મભૂમિ યાદ - પ્રિયંકરા નગરી મહીપાલ રાજાની પદ્મશ્રી પુત્રી - તાપસી પાસે, વિદ્યાભ્યાસ - રાજા ગયા - ઉદ્યાનમાં તાપસીને વિનયથી રંજિત - જમાડયાં - નિદ્રા - વિદ્યાધર પગે જડીબુટ્ટી - કન્યા બની - વિદ્યાધર સ્ત્રીએ બીજા પગે - પુરૂષ બન્યો- જાગ્યો - પ્રભાવ જાણ્યો - . રાજકન્યા પુરૂષ દ્વેષિણી - સ્ત્રીનું રૂપ - મૈત્રી - દ્વેષનું કારણ - જાતિસ્મરણ - પૂર્વભવે - હાથણી - આગ- હાથી ન આવ્યો - મૃત્યુ - ચિત્ર બનાવ્યું - હાથી પાણી છાંટતો - કોણ - પશ્ચાતાપ - લગ્ન - સ્વપ્ન સિંહ - પુરૂષસિંહ પુત્ર-દાહજવરથી રાણી મૃત્યુ - રાજા શોકમાં ૪ જ્ઞાનવાળા મુનિ - દેશના - રાજ્યાભિષેક - દીક્ષા - ૯ પુર્વી - ગુરૂભક્તિનો અભિગ્રહ, તીર્થંકરનામકર્મ - ઈન્દ્રે પ્રશંસા - પરીક્ષા - અણશણ - અચ્યુતદેવ.

(૫) સ્થવિર : વારાસણી નગરી - પદ્મોત્તર રાજા - ૪ રાણી - સુગ્રીવ રાજા - પ્રશંસા સાંભળી આસકત - માંગણી - યુદ્ધ - પદ્મોત્તરની સભામાં ઇન્દ્રજાલિક - યુવતીને સંભાળો હું યુધ્ધે - આકાશથી કપાયેલા અંગો - રૂદન - અગ્નિ સ્નાન - પાછો - માંગણી - રાજા ખેદ - વિદ્યાધર પ્રગટ - સંસાર ઇન્દ્રજાળ છે. - વૈરાગ્ય - દેવપ્રભ આચાર્ય - વંદને - પૂર્વભવે શું ? - નંદનપુરમાં શંખશેઠનો

નંદન નોકર - કમળ લઇ જતો - ચાર કન્યા બોલી પૂજાને યોગ્ય છે. - તે સ્નાન કરી - જિનેશ્વરના ચરણે ભાવથી - ચારે અનુમોદના જાતિસ્મરણ - પુત્રને ગાદી - દીક્ષા - ગુરૂ મુખે વૃદ્ધ ભકિતનું માહત્મ્ય - અભિગ્રહ ભોજનદિનો - ઈન્દ્રે પ્રશંસા - પરિક્ષાએ - બે પોપટ સંન્યાસીની પ્રશંસા - જૈનસાધુની નિંદા - ક્ષમાશીલ - ઉપસર્ગો - સ્થવિર સેવા - તીર્થંકર નામકર્મ - મહાશુક્ર દેવલોક - મહાવિદેહમાં મોક્ષ

(૬) ઉપાધ્યાય : સોપારક નગર - મહેન્દ્રપાલ રાજા - સદ્ગુરૂ વંચિત - મિથ્યાત્વીના પંથે મંત્રી શ્રુતશીલ જિનધર્મી - રાજા માંતગ પુત્રી નાચમાં આસકત - લગ્નની ઇચ્છા - મંત્રીએ સમજાવ્યું - ના - અધિષ્ઠાયિકા સ્મરણ - બધીવાત - રાજા પશ્ચાતાપ કરે ત્યારે આવીશ - વેદના - મારા પાપનું ફળ - દેવી - શાંતિ - માનસિક પાપની શુદ્ધિ શી રીતે ? ગંગા સ્નાન, હોમ, યજ્ઞ... - ના - શ્રીષેણમુની - વંદને - બે પ્રકારે - બાહ્ય, અભ્યંતર - જલાદીથી - જ્ઞાન, ધ્યાન, તપથી - શ્રુતશીલે દીક્ષા - રાજા ગુરૂ પર દ્વેષ - વિહાર - શ્રુતકેવળી પધાર્યા - દેશના - રાજા દિક્ષા - ઉપાધ્યાયની મહત્તા - વૈયાવચ્ચ અભિગ્રહ - પ્રશંસા - ધનદદેવ પરીક્ષા - શેઠનું રૂપ - કોળાપાકની આવશ્યકતા - દેવપીંડ છે. દોષીત - ના - નિર્દોષ ગોતીને - રત્નવૃષ્ટિ - તીર્થંકર નામકર્મ - ૯ ગ્રૈવેયક - મહાવિદેહમાં શ્રુતશીલ ગણધર થશે.

(૭) સાધુ :

વિશાલા નગરી - ઋષભદાસ શેઠ - વીરમતીને વીરભદ્રપુત્ર - પ્રિયદર્શના સાથે લગ્ન નકકી - જાન - લગ્ન - ભાગ્ય અજમાવવા સિંહલદ્વીપ - રૂપ પરાવર્તની ગુટિકા - રાજકન્યાની બહેનપણી - મૈત્રી - પ્રેમ - લગ્ન અનંગસુંદરીથી - સમુદ્રમાં - તોફાન - જુદાં - અનંગસુંદરીને પાટીયું કાંઠે - આશ્રમ - નગરમાં મૂકી - સુવ્રતા સાધ્વી પાસે - વાત કહી - પ્રિયદર્શના ભણવા - ઘરે લઇ ગઇ - વ્રત, તપ, શીલ - વીરભદ્ર ૭ દિવસે કિનારે - રત્નપ્રભ વિદ્યાધર - રત્નપુર લઇ ગયો - રત્નપ્રભા પુત્રી સાથે લગ્ન - ગગનગામિની અને આભોગિની વિદ્યા (જેને જોવા હોય તેને જોઇ શકે) બે પ્રિયાને જોઇ - ત્રીજીને લઇ ઉપાશ્રય બહાર મૂકી - દેહચિંતા કરવા - ન આવ્યો - ત્રણે પૂજા, પ્રતિક્રમણાદિ - વીરભદ્ર વામનરૂપ કરી - લોકોનું રંજન -

નૃપસભામાં - ત્રણેની શીલ પ્રશંસા - ત્રણેને બોલાવવી - હા - વાર્તા - બોલી - પ્રગટ ૧૮મા અરનાથ પધાર્યા પૂર્વભવે - રત્નપુરમાં નિર્ધન છતાં સત્ય બોલતો જિનદાસ - ૪ માસની પુર્ણાહુતિ એ અનંતનાથ ભ. પધાર્યા - ભકિત - સાડા બાર ક્રોડ સોનૈયા વૃષ્ટિ - દાનધર્માદી - મરી બ્રહ્મલોકમાં દેવ - ચારિત્ર ઉદય ક્યારે ? - ૩૦૦ વર્ષ પછી - નગરે - માતાપિતાને અષ્ટાપદની યાત્રા - જિનચૈત્ય નિર્માણ - ત્રણ પુત્રો - પોતે, ત્રણ પત્ની અને ૫૦૦ શેઠો સાથે ચંદ્રસાગર ગુરૂ પાસે દિક્ષા - દેશના - અભિગ્રહ - વિહાર - શાલિગ્રામ - દેવ પરિક્ષાએ - માસક્ષમણ તપસ્વી બનીને - પારણા માટે લેવા - નદીમાં પૂર - શુભભાવના - તીર્થંકરનામકર્મ પ્રત્યક્ષ દર્શન - ૧૨ દેવલોકમાં - મહાવિદેહમાં તીર્થંકર

(૮) સ. જ્ઞાન : કૌશાંબી નગરી - જયંતદેવ રાજા - પરિવાર સાથે ઉદ્યાનમાં ક્રીડા કરવા - પાછા ફરતાં - સુવર્ણકમળ પર કેવળી યશોદેવમુનિ - દેશના - જ્ઞાનની મહત્તા - સંવેગ - રાજ્યાભિષેક - દિક્ષા - તપ સાથે ૧૨ અંગ અર્થસહિત - એકવાર શાતાગારવમાં લુબ્ધ - ગુરૂનો ઠપકો - પ્રતિબોધ - અભિગ્રહ - ઈન્દ્રપરિક્ષાએ યુવતિનું રૂપ - દઢ - બ્રાહ્મણ રૂપ - આયુ - બે સાગરોપમ - પ્રત્યક્ષ વંદન - નિગોદનું સ્વરૂપ પૂછયું - યથાર્થ - ગુરૂને પૂછયું - કયાં જશે ? - જ્ઞાનોપયોગથી તીર્થંકર પદ - મહાશુક્રદેવ - મહાવિદેહ તીર્થંકર.

(૯) સ. દર્શન : હસ્તિનાપુર - હરિષેણ રાજા - હરિવિક્રમ પુત્ર - ૩૨ રાજકુમારીથી લગ્ન - દેવ જેવાં સુખ - કુમારને ૮ પ્રકારના કોઢ તીવ્ર વેદના - વૈદ્યો નિષ્ફળ - કુમારે મનમાં ધનંજય યક્ષની માનતા - સાથે થાઉં તો યાત્રા અને ભોગ ચડાવીશ - મિથ્યાત્વ - કેવળી મુનિ - દર્શને - રોગ નાશ - દેશના - કર્મ - તેના વિપાક - પ્રશ્ન - પૂર્વે કયું પાપ કરેલું ? પૂર્વભવે - શ્રીપુર નગરમાં અધર્મી પદ્મનામે રાજા - શિકાર, માંસ , મદિરા. નિરંતર - શિકારે - મુનિ કાઉસ્સગ્ગે - ભાલો ભોંકી - ઉછાળી પટકયાં - પ્રાણરહિત ઋષિ હત્યા જોઈ મંત્રી સામંતો એ રાજાને પદભ્રષ્ટ કરી - તેના પુત્ર ગુણવંત એવો પુંડરીકને ગાદી - અરણ્યમાં ભટકતો. પ્રતિમાધારી મુનિ દર્શન - ગુસ્સે - મારી નાંખવા - મુનીએ તેજોલેશ્યા મૂકી - મરી સાતમી નરકે - અનુક્રમે સાતે નરકમાં બે બે વાર તીર્યંચમાં અનંતીવાર - અકામનિર્જરાના યોગે - સિન્ધુદત્ત શેઠનો સુંદર પુત્ર - દીન દુઃખીને દાન - તાપસી દીક્ષા - રાજકુમાર થયો - શેષ રહેલું **પાપ ઉદયમાં - ધર્મ રૂચિ થઈ - સ. દર્શન પામ્યો - ગુરૂએ ગુણદોષ, અતિચાર,**

સમજાવ્યાં - સમકિતનું પાલન - યક્ષ દ્વારા બલીની માંગણી - ના - મુદ્દગરથી મારવા - માર્યો - મૂર્છા - માંગણી - ના - ખુશ - મિત્ર થયો સ.દષ્ટિ થયો - રાજા બન્યો - કલિંગના રાજાને જીત્યો - જિનમંદિર નિર્માણ - ચંદ્રકાંતમણીની ઋષભદેવની પ્રતિમા - સિદ્ધાચળાદિની ભાવથી યાત્રા - ઉદ્યાનમાં ચંદ્રમુનિ - દેશના - દીક્ષા - સ.દર્શનને ત્રિકરણ શુધ્ધે આરાધવાનો નિયમ - વિહાર કરી શ્રીપુર - દેવ પરિક્ષાએ - સાર્થવાહ - ગોચરીએ - કષ્ટ છોડો, પુત્રી પરણો, બોદ્ધ ધર્મ સ્વીકારો - દઢ - સ્તુતિ - જિનનામ કર્મ - વિજયવિમાનમાં ૩૨ સાગરોપમ આયુનો દેવ - પૂર્વ વિદેહમાં તીર્થંકર.

(૧૦) વિનય : મૃતિકાવતી નગરી - જિતારી રાજા - સમ્યગ્દષ્ટિ સુદત્ત શેઠ - ધન અને ધરણ બે પુત્રો - ધરણ ક્રુર - ધનની કીર્તિથી ઈર્ષ્યા - પરદેશ કમાવા - માર્ગમાં - સંસારમાં સુખ ધર્મથી કે પાપથી ? - ધર્મથી જ - ના અધર્મી સુખી - શરત આંખ કાઢવી - અજ્ઞાનીને પૂછયું - અધર્મથી સુખી - ધન હાર્યો - આંખો આપી - ધરણ રૂદન ઢોંગ - જંગલ - વાઘ છે. - ભાગ્યો - ઘરે વરદેવ પુણ્યાત્મા જાણી - દિવ્ય અંજન આપ્યું - સુભદ્ર નગરે - અરવિંદ રાજાની પ્રભાવતી વ્યાધિથી નેત્ર ગયાં - લગાડયું - આંખ પાછી - અડધું રાજ - લગ્ન - માતાપિતાને ખબર આનંદ - ધરણ મળવા - પ્રેમથી ભેટ્યો - રહે છે. - રાજાને એકાંતમાં - ચંડાલ છે - ગુસ્સે - મારાઓને કહ્યું - ધન માંદો - ધરણને મોકલ્યો - મર્યો - સત્ય જાણી - વૈરાગ્ય - ચારિત્રની ઈચ્છા - પુત્ર મલયકેતુને રાજ્ય - ભુવનપ્રભ મુનિ પાસે દિક્ષા - વિનયનો મહિમા જાણી - વિનયથી જ્ઞાન, જ્ઞાનથી સમકિત, સમકિતથી ચારિત્ર, ચારિત્ર થી સંવર, સંવરથી તપ, તપથી નિર્જરા અને નિર્જરાથી અષ્ટકર્મનાશ - કેવળજ્ઞાન પ્રાપ્તિ - અભિગ્રહ - પંચપરમેષ્ઠિનો ત્રિકરણ યોગે નિરંતર વિનય કરવો - વિહાર - સાંકેતપુર - અદિત્યનામ ચૈત્યમાં - ચૈત્યવંદને - ધરણેન્દ્રએ જોઈ - સર્પો વિકુર્વી 'તીવ્રદંશ' - ઉપસર્ગ - ચલિત નહીં - ક્ષમા માંગી - જિનનામકર્મ નિકાચીત - કાળધર્મ - સહસ્રસાર દેવલોક - મહાવિદેહ - તીર્થંકર - મોક્ષ.

(૧૧) ચારિત્ર : મણિમંદિર નગર - મણિશેખર રાજા - મણિમાલા રાણી - અરૂણદેવ પુત્ર - પ્રધાનપુત્ર સુમતિ સાથે ઉદ્યાને સુંદરી જોઈ આસકત - ત્યાં તો વિદ્યાધરે ઉપાડી રણમાં - યુદ્ધ - તેમાં તેઓને ઉછાળી અંધારીયા થોડા પાણીના કુવામાં -

મહાકષ્ટે નીકળી - લક્ષ્મીદેવીના મંદિરે - પુરૂષ ઉંધે મસ્તકે સ્ત્રી રૂદન - કારણ - વિદ્યાધર છીએ - ક્રીડાએ - પુષ્પો લીધાં - દેવી ગુસ્સે - દેવીની સ્તુતિ પ્રસન્ન - બંધન મુક્ત - પ્રજ્ઞપ્તિઆદી ૧૦ વિદ્યા - આકાશમાર્ગે - શાંતિનાથ ચૈત્ય - સ્નાન પૂજા - સરસ્વતી દેવી પ્રસન્ન - તું શાંતિમતિ સુંદર કન્યા પામી વિદ્યાધરોનો સ્વામી થઈશ - લગ્ન -રાજા - જયંતસ્વામી ચારણમુનિ - દેશના - સમ્યક્ત્વમૂલ ૧૨ વ્રત - જિનબિંબોના દર્શને - નિત્ય જાય - માતાપિતાને હર્ષ - રાજા - પિતા મણિશેખર રાજા દિક્ષા - તેઓને જોઈ જાતિસ્મરણ પૂર્વેભવે - શુક્તિમતીનગરીમાં મહાપાપારંભી વૈદ્ય - તપસ્વીમુનિ ઔષધ માટે - આપ્યું - ઉપદેશ - બહુમાનથી ઔષધ આપતો - મરી જંગલમાં ૫૦૦ વાનરી નો સ્વામી - જંગલમાં મુનિના પગમાં કાંટો વાગ્યો - પુર્વભવ સાંભરી - ઔષધિ લાવી મુખે ચાવી - કાંટો કાઢ્યો - દેશના - સમક્તિ - ત્રણ દિવસ સામાયિક વ્રત - અનશન -૩ પલ્યોપમ દેવ - ત્યાંથી અરૂણકુમાર - દીક્ષા - ષડાવશ્યાક્ની મહત્તા - નિયમ - પ્રમાદરહિત - લક્ષ્મીદેવી પરિક્ષાએ - છમાસ અનુકૂળ પ્રતિકૂળ ઉપસર્ગો - સમભાવે -૧૨ દેવલોક - મહાવિદેહ તીર્થકર.

(૧૨) શીલવ્રત : માકંદીપુર - ચંદ્રવર્મા રાજા - ચંદ્રાવતી રાણી - ઉદ્યાનમાં ચારજ્ઞાનવાળા ચંકેશ્વરસૂરી - વંદને - માર્ગમાં બે યુવાનમુનિ કાયોત્સર્ગમાં - સૂરીને પૂછ્યું કયાં કારણથી દીક્ષા - કુશસ્થલપુર નગર - મદન શેઠ - લડનારી બે સ્ત્રી ચંડા અને પ્રચંડા - લક્ષ્મી નાશ - અલગ અલગ ઘર આપ્યાં - ચંડાએ ક્રોધથી મુશલ મંત્ર બોલી શેઠ પર ફેક્યું - સર્પ બની ડસવા - ભાગી પ્રચંડાને ત્યાં - પોતાનો મેલ ઉતારી નાખતાં નોળીયો - લડાઈ - વિચાર - સ્ત્રી પાપની ખાણ - દેશાંતર - ભાનુશેઠે વિદ્યુલ્લા પુત્રી પરણાવી - ઝઘડો - ખાવા ભાત - માર્ગમાં તાપસને આપ્યાં - તેણે ખાતાં બકરો - કૌતુક - ત્યાં તો બકરો દોડી વિદ્યુલ્લા પાસે - લાકડીથી માર્યો - મુળ સ્વરૂપે લાવતાં આશ્ચર્ય - ભાગ્યો - હસંતીનગરી - ઋષભદેવની પૂજા - ધનદેવ શેઠ - બધી વાત - મારી વાત સાંભળ - ધનપતિ શેઠનાં અમે બે ધનસાર અને ધનદેવ પુત્રો - શેઠ મૃત્યુ - ભાઈ જુદા - હું બીજી સ્ત્રી પરણ્યો - બંને સ્નેહથી રહે - ભેદ લાગ્યો - માંદાનો ઢોંગ -બંને સજી બહાર - આમ્રવૃક્ષ ઉપર - ધનદેવ થડમાં - ઉડીને રત્નદ્વીપમાં ફરવા - શ્રીદત્તના શ્રીપુંજથી લગ્ન - વરઘોડો ચડ્યો - શ્રીદત્ત મૃત્યુ - દેવવાણી - આ પૂરૂષથી પરણાવ - આ અહિ કયાંથી આશ્ચર્ય - લગ્ન - વસ્ત્ર પર કંકુથી શ્લોક - નામ - સરનામું - ગુપ્ત રીતે ઝાડમાં - ઘરે સૂતો - મીઢળ જોઈ - દોરો

મંત્રી પગે - પોપટ - પાંજરામાં પૂર્યો - શ્રીમતિ એ પિતાને વાત - વહાણ દ્વારા આવી - સંપત્તિ ઘણી - બહારગામ ગયા છે. - પોપટ દોરો છોડ્યો - ધનદેવ - પગ ધોયા - પાણી જમીન પર - વધવા લાગ્યું - હાથ કરી પાણી શોષી લીધું - બંને વૈરાગી - દીક્ષા - ૧૧ અંગ - રાજા પ્રતિબોધ - દીક્ષા - ૧૧ અંગ - શુદ્ધ ચારિત્ર - શીલવ્રત મહિમા - નવવાડયુક્ત પાળવાનો અભિગ્રહ - ઈન્દ્રે પ્રશંસા વિજયદેવે અપ્સરાઓનું વૃંદ વિકુર્વ્યુ -દઢ - સ્તવના - જિનપદ - બ્રહ્મલોકમાંદેવ - મહાવિદેહમાં તીર્થંકર.

(૧૩) ક્રિયા : સંકેતપુર - હરિવાહન રાજા - નાનોભાઈ મેઘવાહન - રાજા ધર્મમાં પ્રમાદી - ઉદ્યાનમાં ચારજ્ઞાનવાળા શીલભદ્રસૂરી - યુવરાજ દર્શને - દેશના - રાજા અશ્વસવારીએ - દેશના સાંભળવા - પ્રમાદનો ત્યાગ કરો - વૈરાગ્ય - ભાઈને રાજ્ય - દિક્ષા - ક્રિયાની શુભધ્યાનની મહત્તા સમજી - પ્રમાદરહિત આરાધના - શક્રેન્દ્રએ પ્રશંસા - પરિક્ષાએ - દેવાંગનાઓ - નૃત્યો - છ માસ નાટક - ધ્યાનમાં લીન - પ્રશંસા - જિનનામ કર્મ બાંધ્યું - સનત્કુમાર દેવ - મહાવિદેહ.

(૧૪) તપ : કાંપિલ્યપુર - વિશ્વંભર રાજા - કનકકેતુ પુત્ર - સર્વકળામાં પ્રવિણ - ધર્મથી વિમુખ - રાજાને દુઃખ - શ્રતુકેવળી શાંતિસૂરી - સપરિવાર વંદને - દેશના - પુત્ર ધર્મ પામશે કે નહીં ? - ચિંતા ન કર, કર્મના વશથી ધર્મી કે અધર્મી થાય છે, ભવિતવ્યતા પરિપક્વ થાય ત્યારે ધર્મ ઉપર રૂચિ થાય - રાજા કહે ભવિતવ્યતા ઉપર જ આધાર રાખી બેસી રહેવાય, રોગીજને રોગની દવા ન કરવી, ભૂખ્યાંએ ભોજન ન કરવું, સૂરિ કહે - દ્રવ્ય - ક્ષેત્ર આદીની સામગ્રી સિવાય આત્મા ધર્મ પામી શકતો નથી. દૃષ્ટાંત - ૩ મુનિ કેવળીને મોક્ષ કયારે ? -આ જ ભવે - ઘરે - ભોગ ભોગવે -પશ્ચાતાપ - અનશન - મોક્ષ - પુત્રને ગાદી - દિક્ષા - કેવળી - કનકકેતુ વિષય ભોગમાં રત - દાહજવર - નિદ્રારહિત - દુઃખી - રાત્રે શ્લોક ધર્મસ્ય ફળમ્ - સાંભળ્યો - સંવેગ - રોગ જશે તો દિક્ષા - નિદ્રા - પુત્રને ગાદી - દિક્ષા - કિલષ્ટ કર્મોનો નાશ તપથી - ઘોર અભિગ્રહ - જીવનના અંત સુધી છઠ્ઠ થી માંડી છ મહિનાના ઉપવાસ પારણે આયંબિલ - શરીર કૃશ ઇન્દ્રે પ્રશંસા - ૪૨ દોષરહિત ભિક્ષા -શંકા - ગોચરીએ - દોષ લગાડે - છ મહિનાના ઉપવાસ - ગુરૂએ દેવોપસર્ગ જાણી બ્રહ્મચર્ય પાળનાર ધનંજય શ્રેષ્ઠીને ત્યાં ગોચરીએ મોકલ્યાં -વહોરયું - વૃષ્ટિ - ક્ષમા - ૪ દેવલોક - મહાવિદેહમાં જિન.

(૧૫) ગૌતમ (સુપાત્રદાન) : કંચનપુર - હરિવાહન રાજા - વિરંચી પ્રધાન તેણે ઋષભદેવસ્વામીનું ભવ્ય પ્રાસાદ બનાવ્યો - રાજાને દર્શને લઈ ગયો બાજૂમાં વાજીંત્રો વાગતાં - કેમ કે પુત્રજન્મનો ઉત્સવ - બીજે દિવસે દર્શને તીવ્ર આક્રંદ - મૃત્યુ - વૈરાગ્ય - ઉદ્યાનમાં ધનેશ્વરસૂરિ - દેશ સંસારની અનિત્યતા - દિક્ષા દ્વાદશાંગી ભણ્યાં - વ્યાખ્યાનમાં સાધુ સંવિભાગની વાત - અભિગ્રહ - ભક્તિ કરીને વાપરવું - ઈન્દ્રે પ્રશંસા - દેવ કૃશ દેહવાળો બની પારણું છે. - બધુ વાપરી ગયાં - ફરી વહોરીને - વાપરી ગયા - ફરી હરિવાહનના પેટમાં વેદના ઉપજાવી - વૈદ્ય બોલાવ્યા - અનુપાન - ના - વ્રતભંગ થશે - ક્ષમા - પ્રશંસા - જિનનામકર્મ - અચ્યુતકલ્પ.

(૧૬) જિનપદ : (વૈયાવચ્ચ) પુષ્પપુર- જયકેતુ રાજા - જિમૂતકેતુ પુત્ર - પરાક્રમી - સર્વત્રકીર્તિ - યશોમતી રાજકુમારી અનુરાગવાળી - સ્વયંવર - બધાને, આમંત્રણ -કુમારને મુનિદર્શને મૂર્ચ્છા - અકલંકસૂરિને કારણ પૂછયું - પૂર્વે ગવિષ્ઠ ક્રોધી દુર્વાસા મુનિ - પ્રમાદી, શાતા ગારવ -વિહાર - માર્ગમાં બાળ - ગ્લાનમુનિ તુષાતુર - ગુરૂએ ગામમાંથી પ્રાસુક જળ લાવવા કહ્યું - ગુસ્સે ગમે તેમ ગુરૂને કહેતો - સ્થાવિરોએ સમજાવ્યો - દ્વેષધરી, ગચ્છ છોડીને - અરણ્યમાં રૌદ્રધ્યાને મરી - ૭ મી નરકે અનેક ભવ ભટકી - માસોપવાસી મુનિ - નિયાણું - રાજકુમાર - મુનિદર્શન મૂર્ચ્છા - જાતિસ્મરણ -દિક્ષા - રાજકુમારી દીક્ષા -૧૧ અંગ ભણ્યા - વૈયાવચ્ચ અભિગ્રહ - પ્રશંસા - દાહજવરની પીડાવાળા મુનિ બનીને - ઔષધી લેવા - માર્ગમાં, મુનિ બની ક્રોધ - સમતા - વૈધ બોલાવી - પાકાં ફળનો રસ આપો - ગયા - ન મળે - મુનિ કટુ વચનો - ગ્લાની - પશ્ચાતાપ - જિનનામકર્મ - વિજયવિમાનમાં - તીર્થંકર.

(૧૭) સંયમ : વાણારસી નગરી - વિજયસેન રાજા - પદ્મમાલા અને માલતી બે રાણી - પદ્મમાલાને પુરંદરપુત્ર - રૂપવાન - મુનિદર્શન - પરસ્ત્રી ત્યાગ વ્રત - નિર્મળભાવે પાલન - યૌવનાઓ રાગથી જોતી દષ્ટિ નીચે - સાવકીમાં અનુરાગવાળી - શરીર કૃશ - દાસી મોકલી - વાતચીત પ્રાર્થના - સમજાવ્યું - કપડાં ફાડયાં - રાજા ગુસ્સે - દેશનિકાલ - પલ્લીપતિથી યુદ્ધ - જીત - આદીશ્વર મંદિર - પૂજા - વિદ્યાસિદ્ધપુરૂષ - ત્રૈલોકયસ્વામિની વિદ્યા આપવા - વિદ્યાસિદ્ધ - પુષ્કળ દાન આપે - કીર્તિ વિસ્તાર પામી - મંત્રીપુત્રથી મૈત્રી રાજકુમારીનું અપહરણ - લાવનારને લગ્ન - વિદ્યાથી વિદ્યાધર અંજાઈ મૈત્રી - લગ્ન - ઉદ્યાનમાં ત્રણ જ્ઞાનવાળા, મલપ્રભ

આચાર્ય - દેશના - સમ્યક્ત્વમુળ ૧૨ વ્રત સ્વીકાર - સમુદ્રશેઠ દ્વારા પુત્રની જાણ - આનંદ - આમંત્રણ - રાજ્યાભિષેક - દિક્ષા - અનેક ધર્મકાર્યો - જયંત પુત્રને રાજ્ય - ૫૦૦ સાથે દિક્ષા - અભિગ્રહ - શ્રી સંઘનીભક્તિ - વિહાર - સિદ્ધગિરિ સંઘ - ઇન્દ્ર પરિક્ષાએ.

(૧૮) અભિનવજ્ઞાન : મલયપુર અમૃતચંદ્ર રાજા - સાગરચંદ્ર પુત્ર - બુદ્ધિનિધાન - શ્લોક અર્થ - જેમ પ્રાર્થના કર્યા વગર દુઃખ આવે છે. તેમ સુખ પણ આ જગતમાં વગર માગ્યું મળે છે. માટે મોહનો ત્યાગ કરી ધર્મમાં ઉદ્યમ કરો વારંવાર રટણ - ક્રીડાએ ઉદ્યાનમાં - પૂર્વેના વૈરી દેવે સમુદ્રમાં નાંખ્યો - લાકડું - ૭ દિવસે કાંઠે - આમ્રફળ ખાધા - શ્લોક ચિંતન - યુવતી હેમમાલા રાજકુંવરી - લગ્ન - વૈરી દેવે સમુદ્રમાં નાંખ્યો - લાકડું - ૭ દિવસે કાંઠે - આમ્રફળ ખાધા - શ્લોક ચિંતન - યુવતી હેમમાલા રાજકુમાર - લગ્ન - વૈરીદેવે - પશુવાળા પર્વત પર ફેક્યોં પણ સરોવરમાં પડયો - જંગલમાં પ્રતિમાધર ચારણમુનિ દેશના- શ્રાવકધર્મ સ્વીકાર - સૈન્ય યુદ્ધ - યુવતી - લગ્ન - અનેક કન્યા લગ્ન - કેવળી - કુમારનું હરણ કેમ ? - પૂર્વેભવે નાનો ભાઈ - મોટાભાઈની પત્નીના સ્નેહની પરિક્ષા કરતાં ઝઘડો - મોટોભાઈ તાપસી દિક્ષા - નાનો જૈન દિક્ષા -૧૧ અંગ - તાપસ મરી અસુરકુમાર - વૈરથી માર્યા - મુનિ પ્રાણંતદેવ - ત્યાંથી સાગરચંદ્ર - અસુર ચ્યવી અનેકભવ પછી અગ્નિકુમાર દેવ - વૈરથી કષ્ટમાં જાતિસ્મરણ - દેશના - વૈરાગ્ય - ૮ સાથે દિક્ષા.

(૧૯) શ્રુતપદ : તામ્રલિપ્ત નગર - રત્નશેખર રાજા - રત્નચૂડ કુમાર - મંત્રીપુત્ર સુમતિ, સાર્થવાહ પુત્ર મદન અને વેપારી પુત્ર ગજ ગાઢ મૈત્રી - ઉદ્યાને - સિંહસુર આચાર્ય - દેશના - ભાગ્ય પરીક્ષાએ પરદેશ - કંચનપુર રાજા અપુત્રીઓ મરણ- પંચદિવ્ય રાજકુમારને રાજ્ય - રાજાને સમાચાર આનંદ - રાજ્ય સોંપી - દિક્ષા - રત્નચૂડને બે પુત્ર - રાજ્યસભામાં પંડિતે જિનધર્મની પ્રાકૃતભાષાની મશ્કરી - રાજા મૌન - કેવળી પધાર્યા - પ્રશ્ન આગમ પ્રાકૃતમાં કેમ ? - બાળક, સ્ત્રી, મંદબુદ્ધિવાળા, સમજે માટે - પંડિતને પરાજય કર્યો - શ્રુતમહિમા જાણી - નિયમ - સંયમ - ૧૧ અંગ સૂત્રાર્થ પૂર્વક - શ્રુતધરોની ભક્તિ - ૧૦માં પ્રાણાંત દેવ.

(૨૦) તીર્થપદ : સૂર્યપુર - અરિદમન રાજા તેને બે રાણી મેરૂપ્રભ અને મહસેન બે પુત્રો ધાવમાતાએ મેરૂપ્રભને કાવતરૂ કર્યું - દેશાંતર જ પરમાત્મ દર્શન - અભય ઘોષ મુનિ દેશના - રાજકુમાર ભાવી તીર્થંકર થશે - ધનેશ્વર શેઠ પોતાના ભોયરામાં - શ્રાવકધર્મ પાલન - રાજાની શોધ -ગાદી-દિક્ષા - ત્રૈલોક્યસુંદરી લગ્ન - પુત્રપુત્રી જન્મ - ફરી અપરમાતાએ કાવતરૂં - પોતાનો પૂત્ર મર્યો - સંવેગ - અભયઘોષ આચાર્ય થયા - યક્ષ સેવક - નગરમાં પ્રશંસા - જિતારી રાજા - દેશના પ્રતિબોધ શ્રાવકના ૧૨ વ્રત સ્વીકાર જ્યાં જાય ત્યાં બધે શાસન પ્રભાવના - સમ્મેતશિખર અનશન - બ્રહ્મદેવલોક - તીર્થંકર.

૧૦. મહાસતિઓ :

(૧૦-૧) મદનરેખા : કામાંધતા, સંસારનું સ્વરૂપ ભાઈ હત્યા કરે, શ્રવિકા, એકત્વભાવના.

સુદર્શન નગર- મણિરથ રાજા- યુગબાહુ નાનો ભાઈ- રૂપવતી મદનરેખા- પુત્ર ચંદ્રયશા- મણિરથ આસક્ત- ભેટ- સ્વીકાર- દાસી- ભોગની વાત- મૂર્ચ્છા- ના- ભાઈ કાંટો- શાંત- પુત્ર કુક્ષીમાં- દોહલો- ઉદ્યાનમાં- તલવાર મારી ભાગ્યો- નિર્યામણા- જંગલમાં - નદી- જન્મ- સ્નાન- હાથી- વિમાનમાં- નંદીશ્વર દ્વીપ- પિતા (ચક્રવર્તી) દિક્ષા મણિચૂડ- મણિપ્રભ પુત્ર છું -દેશના- વૈરાગ્ય- દેવ પ્રદક્ષિણા- પુત્ર- મિથિલા- પદ્મરથ રાજા- નમિ રાજકુમાર દિક્ષા પહેલાં જોવાં જિનમંદિર દર્શન - સાધ્વીજી ભ. દેશના - દિક્ષા - નમિ ૧૦૦૮ કન્યા લગ્ન - પદ્મરથ રાજા - દિક્ષા - મોક્ષ - મણિરથ સર્પદંશથી - ૪થી નરકે - નમિનો સફેદ પટ્ટ હસ્તી વિંધ્યાચળ - ચંદ્રયશા પાસે - દૂત - ના - લડાઇ - ઘેરો - નમીને સમજાવવા - ના - ચંદ્રયશા ગર્ષ - ભેટવું - રાજ્યાભિષેક - દિક્ષા છ મહિના દાહ જવર - ગોશીર્ષચંદન - અવાજ - શાંત - ચિંતન - એકત્વભાવના - ઉંઘ - સ્વપ્નમાં પોતે મેરૂપર્વત ઉપર સફેદ હાથી ઉપર આરૂઢ - જાતિસ્મરણ - દિક્ષા - ઈન્દ્ર બ્રાહ્મણનું રૂપ - પ્રજા દુઃખી, મિથિલાને આગ, ...બળે છે મારું નથી.... - નમિ મોક્ષ - મદનરેખા મોક્ષ.

(૧૦-૨) સુભદ્રા : નવકાર મહિમા

વસંતપુર- જિતશત્રુ રાજા- જિનદાસ શ્રાવક - જિનમતિ પત્ની- સુભદ્રા પુત્રી-

યૌવન- બૌદ્ધધર્મી બુદ્ધદાસ વેપારે- ઈચ્છા - જૈનધર્મીને મળે- સાધુ સેવા- શ્રાવક બની - લગ્ન - ચંપાનગરી- સાસુ, નણંદ- દોષો જોવા- મુનિને વહોરાવવું- પુત્રને ચઢવણી- તપસ્વી- તણખલું આંખમાં- કાઢવું - કપાળે સિંદુર - કલંક - શાસન માલિન્ય- કાર્યોત્સર્ગ- શાસનદેવી- ધર્મપ્રભાવના- દરવાજા બંધ- લોકવિનંતી- આકાશવાણી - મહાસતી- કાચા સૂતરના તાંતણાથી બાંધેલી ચાલણીથી કૂવામાંથી પાણી કાઢી ત્રણ અંજલિ છાંટે- કોઈથી નહિ- સાસુને વાત - હસવું - સ્નાન - નમસ્કાર મંત્ર સ્મરણ- ત્રણ દરવાજા ખુલ્લાં- ઉત્તર દિશા બંધ- રાજા જૈનધર્મી- અંતે દિક્ષા- સદ્ગતિ.

(૧૦-૩) મૃગાવતીજી : ક્ષમાપના

કૌશાંબીમાં ચિત્રકાર- દેવનું વરદાન- એક અંગ પરથી ચિત્ર- રાજમહેલમાં અંગુઠો ચિત્ર બનાવ્યું- સાથળ પર ટીપું- લૂંછે ફરી- રાજા ચિત્ર જોઈ ગુસ્સે- જમણો અંગુઠો કાપી નાંખ્યો- ચંડપ્રંદ્યોતને ચિત્ર- આસક્ત- ચડાઈ- રાજા રોગથી મૃત્યુ- મૃગાવતી કારભાર- પુત્ર બાળ ઉદયન- પ્રભુ પધાર્યા દેશનામાં- મૃગાવતી, ચંડપ્રદ્યોત વગેરે- વૈરાગ્યમુક્ત દેશના- પ્રદ્યોતની આજ્ઞા લઈ દિક્ષા- એકવાર દેશનામાં તન્મય- સૂર્ય ચંદ્ર મૂળ વિમાને- ઉપાશ્રયે- ચંદનબાળાએ ઠપકો- નિદ્રા- કેવળજ્ઞાન- સર્પ જોયો- હાથ ઊંચો- જાગી - કેમ? સાપ- ખબર કેવી રીતે? જ્ઞાનથી- ક્ષમાપના- કેવળજ્ઞાન.

(૧૦-૪) અંજના સુંદરી : કર્મ, અનિત્યભાવના, ઈર્ષ્યા

પ્રહલાદનગર - પ્રહલાદરાજા - પદ્માવતી રાણી - પવનજંય પુત્ર - અંજનનગર - અંજનકેતુ રાજા - અંજના સુંદરી પુત્રી - મોટી - માંગા - અનેકમાં બે - ભવિષ્યદત્તને પવનંજય શ્રેષ્ઠ - ભવિષ્યદત્ત ૧૮ વર્ષ મોક્ષ જશે ભગવાને કહ્યુ છે - પવનજંયથી લગ્ન નક્કી - કુતુહલ - આકાશમાર્ગે ઋષભદત્ત સાથે - સખીઓ વાત - ભવિષ્યદત્તના વખાણ - મૌન - વિયોગનું દુ:ખ - ગુસ્સે - મિત્રે રોકવો - લગ્નની ના - માતાની ઈચ્છા - પરાણે - લગ્ન - ૧૨ વર્ષ - યુદ્ધ - રાવણની સહાયમાં - પોતે બીડું - માને પગે - રૂદન - માનસ સરોવરે - ચક્રવાકી આક્રંદ - પશ્ચાતાપ - પાછો - વિષયસુખ - વીંટી આપીને - ગર્ભ - ત્રણ મહિને - કલંક - વીંટી બતાવવી - કાઢી મૂકી - પિતાએ તિરસ્કારી - એ અને સખી જંગલમાં - ગુફામાં જન્મ - પર્વત પર મુનિ -

વંદન - ઉપદેશ - વૈરાગ્ય - સ. દર્શન - જૈનધર્મ સ્વીકાર - પૂર્વભવે - તે શોક્ય પત્ની જિનધર્મી ઈર્ષ્યા - ભ.મૂર્તિ ઉકરડે - બારક્ષણ (બેઘડી) નાં બાર વર્ષ - કર્મ પૂરું થવાં - તારો મામો - સુર્યકેતુ વિદ્યાધર - વંદને - વિમાનમાંથી બાળક પડયો - શિલાચૂર્ણ - આશ્ચર્ય - મામાને ઘેર - દાનધર્મ - પવનંજયનું જીતીને આવવું - ખબર - વિલાપ - અગ્નિસ્નાન - ઋષભદત્ત મિત્ર ત્રણ દિવસ મુદત - ગોતવા - મળવું - પ્રવેશ - હનુમાન - જૈન ધર્મ - પ્રહલાદની દિક્ષા- રાજ્ય - અંજના દિક્ષાની વાત - બેઉની સાથે દિક્ષા - હનુમાન અષ્ટાપદની યાત્રાએ - સુરજ ડુબતો - અનિત્યભાવના - દિક્ષા - કેવળશાન - મોક્ષ.

(૧૦-૫) નર્મદાસુંદરી : પતિવિયોગ, કર્મ.

વર્ધમાન નગર - સંપ્રતિ રાજા - ઋષભસેન સાર્થવાહ - વીરમતી પત્ની - સહદેવ, વીરદાસ બે પુત્રો - ઋષિદત્તા પુત્રી - જૈનધર્મી - રૂપચંદ્ર નગરથી મિથ્યાદષ્ટિ રુદ્રદત્ત વેપારે - દર્શન - આશક્ત - જૈનધર્મ શિક્ષણ - દંભ - લગ્ન - સાસરે આવી - જૈનધર્મ ત્યાગ - પુત્ર જન્મ - મહેશ્વરદત્ત - યુવાન - સહદેવને પુત્રી જન્મી - દોહલો નર્મદાસુંદરી - યૌવન - લગ્નની ઈચ્છા - મહેશ્વરદત્તનું જવું - લગ્ન - જૈનધર્મી - પાનની પિચકારી - સાધુ પર - જ્ઞાની - પતિવિયોગ થશે - માફી માંગી - હું તો નિમિત્ત છું - ધર્મ - મહેશ્વરદત્ત યવનદ્વીપ વેપારે - ના - સાથે - વહાણમાં - સંગીત - રૂપનું વર્ણન - શંકા - રાક્ષસદ્વીપ ઉતારો- ફરવા - નિદ્રા - મૂકીને - વહાણે - ભાગો - બીજા લગ્ન - નર્મદા રૂદન આક્રંદ - નમસ્કાર સ્મરણ - માટીનું જિનબિંબ - પૂજા - વીરદાસકાકા વેપારે - ભેટો - સાથે લઈ બબ્બરં દેશ - વેપાર - વેશ્યા દાસી આવી - વીરદાસ ના - નર્મદાની વાત - વીરદાસની વીટી લઈ- છળથી, ભોયરામાં - તપાસ - ભરૂચ જિનદાસ મિત્રને વાત - તે બબ્બર - વેશ્યા નર્મદાને સમજાવવું - ના - માર - નવકાર - વેશ્યા મૃત્યુ - રાજાની આજ્ઞાથી તે અક્કા - રાજાની માંગ - શીલની રક્ષા માટે - ગાંડપણ - ગટરમાં પડવું - બાળકોના ટોળામાં - રાસનું ગાવું - જિનદાસનું પૂછવું - સત્ય - ભરૂચ મેળાપ - નર્મદાપૂર - જૈનધર્મ - સાધર્મિક વાત્સલ્ય - ૧૦ પૂર્વધર આર્યસૂહસ્તિજી પધાર્યા - વંદના - પૂર્વભવે - વિંધ્ય પર્વત - નર્મદા નદી - તેની મિથ્યાદષ્ટિ અધિષ્ઠાત્રી દેવી - કાંઠે ધર્મરુચિ મુનીને ઉપસર્ગો કર્યા - મુનિની નિશ્ચલતાથી સમ્યગ્દષ્ટિ - તેથી દોહલો - જાતિસ્મરણ - દિક્ષા - અવધિજ્ઞાન રૂપચંદ્ર નગર - પ્રવર્તીની - ઉપદેશ - પશ્ચાતાપ - બંને વૈરાગી - દિક્ષા - નર્મદાસુંદરી અનશન - દેવલોક.

(૧૦-૬) ઋષિદત્તા : કર્મ

શ્રીરથમર્દનનગર - હેમરથ રાજા - સુયશા રાણી - કનકરથ પુત્ર - કૌબેરીનગરી - સુંદરપાણી રાજા - વાસુલા રાણી - રુકમણી પુત્રી - યૌવન - સગાઈ - કનકરથ પરણવા - જંગલમાં - પાણી ગોતવા - સરોવર - કાઠે યુવતી દર્શન - અદશ્ય - ઈચ્છા - ગોતવા મંદિર - પ્રવેશ - ઋષભદેવ ભ. પ્રતિમા - બાલિકા સાથે વૃદ્ધમુનિ - વંદન - પોતાનો પરિચય - બાળાનું પૂછવું - ઝુપડીમાં - મંત્રિતાવતી નગરી - હરિષેણ રાજા - પ્રિયદર્શના પત્ની - અજિતસેન પુત્ર - રાજાને લઈ ઘોડો વનમાં ભાગ્યો - ઉતરવું - મુનીદર્શન - સૈન્ય આવવું - ઋષભદેવ ભ.નું મંદિર બનાવ્યુ - કુલપતિએ વિષહર મંત્ર આપ્યો - રાજયમાં - દૂત - શ્રીમંગલાવતી નગરી - પ્રિયદર્શન રાજા - વિદ્યુત્પ્રભા રાણી - પ્રીતિમતિ પુત્રી - સર્પદંશ - આપ પધારો - સાજી - લગ્ન - રાજય - પુત્ર યુવાન - રાજયાભિષેક - તાપસવ્રત બંનેએ - ૬ મહિને ગર્ભ પ્રગટ - તાપસો ધિક્કાર - જન્મ પુત્રી - ઋષિદત્તા નામ - માતા મૃત્યુ - મોટી - આઠ વર્ષની - અદશ્ય થવાનું અંજન - પ્રેમલગ્ન - મુનિ અગ્નિસ્નાન - રૂદન - ઘેર પાછો - રૂકમણિ કામાતુર - ઉપાય વિચાર - કલંક આપું - યોગિનીને પ્રાર્થના - તે યોગિની રથમર્દન આવી - મધરાત્રીએ માણસ મારીને - અવસ્વાપિની નિદ્રા કરાવી - ઋષિદત્તાનાં મુખમાં લોહી કર્યુ - ઓશીકા નીચે માંસપિંડ કોલાહલ - આશ્ચર્ય - શંકા - પૂછયું - ભયભીત - વિશ્વાસ છે - પણ દરરોજ - રાજા ગુસ્સે - મંત્રી આ હિંસા મંત્રકૃત છે - પાખંડીને દેશનિકાલ કરો - પુત્રવધૂ રાક્ષસી છે - ચરપુરુષ - મોં લોહીવાળું - તિરસ્કાર -પુત્રનું સમજાવવું - ના - સ્મશાનમાં મારી માંખવી - પુત્રને બાંધી રાખ્યો - ગધેડે બેસાડી, મૂંડી, મેશ ચોપડી... - મૂર્ચ્છા - મરેલી જાણી મૂકી દીધી - જાગૃત - રૂદન - આશ્રમે - એકલી - રૂપપરિવર્તન - પુરુષ - તાપસવેષ - રુકમણિને હર્ષ - દૂતને મોકલ્યાં - પિતાની આજ્ઞા - તપોવનમાં - જૂનું યાદ - મંદિરે ગયો - જમણી આંખ ફરકી - ફુલ આપ્યાં - પૂજા - કુટિરમાં - વાર્તાલાપ - ૫ વર્ષથી છું - પ્રેમ - સાથે આવો - આગ્રહ - સાથે કૌબેરી નગરી - લગ્ન - રુકમણિનું ઋષિદત્તા માટે પૂછવું - આંસુ - ગુસ્સે - રુક્મણિએ પોતાનું પરાક્રમ કહ્યું - તિરસ્કારી - ચિતા કરાવી - રડતાં લોકો - તાપસ આવ્યો - તે મળશે ? મરેલી કેવી રીતે મળે ? હું જ્ઞાનથી જાણું છું - મળવાની અભિલાષા - પડદામાંથી - ઋષિદત્તા પ્રગટ - જયજયકાર - મહેલે - યોગીનીને માર - રુક્મણિ નાની બહેન - નગરે - રાજા લજ્જિત -

માનપૂર્વક - રાજયાભિષેક - રાજા ભદ્રસૂરિ પાસે દિક્ષા લઈ મોક્ષે - ઋષિદત્તાને સિંહરથ પુત્ર - વાદળ વિખેરાતાં જોઈ વૈરાગ્ય - શ્રીભદ્રયશસૂરિ પધાર્યા - દેશના - પૂર્વભવે - ગંગાપુર નગર - ગંગદત્ત રાજા - ગંગારાણી - ગંગસેના પુત્રી - ચંદ્રયશા સાધ્વીજી - દેશના - દિક્ષા - સંગાથી સાધ્વી - તપસ્યા - પ્રશંસા - ઈર્ષ્યા - વચનથી - કલંક અનશન મૃત્યુ - ઈશાનેંદ્રની ઈન્દ્રાણી - જાતિસ્મરણ - દિક્ષાની વિનંતી - બેની દિક્ષા - શ્રી ભદ્રિલપુરમાં કેવળજ્ઞાન - મોક્ષ.

(૧૦-૭) સુંદરી : આયંબિલ તપ

વિનીતાનગરી -ઋષભ પ્રભુ -સુમંગલાને સુનંદા પત્ની - સુમંગલાને ભરત, બ્રાહ્મી અને સુનંદાને બાહુબલી સુંદરી પુત્ર પુત્રીઓ - પ્રભુની દિક્ષા - શ્રેયાંસકુમાર પારણું - ૧,૦૦૦ વર્ષે કેવળજ્ઞાન - ભરતને ચક્ર - મરૂદેવા સમવસરણે - દેશના - ભરતના ૫૦૦ પુત્રો અને ૭૦૦ પૌત્રોએ દિક્ષા - બ્રાહ્મી દિક્ષા - સુંદરીને ભરતે દીક્ષાની ના પાડી - પહેલી શ્રાવિકા - ૭ ખંડ જીતવા - ૬૦ હજાર વર્ષ - ૧૨ વર્ષ ચક્રવર્તી પદ અભિષેક - સુંદરી - કૃશ - સદા આયંબિલ - દિક્ષામાં અંતરાય - અનુમતિ - દિક્ષા અષ્ટાપદ પર્વત - કેવળ જ્ઞાન - મોક્ષ.

(૧૦-૮) રતિસુંદરી : કામાંધતા

સાકેતપુર - નરકેસરી રાજા - કમલસુંદરી રાણી - રતિસુંદરી પુત્રી - ગુણશ્રી પ્રવર્તિની વંદન - ધર્મોપદેશ - સ.દ.પૂર્વક શીલવ્રત સ્વીકાર - નંદનનગરના ચંદ્રરાજા આશક્ત - માંગણી - લગ્ન - કુરુદેશનો બળવાન મહેન્દ્રસિંહ આસક્ત - માંગણી - ના - દૂતનો તિરસ્કાર - ચડાઈ - ચંદ્ર પકડાયો - રતિસુંદરી પકડાઈ - રૂપને ધિક્કારે છે - માંગણી - કાળક્ષેપ માટે ચાર મહિના બ્રહ્મચર્યની પ્રાર્થના - હા - ઘોર તપ, વિભૂષા ત્યાગ - વિકૃત દેખાવ - વૈરાગ્યની વાતો - પારણું - પાછી વિનંતી - મદનફળ ખાઈ - ઉલટી - હું આસક્ત છું - તારી બે આંખો રત્નની જેમ ત્રણ લોકમાં અમૂલ્ય છે - ઉખેડીને આપી - આશ્ચર્ય - વિરાગી - ક્ષમા - ઉપદેશ - ધર્મમાં સ્થિર - શાસનદેવીએ આંખ પાછી આપી - નંદનનગર - શીલધર્મપ્રશંસા - મોક્ષ પામશે.

(૧૦-૯) દમયંતી : જુગારનું પાપ, પ્રભુભક્તિ, કર્મ, આશાતનાનું પાપ

કોશલાપુરી નગરી - નિષધ રાજા - લાવણ્યસુંદરી રાણી - નલ પુત્ર - કૂબર

નાનો પુત્ર, દુરાચારી ને ગર્વિષ્ટ - કુંડિન નગર - ભીમ રાજા - પુષ્પદત્તા રાણી - સફેદ હાથી સ્વપ્નામાં - પુત્રી જન્મ દમયંતી - જન્મથી તિલક - કલાથી યુક્ત - નિર્વૃત્તિ દેવીએ શાંતિનાથ પ્રભુની સુવર્ણ મૂર્તિ પૂજવા આપી - ગૃહચૈત્ય - યૌવન - સ્વયંવર - અનેક રાજા - નળ સાથે લગ્ન - સુર્યાસ્ત - તિલકથી પ્રકાશ - મુનિની આસપાસ ભમરાઓ - શરીરે મદ - હાથીએ ઘસેલું - વંદન - દેશના - તિલકનું રહસ્ય - પૂર્વભવે ૫૭૬ વાર લાગટ તીર્થંકર તપ આયંબિલથી કર્યો - ૨૪ ભ.નાં ૩૦૦ આયંબિલ લાગટ - ઉજમણામાં અષ્ટાપદે ૨૪ ભ.નાં રત્નનાં તિલક - નગર પ્રવેશ - આનંદ - નલ રાજા - નિષધ દિક્ષા - દેવલોક - નલે અર્ધા ભરતને જીત્યું - ભાઈ સાથે જુગાર - હાર - વધારે રમે - દમયંતીનું સમજાવવું - હઠાગ્રહ - બધું હાર્યો - નગર બહાર જા - દમયંતીનું જવું - રોકવું - મંત્રીઆદીનું સમજાવવું - રથમાં - વિષાદ - લોકોનું આપવું - ના - જંગલમાં ભીલોએ લૂંટ - પગે ચાલવું - આરામ - વિચાર - સ્ત્રી બેડી સમાન, સૂતેલી મૂકી દઉં, સવારે પિતાને ઘેર જશે - હાથથી લોહી કાઢી - જમણે રસ્તે કોશલા નગરી છે - વિદાય - રસ્તે અગ્નિ - નળ મારી રક્ષા કર - પાસે - સર્પ - પૂર્વભવ સંસ્કારથી - અવધિજ્ઞાન છે - વસ્ત્ર નાંખ્યું - બહાર - ડંશ - કુબડો - વૈરાગ્ય - દિક્ષાની ઈચ્છા - દિવ્યરૂપ હું તારો પિતા છું - બ્રહ્મલોકમાં દેવ - કુરૂપ તારી રક્ષા માટે - બે વસ્તુ શ્રીફળ, કરંડિયો - ફોડિશ એટલે કપડાં, દાગીના મુળરૂપે - સુસુમારનગરમાં કોલાહલ - હાથી - નળનું જવું - લોકોનું કહેવું - થકવવું - શાંત - દધિપર્ણ રાજા ખુશ રત્નમાલા પહેરાવી - પરિચય માંગ્યો - નલનો રસોઈઓ છું - સૂર્યપાક રસોઈ ખવડાવી - ખુશ - રહેવું - બ્રાહ્મણ - નળ માટે તિરસ્કાર - ત્યાગ પછીનું કહે - નળે છોડ્યા પછી રાત્રે દમયંતી સ્વપ્ન - આંબાના વૃક્ષે ચડી ફળો ખાધાં, હાથીએ વૃક્ષને ઉખેડ્યું, હું પૃથ્વી પર પડી - જાગી - પતિ નહીં - ભય - શોધ - રૂદન - મૂર્છા - વાંચવું - પિતાના ઘર તરફ - સાર્થ જોયો - ચોરનો ઘેરો - હુંકારા 'ચાલ્યા જાઓ' - સાર્થવાહ - સઘળો વૃતાંત - બહેન માની - તંબુમાં - ચોમાસું - ગાડા કાદવામાં ખૂંચવા - વિલંબ જાણી - એકલી - રાક્ષસ - સ્પર્શથી ભસ્મસાત્ થઈ જઈશ - શું ઈષ્ટ કરૂં? - પતિ મેળાપ - ૧૨ વર્ષે - અદશ્ય - અભિગ્રહ - વિભૂષાદી ત્યાગ - ગુફા - શાંતિનાથભ.ની માટીની મૂર્તિ - પૂજા, તપ... - સાર્થવાહને ચિંતા - શોધ - મળી - તાપસો આવવા - જૈનધર્મ

સમજાવવો. સહુનું રોકાણ - ૫૦૦ તાપસો તાપસપુર - મંદિર કરાવ્યું - શ્રી યશોભદ્રસૂરિ પધાર્યા - કૂબરના પુત્ર સિંહકેશરીની દીક્ષા - કેવળજ્ઞાન થયું - દેવો - સહુ વંદને - પૂર્વભવ - નલ મમ્મણ રાજા - તું વીરમતી રાણી - મુનિદર્શન - અપશુકન માની - ૧૨ ઘડી રોક્યાં - ખમાવ્યા - તેથી વિયોગ - સાત વર્ષ થયાં - હવે અચલપુરમાં ચંદ્રયશા માસી તેને લઈ ગઈ - ધર્મ - દાનશાળા - હરિમિત્ર બ્રાહ્મણ - દમયંતીને જોવી - ઓળખી - પિતાના ઘેર - મહોત્સવ - સુસુમારપુરથી દૂત આવવો - ત્યાંની વાતો - સૂર્યપાક રસોઈની વાત - દમયંતી ખુશ - કુબડો તે જ નળ - સ્વયંવરનું નાટક - બધે આમંત્રણ - દધિપર્ણ રાજાનો વિષાદ - છ પ્રહર બાકી - કુબડો રથમાં - સાથે - ઝડપ - દમયંતીને સ્વપ્ન - આંબાના વૃક્ષે ચઢી, દેવીએ કમલ આપ્યું, પક્ષી પડ્યું - ઐશ્વર્ય પ્રાપ્તિ, પતિ મેળાપ, કૂબર રાજ્યથી ભ્રષ્ટ થશે - આવ્યાં - સુર્યપાક રસોઈ - આ તે જ છે - સ્પર્શે રોમાંચ - મૂળરૂપ - યુધ્ધ કે જુગાર - જુગાર જીત્યો - જિન પ્રભાવના - હજારો વર્ષો - પુષ્કલ પુત્રને ગાદી - દીક્ષા - સંયમમાં શિથિલ - નિષધ (પિતા) દેવે સ્થિર - દમયંતિમાં આશક્ત - દમયંતિ અનશન - નળ કૂબેર દેવ - તેની દેવી.

(૧૦-૧૦) કલાવતી : કર્મ, પ્રભુભક્તિ, નિયમ.

કમલદેશ - શંખપુર નગર - શંખરાજા - એકવાર ગજશેઠના દત્ત પુત્રે ભેટો આપી - ચિત્રપટ - દેવશાલ નગરના વિજયસેન રાજાની કલાવતી પુત્રી - જિનભક્ત છે - જે મારા ચાર પ્રશ્નોનાં જવાબ આપે તેને પરણશે - રાજા ચિંતા - સ્વયંવર - શંખે સરસ્વતીની આરાધના કરી - પ્રસન્ન - પૂતળીને સ્પર્શજે - અદશ્ય - મંડપ - (૧) દેવ કોને કહેવાય (૨) ગુરૂ કોને કહેવાય? (૩) તત્ત્વ શું છે? (૪) સત્ત્વનું સ્વરૂપ શું છે? - (૧) વિતરાગ દેવ (૨) મહાવ્રતધારી ગુરૂ (૩) જીવદયા તત્ત્વ (૪) ઈંદ્રિયોનો નિગ્રહ કરવો એ સત્ત્વ છે. - લગ્ન - આનંદ - ઘણાં કાળે - સ્વપ્નમાં અમૃતથી પૂર્ણ કળશ - પુત્ર થશે - આઠમહિના ૨૦ દિવસ થયાં - પ્રસૂતિ માટે દૂત - ના - બે બાજુબંધ - સખી સાથે - જોઈને હસવું - મારા વ્હાલાએ મોકલ્યા છે - ધિક્કાર - આજ્ઞા - જંગલમાં મૂકી હાથ કાપવા - મૂર્છા - રૂદન - પુત્ર જન્મ - નદીમાં પુર - તણાવું - પરમેષ્ઠિ નમસ્કાર - વિનંતી - હાથ નવા, પાણી શાંત, પુષ્પવૃષ્ટિ - તાપસ - આશ્રમે - રાજાએ બાજુબંધ જોયા - જયસેનનું નામ - વ્યાકુળ - પશ્ચાતાપ - અગ્નિસ્નાન કરૂં - બધે શોક - પુણ્યની વૃધ્ધિ માટે જિનમંદિર નિર્માણ અમિતતેજ

મુનિ - વંદને - દેશના - વૈરાગી - સ્વપ્ન - કલ્પવૃક્ષથી વેલડી પડી અને પાછી ફળ સાથે આરૂઢ થઈ - શોધ - મેળાપ - મહોત્સવ - પૂર્ણકલશપુત્રનું નામ - અમિતતેજ - વંદને - પૂર્વભવે - મહેન્દ્રનગર - નરવિક્રમ રાજા - લીલાવતી રાણી - સુલોચના પુત્રી - બોલતો પોપટ ભેટ - આનંદ - બધે સાથે - શ્રી સીમંધરસ્વામી જિનમંદિરે - પોપટને ઉહાપોહ - જાતિસ્મરણ - ચારિત્ર લીધેલું - મૂર્છા રાખેલી - પશ્ચાતાપ - નિયમ દર્શન પછી જ ભોજન - ઉડીને દર્શને - ઉદ્યાને - આક્રનંદ - સૈનિકોએ પકડી - પાંખો કાપી - આંસુ - અનશન - સૌધર્મ દેવલોકમાં દેવ - સુલોચના અનશન કરી મરી દેવી - પોપટ તે શંખ અને સુલોચના એ કલાવતી છે - જાતિસ્મરણ - રાજ્યભિષેક - દીક્ષા.

(૧૦-૧૧) શીલવતી : સદ્‌બુદ્ધિ, પંચમી તપ

નંદનવન નગર - અરિમર્દન રાજા - રત્નાકર શેઠ - શ્રી શેઠાણી - શ્રાવકધર્મ - પુત્ર નહીં - અજિતબલા દેવીની આરાધના - પુત્ર જન્મ - અજીતસેન - યૌવન - પત્નીની શોધ - મંગલા નગરીમાં જિનદત્તની શીલવતી પુત્રી - લગ્ન - એકવાર રાત્રે શિયાળવીનો અવાજ - ઘડો લઈ જવું - સસરાનું જોવું - શંકા - પુત્રને વાત - જિનધર્મી આ ન કરે - સગી આંખે જોયું છે - ત્યાગ કર - 'તેમ હો'. પુત્ર સવારે અસત્ય કહ્યું - તારા પિતા બોલાવે છે - સસરા સાથે રથમાં - નદી - જોડા ઉતાર - મજબૂત પહેરી ઉતરી - અવિનીત માની - મગનું ખેતર - વખાણ - હસી - કુબેરનગર - પ્રશંસા - પણ ઉજ્જડ ન થાય તો - ઘવાયેલો સૈનિક જોયો - પરાક્રમની પ્રંશસા - કાયર છે - વડલાના વૃક્ષ નીચે - દૂર તડકામાં વસ્ત્ર ઓઢીને બેઠી - આગળ ગામડામાં ઝૂંપડીઓ - ખરાબ હાલતવાળુ છે - જનસમૂહથી ભરેલું છે - ખિન્ન - વહુ ઉલટી જ છે - ત્યાં શીલાવતીનો મામો - ઘરે ભોજન - જંગલમાં - આરામ - કાગડો અવાજ - કકળાટ કેમ કરે છે? - એક દુર્નીતિ આચરવાથી પતિથી છૂટી છું હવે માતાપિતાથી છોડવી છે? - મર્મ કહે - પક્ષીભાષા આવડે છે - શિયાળવી, મડદું, આભુષણ દાટ્યાં છે - આ કાગડો કરીરના વૃક્ષ નીચે ૧૦ લાખ સોનામહોર છે તેમ કહે છે - ખોદ્યું - કળશ - આનંદ - ક્ષમા - પાછી - ગામડું સ્વજનથી ભરેલું છે તેથી - વડવૃક્ષે તડકે બેઠી કેમકે છાયામાં બેસુ અને કાગડો વિષ્ટા કરે તો પતિ છ મહિનામાં મૃત્યુ પામે તથા સર્પાદિ હોય છે - સૈનિકને પ્રહારો પાછળ થયા હતાં - સ્વજન વગરના નગરનો શો લાભ - મગનાં ખેતરમાં ખેડૂત શીંગો ખાતો - તેણે વ્યાજે લીધું હશે - પુછયું - હા - નદીમાં કાંટા અને કીડા વગેરેના ભયથી જોડા ન ઉતાર્યા - યુક્તિઓથી ખુશ -

આભૂષણો બતાવ્યાં - ખૂશ - પુત્રને વૃતાંત - ઘરની બધી જવાબદારી - અરિમર્દન રાજાને ૪૯ મંત્રી - પ્રશ્ન - મને લાત મારે તેને શો દંડ કરવો? - બધાં કહે શૂળી - શીલવતીએ કહ્યું સર્વઅંગોના આભૂષણો આપવા - મુખ્યમંત્રી અજીતસેન - સીમાડાના રાજા સાથે યુધ્ધે - ચિંતા - કારણ કહો તારી ચિંતા છે - પુષ્પની માળા પહેરાવી - શીલ અખંડની નિશાની - ખુશ - રાજાને આશ્ચર્ય - મંત્રીઓ - એક પછી એક વિનંતી - પાંચ દિવસ પછી - અર્ધો લાખ ધન - ખાડો - ખાડામાં - ચારને આ રીતે - રાજાનો નગર પ્રવેશ - ચારેની માફી વિનંતી - હું કહું તેમ કરવાનું - 'એ પ્રમાણે થાઓ' કહેવું - કબુલ - રાજાને જમવાનું આમંત્રણ - ખાડાની પૂજા - માંગવું - મળવું - રાજાને આશ્ચર્ય - ચાર યક્ષો છે - માંગણી - મહેલે વાંસના કરંડિયામાં - પૂજા - માંગણી - સત્ય - પ્રશંસા - જિનધર્મ પ્રભાવના - ચારજ્ઞાની દમઘોષમુનિ પધાર્યા - વંદને - પૂર્વભવે - કુસુમપુર નગર - સુલસ શ્રાવક - સુયશા શ્રાવિકા - ભદ્રિક દુર્ગત નોકર - દુર્ગિલા પત્ની - દુર્ગિલા સુયશા સાથે ઉપાશ્રય જ્ઞાનની પૂજા - આજે જ્ઞાનપંચમી છે. ઉપવાસ, પૂજા... - તેથી સુખ, સૌભાગ્ય, પુણ્ય, બુદ્ધિ, વૈભવ મળે અને અંતે મોક્ષ મળે - તમને ધન્ય છે - હું નિંધ્ય છું - પ્રવર્તિની - તું શીલનું પાલનકર - અભિગ્રહ - પતિ ખૂશ - સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્તિ - જ્ઞાન પંચમી તપ કર્યો - બંને મરીને - સૌધર્મ દેવલોક - ત્યાંથી અજિતસેન અને શીલવતી બન્યાં છો - જાતિ સ્મરણ - વૈરાગી - બંને દીક્ષા - પાંચમા દેવલોક ત્યાંથી ચારિત્ર પાળી મોક્ષ.

(૧૦-૧૨) રોહિણી : કામાંધતા, શાસન પ્રભાવના

પાટલીપુત્રનગર - શ્રીનંદ રાજા - ધનાવહ શેઠ - રોહીણી પત્ની - શેઠ વેપારે - વિભુષાત્યાગ - રાજા આશક્ત - દૂતી ભેટણું લઈ - ગુસ્સો દબાવીને - રાતે ગુપ્તપણે આવે - મંત્રી સાથે - સખીનું વૃંદ - રસોઈના થાળ, તપેલીઓ - શરબત દરેકથી ચમચી ચમચી - એક સરખો સ્વાદ - બોધ : - રાજાએ - જેમ પકવાનોની સાથે શાકોના સ્વાદથી ભેદ પડે પણ જુદા જુદા ઢાંકણાઓથી શું સ્વાદમાં ભેદ પડે? રોહિણી - જેમ તૃષ્ણાતુર મૃગની જેમ કોણ દોડે? જો તપેલીના ઢાંકણાના ભેદથી સ્વાદમાં ભેદ ન થાય તો શું રૂપ અને વેષ વગેરેના ભેદથી સ્ત્રીઓમાં ભેદ થાય? જેમ કોઈ ભ્રાંતિથી આકાશમાં અનેક ચંદ્રોને જુએ તેમ કામુક પુરૂષ કામરૂપ ભ્રમની ભ્રાંતિથી સ્ત્રીઓમાં મોહ પામે છે. જેમ સૂર્યકાંતમણિ સૂર્યદર્શનથી અતિશય પ્રજ્વલિત

બને છે તેમ મૂઢ પુરૂષોનો કામરૂપિ અગ્નિ સ્ત્રીદર્શનથી અતિશય પ્રજ્વલિત બને છે. પિતાતુલ્ય છો - બહેન માની - શેઠ આવ્યાં - દાસીએ વૃતાંત - શંકા - સાત દિવસ વરસાદ - કિલ્લા બંધ - પાણી ઉપર ચઢતું - રોહિણીને વિનંતી - પરમેષ્ઠિ નમસ્કાર - હથેલીમાં પાણી - પૂર અદશ્ય - જૈનધર્મનો જયજયકાર - શાસન પ્રભાવના - રાજા જૈનધર્મી.

(૧૦-૧૩) મનોરમા

સુદર્શન શેઠની પત્ની - પતિ પર કલંક - કાયોત્સર્ગ - શાસન પ્રભાવના.

(૧૦-૧૪) જ્યેષ્ઠા : મહાસતિ

વીરપ્રભુના ભાઈની પત્ની જયેષ્ઠા - ધર્મભાવના - દેશના સાંભળી - સમક્તિ મૂળ ૧૨ વ્રત સ્વીકાર - વ્રતપાલનની દઢતાની પ્રશંસા ઈન્દ્રે કરી - ગર્વિષ્ઠ દેવે અપહરણ કરી - જંગલમાં મૂકી દીધી - પછી સૈન્યાદી બતાવી - રાજા બની લગ્નની માંગણી - ના - પતિવ્રતા છું - મરી જઈશ તું - ના - બળજબરી કરવા - આત્મહત્યા કરીશ - પ્રગટ - મહાસતી બિરૂદ - ચંદનાની શિષ્યા - દીક્ષા.

(૧૦-૧૫) પ્રભાવતી : વૈરાગ્ય

વીતભયમાં - સમુદ્રમાંથી પેટી મળી છે - ખૂલે નહીં - પ્રભાવતીને વાત - પૂજાની સામગ્રી - વિનંતી - દર્શન - જિનપ્રતિમાનું - નિરંતર પૂજા ભક્તિ - એકવાર પૂજા માટે સફેદ વસ્ત્ર મંગાવ્યું - દાસી લાવી તે લાલ દેખી - ફુલદાની મારતાં દાસી મરી ગઈ - પશ્ચાતાપ - કપડું સફેદ જ - પ્રભુ સામે નૃત્ય રાજા ઉદયન ઢોલ વગાડે - નાચતાં પડછાયામાં માથું ન દેખાયું - મૃત્યુ નજીક જાણી દીક્ષાની અનુમતિ - દીક્ષા - અનશન.

(૧૦-૧૬) ગુણ સુંદરી : કર્મના સિદ્ધાંતો

ભદ્દિલપુર- અરિકેશરી રાજા- કમલમાલા રાણી- સો પુત્રો ઉપર પુત્રી- ગુણસુંદરી- યૌવન- રાજસભામાં- સુખ ભોગવો છો તે કોની મહેરબાની?- સેવકો- આપ કલ્પવૃક્ષની- ગુણસુંદરીનું માથું હલાવવું- શુભાશુભ ફળની પ્રાપ્તિમાં કર્મ જ કારણ- ગુસ્સે- કઠિયારો- લગ્ન- ઝુંપડે- કેશોમાંથી ચંદનની

સુગંધ- ભારો બતાવો- સુખડ - વેચીને ધન- ભણાવવું- ધર્મમાં ને વ્યવહારમાં પ્રવીણ- સાત ઔષધિ મેળવી સુવર્ણ સિદ્ધિ- જિનમંદિર બંધાવ્યું- સાર્થ લઈ કમાવવાનો પડહ- સિંહલદ્વીપમાં ઘણું કમાયા - જિનમંદિરોનો ઉદ્ધાર- અતિશય દાન, સંઘપૂજા, પ્રભાવના... જૈનશાસનની ઉન્નતિ- ભદ્દિલપુર સીમાડે- વૈભવની પ્રશંસા- રાજા વિસ્મય- કૌતૂકથી જોવા- સત્કાર- સ્નાનમંડપ- જિનપૂજા- ભોજનમાં રત્નની થાળી- વાનગી દરેક દિશાથી અલગ સાડીઓમાં સ્ત્રી- વાતો- જૂની સાડી પહેરીને- પશ્ચાતાપ- હું જ વારંવાર- માતાને હર્ષનો આંસુ- શાસન પ્રભાવના- શ્રી વર્ધમાન સૂરિ- ધર્મ દેશના - રાજા વૈરાગ્ય- દિક્ષા.

(૧૦-૧૭) પદ્માવતી : મહાસતી

ચિત્રસેન રાજકુમાર- મિત્ર રત્નસાગર- મૂર્તિમાં પ્રેમ- કેવળીને પ્રશ્ન- પૂર્વભવે હંસહંસી બચ્ચાં- દાવાનળ- પાણી લેવાં- મોડું- હંસી પુરુષ દ્વેષી બની- બળીને રાજકુમારી પદ્માવતી અને હંસ આવ્યો- દુઃખી આગમાં પડતું મરી ચિત્રસેન- ચિત્ર બનાવ્યું- લગ્ન- પાછા ફરતાં- યક્ષમંદિર- ઝેરી સાપ- ટુકડાં- લોહી પદ્માવતી પર- મિત્ર રત્નસાગર લૂંછવા- રાજા જાગ્યો- ગુસ્સે- વાત- પથ્થરનો- શિલવતી અડે તો- પદ્માવતી સ્પર્શ- ત્રણે અષ્ટાપદની યાત્રા- જ્ઞાની મુનિ ઉપદેશ- વૈરાગી- મોક્ષ.

(૧૦-૧૮) રેવતિ :

પ્રભુ પર તેજોલેશ્યા - લોહીના ઝાડા - સિંહ અણગાર રૂદન - મેઢિયગેવ ગામમાં ઔષધનિર્માણમાં નિપુણ રેવતિએ કોળાપાક અને બિજોરાપાક બે ઔષધિ બનાવી છે. કોળાપાક નહી કારણ મારે માટે - વિહાર કરી - બિજોરાપાક - આશ્ચય - ગુરુના જ્ઞાનનો મહીમા-ભાવપૂર્વક વહોરાવ્યું - તીર્થકર નામકર્મ બાંધ્યુ - આવતી ૨૪મા ૧૭મા ભગવાન થશે.

(૧૦-૧૯) ધર્મ લક્ષ્મી (પદ્માલક્ષ્મી) :

ખંભાત ધર્મમૂર્તિ આચાર્ય સ્થિરવાસ-કરોડપતિ શ્રાવક નિત્યદર્શન-પુત્રની પુત્રી સાથે-તાજ જોઈ-દિક્ષા આપો ૮ વર્ષની -દિક્ષા-જ્ઞાન, તપ-સાધના-૧૧વર્ષે ૭૦૦ સાધ્વીની પ્રવર્તિની -૨૮ વર્ષે કાળ-માતર તીર્થમાં પ્રતિમા.

૧૧. પ્રભાવક ગુરુભગવંતો :

(૧૧-૧) શ્રી હેમચંદ્રસૂરિજી : સાડા ત્રણ ક્રોડ શ્લોક રચના

ધંધુકાનગર - ચાંગ બાળક - દેવસૂરીજી પધાર્યા - પાહિણી પાસે માંગણી - દીક્ષા - તીક્ષ્ણ પ્રજ્ઞા - આચાર્ય કાળક્રમે પાટણ - કુમારપાલ - રાજા ઉદયન મંત્રી - ઉદયનને પુછયું વીતરાગ દેવને રાજા યાદ કરે છે કે નહીં - ના - આજે નવી રાણીના મહેલે સૂવા ન જાય - વિજળી પડી - આશ્ચર્ય - વંદને - આત્મહિત કરો - સહવાસથી જ્ઞાન, સમજણ - ચઢામણી - સોમેશ્વરની યાત્રાનો આગ્રહ - હા - શંત્રુજય જાત્રા કરીને ભેગાં - સ્તુતિ - રાત્રે શીવજી કહેશે - ધ્યાન -પ્રગટ - ધર્મ સન્મુખ - યોગી દેવબોધી- કેળના પાંદડાને કાચા સુતરના તંતુ બાંધી પાલખી નાના બાળકો ઉપાડે - સહુ આશ્ચર્ય - ૭ પેઢી શીવમતી બતાવી - બધાં ઉપાશ્રયે - પાંચ પાટો કાઢી લીધી - પ્રવચન ચાલુ - સમવસરણમાં ૨૧ પેઢી બતાવી - બેઉ ખોટા - ઈન્દ્રજાળ - ૧૨ વ્રતધારી શ્રાવક - નવરાત્રી ૭મે ૭૦૦, ૮મે ૮૦૦, ૯મે ૯૦૦ પાડાનો ભોગ, ૨૪૦૦ પાડાનો ભોગ - ના - કંટકેશ્વરી પ્રગટ - ક્રોધ - ત્રિશૂલ - કોઢ - ચિતા સળગાવો - ના - ઉદાયન હેમચંદ્રમ.સા. પાસે - મંત્રીને પાણી - પીધું - રોગ ગયો - સવારે ઉપાશ્રયે - રૂદન - સ્ત્રી બાંધેલી - આશ્ચર્ય - કંટકેશ્વરી - વચન - અમારી પ્રવર્તન.

(૧૧-૨) ઉપાધ્યાય યશોવિજયજી : જ્ઞાનનો ક્ષયોપશમ, પ્રભાવક

મહેસાણા નજીક કનોડા ગામમાં સૌભાગ્યદેવીને બે પુત્ર - જશવંત, યશવંત - ભક્તામર સ્તોત્રનો નિયમ - વરસાદ - ત્રણ દિવસ ઉપાશ્રયે સાધ્વીજી પાસે નહીં - જશવંતે કારણ પુછયું - સ્તોત્ર બોલ્યો પાંચ વર્ષે - આનંદ - પ્રતિક્રમણ કરવા - બધા સૂત્રો યાદ - નયવિજય પાસે દિક્ષા - ધનજી સૂરાએ વિનંતી - કાશીમાં જ્ઞાનોપાર્જન - ગંગા કિનારે વરદાન - કાશીમાં વાદ - મૂળરૂપે - જીત - ન્યાયાચાર્ય - ન્યાય વિશારદ - ૫૦૦ પંડિત સામે જીત - પ્રતિક્રમણમાં સજ્ઝાય. ઘાસ કાપ્યું - ૧૨૫... પૂળાં બાંધુ છું. - ૬૭ બોલની સજઝાયાદિ... લઘુહરિભદ્ર, દ્વિતિય હેમચંદ્રાચાર્ય, અંતિમ શ્રુતપારગામી, તત્ત્વ વિશારદ બિરૂદો.

(૧૧-૩) બપ્પભટ્ટસૂરિજી : આમરાજા પ્રતિબોધક

મોઢેરા ગામમાં - શ્રી સિધ્ધસેન દિવાકરસૂરિ પધાર્યા - સ્વપ્ન - બાળકેસરી જિનમંદિર પર ક્રીડા - છ વર્ષનું બાળક - નામ સૂરપાલ - પિતાના શત્રુને મારવા

- પિતાએ ના - ગુસ્સે ઘર છોડી ને - આચાર્યને કહે તમે ગમો છો - રહી જા - રોજની ૧,૦૦૦ ગાથા - ડુંબાઉધી ગામ - માતાપિતાથી માંગણી - આમારૂં નામ - બપ્પપિતા - ભટ્ટી માતા - વિ.સં.૮૦૭માં અક્ષયતૃતીયાના દિવસે દીક્ષા - ચોમાસું મોઢેરા - ગુરૂ પાસેથી સરસ્વતી મંત્ર - દેવી સ્તુતિ - પ્રસન્ન - કાવ્ય બનાવે - ગોપગિરી (ગ્વાલિયર)ના રાજકુમાર આમકુમાર ઘરેથી રિસાઈ - ઓળખ - જુની યાદ - રાજા યશોધર્મ - રાણી સુયશા - સુયશા જંગલમાં - વનફળ લેવા - ઝાડ પર ઝોળીમાં બાળક - છાયા સ્થિર - લલાટ - તેજસ્વી - શ્રાવકોને ભલામણ - મેળાપ - આનંદ - પ્રીતિ - ઉપાશ્રયે - ત્રણ વર્ષ અભ્યાસ - સંદેશો - રાજા બનું તો આવજો - રાજા - સગૌરવ તેડાવ્યા - સિંહાસનની વિનંતી - ના -આચાર્ય બેસે - ગુરૂને વાત - વિ.સં.૮૧૧ ફાગણ વદ ૮ આચાર્ય પદવી - મહોત્સવ - ગુરૂને ચિંતા - છવિગઈ ભક્તના ઘરનું ભોજન ત્યાગ - રાજા ભક્ત - બ્રાહ્મણોની ચઢવણી - સિંહાસન બરોબરીનું ન કરો - મનની વાત કરી - જૈનાચાર્યની મહત્તા છે - એકબીજા ઉપાશ્રયે કે રાજમહેલે મળે - રાણીની ગુપ્ત વાત 'અતિ પરિચયાદ્ અવજ્ઞા' 'અતિ સર્વત્ર વર્જયેત્' - પ્રભાતે ઉપાશ્રયે - રાણીવાસનો પ્રશ્ન - હજીએ કમલવદની પોતાના પ્રમાદથી પરિતાપ છે ... - તરત - પહેલાં જાગેલાં એવા તેં જેનું અંગ ઢાંક્યું - રાજાના ચંચળ મન પર વિચાર - ખેદ - વિહાર - ગૌડ દેશ - લક્ષણાવતીમાં - ધર્મરાજા - સત્કાર - આમનો શત્રુ છે - આમ લેવા ન આવે ત્યાં સુધી - શર્ત - આમ વ્યથિત - જંગલમાં સર્પ પકડ્યો - કોયડો શસ્ત્ર, શાસ્ત્ર, ખેતી, વિદ્યા અને અન્ય જે જેનાથી જીવે છે... તરત - કૃષ્ણ સર્પના મુખની જેમ એ બધાંને ગ્રહણ કરવાં - બીજી વખત પત્ર - મૃતદેહ - તે વખતે હું બહાર નીકળ્યો ત્યારે પ્રિયાએ સ્થૂળ અશ્રુવડે જે રુદન કર્યું - કરપાત્રકનાં ટીપાં પડવાથી તે મને યાદ આવ્યું - બપ્પભટ્ટિસૂરી જવાબ - આશ્ચર્ય - વિનંતી - ગુપ્તવેશે આવ - સભામાં - આવો આવો આમ! આવો - વ્યંગાર્થ - ગણિકાને કહું આમે આપ્યું - વિહાર - પ્રતિજ્ઞા પુરી - રાજા વિચાર - ઠગાઈ ગયો - પ્રવેશ - રાજયના મધ્યભાગમાં - મહાવીર પ્રભુ - ૧૦૧ હાથ ઉંચું - ૧૮ મણ સોનાની મુર્તિજી - જીર્ણોધ્ધારમાં - સવા ક્રોડ સુવર્ણમુદ્રા - બે વર્ષે પ્રતિષ્ઠા - ધર્મશાળા'- ભોજનાલયો - બે સાધુ - નિર્યામણા માટે મોઢેરાં - આમ પોતે - શ્રાવિકા મળવા - સવાલાખ મુદ્રા - ના - મંદિર - બે મુનિ કાળધર્મ - ગચ્છ ગોવિંદસૂરી અને નન્નસૂરી - સભામાં - નર્તકી નૃત્ય - બપ્પભટ્ટસૂ. ચિંતન - રાત્રે

ઉપાશ્રયમાં મોકળી - ચોંક્યા - નિર્મલ બ્રહ્મચારી - પશ્ચાતાપ - વિક્રમની ૯મી સદીમાં - વૈદિક, બૌદ્ધો અને જૈનોમાં સ્પર્ધા - વાદ વિવાદ - બૌદ્ધનો વર્ધનકુંજર -- ધર્મરાજા સભામાં - બપ્પભટ્ટીની પ્રશંસાથી ઈર્ષ્યા - વાદ કરૂં ને રાજ્ય અપાવું - દૂત મોકલ્યો - વાદ વાકપતિ નિશ્રામાં - ૬ મહિના વાદ ચાલ્યો - ધ્યાન - અક્ષયવચનગુટિકા - મુખશુધ્ધિ - હાર્યો - રાજ્ય આપ્યું - યશોધર્મ રાજાથી યુધ્ધ ધર્મરાજાનું - હાર્યો - વાકપતિ જેલમાં - ગૌડવધ મહાકાવ્ય - ખુશ - મુક્ત - ગોપગિરી મળવા - પૂર્વભવ મથુરામાં ત્રિદંડી - તેને સુધારો - વિહાર - વરાહ મંદિરમાં - દેવોનાં દુર્ગુણો - એકાંતર ઉપવાસી શાલ તાપસ - ૧૨૫ વર્ષ ઘોર તપ કરી - ત્યાંથી આમ - ઝટા પડી છે - મંગાવી - શ્રાવક - મારા ગુરૂભાઈ પ્રભાવક - દર્શને મોઢેરા - શૃંગારરસ - ગુસ્સે - ભરત બાહુબલી નાટક - વીરરસ - લજ્જા - રાણી સુનયના - દુન્દક પુત્ર - માતંગીપુત્રી નર્તકી રૂપામાં આસક્ત - લગ્નની ઈચ્છા - રાજમહેલ - લખ્યું - હે જળ ! શિતલ, નિર્મલ, અપવિત્રને પવિત્ર કરનાર છતાં નીચ માર્ગે જતાં કોણ રોકે - જીવન ઝાકળબિંદુ... અગ્નિસ્નાન - ના - રાજગિરીનો અભેધ્ય કિલ્લો - જીતવા - સૂરી સાથે - ઘેરો - ૬ વર્ષ - ક્યારે જીતીશ - ૭ વર્ષે - પૌત્રની દષ્ટિથી - પદ્માપુત્ર - ભોજની દષ્ટિ - જીત - અધિષ્ઠાયક દેવી - બધાંની હત્યા - પહેલાં મારી - પ્રસન્ન - મોત ક્યારે? - પછી કહીશ - સૂરીને વાત - આજે રાત્રે - આયુ ૭ મહિનાનું - ગંગામાં હોડીમાં - આમ ૧૦૧ વર્ષનો -સૂરી ૯૦ વર્ષનાં - નેમનાથની સ્તુતિ વર્ણન - જાત્રાની ભાવના - દર્શન પછી જ ભોજનની પ્રતિજ્ઞા - પ્રયાણ - ૨૦ હજાર સાધર્મિકો - ૧૦૧ વર્ષે પદયાત્રાને ઉપવાસ - સ્તંભનતીર્થ શરીર લથડ્યું - સંઘ ભેગો - સૂરિ ધ્યાનમાં - અંબિકા - પ્રતિજ્ઞા પુરી કરો - પ્રતિમા બતાવી - ના - સૂરી કહે તો - હા - દર્શન - સ્થાપના - પારણું - શંત્રુજય યાત્રા - ગિરનારે - દિગંબરોનો સંઘ પણ - આશ્ચર્ય - સત્ય જાણી - યુધ્ધની ઈચ્છા - ના - ૧૧ રાજા સામે છે - સૂરી ધ્યાન - અંબિકા - મેળવવા - ઉજ્જીંતસેલ સિહરે... - નાની બાળિકાને શીખવાડી - નિર્ણય દેવીના હાથમાં - મંજૂર - પ્રશ્ન ગાથા બોલો - ના - શ્વેતાંબર જીત - હીરામોતીથી આંગી - દુન્દુકનો રાજ્યાભિષેક - ગંગા - હોડી - ભા.સુ.૫ મૃત્યુ - રૂદન - દુન્દુકના આગ્રહથી ગોપગિરીમાં - દુન્દુકે કંટિકા વેશ્યાને રાણી - તેને વશ - પૂતળા રાજા જેવો - રાજ જ્યોતિષ - ભોજની કુંડલી જોઈ - તમારી હત્યા - દાસીએ પદ્માને વાત - સૂરીને વાત - ભાઈને ત્યાં - પાટલીપુત્ર દાસીને -

ભાઈલેવાં - ના છૂટકે મોકલ્યો - ભોજને મોકળો - ના - સૂરીને મોકલ્યાં - માર્ગમાં - અનશન - કાળધર્મ - સરસ્વતીએ નન્નસૂરીને કહ્યું - રૂદન - ગુણાનુવાદ - પદ્માને દુ:ખ - ભોજ ગુસ્સે - માળી આવ્યો - માતુલિંગી વિદ્યા આપી - પત્થરના ભૂક્કાં - સૈન્ય લઈને - રાજમહેલમાં - રાણીનું મોત - રાજ્યાભિષેક - માતાએ હિતશિક્ષા - નન્નસૂરીને આમંત્રણ - સિધ્ધગીરી, ગિરનાર સંઘ - દિગંબરોથી પાછું મેળવ્યું.

(૧૧-૪) આર્યનન્દિલ : ગીતાર્થ

પશ્ચિમની ખંડ - પદ્મપ્રભ રાજા - પદ્માવતી રાણી - પદ્મદત્ત શેઠ - પદ્મયશાને - પદ્મપુત્ર તેના લગ્ન વરદત્ત સાર્થવાહની પુત્રી વૈરોટ્યા સાથે - સેવા ચાકરી - વરદત્ત વગેરે પુરમાં મૃત્યુ - સાસુ દ્વારા અવજ્ઞા - દુર્વચન પુત્રી થશે - કર્મને દોષ દેતી - સ્વપ્નમાં નાગેંદ્ર - ત્રણ મહિના પૂર્ણ - પાયસ ભોજનનો દોહલો - આર્યનંદિલસૂરી સાડાનવપૂર્વના જ્ઞાતા - વંદને - સાસુની વાત - નિર્ભાગીને પુત્ર ક્યાંથી - અશ્રુ - પૂર્વે કયું પાપ કર્યું છે? - વિવેક આપ્યો - ક્ષમા આપવી - બધું શુભ થશે - જ્ઞાનથી દોહલો કહ્યો - પુણ્યથી પુર્ણ થશે - ખુશ - ઘરે - ચૈત્રી પુનમે ઉપવાસ કરી પુંડરીક તપ કર્યો - સાસુએ પાયસ બનાવી - ગુરૂ, સાધર્મિકની ભક્તિ - ઘડામાં રાખ્યો - પાણી ભરવા - વૃક્ષ નીચે - પાદશૌચ કરવા ગઈ - તેવામાં અલિંજર નાગેંદ્રની પત્ની પાતાલથી આવી પાયસ પીધું - ગઈ - આવીને જોઈ 'જેણે ખાધું તેનો મનોરથ પૂર્ણ થાઓ' - નાગેંદ્રને વાત - ઉપયોગ મુકી જાણી - વૈરુટ્યાની ક્ષમાથી ખુશ થઈ - પડોશણ સ્ત્રીને સ્વપ્નમાં - નાગેંદ્ર છું વૈરુટ્યા મારી પુત્રી છે - પાયસ આપજે - વાત કહેજે - હું પીયર તુલ્ય છું - દોહદ પુર્ણ - સંતુષ્ટ - પુત્ર જન્મ - નાગકાંતાને ૧૦૦ પુત્રો - મોટા નામ રાખવાના દિવસે યાદ - ૧૦૦ પુત્રોને ઘડામાં લઈ આવ્યા - વૈરુટ્યાને સાચવવા - સાસુ આશ્ચર્ય - મહોત્સવ - દાસીએ ચૂલા પર નાગઘટ મુક્યો - વૈરુટ્યા નાહીને - ખ્યાલ - બહાર કાઢી - કેશ જળ છંટકાવ - સ્વસ્થ - એક બાળનાગ જળબિંદુ ન સ્પર્શવાથી ખંડિત અવયવ - બંડ જીવતો રહે - ૧૦૦ ભાઈઓએ વસ્ત્રાદી ભેટ - ઘરમાં માનનીય - અલિંજર બંડને જોતાં ગુસ્સે - અવધિજ્ઞાનથી - બંડ જીવતો રહે - શાંત - નાગ આવે - ઘરમાં બધા ડરે - નાગમંદિર નામ - પદ્મદત્તે ગુરૂને વાત - વૈરુટ્યાને કહે ન આવે - ઘરે ન આવવું - માન્ય - વૈરુટ્યા સતી - પદ્મદત્તે - પુત્ર નાગદત્તને લઈ દીક્ષા લીધી. - ત્રણેએ તીવ્ર તપ કરી - સૌધર્મમાં દેવી - વૈરુટ્યા - ધરણેન્દ્રની દેવી થઈ - ભક્તોને સહાય - નમિઉણ જીણં પાસં - આયનંદિલ આચાર્યે મંત્રયુક્ત વૈરુટ્યાનું સ્તવન - ઉપદ્રવ શાંત

(૧૧-૫) પાદલિપ્તસૂરીજી

કોશલા નગરી - વિજયબ્રહ્મ રાજા - ફુલ્લ શેઠ - પ્રતીમા શેઠાણી - પુત્ર નહીં - માનતા - ઔષધ - નિષ્ફળ - વૈરુટ્યાની સાધના - ઉપવાસ સાથે - અઠ્ઠાઈ મહોત્સવ - આઠમે દિવસે પ્રત્યક્ષ - પુત્ર આપ - આર્ય નાગહસ્તિસૂરીના પગ ધોઈને જળપાન કર - ચૈત્યે દર્શન - ઉપાશ્રય - શિષ્યના હાથમાં પાણી - માંગણી - લઈ પીધું - ૧૦ હાથ દૂર - ૧૦ યોજન અંતર રહેશે - ૧૦ પુત્ર થશે - પહેલો પુત્ર આપને આપીશ - નાગેંદ્ર સ્વપ્નમાં - પુત્ર જન્મ - વૈરુટ્યાના ચરણે - ગુરૂ ચરણે - વૃધ્ધિ પામો - નાગેન્દ્ર નામ - આઠ વર્ષ - સંગમસિંહસૂરી ગુરૂભાઈએ દીક્ષા આપી - મંડનગણી પાસે ભણે - બીજાનું પણ ભણી લે - વ્યાકરણ, સાહિત્ય, ન્યાયમાં પંડિત - વહોરવા - ઓસામણ (કાંજી) - શૃંગારકાવ્યથી સ્તુતિ - પલીત એટલે પ્રલિપ્ત અર્થાત્ શૃંગારરસથી લેપાઈ ગયેલ - અનુગ્રહ કરો - પ્રજ્ઞાતિશયથી ખુશ થઈ - પાદલિપ્ત તમે આકાશગામિની વિદ્યાથી વિભૂષિત થાઓ - દસમે વર્ષે આચાર્ય બનાવ્યા - પ્રભાવ ફેલાવવામાં મોકલ્યાં - (૧) પાટલીપુર - મુરંડ રાજા - દોરાનો દડો - છેડો ગુપ્ત - સૂરીને - ગરમ પાણીમાં - મીણ પીગળ્યું - છેડો - ખુશ.

(૨) વૃક્ષની લાકડી બંને બાજુ સમાન કરી - મૂળ કયું ? - પાણીમાં - નમી તે - આશ્ચર્ય (૩) સૂરિએ - તુંબડું તંતુથી ગુંથેલું મોકલ્યું ન ખુલ્યું - ખોલ્યું - ખુશ - (૪) રાજાને શિરોવેદના - સૂરીને વિનંતી - ત્રણવાર પોતાના ઢીંચણે તર્જની ફેરવી - મટી ગયું - નમસ્કાર - ઉપાશ્રયે મળવા - વાતોમાં - સેવકો પગારથી કર્તવ્ય બજાવે - તમે શિષ્યોને શું આપો? - કાંઈ નહીં - ઉભયલોકના હિતની ઈચ્છા - પરીક્ષા - ખાસ સેવકને - ગંગા કઈ દિશામાં વહે છે? - જુગાર રમી - પૂર્વમાં વહે છે - નુતન દિક્ષીતને - વંદન - જાઓ - વિનયથી - બધાંને પુછી - ગંગાએ - પુછી - પાછો - વિહાર - ઓંકારપુર - ભીમરાજા સ્વાગત.

બાળસૂરી એકાંતમાં બાળકો સાથે રમતાં - દેશાંતરથી શ્રાવકો વંદને - સૂરિ ક્યાં ? - ઉપાશ્રય બતાવ્યો - પાટે - વંદન - ઓળખી ગયા - ધર્મદેશના સંતુષ્ટ - એકવાર - નિર્જન શેરીમાં કુદકા મારતાં - પરવાદીએ જોયાં - ગુરૂ ક્યાં? - ઉપાશ્રય - સૂઈ ગયા - કુકડાનો અવાજ - બિલડીનો અવાજ - સિંહાસન પર બેઠા - જીત - વિહાર કરી માનખેટપુર - રૂદ્રદેવસૂરી મળ્યાં - યોનિપ્રાભૃતના જ્ઞાતા - મત્સ્યોત્પતિની

વ્યાખ્યા - માછીમારે સાંભળી - ધંધો - ગુરૂને વાત - સમુર્ચ્છિમ સિંહ - મૃત્યુ - વિહાર - ભરૂચ ગામે ખપુટાચાર્ય વિદ્યાપ્રાભૃત જ્ઞાતા - જ્ઞાન આપ્યું - બલમિત્ર રાજા - ખપુટાચાર્યનો ભુવન - ભાણેજ શિષ્ય - પ્રાજ્ઞ - સાંભળેને યાદ રહે - બૌધ્ધોને પરાજય - બહુકર બૌધ્ધાચાર્ય આવ્યો - વાદ - જીત - કોપથી અનશન - યક્ષ - ઉપદ્રવ - ખપુટાચાર્યને વિનંતી - વિહાર કરતાં - કૌતુકથી પણ પોથી નહીં જોતો - નગરમાં - યક્ષ મંદિરે - કાન પર પગ - પૂજારી - રાજાને વાત - માર - અંતઃપુરમાં - રાજાએ ક્ષમા માંગી - ઉભા - યક્ષને કહે ચાલ, ૧,૦૦૦ માણસ ચલાવે તેવી શિલા ચાલે - અદ્‌ભુત પ્રભાવ જોઈ - જિનશાસનના ભક્ત - બે મુનિ આવ્યા - ભાણેજ શિષ્યે બળાત્કારથી - આકૃષ્ટિ - મહાવિદ્યા સાધી - ગૃધ્ધિપૂર્વક આહાર મંગાવે છે - સમજાવતાં - ક્રોધથી બૌધ્ધ સાધુ પાસે ગયો છે - શ્રાવકોનાં ઘરે મોકલે છે - આકર્ષણ - હીલના - વિહાર - વચ્ચે શિલા વિકૃર્વી - પાત્ર ભુક્કો - ભયભીત ભાગી ગયો - બુધ્ધ મંદિરે - બુધ્ધો પગે લાગો - વત્સ! મને પગે લાગ - મૂર્તિ પગે લાગી - પ્રભાવના - તેમનો શિષ્ય - મહેંદ્ર ઉપાધ્યાય - સિધ્ધપ્રાભૃત નિષ્ણાત - પાટલીપુત્રમાં - દાહડરાજા - ધર્મનો દ્વેષી - વ્યવહારનો લોપ કરવામાં આનંદ - બૌધ્ધોને નગ્ન, શૈવોને જટા રહિત મુંડન, વૈષ્ણવોને પૂજા ત્યાગ, કૌલમતને જટા રાખવી, બ્રાહ્મણે મદીરાપાન કરવું અને જૈને બ્રાહ્મણને પગે લાગવું - આજ્ઞા ભંગને પ્રાણંત દંડ - સંઘમાં ચિંતા - મહેન્દ્ર ઉપાધ્યાય પધાર્યા - સારા મહુર્તે - બે કણેરની સોટી - લાઈનસર - પૂર્વથી નમું - નિશ્ચેષ્ટ, મૃત્યુતુલ્ય જમીન પર આળોટવા - રાજા ગભરાયો - પગે - સગાં રૂદન - જીવાડો શાસનદેવતાએ શિક્ષા કરી છે - મેં પ્રકોપ કર્યો નથી - રાજા કહે જીવાડો - દેવને ઉદ્દેશીને જીવાડો - દીક્ષા ગ્રહણ કરે તો જીવાડું - હા - બીજી સોટી જીવીત - દીક્ષા મારા ગુરૂ નિશ્રાએ - અશ્વાવબોધ તીર્થે - આ બધાંથી જ્ઞાન મેળવી - આર્યખપુટાચાર્ય અનશન - કાળ - બળાત્કારથી - દીક્ષા આપી એટલે બ્રાહ્મણો વૈરી - પાદલિપ્તસૂરીને વાત - કાર્તિક પૂર્ણિમાએ આવીશ - આકાશમાર્ગે - રાજા આશ્ચર્ય - નમસ્કાર - બ્રાહ્મણો ભાગી ગયા - વિહાર - શત્રુંજય, ગિરનાર, સમેતશિખર અને અષ્ટાપદની યાત્રા - સૌરાષ્ટ્રમાં - ઢાંકા નગરી આવ્યાં - નાગાર્જુન (ભાવી શિષ્ય) - સંગ્રામક્ષત્રિય, સુવ્રતા પત્ની - સ્વપ્નમાં સહસ્રફણા શેષનાગ - નાગાર્જુન પુત્ર - ત્રણ વર્ષનો - રમતો - બાળસિંહને માર્યો - મોટો - રસાયન નિપુણ - સુવર્ણસિધ્ધિ - સૂરિને ભેટ - રાખમાં - પેશાબ - પત્થરે - રસોઈ - અગ્નિને - પત્થર સુવર્ણ - અદ્‌ભુત - વિનયથી નમન - ચરણક્ષાલનાદિ કાર્ય -

લેપ - પગે - ઉડે ને પડે - રહસ્ય - ચોખાના ધોવણથી - નાગાર્જુને - શત્રુંજયની તળેટીએ પાદલિપ્ત નગર - વીરપ્રભુનું ચૈત્ય - ગુરૂમૂર્તિ - સૂરીજી સિદ્ધગીરી પર બત્રીશ દિવસનું અનશન - સ્વર્ગે.

(૧૧-૬) માનતુંગસૂરિજી : ભક્તામર રચયિતા

ધારાનગરી - બાણને મયૂર બે વિદ્વાનો - મયૂર બાણની બહેનને પરણ્યો - બંને વચ્ચે ઈર્ષ્યા - મળવા - સૂતેલો - પતિપત્ની - ઝગડો - બાણ બોલ્યો, સ્તનની જેમ કઠણ - ક્રોધ - શ્રાપ - બાણને કોઢ - મશ્કરી - અગ્નિકુંડ - ૭ કાવ્ય - સૂર્યદેવ પ્રગટ - નગર પ્રવેશ - પ્રશંસા - મશ્કરી - મયૂરે પાંચે આંગળી કાપી દીધી - ચંડીદેવીનું કાવ્ય - પ્રસન્ન - સન્માન - બ્રાહ્મણોની પ્રશંસા - રાજાને ચઢામણી - જૈનોમાં - માનતુંગસુરીજી - ચમત્કાર બતાવો - ૪૪ બેડી ઓરડામાં - ભક્તામરની એક એક ગાથે - તુટે - જયજયકાર.

(૧૧-૭) સિધ્ધસેન દિવાકરસૂરી : પ્રભાવક

મહાપંડિત - હારૂં તેનો શિષ્ય - વૃદ્ધવાદી સાથે - ગોવાળો - હાર્યો - દીક્ષા - દેવપાળને સહાય - પ્રશંસા - દિવકાર બિરૂદ - પાલખી - ભાટ ચારણો યશોગાન - ગુરૂએ ઉપાડી - બાધતિ નહીં - બાધતે - પશ્ચાતાપ - પ્રાકૃતસૂત્રોની વિદ્વાનો ઠેકડી - સંસ્કૃતમાં રૂપાંતર કરવાનો સંકલ્પ - નમોડર્હત્... રચી ગુરૂને - તીર્થંકરની આજ્ઞાની અવહેલના - પ્રાયશ્ચિતમાં ૧૨ વર્ષ સુધી અજ્ઞાતવાસ - મહાકાલેશ્વર શિવમંદિરમાં સૂતો - ચાબુક ફટકા - રાણીવાસમાં વાગે - વિક્રમાદિત્ય આવ્યો - કલ્યાણ મંદિર - અવંતિ પાર્શ્વનાથ પ્રગટ - સન્મતિતર્ક... - અનેક ગ્રંથોની ભેટ.

(૧૧-૮) સ્થુલીભદ્રજી : મહાબ્રહ્મચારી, સિંહગુફાવાસી ઈર્ષ્યા, મિથ્યાત્વીની પ્રશંસા નહીં

પાટલિપુર નગર- નંદ રાજા- શકડાલ મંત્રી- સ્થુલીભદ્રને શ્રીયક બે પુત્રો- સ્થુલીભદ્ર ૧૨ વર્ષ કોશાવેશ્યાને ત્યાં- શ્રીયક અંગરક્ષક- મહાકવિ વરરુચિ બ્રહ્માણ- ૧૦૮ કાવ્યોની રાજાની સ્તુતિ- મિથ્યાદષ્ટિ- પ્રશંસા નહીં- દાન નહીં - પત્ની આકર્ષી- પ્રશંસા- વરસવું- સાતે પુત્રીને આવડે- પરીક્ષા- વિલખો- ગંગા નદીમાં યંત્ર- સોનામહોરની પોટલી- ગંગાની સ્તુતિ- વાહવાહ-

ગુપ્તચરથી ષડ્યંત્ર[redacted]ન- ભેટણાંમાં શસ્ત્ર...- બાળકોને શીખવાડી - તપાસ - કોપ - મસ્તક કાપવું - મંત્રીમુદ્રિકા - દિક્ષા - ચોમાસું - કોશા પ્રતિબોધ - સિંહગુફાવાસી પતન - ૧૨ વર્ષ દુકાળ- નેપાળ - ભદ્રબાહુ સ્વામી - મહાપ્રાણ ધ્યાન - ૫૦૦ મુનિ - ૭ વાચના - ૧૦ પૂર્વ - સિંહનું રૂપ - અયોગ્ય - ૪ પૂર્વ મૂળથી અર્થથી નહીં.

(૧૧-૯) વજસ્વામી : વૈરાગી, બ્રહ્મચારી, બાળદિક્ષા, અપ્રમત્તતા, ફૂલપૂજા

પિતા ધનગીરીજી - વિરક્ત - લગ્નની વાત - ના - દીક્ષા લઈશ - સુનંદાથી લગ્ન - પેટમાં પુત્ર - દીક્ષા - જન્મ - પિતા હોત તો - જાતિસ્મરણ - ૬ મહિના રડવું - માતાનું કંટાળવું - પિતાને વહોરાવવો - સાધ્વીના ઉપાશ્રયે - ૧૧ અંગ શીખ્યા - રાજા પાસે - ન્યાય - માતા ખાવાનું, પીવાનું, રમકડાં - સિંહગિરીજી ઓઘો - દોડી - નાચ્યો - દીક્ષા - માતાદીક્ષા - રમતાં ભણતો - શિષ્યો ભિક્ષાએ - ગુરૂ સ્થંડિલ - વળતાં અવાજ - તિરાડમાંથી જોયું - વિટ્યાને વાચના - નિસ્સીહી - વિહાર - વાચના વજ્ર આપશે - અદ્‌ભુત - ગુરૂનું આવવું - અમારા વાચનાચાર્ય - ના - જોગ બાકી - અવંતિનગર - રસ્તામાં વરસાદ - યક્ષ મંદિરમાં - પૂર્વનો દેવમિત્ર - પરિક્ષા - મનુષ્ય બની કોળાપાક, ઘેબર - ના - દેવપિંડ છે - દેવે - વૈક્રિયલબ્ધિ અને આકાશગામિની વિદ્યા - ભદ્રગુપ્તસૂરિ પાસે ભણવા - સ્વપ્ન - દૂધ પીધું ૧૦ પૂર્વ - ૫૦૦ સાથે વજ્રસૂરિ - પાટલીપૂર શેઠપુત્રી રૂકમિણી અનુરાગી - લગ્નની પ્રતિજ્ઞા - પિતા ગાડા ભરીને - ઉપદેશ - વિષયો વિષ જેવા.. દીક્ષા - ઉત્તર દિશામાં દુકાળ - સંઘને વિદ્યાશક્તિથી વિકુર્વેલા પટ પર - પૂરિકા નગરી - રાજા બૌદ્ધધર્મી - પર્યુષણ પર્વ - ફુલ નહીં - વિદ્યાથી માહેશ્વરીના હુતાશન ઉદ્યાનથી ૨૦ લાખ ફૂલ અને હિંમવતગિરી લક્ષ્મીદેવીથી ૧,૦૦૦ પાંખડીનું મહાકમળ - શાસન પ્રભાવના - રાજા જૈનધર્મી - વિહાર કરતાં દક્ષિણમાં જાવડશાએ તેરમો શત્રુંજય ઉધ્ધાર - આર્યરક્ષિત મુનિને સાડા નવ પૂર્વ ભણાવ્યાં શરદી - સૂંઠનો ગાંગડો - સાંજે પડ્યો - મૃત્યુ નજીક જાણી - વજ્રસેનને બોલાવી - ૧૨ વર્ષનો દુકાળ પછી ૧ લાખનામૂલ્યવાળા ભાતની ભિક્ષા મળે પછીના દિવસે સુકાળ થશે - પ્રજસ્વામીજી અનશન - ૮૮ વર્ષનું આયુ - સૌધર્મેન્દ્રદેવ આવી પૂજા, અગ્નિસંસ્કાર - ઈન્દ્ર રથમાં બેસી પ્રદક્ષિણા - રથાવર્તગિરિ નામ.

(૧૧-૧૦) આર્યરક્ષિત : મા, કેવળજ્ઞાની જેવા શ્રુતકેવળી

દશપુર નગરમાં સોમદેવ બ્રાહ્મણનો પુત્ર - પાટલી પુત્રથી ૧૪ વિદ્યા ભણી આવેલો - રાજાએ આડંબરસહિત નગર પ્રવેશ - માતા - દ્રષ્ટિવાદ શ્રુતને ભણ - તોસલીપુત્રસૂરી પાસે - દિક્ષા - સાડા નવ પૂર્વ - નાનો ભાઈ ફલ્ગુરક્ષિત - દિક્ષા - માતાપિતા - દિક્ષા - પિતાને ધોતી છોડાવી ચોલપટ્ટો - આર્યરક્ષિત યુગપ્રધાન - ત્રણ શિષ્ય - ઘૃત પુષ્પમિત્ર, વસ્ત્રપુષ્પમિત્ર, દુર્બલિક પુષ્પમિત્ર - લબ્ધિવાળા - દુર્બલિકાના સગા બૌધ્ધમતી - ગુરૂને ફરિયાદ - સ્નિગ્ધ ભોજન - થાક્યાં - સ્વાધ્યાય નહીં - ગૃહસ્થ ધર્મ સ્વીકાર - વિહાર - સીમંધરસ્વામી ઈન્દ્રને મારા જેવું નિગોદ વર્ણન આર્યરક્ષિત - પરિક્ષા - હાથ બતાવી આયુ પૂછ્યું - તું દેવ છે - શિષ્યો નિયાણું ન કરે માટે દ્વાર પશ્ચિમ મુખ કરી - સ્વસ્થાને - દુર્બલિકા પુષ્પમિત્રને ગચ્છનાયક.

(૧૧-૧૧) ભદ્રબાહુ સ્વામી : ગીતાર્થ

પ્રતિષ્ઠાનપુર - ભદ્રબાહુને વરાહમિહિર બે વિદ્વાન બ્રાહ્મણ પુત્રો - યશોભદ્રસૂરિજીથી બોધ - દિક્ષા - ભદ્રબાહુ ગીતાર્થ - ૧૪ પૂર્વી - શ્રુતકેવળી - આચાર્ય પદવી - વરાહમિહીર અભિમાની - નારાજ - ગૃહસ્થ - જયોતિષીનો ધંધો - આપ બડાઈ - જંગલમાં સિંહ લગ્ન - ભૂલી ગયો - ભૂંસવા - સિંહ - ભૂસ્યું - સૂર્યદેવ પ્રસન્ન - આકાશમંડળ દેખાડ્યું - જિતશત્રુ રાજાએ રાજજોષીને પુરોહિતની પદવી આપી - જૈનનો દ્વેષી - રાજાને ભંભેરે - શ્રાવકોએ ભદ્રબાહુસ્વામીજીને વાત - પધરામણી - પ્રભાવનાદિ - ગુસ્સે - રાજાને પુત્ર જન્મ - જન્મકુંડલી - ૧૦૦વર્ષ... - ભંભેરણી - સાતમે દિવસે બિલાડીથી મૃત્યું - રાજા ચિંતા - ભોંયરામાં - લોઢાની અર્ગલા પડી - મૃત્યું - રાજા - બોધ - વરાહમિહીર કહે આશ્ચર્યકારી ઘટના - સાંજે વરસાદમાં બાવન પલનો મત્સ્ય માંડલામાં પડશે - ના - એકાવન પલ અને પૂર્વભાગમાં - તેમજ - જયજયકાર - રાજા જિનધર્મી - વરાહમિહીર સંન્યાસી - મરી વ્યંતર - મરકીનો ઉપદ્રવ - ઉવસગ્ગહરંની રચના - શાંતિ.

(૧૧-૧૨) મલ્લવાદીસુરીજી : વાદ પ્રભાવક, જ્ઞાનની ઉપાસના,

ભરૂચનગર - બૌધ્ધનું વર્ચસ્વ - રાજાપણ - બૌધ્ધાનંદે જીણાનંદસુરિજીને વાદમાં હરાવ્યા - બહેનદુર્લભદેવીના અજિત, યક્ષને મલ્લત્રણે પુત્રોની દીક્ષા - મલ્લ વિદ્વાન - જ્ઞાન ભંડારમાં 'દ્વાદશાર નયચક્ર' - કૌતૂકથી વાંચવા - દેવીએ ઝુંટવી લીધું - સંઘ

સમક્ષ છવિગઈ ત્યાગ - છઠ્ઠને પારણે વાલથી પારણું - દેવી - શું મીઠું - વાલ - છ મહિના - શું મીઠું નહિ - ઘી, ગોળ - પ્રસન્ન - દ્વાદસારનયચક્ર - ના - તે ૧ ગાથા વાંચી છે તે - ૧૦ હજાર શ્લોક પ્રમાણ ગ્રંથ રચના - પ્રભાવશાળી - ગુરૂ પ્રસન્ન - આચાર્ય પદવી - ૨૪ હજાર શ્લોક પદ્મચરિત્ર - ભરૂચ - વાદ - છ મહિના સુધી બોલ્યાં - બુધ્ધાનંદનું હૃદય બેસી ગયું - જયજયકાર - પુષ્પવૃષ્ટિ.

(૧૧-૧૩) હીરવિજયસૂરી : અમારી પ્રવતન, અષ્ટપ્રવચન માતા

અકબર - વરઘોડો - ચંપા છ મહિનાના ઉપવાસ - ભોંયરામાં - ધર્મોપદેશ - ગુરૂને મળવા ફરમાન - આવ્યાં - ગાલીચો - ઉંચો - કીડીઓ - હંમેશા પાદ વિહાર - પ્રભાવિત - કુંડળી - ના - સોનું ચાંદી - ના - પશુપંખી જીવરક્ષા - ડાબર તળાવ માછીમાર બંધ - પર્યુષણ પર્વના ૮ દિવસે અમારી ઘોષણા - ૧૨ દિવસ કરી - શેત્રુંજયાદી તીર્થ પર હિંસા નહીંના ફરમાન - જગદ્‌ગુરૂની પદવી - હજારો હિંદુ અને મુસલમાનોએ માંસાહાર મદિરા ત્યાગ - શંત્રુજયનો મુંડકવેરો બંધ - ઉના ગામે સ્વર્ગવાસ - ૧૨૦ વીઘા જમીન અકબરે - અગ્નિસંસ્કાર.

(૧૧-૧૪) વૃદ્ધવાદીજી : જ્ઞાનની ઈચ્છા

સ્કંદિલાચાર્ય પાસે મુકુંદ વૃધ્ધ બ્રાહ્મણની દિક્ષા - મોટેથી ગોખવું - ટોણો પંડિત થઈ સાંબેલું ઉગાડશો. - દેવી સાધના - ૨૧ ઉપવાસે વરદાન - શાસ્ત્રવિદ્યા પારગામી - ચોકમાં સાંબેલું - લોકોનું ટોળું - પ્રાર્થના - લીલુંછમ - આશ્ચર્ય - જયજયકાર - વૃધ્ધવાદી પ્રસિધ્ધ - બધાં દાર્શનિકો ભાગે - આચાર્યપદવી - અવંતીમાં વિક્રમાદિત્ય રાજા - સિધ્ધસેન મહાપંડિત - અભિમાની - હારે તેનો શિષ્ય - વાદ માટે - ભરૂચ આવવા - માર્ગમાં ભેટો - વાદ - નિર્ણય ગોવાળો - તર્કભાષા - કંટાળો - કવિતા - નાચવા કુદવા ગાવા, જીત - ભોઠો - રાજસભામાં - જીત - શિષ્ય - ગુરૂસેવા - સિધ્ધસેનસૂરી - અવંતિ - વિક્રમરાજા સર્વજ્ઞપુત્રની પરીક્ષાનો વિચાર - અંબાડીએ મનમાં નમસ્કાર - ધર્મલાભ, કારણ મનમાં નમસ્કાર - ધર્મલાભ જ કેમ - ધર્મથી બધા લાભ હાથવેંત છે - ચરણે ધનનો ઢગલો - ના - જીર્ણોદ્ધારાદિમાં - વિહાર - ચિત્તોડગઢ - થાંભલામાં ગ્રંથો - ઔષધી લેપ - વિરોધી ઔષધીનો લેપ - પત્ર કાંઢી વાંચી સરસવ વિદ્યા, સુવર્ણ વિદ્યા - ખેંચી લીધી - બીડી દીધું - કુમારપુર - દેવપાળ રાજા - સંકટમાં - સરસવ વિદ્યાથી જીત - અનન્ય ભક્ત - પાલખીમાં બેસી જાય - વૃધ્ધવાદીજી પાલખી ઉપાડી - શ્લોક - ભૂલ કાઢી - જોયું ગુરૂ - પગે - નમોઽર્હત્...

બનાવ્યું. આચાર્ય સંઘે - મોટું પ્રાયશ્ચિત આપ્યું - ગચ્છબહાર - ગુપ્તવેશે સંયમ - ૭ વર્ષે - અવંતીના મહાકાળ મંદિર - શિવલીંગ સામે પગ - પૂજારી તિરસ્કાર - રાજાને વાત - કોરડા - રાણીને વાગે - વિનંતી - સ્તુતિ જીરવી નહી શકે - વીરદ્વાત્રિશિકા - કલ્યાણમંદિરનાં ૧૧માં શ્લોકે - શિવલિંગમાંથી પાર્શ્વનાથ પ્રભુનું લિંગ પ્રગટ - જયજયકાર - રહસ્ય શું ? - પૂર્વે - ભદ્રશેઠ અવંતીસુકુમાલ પુત્ર - ૩૨ કન્યા સાથે લગ્ન - આર્યસુહસ્તિસૂરિજી પધાર્યા - નલિની ગુલ્મ વિમાનનું વર્ણન - જાતિસ્મરણ જ્ઞાન - ચારિત્ર - સ્મશાને અનશન - પૂર્વ ભવની અપમાનિત પત્ની શિયાળણ બચ્ચા સાથે - બચકાં - રાત્રિનાં ત્રણ પ્રહર પ્રાણાંત કષ્ટ - નલિનીગુલ્મ - વૃતાંત જાણી - ભદ્રા શેઠાણીએ ૩૧ વહુઓ સાથે દિક્ષા - ૧ સગર્ભા - પુત્ર જન્મ - તેને જિનાલય અવંતી પાર્શ્વનાથ - બ્રાહ્મણોએ શિવલિંગ કર્યું - રાજા પ્રસન્ન - સંઘે સ્વીકાર.

(૧૧-૧૫) **ધર્મઘોષસૂરી** : વૈરાગ્ય, પ્રભાવકતા

ધર્મઘોષસૂરીનું વીરધવલ નામ - લગ્નની ચોરીમાં નિમિત્ત મળતાં વૈરાગ્ય - ભીમદેવભાઈ સાથે દીક્ષા - પદવી વખતે કેસરવૃષ્ટિ - શ્રીસંઘની વિનંતીથી 'સમુદ્રસ્તોત્ર'ની રચના - ભરતી - પગમાં રત્નોનો ઢગલો - જન્મસ્થળ વિજાપુરમાં વ્યાખ્યાન પ્રભાવકતા નષ્ટ કરવા કામણટુમણ - મંત્રબળે સ્થિર કરી - ક્ષમાધરી - ઉજ્જૈનીમાં યોગી - જૈનદ્વેષી - વિહાર કરી પધાર્યા - ઉપાશ્રયમાં સેંકડો સર્પ, વીંછી... સૂરિજીએ ઘડામાં હાથ રાખી જાપ - યોગીને વીંછી દંશ - ઉપાશ્રયે - ક્ષમા - સ્મરણ શક્તિ - ૭ ઘડીમાં ૫૦૦ શ્લોક ગોખે - પેથડશા - ૨૦૩.નું પરિગ્રહ પરિમાણ - ના - ૫ લાખ - મંત્રી - પ્રભાવના.

(૧૧-૧૬) **અભયદેવસૂરી** : જ્ઞાનભક્તિ, ચમત્કાર, પ્રભાવક

બાળ અભય - જિનેશ્વરસૂરી વ્યાખ્યાન - વૈરાગ્ય - દીક્ષા - અભ્યાસ - આચાર્ય - ધ્યાનમાં - શાસનદેવી દર્શન - આચારાંગ અને સૂત્રકૃતાંગની ટીકા મળે છે. - બીજી લુપ્ત છે તે ક્ષતિ દૂર કરો. કાર્ય સ્વીકાર - નિરંતર આયંબિલ કરી ગ્રંથરચના - પરિશ્રમથી કોઢ વિરોધીઓએ અફવા ફેલાવી કે શાસ્ત્રોનું ખોટું અર્થઘટન કરવાથી દંડ મળ્યો છે. ધરણેન્દ્રનું સ્મરણ - પ્રગટ - મૃત્યુનો ભય નથી પણ શાસનની માલિનતા થાય છે આથી અનશનનો વિચાર છે - તું નિર્દોષ છે - માર્ગદર્શન - શ્રાવક સંઘ સાથે સ્થંભનગામના સેઢી નદીના કિનારે - ગાય દૂધ પાડતી - સ્થાન શોધી - 'જયતિહુઅણ'

૩૨ શ્લોક નીલરત્નમય સ્થંભન પાર્શ્વનાથ ધરતીમાંથી પ્રગટ - સ્નાત્રજળથી રોગ નષ્ટ - ભ.ખંભાતમાં છે - નવાંગી ટીકા સંપૂર્ણ - આગમની સુગમ વ્યાખ્યા અને સરળ સમજણ આપી શ્રી સંઘ ઉપર ઉપકાર કર્યો.

(૧૧-૧૭) કાલિકાચાર્ય : વચનશુદ્ધિ, નીડરતા, સત્યવાદી

તુરમણિનગરી - કાલિક બ્રાહ્મણ - દત્ત ભાણેજ - દીક્ષા - દત્ત જિતશત્રુરાજાનો મંત્રી - રાજાને બંદી - દત્ત રાજા - નિત્ય યજ્ઞ કરાવતો - મામા મહારાજ ગચ્છાધિપતી - લોકોનાં ટોળેટોળાં - માનો આગ્રહ - વંદને - યજ્ઞનું ફળ શું? - નરક - હું ક્યાં - નરકે - સાતમે દિવસે કુંભીમાં પકવવામાં આવશે અને મરીને નરકે જઈશ - ખાત્રી શું? - મૃત્યુના આગલે દિવસે તારા મુખ પર વિષ્ટા પડશે - તમે ક્યાં? સ્વર્ગે - ઉપાશ્રયને ચોકી - આજ્ઞા નગરમાં વિષ્ટા નહીં - સ્વચ્છ - ભરાઈ રહ્યો - ગણત્રીમાં ભૂલ - ખોટાં પાડવા. માર્ગે માળીએ વિષ્ટા, ઉપર ફૂલ - ઘોડાનો પગ - મોઢે - ચમક્યો - પાછો - જિતશત્રુ રાજા - દત્ત કેદી - કુંભીમાં.

(૧૧-૧૮) સર્વજ્ઞસૂરીજી : ગીતાર્થતા, નિયમની મહત્તા, જીવની વક્રતા.

શ્રીપુરનગર - શ્રીપતિશેઠ ધર્મી - પુત્ર કમલ અભિમાની જડ - જિનવાણી સાંભળવા - ના - પકડીને - ગુરૂના મોં સામે જોવું - ૧૦૮ હાડકી - નીચે જોજે - ૧૦૦૮ કીડી - ઠપકો - સર્વજ્ઞ સૂરીજી પધાર્યા - શેઠે વાત - એકલો - તું શું જાણે છે? - સ્ત્રીને - ભેદ - ના - પદ્મીનીવગેરેનું વર્ણન - ખુશ - રોજ - ૧ મહિનો - વિહાર - નિયમ લે - છે જ. આપઘાત નહીં કરવાનો, થોરનું દૂધ નહીં પીવાનો... હાંસી કરવાથી ભવ વધે - ઝંખવાણો - જગાકુંભારની ટાળ જોઈ ખાવું - એકવાર રાજદરબારેથી આવતાં મોડું - ખાવા - માતાએ યાદ - કંટાળો - ગયો - નદીએ - ત્યાં - ખાડામાં - જોઈ લીધી બોલ્યો - ધન અડધું આપ્યું - ના - થોડું આપી - મહાધનાઢ્ય - નિયમની શ્રધ્ધા - સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્તિ - સર્વજ્ઞસૂરિજી પધાર્યા - ૧૨ વ્રત સ્વીકાર.

(૧૧-૧૯) નંદિષેણમુનિ : દાનધર્મ, નિકાચિત કર્મ, મોહની સામે યુદ્ધ, વૈરાગ્ય, વચનલબ્ધિ

નંદિષેણમુનિ પૂર્વભવે - બ્રાહ્મણ યજ્ઞભૂમિમાં - ધ્યાન રાખનાર - હોમમાં વધેલું - ગુરૂને વહોરાવે - શ્રેણિકપુત્ર - યૌવન - ૫૦૦ રાજકન્યા લગ્ન - સચેનકને પ્રતિબોધ કરી બાંધ્યો - વીરપ્રભુ - દેશના - વૈરાગ્ય - આકાશવાણી - પ્રભુએ નિષેધ

- દિક્ષા - વિહાર - દુઃસહ તપો - ૨૦ વખત આપઘાત પ્રયત્ન - મોહ - સભા - ભવિત્વયતા, માન - બીડું - વેશ્યાઘર - 'અર્થલાભ' - ધનવૃષ્ટિ - ચરણોમાં - પ્રતિજ્ઞા - દરરોજ ૧૦ને પ્રતિબોધ - ૧૨ વર્ષ - સોની દશમો ન માને - રસોઈ ઠંડી - તમે - દીક્ષા - દુશ્ચારિત્રની આલોચના - દેવલોક.

(૧૧-૨૦) નંદિષેણ : વૈયાવચ્ચ

નંદીગ્રામ - સોમિલ બ્રાહ્મણ - પુત્ર નંદિષેણ - દરિદ્રી - મા-બાપ મૃત્યુ - વિચિત્ર દેખાવ - મામાને દયા - ઢોર ચરાવવા - ખુશ - લગ્નની ઈચ્છા - સાતમાંથી એક - પુછયું - ના - આપઘાત માટે પર્વતે - મુનિદર્શન - વ્યથા - બોધ - દીક્ષા - જીવનભર છઠ્ઠને પારણે છઠ્ઠની પ્રતિજ્ઞા - વૈયાવચ્ચ પછી જ આયંબિલ - પ્રસિધ્ધ - ઈન્દ્રે પ્રશંસા - દેવ મુનિ વેશે પરીક્ષા - અપશબ્દ - આક્રોશ - શરીરે ઝાડા, ઉલટી - સમભાવ - રોગીની સેવા - દેવ ખમાવી, સ્તુતિ - અંતે અણસણ - ચક્રવર્તી પરિવાર સાથે વંદને - નિયાણું - સ્ત્રી વલ્લભ - સાતમે દેવલોક - ત્યાંથી સૌરીપુર - અંધક વિષ્ણુનો દશમો પુત્ર - વસુદેવ - અત્યંત રૂપાળો - યુવાન - સ્ત્રીઓ આસક્ત - મોટોભાઈ સમુદ્રવિજય રાજા - હરવા ફરવાનું બંધ - વિલેપનનો વાડકો દાસી - ઝુંટવ્યો - ગોંધી રાખ્યો છે - સત્ય સમજ - મહેલ ત્યાગ - ચિતામાં ઢોર બાળી - બધે લગ્ન - રોહિણી સ્વયંવર - કુબડાનું રૂપ - મૂળ રૂપ - વરમાળા - યુધ્ધ - ઓળખ - લગ્ન - બળદેવ પુત્ર - દેવકીને કૃષ્ણ - સ્વર્ગે.

(૧૧-૨૧) પંથકજી - શૈલકજી : વિનયી શિષ્ય, ગીતાર્થ, ધીરતા

શૈલકપુર - શૈલક રાજા - ધર્મી પદ્માવતી રાણી - મડુક પુત્ર - પંથક વગેરે ૫૦૦ મંત્રી - થાવચ્ચાકુમાર પાસે ગૃહસ્થધર્મ - પછી મડુકને ગાદી - ૫૦૦ સાથે દિક્ષા - ૧૧ અંગ ભણ્યા - ગચ્છનાયક - દાહજવર - શૈલકપુર - ચિકિત્સા - સ્નિગ્ધ આહાર - લોલુપતા - પ્રમાદ - ગચ્છનો વિહાર - પંથકજી સેવા - કાર્તિક ચોમાસી - સૂતાં - ખામણા - ગુસ્સો - જાગ્રતિ - સિધ્ધગિરી - બે માસનું અણસણ ૫૦૦ સાથે મોક્ષ.

(૧૧-૨૨) સંગમસૂરી : ગુરૂઆજ્ઞા, અવિનય

સંગમસૂરી - જંઘાબળ હીન માટે કુલ્લાગપુરમાં સ્થિરવાસ - દુકાળ - સિંહ અણગારને ગણાધિપતિ - વિહાર કરો - ખામણાં - જયણાપૂર્વક રહેવું - દત્તમુનિનું આવવું - ગુરૂ શિથિલ છે - અલગ ઉતરવું - ભિક્ષા - કંટાળો - વળગાડ ભગાડવો -

ધાત્રીપિંડ - દુર્વિચાર - રાત્રે - અધિષ્ટાયક દેવી - ભયંકર ગર્જારવ - ભય - બીક - થૂંકવાળી આંગળી દીવા જેવી - દીવો રાખે છે? - શિક્ષા - પશ્ચાતાપ શિષ્યને...

(૧૧-૨૩) અનાથીમુનિ : શ્રધ્ધા, વૈરાગ્ય, અશરણભાવના

મગધદેશ - રાજગૃહી નગરી - શ્રેણિક રાજા - શિકાર - તરૂણ મુનિ - ચિંતવના - અનાથ છું - હું તમારો સ્વામી - કૌશાંબીનો યુવરાજ છું - આંખની વેદના - મંત્રતંત્ર - નિષ્ફળ - પ્રતિજ્ઞા - સ્વસ્થ - દિક્ષા - વિશુધ્ધ દેશનાથી - જિનધર્મી.

(૧૧-૨૪) ક્ષુલ્લકકુમાર : સુદાક્ષિણ્ય, વિચારક, ધર્મ,

સાકેત નગર - પુંડરીક રાજા - કંડરીક નાનો ભાઈ તેને યશોભદ્રા પત્ની - પુંડરીક યશોભદ્રામાં આશક્ત - ભેટ મોકલવી - સ્વીકાર - વિનંતી - ના - નાનો ભાઈ માર્યો - ભાગી - બુઢ્ઢા વાણિયા સાથે શ્રાવસ્તી - કિર્તિમતી સાધ્વી પરિચય - દિક્ષા - ગર્ભ - સત્ય - છાની રીતે પુત્ર જન્મ - ક્ષુલ્લક કુમાર નામ - મોટો - અજિતસેનગુરૂ પાસે દિક્ષા - યૌવન - વિષયાભિલાષા - સંયમ છોડવાની ઈચ્છા - માનું સમજાવવું - ૧૨ વર્ષ રહેવું - સાધ્વીજીનું સમજાવવાથી - ૧૨ વર્ષ આચાર્યના કહેવાથી - ૧૨ વર્ષ - ઉપાધ્યાયના કહેવાથી - ૧૨ વર્ષ = ૪૮ વર્ષ છતાં - મોહને વશ - આચાર્યની ઉપેક્ષા કરી - પિતાની નામવાળી વીંટી કંબલ રત્ન લઈને - સાકેતપુર - રાજગૃહમાં નૃત્ય - જોવાં - નટીનું થાકવું 'બહોત ગઇ થોડી રહી.' ક્ષુલ્લકકુમારે - કંબળરત્ન - રાજાના પુત્રે કુંડળ - સાર્થવાહની સ્ત્રી શ્રીકાંતાએ હાર - જયસિંઘ ન્યાયાધિશે રત્નનું કટક - કર્ણપાળ મહાવતે રાજાનું અંકુશ - રાજાને આશ્ચર્ય - દિક્ષામાં સ્થિર માટે - પિતાની હત્યાથી બચ્યો માટે - ૧૨ વર્ષ પતિ વિયોગે ખરાબ વિચારથી બચી - બીજા રાજ્યમાં જવું ભળવું - સીમાડાનાં રાજા પાસેથી લાંચ લેવી - ગુરૂ પાસે આલોચના - મોક્ષ.

(૧૧-૨૫) અચળમુનિ : વૈરાગ્ય

નિર્ભયપુર નગર - રામચંદ્ર રાજા - અચળ સામંત - નગરમાં અદશ્ય રૂપે ચોરી થવી - અચળ પ્રતિજ્ઞા - ૧૫ દિવસમાં - બધે તપાસ - રાત્રે નગર બહાર સ્મશાનમાં - ભયાવહ - પિશાચે સાધકને પકડેલો - રૂદન - પોતાનું માંસ દેવું - માથું આપવું - તુષ્ટ થઈ - નિશ્ચિત ઘરે જા - જાગતાં - નગરની બહાર પૂર્વ દિશામાં આશ્રમમાં પર્વતક યોગી તે સિધ્ધ છે. તેને કમિલાક્ષ ચેલો છે તેની પાસે કામ કરાવે છે. અને

ભોંયરામાં છે. - રાજાને વાત - યોગીને બોલાવવો - ખોદાવવું - પાખંડ પ્રગટ - માર - વૈરાગ્ય - ગુણસુંદર આચાર્ય - દેશના - રાજાની આજ્ઞા લઈ - દિક્ષા - ભક્તિ - તીર્થંકર નામકર્મબંધ - સર્વૌષધિ પ્રમુખ લબ્ધિ - રામચંદ્રના હાથીઓ રોગી - ચિંતા - દેશના - વિનંતી - મૌન - વિદ્યાધર - પગની રજ લગાડો - સાજા - રોગી શી રીતે? - તમે જે યોગી માર્યો તે રાક્ષસ થયો - પૂર્વનું વેર - ગૃહસ્થધર્મ સ્વીકાર - અચળમુનિ સૌધર્મ દેવલોક - મહાવિદેહમાં કચ્છાવિજયમાં જયમિત્ર નામના ભગવાન.

(૧૧-૨૬) વાદીદેવસૂરિજી : ગીતાર્થતા, અભિમાન ત્યાગ

પાટણ - સિધ્ધરાજ જયસિંહ - કુમુદચંદ્ર - શ્વેતાંબરોને ઉતારી પાડતો - વાદ - દેવસૂરિજી સરસ્વતી દેવી - વાદીવૈતાલ શાંતિસૂરીજી કૃત ઉત્તરાધ્યાયનમાં ખંડન છે - હેમચંદ્રને આગળ - મજાક પીતં તક્રં? - છાશ પીળી ન હોય - આ બાળક પ્રતિવાદ કરશે? બાળક હું કે તું કપડાય નથી - ઝંખવાણો - પરાજય - પાટણનો ત્યાગ-

(૧૧-૨૭) હરિભદ્રસૂરિજી : ૧૪૪૪ ગ્રંથોની રચના

ચિત્રકૂટમાં હરિભદ્રબ્રાહ્મણ પુરોહિત - ૧૪ વિદ્યામાં નિપુણ - અભિમાન - પેટે પટ્ટો - હારૂં તેનો શિષ્ય - ઉપાશ્રય પાસેથી - સ્વાધ્યાય - યાકિની મહત્તરા - સમજાયું નહીં - અર્થ કહો - ગુરૂ મહારાજ પાસે જાઓ - દીક્ષા લે - લીધી - ભ.ની સ્તવના - આચાર્ય - હંસને પરમહંસ બે શિષ્યો - વિદ્વાન - બૌધ્ધોનું જ્ઞાન મેળવવા - મઠમાં - શંકા - અરિહંત મૂર્તિ પગથિયે - ગળે રેખા - ભાંગ્યા - હંસ માર્ગમાં મૃત્યુ - પરમહંસ ચિત્રકૂટમાં મૃત્યુ - ક્રોધ - મંત્ર પ્રયોગ - અગ્નિનો ભઠ્ઠો ઉભો - ૧,૪૪૪ને આકાશમાર્ગે ખેચી મારવાની ઈચ્છા - બે શિષ્યો કાગળ - સમરાદિત્યનાં શ્લોક - શાંત - પ્રાયશ્ચિત રૂપે - ગ્રંથો રચવાની પ્રતિજ્ઞા - લલિતવિસ્તરાદી ગ્રંથો - સિધ્ધ મુનિ ૨૧ વખત બૌધ્ધમાંથી સ્થિર થયાં - સિદ્ધર્ષીએ ઉપમિતિ ભવપ્રપંચા કથા રચી.

(૧૧-૨૮) શયંભવાચાર્ય : સત્યનો સ્વીકાર

પ્રભવસ્વામી ચિંતામાં - સાધુ - શ્રાવકમાં નજર - અજૈનમાં નજર - રાજગૃહીમાં યજ્ઞ કરતો જોયો - બે શિષ્યો મોકલ્યાં - અહો કષ્ટં - તત્ત્વમ્ ન જ્ઞાયતે પરમ - ગુરૂને તલવાર - શાંતિનાથ ભ. - પત્ની ગર્ભવતી છતાં દિક્ષા ૨૮ વર્ષે - ૧૪ પૂર્વ ભણ્યાં - આચાર્ય - પુત્ર મનક જન્મ - પિતાની શોધમાં - મેળાપ - આયુ છ મહિના જાણી - દિક્ષા - દશ વૈકાલિકની રચના - કાળધર્મ - આસું - રહસ્ય - ૬૨ વર્ષે કાળધર્મ.

(૧૧-૨૯) રત્નાકરસૂરી : પરિગ્રહ, બહુશ્રુત

કુંડલીયો ઘી વેંચે - સૂરીનો માનાદી - ગાથાનો અર્થ સમજવો - દિવસો - સત્ય - શત્રુંજય - રત્નાકર પચ્ચિશી.

(૧૧-૩૦) દેવર્ધિગણિક્ષમાશ્રમણ : જ્ઞાન, આગમ

માતા કલાવતીના ગર્ભમાં સ્વપ્નમાં ઋધ્ધિવાળો દેવ - નામ દેવર્ધિ- શિકારનો શોખ - મિત્ર દેવ - સિંહ, ખાઈ, દંતશૂળવાળા જંગલી પ્રાણી - દેવવાણી - બચાવો - દીક્ષા - ૧૧ અંગ અને ૧ પૂર્વનું જ્ઞાન - વાચનાચાર્ય - વલ્લભીપુરમાં ૫૦૦ આચાર્ય સામે પાંચમી આગમ વાચના - આગમશાસ્ત્રને લીપીબધ્ધ લેખનકાર્ય - નંદીસૂત્રની રચના.

(૧૧-૩૧) હરિકેશીમુનિ :

મથુરા-શંખરાજા-વૈરાગી-દીક્ષા-ઉનાળો-ગજપુરમાં સોમદેવ બ્રાહ્મણ-માર્ગ તપેલો-આ માર્ગે જાઉં ? હા, જા-કુતુહળ-ઈર્યાસમિતિ માર્ગ ઠંડો-ક્ષમા દીક્ષા-શૌચ,જાતિમદ-કાળ-દેવ-ત્યાંથી ચંડાલપુત્ર રૂપરહિત-ભાઈઓ મશ્કરી કરે-ગુસ્સે-મારે-કાઢી મુકયો-ફરતો સાપને મારતા બાળકો-જળ સાપને કાઈ નહી-ક્ષમા-દિક્ષા-માંતગઋષી-ઘોરતપ-તિંદુક ઉદ્યાનમાં-તિંદુકયક્ષ સેવક-ભદ્રારાજકુમારી પુજાએ-ગુસ્સે-થુંકી-યક્ષ પ્રવેશ-લગ્ન કરો-હા-મુનિ વિહાર-બ્રાહ્મણ પત્ની-રુદ્રદેવથી-યજ્ઞ-ભિક્ષાએ-મલિનવસ્ત્ર તિરસ્કાર-યક્ષનું તોફાન-ક્ષમા

૧૨. પૌષધ :

(૧૨-૧) બ્રહ્મસેન : પૌષધ, જાતિમદ

વારાણસી નગરી - ગરીબ બ્રહ્મસેન વાણીયો - યશોમતી સ્ત્રી - ઉદ્યાનમાં દેશના - હર્ષથી સાંભળી - સર્વ કર્માધીન છે - પૌષધવ્રતનું વર્ણન - ક્ષેમંકર શ્રાવક પૌષધ વ્રતનું મારે કામ નથી - વિદ્વેષનું કારણ શું ? - કૌશાંબી નગરી - ક્ષેમદેવ વાણીયો - વળી ત્યાં જિનદેવ અને ધનદેવ નામે મોટા ઋધ્ધિવાળા બે ભાઈઓ - ઉત્તમ શ્રાવકો હતા - જિનદેવ નિત્ય પૌષધ - અવધિજ્ઞાન - નાના ભાઈનું ૧૦ દિવસ આયુ બાકી - વિશેષ ધર્મ કર - ચૈત્યપૂજા, દાન, સંઘ ખમાવવું, અણસણ, સ્વાધ્યાય, ધ્યાનમાં સંથારો - ક્ષેમદેવને અવધિજ્ઞાન માટે શંકા - ધનદેવ મરી ૧૨

દેવલોક - ફુલોની વૃષ્ટિ - ક્ષેમદેવ પૌષધ કરે - પૌષધમાં ભૂખ, તરસ - અતિચાર - મરીને વ્યંતર - ત્યાંથી ક્ષેમંકર થયો છે - બ્રહ્મસેન પૌષધવ્રત સ્વીકાર - પુત્ર વિનાનો રાજા મૃત્યુ - લુંટફાટ - ત્યાંથી મગધદેશમાં નાના ગામમાં - ચોમાસી પર્વે પૌષધ - ચિંતવન - સાધુ શ્રાવક રહિત સ્થાનમાં છું - ચોરોનું આવવું - લૂંટ - ધ્યાનમાં દૃઢ - શુભ ભાવના - પશ્ચાતાપ ચોરોનો - જાતિસ્મરણ - દિક્ષાની ભાવના - દેવોનું આવવું - દિક્ષા - આશ્ચર્ય પૂર્વભવે- તુરૂમીણીનગરીમાં - કેશારિ બ્રાહ્મણ - ચારપુત્રો - પિતાનું મૃત્યુ - મુસાફરી - ભુખથી મુર્છિત - મુનિ દર્શન - દેશના - દિક્ષા - ૧૪ પૂર્વી - જાતિમદ - ૧ સ્વર્ગે - ત્યાંથી ચોરોના કુળમાં

(૧૨-૨) ભદ્રનંદી : સુપક્ષ, સુપાત્રદાન, પૌષધ

રૂષભપુર - સ્તૂપકરંડ ઉદ્યાન - ત્યાં પૂર્ણનાગ યક્ષનું મંદિર - ધનાવહ રાજા - હજાર રાણીઓ - સરસ્વતી રાણીને સ્વપ્નમાં સિંહ મોંમાં જોયો - જ્યોતિષ - માંડલિક થશે. - ભદ્રનંદી નામ - યૌવન - પાંચસો રાજપુત્રી સાથે લગ્ન - વીરપ્રભુ પધાર્યા - વંદને - ગૃહસ્થધર્મ સ્વીકાર - પૂર્વભવે - પુંડરીકીણી નગરીમાં વિજયકુમાર - યુગબાહુજિન ભિક્ષાએ પધાર્યા - બહુમાનથી વહોરાવ્યું - ચિત્ત, વિત્ત, પાત્રનો મેળાપ - પાંચ દિવ્ય - રાજાનું આવવું - પ્રશંસા - મરી ભદ્રનંદી - આઠમ વગેરે પર્વમાં પૌષધ - ભાવના - પ્રભુ પધાર્યા - દિક્ષાની વાત - માતા-પિતા મુર્છા - રાજ્યાભિષેક - આદેશ - રજોહરણને પાતરૂં આપો - દિક્ષા - ૧ માસ સંલેખના - સૌધર્મ દેવલોક.

(૧૨-૩) ચંદ્રવતંસકરાજા : (સામાયિક)

ચંદ્રવતંસક રાજા - સામાયિક - દીવો છે ત્યાં સુધી કાઉસ્સગ્ગ - દાસી ઘી પુરે - ધ્યાન ચાલુ - પછડાયા - સદ્‌ગતી

૧૩. દાન :

(૧૩-૧) ધન્યકુમાર : ધર્મ, પુણ્ય, દાન

પિતા ધનસાર, પુત્રો ધનદત્ત - ધનદેવ - ધનચંદ્ર, ચોથાનો જન્મ, નાળ દાટતાં ચરૂ - નામ ધન્યકુમાર, મોટાં -કમાવવા (૧) ૩૦૦ સોનાના સિક્કા, સાર્થવાહની દુકાને, બંદરે વહાણો, ચિઠ્ઠી - ઉંધુ વાંચી, ખરીદી, નફાના ૧ લાખ સોનામહોર,

ઘરે - (૨) ૧૦૦ સોનામહોર, પશુનાં શુકન, ઘેટું ખરીદ્યું, - રાજકુમાર ઘેંટાની લડાઈ - ૧ લાખ જીત્યો - ઘેંટો ૧ લાખમાં વેચ્યો - (૩) ૨૦૦ સોનામહોર - ખાટલો ખરીદે છે. - પાયામાં હીરા, માણેક (૪) ૧,૦૦૦ સોનામહોર, બંદરે, છેલ્લે માટી. - તમારા ભાવે - તેજુંતુરી - રાજા - ખબર - નજરાણું - તારે રોજ આવવું - ત્રણે ભાઈને ઈર્ષ્યા - (૫) ખેડૂત જમવા - ખેડે છે - ચરૂ - (૬) નદી - શબ - કેડે રત્ન - માલવદેશ - ૪૯૯નો મહામંત્રી - જ્યારે ભાઈઓ લાંચ આપી રાજા ગુસ્સે - બધું જપ્ત - ધન્યે દેખી સાથે - પાછો ભાગ માંગે છે - ઘર છોડીને - ગંગા કિનારે - દેવી રાત્રીએ ફરવા - આસક્ત - દૃઢ - ચિંતામણી રત્ન - ઉદ્યાન લીલુંછમ - લગ્ન - શ્રેણિકનો સચેનક ગાંડોતુર - પકડાયો - ૧ હજાર ગામ સોમશ્રી સાથે લગ્ન - રાજ સભામાં કાર્ય - ધૂર્તકાણીયો - મારી આંખ અપાવો - બીજી કાઢી આપ - શાલીભદ્રની બહેન - સુભદ્રાથી લગ્ન - પિતાભાઈઓ રસ્તે - ઘેર - ઈર્ષ્યા - છોડીને - રત્નમહિમા કહો? - ચોખા વચ્ચે - હટાવતાં - પક્ષીઓ - ૫૦૦ ગામ - સૌભાગ્ય મંજરીથી લગ્ન - કુવા ખોદતો પરિવાર - મેળાપ - પશ્ચાતાપ - પૂર્વભવે ખીરનું દાન કરેલું - તેના પ્રભાવે - શાલીભદ્રની દિક્ષાની વાત - સુભદ્રાનું આંસુ - તારો ભાઇ બાયલો - બધાની દિક્ષા.

(૧૩-૨) કૃત્પુણ્ય શેઠ : દાન, પુણ્ય

કૃતપુણ્ય શેઠ - ધર્મી - લગ્ન - વિરક્ત - અનંગ સેના વેશ્યા - માતાપિતા મરણ - સંપત્તિ સાફ - પત્નીએ પોતાના દાગીના - પશ્ચાતાપ ઘરે - કમાવા ભાથું લઈને રાતે - યક્ષના મંદિરે - ૪ સ્ત્રીઓ ઉપાડી ગઈ - ૪ પુત્રોનો જન્મ - ૪ લાડુ આપી - યક્ષમંદિરે - ૧ બાળકને ખાવા - કંદોઈની દુકાને આપી - મિઠાઈ બધી - જળકાંત મણી હતો - સચેનક હાથીને મગરમચ્છે પકડેલો - ઢંઢેરો - જળકાંત મણી - હકીકત કહે - રાજકુંવરીથી લગ્ન - મૂર્તિ બનાવી - બાળક અડ્યાં - ભ.ને વાત - પૂર્વભવે ખીરનું દાન આપ્યું - દીક્ષા.

(૧૩-૩) જગડૂશા : દાનવીર

કોયલા પહાડી પાસેથી પસાર થતું વહાણ તોડી નાંખે - જગડૂશા દેવીના મંદિરે - ત્રણ ઉપવાસ - દર્શન - ૧૦૮ પગથીયા પર એકએક પાડાની બલી - બીજે દિવસે ૧૦૬ પાડા - પહેલે પગથીયે પોતે, બીજે પુત્ર - પછી પાડા - તલવાર રોકી - પ્રસન્ન

- દરવાજાને દક્ષિણથી ઉત્તરમાં ફેરવ્યું - આજે પણ દેવી પછી જગડુશાની આરતી - નાની ઉંમરે જ દરિયાઇ વેપારની ઈચ્છા - ૧૦૦ વહાણ લઈને - ભદ્રેશ્વર રહેવા - ભીમદેવની સત્તા નબળી - જગડુશાએ કિલ્લો મજબૂત કર્યો - શત્રુંજય, ગીરનારનો સંઘ - વિ.સં.૧૩૧૧માં પરમદેવસૂરી આચાર્યનું દાન પર વ્યાખ્યાન - પ્રભાવીત - એકાંતમાં ત્રણ વર્ષનો ઉપરાઉપરી દુકાળ આવશે - અનાજની ખરીદી - તામ્રપત્રમાં 'આ કણ ગરીબો માટે છે' - ૧૧૫ દાનશાળા ખોલી - રોજના ૫ લાખ માણસો જમે - દુષ્કાળમાં ૪ કરોડ, ૯૯ લાખ, ૫૦ હજાર મણ અનાજ વિનામૂલ્યે અને રોકડા ૪ કરોડ રૂ. ખર્ચ્યા - જગત પાલનહારનું બિરૂદ.

(૧૩-૪) ભીમ કુંડલીયો : દાનધર્મ, જિનભક્તિ

વિ.સં.૧૨૧૩માં શ્રીશંત્રુજયતીર્થ બાહડે જીર્ણોધ્ધાર - ભીમો ઘી વેંચી - ૧રૂ. સાત દ્રમ્મ કમાણી - ૧રૂ.ની ફૂલપુજા - નીચે આવી સંઘ દર્શને - આદર નહીં - રકઝક - મંત્રીએ ગાદી પર - સંકોચ - ટિપની યાદી - તમારૂં - મુઠ્ઠી વાળીને - પહેલું નામ - બધાંને આશ્ચર્ય - સર્વસ્વ - ૩ વસ્ત્ર ૫૦૦ દ્રમ્મ ભેટ - ના - પત્ની ઝઘડાળું - શાંત - ૪,૦૦૦ સોનામહોર મળી - પૂજાનું ફળ - તીર્થે વાપરવી - બાહડને આપે છે - ના - રકઝક - રાત્રે કપર્દી યક્ષ સ્વપ્નમાં - ભીમકુંડ બંધાવ્યો.

(૧૩-૫) ખેમોદેદરાણી : દાનધર્મ, શાસન પ્રભાવના, સુશ્રાવક

ભયંકર દુષ્કાળ - મહમ્મદ બેગડાને ચઢવણી કે બાદશાહમાં તો પાછળ શાહ - શ્રેષ્ઠીને આગળ શાહ તેવું ભોજક બોલે છે - તેને બોલાવી કહ્યુ ગુજરાતની પ્રજાને ૧ વર્ષ અનાજ પુરૂં પાડીને બતાવો - ભોજકે મહાજનને વાત - આગેવાનો પાટણ, અમદાવાદ, ખંભાત, ધોળકા, ઘૂમવા લાગ્યા - ૫ મહિના અને ૨૦ દિવસની વ્યવસ્થા થઈ ગઈ - ફરતાં હડાળાગામમાં સામાન્ય કપડામાં ખેમો ભેંશને લઈ જતો - પ્રણામ - અગત્યના કામે જઈએ છીએ - ઘરે પધારો - ના - આગ્રહ - ભાવથી ભોજન કરાવ્યું - બધી વાત - આ તક અમને આપો - બધાં સ્તબ્ધ - કરોડોપતિએ આખા વર્ષનો ખર્ચ કર્યો નથી અને સામાન્ય ગામડિયો કઈ રીતે? - પધારો - અંદર અઢળક સંપત્તિ - ૧૨ વર્ષની તિથી લખી શેકે તેમ જાણી - આંસુ - ચારે બાજુ દાનશાળા - દુષ્કાળ પૂર્ણ - બેગડાને વાતની ખબર - આશ્ચર્ય - જૈનોને શાહ બિરૂદ કાયમ.

(૧૩-૬) કર્માશાહ : જિનપ્રતિમા, ઉદારતા

બેગડાના પુત્ર સિકંદરે શત્રુંજયના દહેરાસર અને મૂર્તિને ખંડિત કરી - ચિત્તોડના તોલાશાહને ખૂબ વેદના - તેનો સૌથી નાનો છઠ્ઠો પુત્ર કર્માશાહને વિચાર મહાતીર્થનો જીર્ણોદ્ધાર કરૂં? - અનેક ગુરૂની સલાહ - પિતાને સાંતવન - વિજયદાનસૂરીનો ભેટો - શાહજાદા બહાદૂરશાહ સાથે મૈત્રી - વિના શરતે ૧ લાખ રૂપિયા આપ્યાં - બહાદુર શાહ વિ.સં.૧૫૮૩ની શ્રાવણ વદિ ચૌદશે ગુજરાતનો સુલતાન બન્યો. - ૧ લાખ પાછા આપવા - ના - કાર્ય કહો - શત્રુંજય પર ભ.ની પ્રતિમાની રાજ અનુમતિ આપો - ફરમાન - ખંભાત ઉપાધ્યાય વિનયમંડન મળ્યાં - જિર્ણોદ્ધાર ચાલુ - વસ્તુપાળે રાખી મૂકેલી મમ્માણી શિલામાંથી ઋષભદેવની મૂર્તિ નિર્માણ - છ'રી પાળતો સંઘ - અંજનશલાકા - મૂળ પ્રતિમા ખંડિતની જગ્યાએ - પ્રતિષ્ઠા - સોળમો ઉદ્ધાર.

(૧૩-૭) શેઠ મોતીશા : દાનધર્મ

શેઠ મોતીશાનો ખંભાતમાં વિ.સં.૧૮૩૮માં જન્મ - હોંશિયાર, સાહસી - પિતાએ દેવું - છતાં પાઈએ પાઈ ચુકવ્યું - ૫ વર્ષમાં લાખોપતિ - દરિયાઈ સફરમાં સુગમતા માટે ૬૦૦ ટનનાં ૩ વહાણો લીધાં - રાતદિવસ મહેનત - ૧૦ વર્ષમાં તો ૪૦ વહાણ - વેપાર બહેરીનથી ચીન સંપત્તિ સાથે ખુબ દાન - તેમાં મુંબઈમાં અંગ્રજો કુતરાને મારે - ગવર્નરને મળી - પાંજરાપોળની સ્થાપના - શત્રુંજય યાત્રાએ વારંવાર - મુંબઈમાં યાત્રાનો લાભ મળે માટે ભાયખલામાં દહેરાસર - એકવાર લાખોનો માલ ચીન - ચિંતા આપત્તિની - નફામાંથી શંત્રુજય પર દેવવિમાન કરીશનો સંકલ્પ - અને નફામાંથી દહેરાસર બનાવવા ઉપર - ૨૦૦ ફૂટ ઉંડો ખાડો પસંદ કરી - મકરાણાથી આરસ મંગાવી - ત્રણ વર્ષમાં પાયો પુર્યો - તેમાં સમૂળગો વરસાદ નહી - ૧૧૦૦ કારીગરો અને ૩૦૦૦ મજૂરો માટે રોજ ૧ હાંડાના ચારઆનામાં પાણી મંગાવ્યું - ૮૦ હજારના દોરડા - છેવટે ૩ શિખર, ૩ ગભારા, ૩ માળાનું દેવ વિમાન બનાવ્યું - ૫૪ વર્ષે મહાવીર જન્મ વાંચને મૃત્યુ - પત્ની દિવાળી બાઈએ પાલીતાણામાં ૮૬,૦૦૦ના ખર્ચે ધર્મશાળા બનાવી. આજે પણ શંત્રુજય પર સંઘપતિને પ્રવેશતિલક મોતીશાના નામથી.

(૧૩-૮) અનુપમાદેવી : ઉદારતા, ધર્મભાવના.

અનુપમાદેવી તેજપાળની પત્ની - બુધ્ધિમાં સરસ્વતીનો અવતાર - કુટુંબ કે રાજકારણની ગૂંચ ઉકેલે - તેની સલાહ લે - યાત્રાએ ચરૂ દાટવા - ચરૂ નીકળ્યાં - બધું સાથે - મંત્રી સેનાપતિ - દાનશાળા - વહોરાવતાં સાડીથી લૂંછયું - અનેક ભવોમાં ઘાચણ - શત્રુંજય પર ૩૨ વાવડી ગીરનાર પર ૧૬ વાવડી બનાવી શત્રુંજય પર નંદીશ્વર જીનપ્રાસાદ બનાવ્યો - આબુ પર ભવ્ય જીનાલય.

(૧૩-૯) ઋષભદેવ પ્રભુ : ગુરૂસેવા, દાનધર્મ

મહાવિદેહમાં વત્સાવતી વિજયમાં પ્રભંકરા નગરી - અભયઘોષ સુવિધિ વૈદ્યનો પુત્ર - તેને રાજકુમાર, મંત્રિપુત્ર, સાર્થવાહ પુત્ર, શ્રેષ્ઠીપુત્ર એ ચાર મિત્રો - વૈદ્યના ઘરે ભેગાં - ગોચરીએ આવવું - સાધુ પૃથ્વીપાળ રાજાનો ગુણાકર પુત્ર હતો - ગળતો કોઢ થયેલો - મિત્રો - વૈદ્યો વેશ્યાની માફક હંમેશા પૈસામાં જ નજર - મહાત્મા જુઓ - ઔષધનું મૂલ્ય નથી - શું જોઈએ - ગોશીષ ચંદન ૧ લાખનું, રત્ન કંબળ ૧ લાખની, બાકી લક્ષપાક તૈલ છે - બે લાખ લઈ વેપારી પાસે - વિચાર - લાભ - મફત - ભવિતાત્મા દિક્ષાને મોક્ષે - ગુરૂને પ્રાર્થના - (૧) ચામડીના કીડા (૨) માંસના કીડા (૩) હાડકાંના કીડા - મરેલા બળદના ક્લેવરમાં સ્વસ્થ - ખમાવી - કંબલ વેંચી જિનમંદિર - ગૃહસ્થ ધર્મ - અચ્યુત દેવલોક - મહાવિદેહ પાંચભાઈ દિક્ષા - સર્વાથ સિધ્ધ - અભયઘોષ તે ઋષભદેવ અને બીજા ચાર તે ભરત, બાહુબલી, બ્રાહ્મી, સુંદરી.

(૧૩-૧૦) બાલાશામાતા : જિનભક્તિ, દાનધર્મ

ઉજ્જેનીમાં - બાલાશા યુવાન - માતાને નીચે સૂતાં જોઈ - પલંગ ખરીદ્યો - માતા હસી - ઘર નાનું પલંગ મોટો - પાયા ખોલ્યાં રત્નનો ઢગલો - નવું ઘર નહીં - શત્રુંજયના સંઘમાં - પહેલે દિવસે નવરત્નથી પુજા - બીજે દિવસે ૧૮ રત્નો બોલીને પુજા - સંઘપતિ સમરાશાને ઉપવાસ - બીજે દિવસે ઉપવાસ - ખબર પડી - ત્રીજે દિવસે ચડાવો નામ સમરાશાનું - પહેલી પૂજા કરાવી પારણું કરાવ્યું - બાલાશાની ટૂંક બંધાવી - આદીનાથ પ્રભુ - ૨૭૦ પાષાણની ૪૫૮ ધાતુની પ્રતિમા છે. ૧૩ દેરી છે.

(૧૩-૧૧) વિનયંધર : લોકપ્રિયતા, દાનધર્મ

ચંપાનગરી નગરી - ધર્મબુધ્ધિ રાજા - વિજયંતી રાણી - ઈભ્ય શેઠ - પૂર્ણયશા પત્ની - વિનયંધર પુત્ર - યૌવન - તારા, શ્રી, વિનયા અને દેવી - શેઠોની પુત્રી સાથે લગ્ન - ચોખ્ખો વ્યવહાર, - રાજસભામાં વાત - પ્રશંસા - પત્નીની સુંદરતા - રાજા કામાંધ - ફસાવા - ચાકર દ્વારા મૈત્રી - ખોટો લેખ લખાવો - આરોપ - લોકો માનવા તૈયાર નથી - પત્ની ને અંતઃપુરમાં કેદ - પ્રાર્થના - ના - બીભત્સરૂપ - પશ્ચાતાપ - પાછી - શૂરસેનઆચાર્ય પધાર્યા - વંદન - દેશના - પ્રજા પ્રશ્ન પૂર્વભવો - હસ્તિશીર્ષ નગર - વિચારધવળ રાજા - ચરનામનો સેવક - ઉદાર, વહોરાવીને જમે - બિંદુ ઉદ્યાનમાં સુવિધિનાથ ભ. કાયોત્સર્ગ - ચિંતન - સ્તવના - પ્રભુ ભિક્ષાર્થે - આનંદ - ઉત્તમ આહાર - અનુમોદના - અહોસુદાનમ્ - પંચવૃષ્ટિ - સ.દ. - કાળ કરી ૧ દેવલોક - રાજા, વિનયંધર, ચાર પત્ની દિક્ષા - મોક્ષ.

(૧૩-૧૨) ધરણા શાહ : દાનધર્મ, જિનમંદિર

રાજસ્થાન - નાંદિયાના વતની - ધર્મપ્રિય - મંત્રી - દાનધર્મ - નવા દહેરાસર, જીર્ણોધ્ધાર કર્યા - શત્રુંજયનો સંઘ - ૩૨ સંઘોની સાક્ષીએ નાની વયે ચોથું વ્રત - ઋષભદેવ પ્રભુનું ભવ્ય મંદિર બનાવવાની ઈચ્છા - સ્વપ્નમાં ચક્રેશ્વરી દેવીએ નલિનીગુલ્મ વિમાન બતાવ્યું - તેવું જિનાલય બનાવવાની ભાવના - સોમસુંદરસુરી પાસે સ્વપ્નની વાત - અનેક કુશળ શિલ્પી પાસે પ્લાન બનાવ્યાં - ૫૦માંથી કોઈ શિલ્પીમાં ખુશ નહીં - મુંડારાનો દેપા શિલ્પી - જે શિલ્પકલાને સાધના માનતો હતો તેના પ્લાનમાં ખુશ - પ્રારંભમાં ૨૫૦૦ કારીગરો ૫૦ વર્ષ વીતી ગયા - કાર્ય હજી બાકી - સોમસુંદરસુરી વૃધ્ધ - વિ.સં.૧૪૯૬માં પ્રતિષ્ઠા - મંદિરને ત્રૈલોક્યદીપક નામ - ૧૪૪૪ થાંભલા - ઉત્કૃષ્ટ શિલ્પસમૃધ્ધિ રાણકપુરમાં.

(૧૩-૧૩) ચંદ્રોદર : દાનાદિ પ્રવૃત્તિ

ચક્રપુર નગર - વજ્રાયુદ્ધ રાજા - સુંદરી રાણી - ચંદ્રોદર પુત્ર - સભામાં હાથીનો પ્રલય - કુમારનું જવું - રોષે - તેની ઉપર બેઠો - અદશ્ય - ખૂબ શોધ - ઉદાસ - વૈતાઢ્ય પર્વત પર ઈન્દ્રપુરના પદ્મોતર રાજાની પાસે મૂક્યો - આસન - સરિતરેખા પુત્રી - જ્યોતિષીની વાત - ઉત્તમ લગ્ન આજે - તેથી વિદ્યાધર દ્વારા

અહીંયા લવાયો છે - લગ્ન - આકાશગમન આદી વિદ્યા આપી - મોજવિલાસ - અર્ધી રાતે - આકાશમાં - જાગી - સત્ય - વૈતાઢ્યમાં મલયપુરમાં રાજા બનો - રાજા - ભાનુસૂરિ મ.સા. - દેશના - દૈન, શીળ, તપ, ભાવરૂપ ધર્મ - ગૃહસ્થ ધર્મ સ્વીકાર - દાનાદિ ચારે ધર્મ આરાધતો - ચક્રપુર જવું - વિસ્મય - ખુશ - ભાનુસૂરીસ્વરનું ઉદ્યાનમાં આવવું - દેશના - પૂર્વભવ પ્રતિષ્ઠાનપુર - દાનેશ્વરી વિંધ્ય શેઠ - માસક્ષમણના તપસ્વી - શુભભાવનાપૂર્વક દાન - મરી - દેવકુરુક્ષેત્રમાં યુગલિયો ત્રણ પલ્યોપમ આયુ - જાતિસ્મરણ - પિતાપુત્રની દિક્ષા - સઘળા જીવોને અભયદાન - નિરતિચાર પાળી - મોક્ષે.

૧૪. ધર્મ :

(૧૪-૧) વંકચૂલ : નિયમોની મહત્તા, સ્ત્રી ચરિત્ર, ક્રોધત્યાગ.

રથનું પૂર ચક્રવાલ નગર- વિમલયશ રાજા- સુમંગલા રાણી- વંકચૂલ પુત્ર વંકચૂલા પુત્રી- લગ્ન - રાજ્યમાં લૂટફાટ આદી - અસદ્વર્તનો - દેશનિકાલ- જંગલમાં- ભિલો- સ્વામી- પલ્લીપતિ બન્યો - લૂંટ - સાર્થથી ભૂલા ચંદ્રયશસૂરિને છ શિષ્યો- વર્ષાકાળ- વસતી- વંદન- ધર્મોપદેશ નહી- રહ્યા- સ્વાધ્યાય- વિહાર- હદ બહાર- નિયમો- હા- (૧) મારતાં પહેલાં પાંચ ડગલાં પાછાં હટવું (૨) અજાણ્યું ફળ નહી (૩) રાજરાણી મા સમાન (૪) કાગડાનું માંસ નહી-હા- ઉનાળો- ભૂખ- કિંપાક ફળ- ના- બીજા મૃત્યુ- પત્ની બહેન સાથે સૂતી- રાજરાણીને ના- પોકાર- રાજાનું પૂછવું- શૂળી - મૌન- રાજાએ જોએલું- યુવરાજ- શ્રાવક ધર્મ સ્વીકાર- લડાઈ- ઘાયલ- કાગમાંસ- જિનદાસ શ્રાવક- સ્ત્રીઓ રડતી- કારણ- સ્થિર- રડતી- ૨૨ સાગરોપમ ૧૨મા દેવલોકમાં.

(૧૪-૨) તારાચંદ્રરાજ : રાગદ્વેષ રહિત, ધર્મ પ્રભાવ

શ્રાવસ્તી નગરી - આદિવરહ રાજા - તારાચંદ્ર પુત્ર - બાળપણથી વૈરાગી - પિતાએ યુવરાજપદ - સાવકી માએ કામણ - શરીર દુર્ગંછનીય બન્યું - રાતે પૂર્વ દિશાએ - સમેતશિખર પર્તવ પર - નહાઈ - અજિતનાથ ભગવાનને કમળથી પૂજા - સ્તુતિ - આનંદિત - મુનિનું દર્શન - વિદ્યાધરનું જોડલું આવ્યું - મુનિવર વૈતાઢ્યના ધનવાહન રાજા હતાં - સ્તુતિ - વંદન - રત્નપુર ગામમાં - કુરુચંદ્ર બાળમિત્ર મળ્યો - રાજાને ખૂબ ચિંતા - પિતાને મળ્યો - વિજયસેન સૂરિ સમોસર્યા - વાંદવા -

દેશના - રાજા દિક્ષાની ભાવના - તારાચંદ્રનો રાજ્યાભિષેક - ચારાચંદ્રને દિક્ષાની ભાવના - પછી દિક્ષા લેજે - વ્રતનું પાલન - મરણ પામી - અચ્યુત દેવલોક - ચ્યવિ મહાવિદેહમાં રાજાનો પુત્ર - દિક્ષા - રાગદ્વેષરહિત - મોક્ષે.

(૧૪-૩) રોગી બ્રાહ્મણ : નિયમમાં દઢતા, ધર્મથી સુખ

ઉજ્જૈણી નગરી - દેવગુપ્ત બ્રાહ્મણ - નંદા પત્ની -જન્મથી રોગી તેથી રોગી નામ - મુનિ ગોચરી - પ્રાર્થના - ઉદ્યાનમાં - પાપથી દુઃખ, ધર્મથી સુખ - પિતાપુત્ર શ્રાવક ધર્મ સ્વીકાર - ઈન્દ્ર પ્રશંસા - વૈદ્યના રૂપે - ૧ પહોરે મધ, છેલ્લા પહોરે દારૂ, રાતે માખણ તથા માંસ સહિત ભાત - ના - દઢતા - આરોગ્યદ્વિજ - નિરોગી થયો.

(૧૪-૪) નંદશેઠ : ધર્મથી સુખ, ઉદારતા, જિનપૂજા સ્વદ્રવ્યથી, ગુરૂગોર નથી.

મથુરાપુરી - શ્રીમંત, સ્વભાવે શાંત નંદ શેઠ - પત્ની નંદશ્રી લોભી ને ક્રોધી - ઉદાર ચિત્તવાળાને ભક્તિવાળા ચાર પુત્રો - સંગમસૂરિ પધાર્યા - ગૃહસ્થધર્મ દેશના - નંદશેઠ આનંદ - આ ધનથી કઈ રીતે પુણ્ય થઈ શકે? - અનિત્ય, અસાર, પરવશ, તુચ્છધનને સાત ખેતરોમાં વાવીને તેમાંથી અક્ષય શિવસુખ મેળવે છે - જિનમંદિર બનાવ્યું, વીરપ્રભુની મુર્તિ - પ્રતિજ્ઞા 'જ્યાં સુધી પૂજુ નહીં ત્યાં સુધી આહાર ત્યાગ' - પૂર્વકૃત કર્મથી - પડતી - નંદશ્રીનો ક્રોધ - પુત્રોને ચઢામણી - મિટીગ - કા ધર્મ નહીં કા તમે નહીં - વિદાય - છાપરૂં, ફેરી - ધર્મ, પૂજા - અષ્ટાન્હિકા મહોત્સવ - માલણે ફુલની માળા - ના - જીદ્ - અર્ધો રૂપિયો - પૂજા - આનંદ - ગુરૂભગવંત પધાર્યા - વંદન - કેમ છે? - આપ મારી આત્માની જ ચિંતા કરો - હું શાતામાં છું - યક્ષનું આવવું - માંગણી - ના - પૂજાનું ફળ - અસમર્થ - ચારે ખુણામાં ધન - ધનવાન - બધાને પશ્ચાતાપ - ગૃહસ્થ ધર્મ સ્વીકાર - દિક્ષા - મોક્ષ.

(૧૪-૫) વિક્રમકુમાર : ધર્મથી સુખી, અક્ષુદ્રતા

કનકકૂટ - મણિરથરાજા - કમળા, કમળસેના અને સુલોચના ત્રણ પુત્રવધુ - પ્રિય વિરહથી દુઃખી - વામન પુરૂષ કલાઓ વડે સહુને ખુશ - રાજાનુ કહેવું - ઘણા મિત્રો સાથે - કથા ચરિત્ર કહો મિત્રે કહ્યું - તિલકપુરનગર - મણિરથરાજા - માલતી રાણી - વિક્રમપુત્ર - જગત જોવાં - રાતે નીકળ્યો - રસ્તામાં તરસેલો માણસ - પાણી પાવું - ખુશ - સિધ્ધયોગીએ ગરૂડમંત્ર - રાતે કામદેવ મંદિરમાં રાતવાસો - કમળા

પૂજા કરી - વનદેવને વાત - ફાંસો - છુટી - મેલાપ - લગ્ન - અધૂરી વાર્તા કાલે - રાતે સ્ત્રીનો સ્મશાનમાંથી રડવાનો અવાજ - યોગી, કુંડ - માંગણી - ના - શ્રીપુરના જયસેનની પુત્રી કમળસેના છું મારી સગાઈ વિક્રમકુમાર સાથે - પ્રગટ થવું - યોગી ક્ષમા - બચાવ્યો - રૂપપરાવૃત્તિ વિદ્યા - લગ્ન - અધુરીવાર્તા કાલે - ઉદ્યાનમાં - ત્યાં મારૂં કામ કરી આપો - ચાલો - વિમાનમાં - વૈતાઢ્ય પર્વત - કનકપુરના વિજય રાજા - તેણે કહ્યું ભદ્રિલપુરનો ધૂમકેતુ રાજા મારો શત્રુ - કુલદેવતાએ તને કહ્યો છે - આકાશગામિની વગેરે વિદ્યા લે - વિદ્યા સાધી - લશ્કર લઈ - જીત - સુલોચના સાથે લગ્ન - પાછો કમલા પાસે - અધૂરી વાર્તા કાલે - રાજમાર્ગે જતાં વામને રૂદન સંભળાવ્યો - તિલકમંત્રીની સરસ્વતી પુત્રી સર્પ દંશ - સાજી - મૂળરૂપ - લગ્ન - રાજાને આનંદ - મહોત્સવ - ચારે સાથે કનકકૂટ - ઉદ્યાનમાં શ્રી અકલંકસૂરી - દર્શને - દેશના - મનુષ્યભવ દુર્લભતા - દુષ્ટરોગવાળાનો પૂર્વભવ કહો - મણિમંદિર નગર -સોમ અને ભીમ - મિત્ર - સોમ અક્ષુદ્ર, ભદ્ર પરિણામીને વિનીત - ભીમ ઉલટો - જિનમંદિર - સોમ આપણે દુઃખી કારણ સુકૃત નહીં - ચાલ દેવને નમીએ - પાખંડ છે - સોમ ૧રૂ.ના ફૂલ - મરી વિક્રમકુમાર - કોઢિયો - અનંતભવ ભમશે - જાતિસ્મરણ - શ્રાવકધર્મ - મણિરથરાજા દિક્ષા.

(૧૪-૬) સુજાત : રૂપવાન, ધર્મનો પ્રભાવ, ગોચરીનો દોષ, મુનિ અપ્રમત્ત હોય.

ચંપાનગરી - મિત્રપ્રભરાજા - ધારણી રાણી - ધનમિત્ર શેઠ - ધનશ્રી સ્ત્રી - સુજાત પુત્ર - યૌવન - જિનભક્ત - જિનપ્રભાવના કરતો - ધર્મઘોષ મંત્રીની પ્રિયંગુ પત્નીની દાસી મોડી - ઠપકો - સુજાતને જોવામાં - કુતુહલ - મંત્રી પત્નીઓ જોવા લાગી - પ્રશંસા - સુજાતનો વેષ ચાળા - મંત્રીનું જોવું - ગુસ્સે - લેખ - હે સુજાત ! તેં મને કહેલું હતું કે ૧૦ દિનની અંદર મિત્રપ્રતરાજાને બાંધી આણીશ છતાં હજુ વિલંબ કેમ કરે છે? રાજાને આશ્ચર્ય - રાજાએ લેખ લખી અરરકુરીના ચંદ્રધ્વજ રાજ પાસે મોકલ્યો - વિચાર - લેખ બતાવ્યો - નિર્ભય - ચંદ્રયશા કોઢ રોગી બેનને પરણ - શ્રાવકધર્મ ઉંચો પાળે - અણસણ - નિર્યામણા - મરી સૌધર્મ દેવલોક - દેવ આવવું - કાર્ય - નિઃકલંક કર - મોટી શીલા - ક્ષમા - આકાશવાણી - પ્રવેશ - પ્રભાવના - દિક્ષા - મંત્રી દિક્ષા - સુજાત મોક્ષે - ધર્મઘોષમુનિ ગોચરી - ખીરનું ટીપું પડતાં પાછાં - વારત્ત મંત્રીનું જોવું - વિચાર - ત્યાં માખી, ગરોળી, કાચિંડો, બિલાડો, કૂતરો,

ત્યાંનો કૂતરો - ધણીઓ લડે - જાતિ સ્મરણ - દિક્ષા - સંસુમારપુર - ધુંધુમાર રાજા - અંગારવતી પુત્રી - પ્રદ્યોતનરાજાની માંગણી - ના - લડાઈ - નિમિત્તિયો - બાળક - બીવરાવ્યા - મુનિ ચરણે - બીઓ નહીં - નિમિત્તિયો કહે જય થશે - પકડાયો - મુનિનું વચન - વંદન - ઓલોચી - મોક્ષ.

(૧૪-૭) સોમવસુ : સત્યનીશોધ, સોમદષ્ટિ

કૌશાંબી નગરી - જન્મથી અતિદરિદ્ર સોમવસુ બ્રાહ્મણ - ત્યાં ધર્મનું માહત્મ્ય સાંભળ્યું - પાઠકે કહ્યું - જે 'મીઠું ખાવું, સૂખે સૂવું, પોતાને લોકપ્રિય કરવો' તેની પાસેથી ધર્મ મળે - બાવો - ત્રણ પ્રશ્ન - મંત્ર ઔષધોથી લોકપ્રિય, મિષ્ટાન્ન, મઠમાં સુવું, ઘણું ફર્યો - પાટલિપુર - ત્રિલોચન પંડિતની પુત્રી સરસ્વતિ રાજાની સમસ્યાની પાદપૂર્તિ કરી માનભેર આવતી હતી - પરમાર્થ કહો - ૪૨ દોષ રહિત આહાર - સંયમમાં પ્રમાદ વગર સુએ - નિષ્પૃહ તેથી લોકપ્રિય થાય - સુઘોષમુનિ પાસે દિક્ષા.

(૧૪-૮) બળદેવ મુનિ : કર્યું, કરાવ્યું, અનુમોદ્યું

બળદેવની દીક્ષા - અદ્‌ભુત રૂપ - બાળકના ગળામાં ગાળીયો - જંગલમાં - હરણ - જાતિ સ્મરણ - ગોચરી કઠિયારો વહોરાવે - શુભભાવ - ડાળ પડી - ત્રણ સરખી ગતિ - કર્યું, કરાવ્યું, - અનુમોદ્યું.

(૧૪-૯) સાગરદત્ત : ધર્મ, કર્મ

સાગરદત્ત શેઠ - તારામતિ - બે પુત્ર ગુણદત્ત, ગુણચંદ્ર - દોમસાહ્યબી - ૫૦૦ સોનાની થાળી - ઈન્દ્રે વખાણ - દેવ પરીક્ષાએ - વહાણ ડૂબ્યાં, પેઢી બળી, દેવાદાર, પાટ ગઈ, ૫૦૦ થાળી ઉડે છે. એકનો કાંઠો પકડ્યો - ધર્મમાં દ્રઢ - બધાને વ્યાજ સહિત ચૂકવ્યું - જંગલમાં - જમવા - તૂટેલી થાળ - ચિટકી ગઇ - ચોરીનો આરોપ - માફી - લાકડા કાપે - સામાયિક વિદ્યાધરને બચાવ્યો - બે લાડવા - (૧) આંસુ મોતી (૨) રાજા બને - રાજાને વાત - દિકરાએ ખાધા - રાજા ગુસ્સે - ફાંસી - રસ્તે દેવે - જંગલમાં - ચંડાલે છોડ્યાં - જંગલમાં સર્પદંશ - રૂદન મોતી - ગુપ્તઘરમાં - નાનાભાઇ રાજા - શુભમતીથી લગ્ન - રાત્રે - ભાઈ મળ્યો - પિતા સાધુ સેવા - માતા શીલ જોખમ - સાધ્વી સેવા - કૂવા કામ કરતા પિતા - માતા વ્યાખ્યાનમાં - ગયા ભવમાં વણિક - ભાઈને ઘરથી કાઢી નાંખ્યો - તેણે સહાય કરી - તેણે પરીક્ષા કરી.

(૧૪-૧૦) નાગાર્જુન : સુશ્રાવક

અયોધ્યાનગરી - નાગહસ્તીઆચાર્ય - આઠવર્ષનું બાળક - દીક્ષા - ગોચરી - ઓસામણ - આલોવ - શૃંગારનું વર્ણન - પલિત્ત - માત્રા ઉમેરો - પ્રસન્ન - લેપવિદ્યા આપી - આચાર્ય - પ્રાભૃતગ્રંથોના મર્મજ્ઞ - સિદ્ધપ્રાભૃત - ઉડે, પાણીમાં ચાલે, રોજ શત્રુંજય, ગિરનારાદિ પાંચની જાત્રા પછી આહાર - પ્રસિદ્ધ - ઢાકા પધાર્યા - નાગાર્જુન યોગી - આકાશગમિની વિદ્યા માટે - પગ સુંધી - ૧૦૭ ઔષધનું લેપ - ઉડેને પડે - ગુરૂને વાત - પ્રસન્ન - ધર્મોપદેશ - શુધ્ધ શ્રાવક - ચોખાનું ઓસામણ - ઉડ્યો - સુવર્ણસિધ્ધિ - તુંબડી મોકલી - રાખમાં નાંખ્યો - માતરું ભરી આપ્યું - ગુસ્સે - શીલા પર - સુવર્ણ - ભક્ત - સેવા ભક્તિ - પાલિતાણા ગામ વસાવ્યું.

(૧૪-૧૧) કાભાઇ બારોટ : તીર્થરક્ષા

ગુજરાત પર ૧૩ વર્ષની ઉંમરે ગાદી પર આવેલા મહંમ્મદ બેગડાએ - બધાં રાજ્યને જીતી ફરજથી ઈસ્લામ ધર્મ સ્વીકારાવતો - ન સ્વીકારનારનો વધ કરતો - ઈ.સ.૧૪૭૦માં જૂનાગઢ જીત્યું - ૧૪૮૩માં પાવાગઢ જીત્યું હવે શંત્રુજય જીતવાની મુરાદ - વિશાળ લશ્કર લઈને - તેની માન્યતા કે પળમાં જીતીને મંદિરોને ધારાશાયી કરી નાંખીશ - પરંતુ ૧૦૦ બારોટો મોતને મુઠ્ઠીમાં લઈને પગથીયામાં ગોઠવાઈ ગયા હતા - દરેક પાસે મરવા માટેના તલવાર, ચપ્પુ, ગરમ તેલ, મશાલ, લાઠી... હતું - દરેકે આત્મસમર્પણ કરવાનો નિર્ધાર કર્યો હતો - બેગડા આવતાં કાભાઈ બારોટની ગર્જના - ઉભા રહી જાઓ શરીરમાં લોહીનું બુંદ હશે ત્યાં સુધી ઉપર નહીં જઇ શકો - બેગડો હસે છે - કીડી અને હાથીનો ભેદ સમજે છે? - અમારા મૃતદેહો પરથી ઉપર જજે - આમ કહી કટાર છાતીમાં ખુંપાવી દીધી - સહુના મુખમાંથી વેદનાની આહ નીકળી ગઇ - દરેક બારોટો જય આદીનાથના પોકાર કરી આત્મસમર્પણ હસતા મુખે કરતાં જોઈ બેગડાની આંખમાં આંસુ આવી ગયા - લજ્જા પામેલો પાછો વળ્યો.

૧૫. ગુણો :

(૧૫-૧) રાજકુમારી સુદર્શના : (સમળી વિહાર) નવકાર

મલયવતીનગરી - મહસેન રાજા - જયરાજાની પુત્રી ચંપકલત્તાનું ચિત્ર મોકલ્યું - લગ્નની માંગણી - પાટલીપુત્ર તરફ પ્રયાણ - પાંચ વહાણ - તોફાન - તુટ્યુ -

રાજા વિમળ પર્વત પર - ભૂખ તરસ - જિનમંદિર - વાવ - પાણીપી અંદર - સુંદર સ્ત્રી આશક્ત - પૂજા કરી - ચૈત્યવંદન કરી - બહાર - ઝાડ નીચે - મુનિ દર્શન - વંદન - ચંડવેગમુનિ અવધિજ્ઞાની - ચંપકલત્તા નામથી બોલાવી - રાજા સાંભળે છે - આ મંદિર કોણે બંધાવ્યુ - સુદર્શનાએ - સિંહલદ્વીપની રાણીને - સાત પુત્ર - શ્રેષ્ઠીને ત્યાં સુંદરી - બહેન તરીકે રાખી - પુત્રીની ઇચ્છા - દેવી આરાધના - સમડી માળા પહેરાવશે સ્વપ્ન - વાત - થયું - પુત્રી - સુદર્શના ધર્માભ્યાસાદિ - રાજસભામાં - ભરૂચથી સાર્થવાહ - છીંક નમો અરિહંતાણ - વિચાર - જાતિસ્મરણ - સમડી - બે બચ્ચા - ખાવાનું લેવા - વાવાઝોડું, વરસાદ - ભૂખી - મ્લેચ્છાના વાડામાંથી માંસ - બાણ - પડી - મુનિએ નવકરાર - શુભભાવ - મરીને હું - દીક્ષાની ભાવના - ના - સમજાવે છે - સુંદરીને કહે છે - સમજાવ - અયોધ્યા - પદમાવતી રાણી - સ્વપ્નમાં પુત્રી સાધ્વી થશે - શીળવતી નામ. મોટી - વિજયકુમાર સાથે લગ્નની વાત - ઉદ્યાનમાં - વિજયકુમારનું રૂપ કરી અપહરણ - પાછળ - યુદ્ધ - વિદ્યાધર પાલક પિતા - તુ નિર્દોષ છે - શીળવતી મુનિસુવ્રત ભ. નું શાસન તેથી મૂર્તિ - શ્રેષ્ઠિ પુત્ર લઈ ગયો સુંદરી - એ જ હું - ત્યાં નંદિશ્વર દ્વીપ જતા અવધિજ્ઞાની મુનિ પધાર્યા - વંદના - સમડી કેમ ?..... કર્મ અમિતગતિ વિદ્યાધરની પુત્રી ફરવા - કુર્કટ સર્પ જોઇ માર્યો તે બાણ મારનાર - પછી જિનદર્શનથી સમક્તિ - દુષ્કર તપ - સુપાત્ર દાન - એક વખત ઝાંઝર ચોર્યુ તેથી પુત્ર વિયોગ - મુનિથી ગૃહસ્થધર્મ સ્વીકાર - ભરૂચ જવાની ઈચ્છા - ૫૦૦ વહાણાદિ - પ્રયાણ - વિમળ પર્વત - શિળવતી પૂજાએ - સુદર્શનાને મુનિદર્શન - દીક્ષાનું કારણ - વિજયકુમાર - વિદ્યાધર ઉપાડીને - મોટો - રાણી આસક્ત - વિદ્યા - ના પિતા પાસે - લગ્ન - ઉપાડીને - લડાઈ - પિતા - દીક્ષા - હું - સુદર્શના વંદના - જિનમંદિર - કેળળજ્ઞાન - મોક્ષ - સિંહલદ્વીપ આવી - મુનિ - દર્શન - વંદન - જિનમંદિર નિર્માણ.

(૧૫-૨) સુનંદરાજા : પ્રજ્ઞાપનીય, નવકારનો મહિમા

કાંપિલ્યપુરનો સુંનદ રાજા - વ્હાલો વજ્રાયુધ્ધ મિત્ર - ભીમરાજાએ ચડાઈ કરી - ગુસ્સે મંત્રીઓનું સમજાવવું - રાજાનું હસવું - લડાઈનું રંગશિંગુ - વજ્રાયુધ્ધ અગ્ર સેનાપતિ - મહાયુધ્ધ - વજ્રાયુધ્ધ આદીનું મરવું - રાજાને સમજાવવું - પીછેહઠ - દયા ખાઇ ભીમરાજાનું ચાલ્યા જવું - રાતે ચિંતામાં - દેવ પ્રગટ - હું વજ્રાયુધ્ધ - સમાધિથી ૧ દેવલોકમાં - લડાઈ કર - ઘોર યુધ્ધ - જીત - શ્રીપુર ઉદ્યાનમાં ઋષભદેવ

ભ.ના મંદીર પાસે મુનિદર્શન - લોકોનું ટોળું તેમાં વાંદરાને નવકાર - મૃત્યુ - અતિચપળ વાંદરો પણ જિનધર્મમાં નિશ્ચળ મન રાખી શકે! - ત્રીજા ભવે મથુરામાં વાણીયો - સંવેગ પામી - સુભદ્રમુનિ પાસે દિક્ષા - જડ અને હઠીલો તપ કરી સૌધર્મ દેવલોક - છ મહિના રહેતાં કેવળીને પુછયું - મરી વાંદરો - જિનબિંબ જોઈ બોધ પામીશ - દહેરાસર - ભમતા - દર્શન - જાતિસ્મરણ - અણસણ ત્રીજો દિવસ છે - મરી - સૌધર્મ દેવલોક - વંદને આવવું - સુનંદરાજા સંવેગ - સહસ્ત્રાયુધ્ધને રાજય - દિક્ષા - પ્રતિકૂળતામાં - શિથિલ - ભવિત્વયતાનું ચિંતવન - જ્ઞાની ગુરૂનું જાણવું - હિતશિક્ષા - પ્રજ્ઞાપનીય - અસદ્ આગ્રહ છોડી - આલોયણા - કર્મખપાવી - મોક્ષ.

(૧૫-૩) ભાવડશાહ : દાનધર્મ

(૧) વેપારનો દાવ : કાંપિલ્યપુર - તપન રાજા - નગરશેઠ ધર્મદાસ - મિત્ર - ભાવડશા ૧૬ વર્ષનો - ભાગ્યવતી ૧૩ વર્ષની - માતાપિતા - સ્વર્ગે - ધીકતી પેઢીનો બોજો - પરમ જૈન - ધાવણમાંથી ધર્મના સંસ્કાર - રાત્રિભોજનનો સ્વપ્નમાં પણ વિચાર નહિં - ૬ વર્ષે સામાયિક - ૧૨ વર્ષે પંચપ્રતિક્રમણ નિત્ય - લગ્ન પછી ૧૦ તિથિ બ્રહ્મચર્ય - જિનપૂજા - મોટું ઘર, ૨૦ ઘોડી, ૮ બળદ જોડી, ૧૦૦ ગાય, અનેક દાસદાસીઓ - યતિદાદા દ્વારા અશ્વવિદ્યા - પરિક્ષક - ધર્મદાસ વિદેશ યાત્રા - ભાવડને વાત - ઉત્તમ કરમચંદ મુનિમની વ્યવસ્થા - ધર્મદાસ ૧૪ વહાણ ભરી પ્રયાણ - ૪ મહિના પછી ૧૨ વહાણ ભરી વિદાય -

(૨) ભાગ્યની રમત : પ્રતિક્રમણ - વાત - ચાર વહાણ વધુ - ત્રણ લાખ વ્યાજે - ત્રણ મહિના ૫૦ હજારની ઉઘરાણી થઇ. ધંધો સંકોર્યો - ૧ વર્ષ પૂર્ણ - આશા, વિચારો - સરૂપચંદ મળવા - ૨૬ માંથી ૧ બચ્યું - આપના બધાં જ ગયાં - સ્વસ્થ - ઘરે ભોજન - વાત - ઘર, દાગીનો વેંચી - દેવું ચુક્તે.

(૩) માનવી કે દેવ ? : નાની ઝૂંપડી - કપડાંની ફેરી કોથળો ભરી - તે પહેલાં ગીરનાર જાત્રાએ - ૨૫ મુદ્રા છે.

(૪) ભાઇ બહેન : મિત્ર રાઘવને ગાડું લઈને - વચ્ચે બનેવીનું ઘર - કંજુસ - ઘરે - મિઠાઈ બંધ - મીઠાચંદ બહાનું - બહેને દાગીના - ના - ૧૦૦ સોનામહોર ધર્મના માર્ગે -

(૫) વિયોગના અશ્રુ - ગીરનાર - ૨૧ ધર્મશાળા - ૧ પિતા સુંદર શેઠની - શત્રુંજય પર કંદર્પી યક્ષ - જાત્રા બંધ - મુનિમ આનંદ - જાત્રા - નવકારશી - પાણીની પરબ - વીરચંદ ૨૦૦ સુવર્ણ મુદ્રા - ભાતી - ચૈદસે ઉપવાસ માત્ર બે જ સુવર્ણ મુદ્રાએ પાછાં - ૧ નું કાપડ લઈ ગામેગામ - રાઘવ દર અગિયારસે મળવા - મિત્ર નારાયણ છ વર્ષે કાશીથી પાછો - મળવા - લક્ષ્મી મંત્ર - ના - દમયંતી સાથે લગ્ન - કંઠીને ભેટ - એકવખત તલકચંદનો ઘોડો - બે ચાર મહિને ડાબો પગ ભાંગશે - નવાઈ - શ્રીપતે ખરીદી - પગ ભાંગ્યો - તપન રાજાનો વ્યભિચારી સાળો શ્યામસિંહ - ભાગ્યવંતિમાં આશક્ત - દેવળમિત્ર - જમનીને કહ્યું - ઘરે - બાળક માટે યોગી - ના - ભાવડને વાત - શંકા - અગીયારસે આવીશ - રાતે ના - મીઠાઈ, ગાંજો, દારૂ, જમની પાછી વાડીએ પોલ પકડાઈ ગઈ - ક્ષમા -

કઠણ માનવી : સાત વર્ષ વીત્યાં - માત્ર ૧૨ સુવર્ણમુદ્રા ભેગી - જેઠ મહિનો - તડકો થાક ઝાડ નીચે - ઘોડો રોકો રોકો - પકડવા - ગુલાંટ - માંડ શાંત - આભાર - થાપામાં ને પંજાનું હાડકું ભાગ્યું - ઘરે - શિવુદાદા હાડવૈધ - લેપ - શેઠ - મહિનો પથારીમાં -

ભવિષ્યવાણી : યતિદાદા - ગોચરી - કાર્તિક મહિને - ઘોડી ખરીદવી - વિહાર વખતે ગોંદરે ૪૦૦ શ્રાવકો સાથે - વંદના - મિત્ર ધર્મદાસ પાછો - મળવાની ઇચ્છા - મળ્યા વાતો - ધંધો કર - ૫ લાખ રાખના - સાજો થઈ - ૫૦૦ મુદ્રા - હાટડી હરિયાણાંની - કાર્તિક સુદ છઠ્ઠે - ઘોડી વેચાવા - ૧૦૦ સુવર્ણ મુદ્રા - ગયો - લોકો મશ્કરી - લીધી - જમવા - લક્ષ્મી (લખ્ખી) સગર્ભા - યતીદાદાને વંદને - સુરજ ૧૦ વર્ષથી ભાઈને ઘરે નહિં - ઇચ્છા - મલુકચંદ શેઠ વૈદ્યને બતાવવા - ભાવકને આનંદ - આગતા સ્વાગતા - હાટડીએ - આશ્ચર્ય - ઉદારતા - વૈદ્ય - ૩ મહિના બ્રહ્મચર્ય.

પશુમાંથી માણસ : ધનની મુર્ચ્છા ત્યાગ - દહેરાસરની ભાવના - જાત્રાની ઇચ્છા - તેમાંથી સંઘ - ૩૦૦ યાત્રિકો

સોગઠી ઉંધી પડી : લખ્ખીને ઘોડો તેજબળ - ૬ મહિના સર્વશ્રેષ્ઠ - શ્યામ સિંહની ભંભેરણી - બોલાવ્યો - જોયો - વેચાતો માંગયો - ના - ઝૂંટવીશ - ના - ભેટમાં - ખુશ - સવા લાખ સુવર્ણમુદ્રા ભેટ - અશ્વ તૈયાર કરવાની ઇચ્છા - ૧૫૦ અશ્વ એક સરખાં બનાવ્યા - લઈને - વિક્રમાદિત્ય પાસે - આનંદ - ભેટ

- બહુમાન - મહુવા સહિત ૧૧ ગામો ભેટ - રાજા થયો - પુત્ર જાવડશા પત્ની સુશીલાદેવી - છળકપટથી પકડી - યવનદેશમાં ગુલામ - વેપાર કર્યો - માતૃભૂમિની યાદ - બાજુના રાજા સાથે યુદ્ધ - મલ્લયુદ્ધની શરત - જાવડે હરાવ્યો - રાજાખુશ શાહજાદી આસક્ત - ના - મધુમતી પાછાં - શત્રુંજય પર કપર્દી અસુરે - માંસ - મદિરાથી અપવિત્ર - શત્રુંજય પર હેરાન - અડગ - શરણે - શત્રુંજય ઉદ્ધાર - વજ્રસ્વામીજી સંઘ - જિનપ્રાસાદે ધજા ફરકાવી - આનંદ - મૃત્યુ

(૧૫-૪) આનંદશ્રાવક : વ્રત સ્વીકાર

વાણિજ્ય ગ્રામ - આનંદગૃહપતિ - શિવાનંદાપત્ની - ૪ ક્રોડ ધન - નિધાનમાં - ૪ ક્રોડ ધંધામાં (વૃદ્ધિ) - ૧૦-૧૦ હજાર ગાયોના ૪ ગોકુલ, દ્યુતિપળાશ ઉદ્યાનમાં ભગવાન - દેશના - શ્રાવકધર્મ ગ્રહણ - પત્નીને વ્રત લેવા મોકલી - પ્રતિમાઓ વહન - અવધિજ્ઞાન - ગૌતમસ્વામી - ગોચરી - આલોચના - વીસ વર્ષ ધર્મ છેલ્લે ૧ મહિનાની સંલેખના - સૌધર્મ દેવલોકમાં ૪ પલ્યોપમવાળો દેવ - ચ્યવી - મહાવિદેહ - મોક્ષે.

(૧૫-૫) ધનશેઠ : દીર્ઘદર્શીપણું, ઉપનયકથા, સંયમપાલન.

રાજગૃહી - ધનશેઠ (ગુરૂ) - ભદ્રાશેઠાણી - ચાર પુત્રો - ચારેના લગ્ન (દીક્ષા) - વ્રત લેવા ઈચ્છા - કુટુંબનો ભાર (શ્રમણ સંઘ) - પરિક્ષા - કુટુંબ ભેગું - વહુઓને બોલાવી - પાંચ પાંચ ચોખાના દાણા - (૧) ફેંકી દીધા (વ્રત લઇ ભૂલી જાય) (૨) ખાઈ ગઈ (ખાને કો લડુ મીલે) (૩) રાખી મૂકવા (વ્રતોનું પાલન) (૪) વાવ્યાં (અનેકને દિક્ષા પ્રદાન) - પાંચમે વર્ષે - કુટુંબ ભેગું કર્યું - માંગ્યું - ચોથીને ગાડા જોઈએ - (૧) ઉજ્ઝિતા - છાણ, વાસીદું (૨) ભોગવતી - રાંધવા ખાંડવાનું (૩) રક્ષિતા - ભંડાર (૪) રોહિણી - દેખરેખ - કારભાર.

(૧૫-૬) અચળપુરના શ્રાવકો : બહુશ્રુત, ઉત્સર્ગ અપવાદ કુશળ

અચળપુર નગરી - શ્રાવક - ઉત્સર્ગાપવાદના જાણકાર ઘણા મહાર્ધ્ધિ શ્રાવકો - ત્યાં કન્યા અને બિન્ન નદી વચ્ચે ઘણાં તાપસો - પગમાં લેપ - નદી પર ચાલે - લોકોનું ખેંચાણ - શ્રાવકો આગળ વડાઈ - મિથ્યાત્વિ સામે દુર્લક્ષ - આર્યશમિતસૂરીનું પધારવું - વ્યથા કહેવી - લેપનું રહસ્ય - અપવાદ જાણી તાપસને જમવા નિમંત્રણા - માન દેવું - પગ પખાળવા - જમાડવું - પહેરામણી - લોકોનું મૂકવા જવું - ડુબવું

- માયા પ્રગટ - જૈનધર્મના રાગી - આર્યસમિતાચાર્ય પધારવું - નદીમાં દ્રવ્ય નાખવું - નદીના બે ભાગ - ચતુર્વિધ સંઘ પસાર - તાપસોની દિક્ષા.

(૧૫-૭) સુબુદ્ધિ મંત્રી : વિશેષજ્ઞતા, પુદ્‌ગળનો સ્વભાવ

ચંપાનગરી - જિતશત્રુરાજા - ધારિણી રાણી - અદીનશત્રૂ યુવરાજ - ઔત્પાતિકી આદિ ચાર પ્રકારની બુધ્ધિવાળો સુબુધ્ધિ મહામંત્રી - રાજાએ સહુને ભોજન આમંત્રણ - વખાણ - મંત્રી ખાતો - વારંવાર પૂછયું - મંત્રી જેવું છે તેવું - અવસરે - ફરવા - ઈશાન ખૂણે મોટી ખાઈ તેમાં ક્લેવરો - ભયાનક અશુચિમય - નાકે કપડું - મંત્રી શાંતીથી - પુદ્‌ગલનો પરિણામ છે - રાજાને પાણી - પ્રશંસા - અભય આપો - વિસ્મય - કેવળી પ્રરૂપિત ધર્મ કહ્યો - ચાતુર્માસ - સમ્યક્ત્વમૂળ ગૃહસ્થધર્મ - ૧૨ વર્ષ પછી સાથે દિક્ષા - ૧૧ અંગ ભણી - નિરતિચાર દિક્ષા - મોક્ષ.

(૧૫-૮) લક્ષ્મીપતી : સુશ્રાવક, બહુશ્રુત

લક્ષ્મીપતી - પૈસાદાર ધર્મિષ્ઠ શ્રાવક - વેપારમાં બાહોશ - ભિક્ષાર્થીને દાન - રોજ શ્રીધર અને શ્રીપતિ આવે - ભિક્ષા આપે - હિસાબ ભીંત ઉપર - આગ - સાફ - દુ:ખી - શ્રીધર શ્રીપતિ આવ્યાં - મને યાદ છે - બધો હિસાબ - આ જો સાધુ હોત તો? - વર્ધમાનસૂરીજી સાથે મેળાપ કરાવ્યો - વિદ્વતા અને ત્યાગીપણું સ્પશર્યું - દીક્ષા - આચાર્ય જિનેશ્વરસૂરિજી અને બુધ્ધિસાગરસૂરીજી

(૧૫-૯) શાંતૂ મંત્રી : બહુશ્રુત

ગુજરાતમાં ભીમદેવ રાજાનો - ૫,૦૦૦ ઘોડેસવારોનો, સેનાપતિ - સિધ્ધરાજ ગાદીએ - બળવો - શાંતુએ દબાવ્યો - ભરૂચનો દંડનાયક - પાટણ, થરાદ, આબુ, દહેરાસર ભગવાન ભરાવ્યાં - મુનિ વેશ્યા સાથે - વંદન - પશ્ચાતાપ - શત્રુંજય યાત્રા - તપસ્વી - ગુરૂ કોણ? - શાંતૂ - વધુ સ્થિરને દઢ - સિધ્ધરાજ નાખૂશ - ગુજરાત છોડી માળવા - માલવપતિએ દેશદ્રોહ માટે પ્રલોભનો - ના - ધર્મમાં જૈનધર્મ, ગુરૂમાં દેવસૂરીજી અને રાજામાં સિધ્ધરાજમાં મનમાં છે - સિધ્ધરાજને જાણ - પસ્તાવો - આંસુ - આદર સન્માન

(૧૫-૧૦) ચાણક્ય : બહુશ્રુત, બુદ્ધિ

ચણક ગામ - ચણી બ્રાહ્મણ જૈનધર્મી - પુત્ર - આચાર્યના વંદન - રાજા થશે -

દાંત ઘસ્યા - રાજાના પ્રતિનિધી સરખો જ - ચાણક્ય - ૧૪ વિદ્યા - લગ્ન - પત્ની પિયર - બહેનો કપડાં, દાગીના, - રોતી - કમાવા - નંદરાજાથી દાન લેવા - કાર્તિક અમાવાસ્યા - લગ્નશુધ્ધિ જોઈ - આસને - બધાં આસને - બૂમો - વૃક્ષને ઉખેડીશ - પરિવ્રાજક વેશ - મોરપોષક ગામ - નંદવંશની અધિપતિની પુત્રીને ચંદ્રપાનનો દોહલો - પૂનમે ખીરનું પાન કરાવ્યું - પુત્ર જન્મ ચંદ્રગુપ્ત - પથ્થર પર હુકમ - દક્ષિણા આપ - ગાય લઈ લો - પૃથ્વી વીર લોકોની - રાજા બનાવીશ - નસાડીને - ઘેરો - સૈન્ય પાછળ - સરોવરમાં - ભાગ્યા - શ્રધ્ધા - બ્રાહ્મણી ખીંચડી - મૂર્ખ - આજુબાજુ જીત - ઈન્દ્રકુમારીનું કપટથી ઉત્થાન - પર્વત રાજાને અડધુ રાજની વાત - યુધ્ધ - જીત -નંદને રથમાં જવાની છુટ - પુત્રીને રાગ - રજા - રથના ૯ આરા ભાંગ્યા - ૯ વંશ રાજ્ય - લગ્ન - પર્વતના લગ્ન વિષકન્યાથી -ઝેર દવા નહિં - યૌગિક પાસાથી જીત - દુષ્કાળ - બે મુનિ ભોજને - ઠપકો - ધીમું ઝેર આપે ગર્ભવતી રાણીને ભોજન - ફાડીને પુત્ર બહાર - કપાળે બીંદુ - બીંદુસાર નામ - રાજા - સુબંધુમંત્રીની ચઢવણી - માતાનો હત્યારો - ધાવમાતાને પૂછયું - મુખ ફેરવ્યું - પરિવારને વિદાય - સુગંધી ચુર્ણની પેટી - ભોજપત્ર - સુંઘ્યા પછી વિષયત્યાગ - દીક્ષા - અનશન - રાજા પશ્ચાતાપ - ક્ષમાપના - મંત્રીએ આગ - ઘરે - સુંઘ્યું - વાંચીને - વિષયત્યાગ - મર્યો અને માર્યો.

(૧૫-૧૧) સુદર્શન, અર્જુનમાળી : જિનવાણી શ્રવણ

રાજગૃહ નગર - શ્રેણિક રાજા - ધનવાન અર્જુનમાળી - બંધુમતીસ્ત્રી - દરરોજ મુદ્ગરપાણિ યક્ષને ફૂલોથી પૂજા કરે - લલિતા ગોષ્ટી (મંડળી) - અર્જુનમાળીને બાંધ્યો - બળાત્કાર - વેદના - યક્ષનો શરીરમાં પ્રવેશ - મુદ્ગરથી સ્ત્રી સાથે પુરુષ છની હત્યા - રોજ ૭ હત્યા કરે છે - ઢંઢેરો - ૭ના મોત પછી નિકળવું - ભગવાનનું પધારવું - સુદર્શન શેઠની શ્રવણની રૂચી - માતાપિતાની રજા - અર્જુનમાળીનો ક્રોધ - વ્રતનો સ્વીકાર - કાર્યોત્સર્ગ - યક્ષનું જવું - અર્જુનમાળી પશ્ચાતાપ - દેશના - દિક્ષા - છઠને અઠમ - છ મહિના છેલ્લે ૧૫ દિવસ સંલેખના - મોક્ષે.

(૧૫-૧૨) જયંતી : જિનાજ્ઞાની રૂચી

કૌશાંબી નગરી - ઉદયન રાજા - મૃગાવતી માતા - જિનવચનમાં રૂચીવાળી જયંતિફોઈ - શાસ્ત્રમાં વસતિ દેનાર તરીકે પ્રસિધ્ધ છે - વીરપ્રભુ પધાર્યા - વંદને -

દેશના - નવતત્ત્વ - પ્રશ્નો - સૂતેલા સારા કે જાગતા સારા ! અધર્મી સૂતો, ધર્મી જાગતો... - સાધુ સેવા કરી - દિક્ષા - ૧૧ અંગ શીખી - મોક્ષ.

(૧૫-૧૩) શયેન શેઠ : સ્વાધ્યાય, જિનઆગમ

કાંચીનગરી - શયેન શેઠ - કુવલયમાળા સ્ત્રી - ત્રણ પુત્રો - શેઠના ઘરે માસમાખણના પારણે ચતુર્જ્ઞાની ભિક્ષાર્થે - દહીંમાં જીવો બતાવ્યા - લાડુમાં ઝેર - કોણે ? - દાસીએ - તે મૃત્યું - ધર્મ - ચાર છે - તપમાં સ્વાધ્યાય - શ્રાવક ધર્મ - સ્વાધ્યાયનો અભિગ્રહ - પુત્ર વહુઓ ઝઘડા - મિત્ર મંત્રી - વ્યંતરનું ઘર - નિસહી, ઈરયાવહી - સ્વાધ્યાય - ગજસુકુમાલ - ક્ષમા - વ્યંતર ખુશ - પૂર્વભવે હું શેઠ - બે પુત્ર - નાનો વ્હાલો તેને બધું ધન - મોટાને થોડું - દરબારે ફરિયાદ - મરી વ્યંતર - નાનો કેદખાનામાં મર્યો - મોટાને મેં માર્યો - પ્રતિબોધ - નિધાન દેખાડ્યું - રાજાને વાત - બધાં ધર્મમાં તત્પર - દિક્ષા - મોક્ષ.

(૧૫-૧૪) ઋષિભદ્ર : સૂત્ર-અર્થમાં કુશળ

આલંભિકા નગરી - અર્થનો જાણકાર ઋષિભદ્ર શ્રાવક - શ્રાવકો દ્વારા પ્રશ્નો - દેવાનું વર્ણન - શંકા - ભ.ને પુછયું - સત્ય - ખમાવી. - ગૃહસ્થધર્મ - સૌધર્મ દેવલોકમાં. ૪ પલ્યોપમ આયુ દેવ.

(૧૫-૧૫) કંબલ સંબલ : સત્સંગ, લઘુકર્મી, સાચો શ્રાવક

મથુરાનગરી - જિનદાસ શ્રાવક - સાધુદાસી સ્ત્રી - ગોવાળણ - વિવાહ - નોતરૂં - દર દાગીના આપ્યા - બે યુવાન વાંછરડા ભેટ - વિચાર - કંબલ સંબલ - પ્રાશુક ખવડાવવું - સ્વાધ્યાય - ઉપવાસ - બહુમાન - મિત્ર - રમણ યાત્રામાં લઈ ગયો - સાંધા તુટવા - પીડા - શેઠ દુ:ખી - અણસણ, નવકાર - મહર્ધ્ધિક નાગકુમાર દેવ.

(૧૫-૧૬) પોઇણી : જ્ઞાનની ઉપાસના

વીર નિર્વાણના ૪૦૦ વર્ષ પછી - યક્ષા સાધ્વી પછી - વાચનાચાર્ય બલિસ્સહજીના સમયમાં - કલિંગનો રાજા ખારવેલ જૈનધર્મી - પાટલિપુત્રનો રાજા પુષ્પમિત્ર જૈનનો દ્વેષી - અત્યાચાર કરે - ચઢાઈ - શરણાગતી - ચાર વર્ષે પાછો

અત્યાચાર - લડાઈ - જીત - કુમારગિરી પર્વત પર ચતુર્વિધ સંઘને એકત્રિત - આગમ સાહિત્યને સુરક્ષિત કરવા - ૩૦૦ સાધ્વીઓમાં પોઈણીનું નેતૃત્ત્વ - અધ્યાત્મ ચેતના જગાડતી.

(૧૫-૧૭) યક્ષા : જ્ઞાનનો ક્ષયોપશમ

યક્ષા, યક્ષદત્તા, ભુતા, ભુતદત્તા, સેણા, વેણા, અને રેણા ૭ બહેનો સ્મરણશક્તિ - ગમે તેવું લાંબુ, અઘરૂં, ગદ્ય - પદ્ય - ૧,૨,૩...માં યાદ રહે. વરરૂચિને હરાવ્યો - શકડાળ મંત્રી ભેટ માટે શસ્ત્ર - રાજા ગુસ્સે - શ્રીયકને આજ્ઞા - ઝેર - મૃત્યુ - પશ્ચાતાપ - મંત્રી મુદ્રા - ના - સ્થુલભદ્રજી - દીક્ષા - ૭ દીક્ષા - શ્રીયકને પર્યુષણમાં તપ - ઉપવાસ - મૃત્યુ - દુઃખ - અન્નજળ ત્યાગ - શ્રીસંઘ વ્યથિત - દેવીની આરાધના - સીમંધરસ્વામીના સમવસરણમાં - નિર્દોષ છે - ચાર અધ્યાય સંભળાવ્યા - યાદ રાખી - દશવૈકાલિકની ચૂલિકામાં.

(૧૫-૧૮) જીરણશેઠ : ભાવનાની તાકાત

વૈશાળીનગરી - જિનદત્ત શ્રાવક શેઠ પદવીથી રહિત તેથી જીર્ણશેઠ - દેવળમાં વીર પ્રભુ - હર્ષ પામ્યો - સેવા - પ્રભુને ઉપવાસ - વર્ષાકાળ પુરૂં - પારણા માટે પધારે - ભાવના - અભિનવ શેઠને ત્યાં પારણું - સુપાત્ર દાનથી દિવ્ય પ્રગટ - રાજાનું આવવું. - શેઠનાં વખાણ - હું અધન્ય છું, ધિક્કાર - કેવળી ભ. - રાજા - કોણ પુણ્યવાન - કેવળી કહે - જિનદત્ત - ભાવ - ૧૨ દેવલોકનું કર્મ - લાંબુ ચાલત તો કેવળજ્ઞાન થાત.

(૧૫-૧૯) ચિલાતી પુત્ર : ધર્મ ઉપર દૃઢરાગ

ક્ષિતિપ્રતિષ્ઠિતનગર - યજ્ઞદેવ બ્રાહ્મણ - તેને જિનધર્મ નિંદાની આદત - ઘમંડ - વાદની બડાઈ - હારે તેની જીભ કાપી લે - જે જીતે તેનો શિષ્ય - જૈનમુનિ - હાર - દીક્ષા - સ્નાનાદિની ઈચ્છા - અણગમો - પત્ની દ્વારા વશીકરણ - મૃત્યુ સ્વર્ગે - પત્ની મુનિહત્યા માની - દીક્ષા - મૃત્યુ દેવી - રાજગૃહી - ધન્નાશેઠની ચિલાતી દાસીનો પુત્ર - શેઠને પાંચ પુત્રો ઉપર દિકરી સુસીમા - સાચવતો, રમાડતો - કુચેષ્ટા - કાઢી મુક્યો - જંગલમાં ચોરની પલ્લી - સરદાર - લુંટની વિચારણા - ધન્નાને ત્યાં લુંટ - ભાગ્યાં - પાછળ - ડર - માથું લઈને - ભાગ્યો - મુનિદર્શન - ધર્મસ્વરૂપ કહો

- ઉપશમ, વિવેક, સંવર - ઉડવું - વિચાર - ઉપશાંત થવું, તલવાર ફેંકી - કાર્ય અકાર્યની સમજણ, મસ્તક ફેંક્યું - નિયંત્રણ કરવું, ઈન્દ્રિયોનું તથા મનનું - ધ્યાનમાં સ્થિર - પ્રતિજ્ઞા હત્યા યાદ આવે ત્યાં સુધી અહીંથી ડગવું નહીં - જંગલી કીડીઓ - ચટકા - અઢી દિવસ ઘોર વેદના શાંતિથી સહી - આઠમા દેવલોક દેવ.

(૧૫-૨૦) ઢંઢણ : ભાવના

શ્રીકૃષ્ણ પુત્ર ઢંઢણ - સ્વલબ્ધિથી મળે તો જ લેવી - કુંભારશાળામાં પરઠવતાં - કેવળજ્ઞાન.

(૧૫-૨૧) સંપ્રતિ રાજા : ભાવના, જિનમંદિર, બહુશ્રુત-શ્રાવકો, ગીતાર્થ ગુરૂ.

ઉજ્જેણી નગરી - સંપ્રતિ રાજા - સુહસ્તિ આચાર્ય - રથયાત્રા - ઝરૂખે - દર્શન - ચિંતન - જાતિસ્મરણ - વંદન - પ્રશ્ન - જિનધર્મનું શું ફળ છે - સ્વર્ગને મોક્ષ - અવ્યક્ત સામાયિકનું - રાજ્ય વગેરે - ઓળખો છો - શ્રુતજ્ઞાનથી - મારો શિષ્ય - કૌશાંબી નગરી - દુકાળ - ગોચરી - ભીખારીની માંગણી - ગુરૂ પાસે - દિક્ષા - વિશૂચિકા - મરણ - કૃણાલપુત્ર બન્યો - ગૃહસ્થ ધર્મ સ્વીકાર - સવાલાખ જિનમંદિર - સાવકોડ જીનમૂર્તિ - વૈમાનિક દેવ.

(૧૫-૨૨) સેનાપતિ આભૂ : આવશ્યક ક્રિયા

પાટણ પર ચડાઈ - ભીમદેવ (બીજો) બીજે ગયેલાં - રાણીને ચિંતા - નવાં સેનાપતિ આભુ - છેવટે યુધ્ધનો દોર સોંપ્યો - સૈન્યમાં ઉત્સાહ લાવી - અદ્ભૂત વ્યૂહરચના - યુધ્ધ - સાંજે અંબાડીમાં પ્રતિક્રમણ - સૈન્યને ચિંતા રાણીને વ્યથા - પણ પછી પરાક્રમ - જીત - આશ્ચર્ય.

(૧૫-૨૩) મહણસિંહ : આવશ્યક ક્રિયા, વ્રતપાલનની દઢતા

દેવચંદ્રસૂરી અને સોમસુંદરસૂરીનો ભક્ત - ૮૪ ગચ્છોને એકત્રિત કર્યા - ૫૬ હજાર ટકા વાપર્યા - બાદશાહ ફિરોજશાહને ભંભેરણી - વિપુલ ધન છે લૂંટી લો - બોલાવ્યો - કેટલું છે? - કાલે કહીશ - ૮૪ લાખ - ખુશ - ૧૬ આપી કોટી ધ્વજ - હંમેશા સાથે રાખે - એકવાર રસાલામાં - સુર્યાસ્તે ઝાડ નીચે પ્રતિક્રમણ - શોધ - ખબર - આશ્ચર્ય - જીવન ધર્મ માટે છે પ્રતિક્રમણ અવશ્ય કરૂં છું - પરીક્ષા માટે -

જેલમાં - હાથ પગે બેડીઓ - પ્રતિક્રમણના સમયે - છોડવાની વિનંતી - સોનામહોર આપીશ - રાજાને જાણ - પ્રભાવિત - રાજ્યના કોષાધ્યક્ષ બનાવ્યા.

(૧૫-૨૪) વજ્રકર્ણ : કાયશુદ્ધિ, નિયમનીદૃઢતા, સાધર્મિક પ્રેમ, કલ્યાણમિત્ર

રામ, લક્ષ્મણ, સીતા વનમાં - નિર્જન નગર - કારણ પુછયું - દશપુરનગર - રાજા વજ્રકર્ણ - શિકારનું વ્યસન - હરણીનો શિકાર - ગર્ભ તરફરડતો - ધિક્કાર - વ્યથિત - મુનિદર્શન - અહિંસાધર્મ - બોધ - સમ્યગ્દર્શનપૂર્વક ૧૨ વ્રત સ્વીકાર - પ્રતીજ્ઞા વિતરાગ, સાધુ સિવાય નમવું નહીં - વિચાર - અવંતીનરેશ સિંહરથ રાજાનો હું ખંડિયો રાજા છું - ન નમવાનો ઉપાય - વીંટીમાં મુનિસુવ્રત ભ.ની પ્રતિમા - ભ.ને નમે - ચાડીયાએ વાત - રાજા ગુસ્સે - રાતે રાણીને વાત - ત્યાં કુંડિનપુરનો વૃશ્ચિક વાણીયો, ધર્મે શ્રાવક, ચોરી કરવા - વેપારે ઉજ્જયેનિ આવેલો ઉદ્યાનમાં અનંગલતા ગણિકાનાં પ્રેમમાં - બધું જ આપ્યું. રાણીનાં કુંડળ જોઈએની જીદ્દ એ ચોરવા - રાજાની વાત. વિચાર - ધિક્કાર - ચેતવવા - પ્રસન્ન - નગરના દ્વાર બંધ - ઘેરો - નમવા તૈયાર નથી. રામલક્ષ્મણ સહાયે - સંધિ - એકાવતારીદેવ - મોક્ષ.

(૧૫-૨૫) સવાસોમ : સાધર્મિક ભક્તિ

સૌરાષ્ટ્રમાં સવચંદ શેઠ - હજારોની પોઠો દરિયામાં - વહાણો ચાલે - અમદાવાદ બજારમાં પ્રતિષ્ઠા - હુંડી પાછી ન ફરે - જીવનમાં ચડતીપડતી આવે - ૧૨ વહાણ ડુબ્યાનાં સમાચાર - ૧૨ લાખનો માલ - ઉઘરાણી - ઠાકોરના ૧ લાખ છેવટે અમદાવાદના સોમચંદ શેઠ પર ચિઠ્ઠી લખી - આવનાર ઠાકોરને હુંડીના ૧ લાખ આપજો - કોઈ જ પહેચાન નહીં - સંબંધ નહીં - વાંચ્યો - આંસુના ટપકાં - મુનીમને આપો - ખર્ચ ખાતે લખીને - બારે વહાણ પાછા - અમદાવાદ - પાઘડી સોમચંદશેઠના ખોળામાં - મને બચાવ્યો ત્રણ લાખ રાખો - ના - મહાજન ભેગું - સંઘ કાઢવો - રસ્તે દાન - શંત્રુજય પર સવા - સોમાની ટૂંક બનાવી.

(૧૫-૨૬) લાછીદેવી : સાધર્મિક ભક્તિ

લાછીદેવી ધર્મિષ્ઠ - કર્ણાવતીમાં ત્રિભુવનસિંહની પત્ની - દાસદાસી સાથે પૂજાએ - જિનાલય બહાર ઉદાયન શ્રાવક તેના પરિવાર સાથે - સાધર્મિક જાણી - ભાઈ બહારગામથી આવો છો - પધારો - ભોજન રહેવા ઘર - મહેનત - ઘર

ખરીદ્યુ - ખાડો ખોદતાં ચ[redacted] - આપવા - [redacted]ને વાત - તેમાંથી ઉદાયન વિહાર[redacted]બનાવ્યા - સિધ્ધરાજે મંત્રી અને છેલ્લે ખંભાતના દંડનાયક બન્યા.

(૧૫-૨૭) ઉદયન રાજર્ષી (અંતીમ રાજર્ષી) : ક્ષમાપના

કુમારનંદી સોની - મિત્ર નાગીલ - હાસાપ્રહાસા મળવા - પંચશીલ દ્વિપ - અગ્નિસ્નાન - દેવલોક - પશ્ચાતાપ - મૂર્તિ - નદીમાં - ઉદયનને - રાણી પૂજા સામગ્રી - પૂજા સેવા - કુબડીદાસી રૂપવાન - ચંદ્રપ્રઘોત ઉપાડી - યુધ્ધ - હાર્યો - સંવત્સરી - દીક્ષા - ભાણેજને રાજ્ય - દહીંમાં વિષ - બેવાર દેવે રક્ષા કરી - અંતે મોક્ષ.

(૧૫-૨૮) પુષ્પચૂલા : ગીતાર્થગુરૂ સેવા, પશ્ચાતાપ, પાપનો ડર.

પૃથ્વીપુર - પુણ્યકેતુ રાજા - પુષ્પાવતી રાણી - પુષ્પચૂલ, પુષ્પચુલા પુત્રપુત્રી - મોટાં - બંનેના લગ્ન - પુષ્પાવતી દીક્ષા - દેવ - પુણ્યકેતુ મૃત્યુ - રાજા રાણી - ભોગ - અવધિજ્ઞાનથી જોયું દુઃખ - પુષ્પચુલાને સ્વપ્નમાં નરકનાં દુઃખ - ડર - વિદ્વાનો - છેવટે અર્ણિકાચાર્યે વર્ણન - સત્ય - બોધ - સ્વપ્નમાં દેવલોક - વર્ણન - દીક્ષાની વાત - દરરોજ આવવાનું - હા - મહેલમાં - અર્ણિકાચાર્ય સ્થિર વાસ - જંઘાબળક્ષીણ - શિષ્યોને વિહાર - સેવા - કેવળજ્ઞાન - ગોચરી - વરસાદ - જ્ઞાન - અપ્રતિપાતિ - ક્ષમા - ગંગા ઉતરતાં કેવળજ્ઞાન - વિહાર - હોડી - જ્યાં બેસે તે ડૂબે - પૂર્વભવની અપમાનિત પત્ની વ્યંતરી - ભાલાની શય્યા પર - અપકાયની ચિંતા - કેવળજ્ઞાન - દેવો મહોત્સવ.

(૧૫-૨૯) ભૂવન તિલક : વિનય, અવિનયનું પાપ

કુસુમપુર - ધનદરાજા - પદ્માવતી રાણી - ભુવનતિલક પુત્ર વિનયી - મોટો - રાજસભામાં - રત્નસ્થળ નગરનો આમરચંદ રાજાનો પ્રધાન - યશોમતી માટે - ચતુરંગ સેના સાથે જવું - સિધ્ધપુર - ભુવનતિલક મુર્છા - શરદભાનુ મુનિ દેશના - પૂર્વભવે - ભાવનાકર નગર - મોટો ગચ્છ - વાસવ સાધુ - ગચ્છનો દુશ્મન, અવિનીત - ગુરૂનું સમજાવવું - ગુસ્સે - ગોચરીમાં ઝેર - દેવીએ રોક્યા - જંગલમાં ગયો - દાવાનળ - મરી સાતમી નરકે - મચ્છ - નરક - ઘણું ભટકી - ભુવનતિલક છે - સારો - દિક્ષા - વિનય, વૈયાવચ્ચ - રાજર્ષિ છતાં દ્રમક મુનિ આદીને વંદન... - ૭૨ લાખ પૂર્વ નિષ્કલંક સંયમ પાલન - અણસણ - મોક્ષ.

(૧૫-૩૦) પુષ્પસાલસુત : ગુર્વાદિક, વિનય, સરળતા

મગધદેશમાં ગોધ્ધર ગામમાં પુષ્પસાલ ગૃહપતિ - ભદ્રાસ્ત્રી - પુષ્પસાલસુત પુત્ર - ધર્મપાઠકથી સાંભળ્યું નિરંતર વિનય કરવો - માતાપિતા - ઠાકુર - અભયકુમાર - શ્રેણિક - ભગવાન પધાર્યા - ભ.ને આપની સેવા કરીશ - દિક્ષા લઈને - હા.

(૧૫-૩૧) ગુણવર્મા : મન, મોતનો ડર, ગુરૂગુણગાન

પૃથ્વીપુર નગર - પદ્મશેખર રાજા - નાનપણથી જિનધર્મી - રાજા સભામાં - જીવદયા, પ્રમાદ, મોક્ષની વાતો - ગુરૂના ગુણોનું વર્ણન - મનની સ્થિરતા - શ્રેષ્ઠિપુત્ર ગુણવર્માનું અકળાવવું - મુનિઓનું મન-પવનથી ફરકતા વસ્ત્ર જેવું ચંચળ મન શી રીતે સ્થિર રહે - પ્રતિબોધવા યક્ષ સેવકની ગુણવર્મા સાથે મૈત્રી - વીંટીનું છુપાવવું - પડહ - તપાસ - રાજાનો ગુસ્સો - ઉપાય - તેલથી ભરેલું પાત્ર - આખા નગર ફરીને આવે તો - કબુલ - પાંચેઈન્દ્રિયોના વિષયો - ક્યાંય મન નહીં - પાછો - બોલ શું જોયું - પ્રતિબોધિત - મુનિને અનંત મોત દેખાય છે.

(૧૫-૩૨) પેયાખાનાર : શંકા, મનની તાકાત.

બાળક - ઓરમાન મા - પુત્ર જન્મ - મોટાં - મિત્રોથી જાણ - સાવકી મા છે - શંકા - માથી દૂર - વધારે વાત્સલ્ય - ડર - પતિને વાત - નિશાળેથી - ભુખ - ખાવા અડદની પેયા - સાવ જુદુ જોઈ - કાળી માખી મારી દૂધમાં બાફી તેવું - ગભરાયો - ના - જલ્દી ખાવા માંડ - ભયથી ખાધી - ઝેરની ગંધ... - મન બગડ્યું - ઉલ્ટી - મરી ગયો - દિકરાએ ખાધી - તાકાત - મા પર વિશ્વાસ.

(૧૫-૩૩) કમળ શેઠ : યથાર્થ બોલવું, સત્યવાદી, શરત ન મારવી, વિનયથી વિદ્યા

વિજયપુર - યશોજલધિ રાજા - જિનધર્મી કમળ નગરશેઠ - કમળશ્રીસ્ત્રી - વિમળપુત્ર - મળવાલો - કમાવા પરદેશ - પિતાની ના - છતાં બળદો પર માલ મુકી મલયપુર - માલ વેંચી બીજો માલ લઈ પાછો - તેમાં અકાળે વરસાદ - તંબુ - સાગર શ્રેષ્ઠિ - સાથે નગર જઈએ - વચ્ચે સાગરનો માલ વેંચી ૧૦ હજાર સોનામહોર - પાછા - પિતા લેવા - રસ્તે ચાલતાં - સાગરે કહ્યું - થોડે દૂર સારી કેરીઓનું બળદ ગાડું, તેને ક્રોધથી પીડાયેલો બ્રાહ્મણ ચલાવે છે તેમાં જમણે આંધળો બળદ, ડાબે લંગડો બળદ છે. પાછળ ચંડાળ ચાલે છે. વળી કોઈકની વહુ સગર્ભા છતાં રીસાઈને પાછી વળી છે. તેના ગર્ભમાં છોકરો છે, તે સ્ત્રીના અંગે કંકુ ચોપડેલ છે. મોગરાની

માળા માથે, શરીરે ગુમડાં છે, લાલ સાડી છે. ગાડીમાં બેઠેલી છે. - ગુસ્સે - શરત - તારૂં એ મારૂં - પિતાનું વાળવું - ગુસ્સે - પરીક્ષા - સત્ય - વિમળનું ફરી જવું - વિમળનું રાજાને ભેટણું - રાજાને કૌતુક - વાસ્તવિક્તા - કમળસાક્ષી - યથાર્થ બોલ્યાં - શેઠને હારને સોનાની પાઘડી - વિમળને હિતશિક્ષા - સાગરને મંત્રીપદ - દિક્ષા - મોક્ષ.

(૧૫-૩૪) બંધુમતિ : વચનગુપ્તિ, બોલવામાં પાપ

તામ્રલિપ્તિ નગરી - ધનવાન રતિસાર શેઠ - બંધુલા સ્ત્રી - બંધુમતિ પુત્રી - ઉદ્ભટવેશ પહેરવો - પિતાનું સમજાવવું - બંધુદત્ત સાથે લગ્ન - દરિયામાં તોફાન - પાટિયું - કિનારે - જુગારી હાથ કાપવા - બંધુદત્તનું સુળીએ ચઢવું - જ્ઞાની ભગવંત - પૂર્વભવે પુત્ર કહે સૂળીએ ગઈ હતી - મા કહે હાથ કપાયા હતાં - બોલવું - નિકચિત કર્મ - રતિસાર શેઠ દિક્ષા.

(૧૫-૩૫) દત્ત : લોકસંજ્ઞા ત્યાગ

વિશ્વપુરી નગરી - પ્રિયંકર રાજા - ત્યાં બહુ રિદ્ધિવાળો દત્ત વાણિયો - વહાણવટી - ધન કમાવવા પરદેશ - વહાણ તૂટ્યું - ચિંતન - ફરી બીજીવાર જવાનો વિચાર - કોઈ પૈસા ન આપે - પિતાનો ડાબલો - પટ્ટમાં - ગૌતમદ્વીપ - સુરભી ગાય - રત્નમય ઘાસચારી - ઘણું છાણ ભેગું કરી બાળવું - પાંચે રંગના રત્નો મળશે - બુદ્ધિ છે પૈસા નથી - રાજા - ૧ લાખ સોનામહોર લીધી - ગૌતમ દ્વીપના જાણકારો - ચાકર - વહાણ તૈયાર - છાણ પોતે ઊંચકીને મૂકે છે - લોકો હસે છે - જઈ ઘણાં છાણ સાથે પાછો - લોકો હસે છે - રાજા પાસે - રત્નો - પ્રશંસા - સુયશ ગણધરથી ધર્મ પામી - વ્રતધારી શ્રાવક

(૧૫-૩૬) મહાશતક શ્રાવક : વચનગુપ્તિ

મહાશતક ગૃહપતિ - ૨૪ ક્રોડ ધન - આઠ ક્રોડ નિધાન, આઠ ક્રોડ વ્યાજમાં, આઠ ક્રોડ વેપારમાં - ૧૦-૧૦ હજાર ગોકુળ... રેવતી વગેરે ૧૩ પત્ની - ભગવાન દેશના - શ્રાવક ધર્મ સ્વીકાર - રેવતી માંસ, મદિરામાં ગૃદ્ધ - છને વિષથી, છને શસ્ત્રથી મારી નાંખી - ૧૪ વર્ષે પુત્રને સોંપી - પૌષધમાં - રેવતીદ્વાર ઉપસર્ગ - ૧૧ પ્રતિમાવહન - છેલ્લે અનશન - અવધિજ્ઞાન - રેવતી ચરિત્ર જાણી - હે પાપીણી, નીચ, નિર્લજ્જ હજુ પણ તું કેવડું પાપ ઉપાર્જન કરીશ ? સાતમે દિવસે અલસની

વ્યાધિથી મૃત્યુ પામી નરકે જઈશ - ભગવાન દ્વારા હિતશિક્ષા - આલોચના - મરી - સૌધર્મ દેવલોક ૪ પલ્યોપમવાળો દેવ - ચ્યવી મહાવિદેહમાંથી મોક્ષે.

(૧૫-૩૭) હરિનંદી : વિચક્ષણ, સદ્‌બુદ્ધિ, વિચારક

ઉજ્જયની - હરિનંદી ગરીબ વાણીઓ - રબારણ બે રૂપિયાનો ઉંચો રૂ આપો - ૧ રૂ.નો આપી - ઘેબર બનાવવા ઘરે સામગ્રી મોકલી - સાંજે - ખાવા લુખ્ખા રોટલાં - ગુસ્સે - ઘેબર ક્યાં ? - જમાઈને મિત્ર ખાઈ ગયા - પાપની ગ્રહા(નિંદા) - ચિંતન - મુનીદર્શન - દેશના - દિક્ષાની ભાવના - ઘરે વાત - બે સાર્થવાહ છે - એક ત્રણ રત્ન આપેને ઈચ્છિતનગરે લઈ જાય અને પૂર્વે ધીરેલું માગતો નથી. બીજો કાંઈ આપતો નથી. ઈચ્છિત નગરે લઈ જતો નથી, પૂર્વે કમાયેલું લઈ લે છે. - ક્યાં જઉં - પહેલા પાસે - ચાલો - ઉદ્યાનમાં - દિક્ષા.

(૧૫-૩૮) શ્રીકૃષ્ણ : ગુણાનુરાગ

દ્વારિકા - શ્રીકૃષ્ણરાજા - ભ.નેમીનાથ પધાર્યા - સમવસરણ - વંદને - દેશના - સ.દ આદી ગુણોની પ્રશંસા કરો - ન પ્રશંસે તે ભવદેવસૂરિની માફક દુઃખી - ભવદેવ આચાર્ય - શુધ્ધ ચારિત્રી - વિનીત શિષ્ય બંધુદત્ત તથા વિદ્યવાન - કુશળ શ્રાવકો બંધુદત્ત પાસે ધર્મ સાંભળે, બહુમાન કરે - ભવદેવસૂરી ઈર્ષ્યા - દુષ્ટ ચિંતવન - ઉપેક્ષા કરૂં - તેટલામાં પાટલિપુરથી મુનિનો સંઘાડો આવ્યો - ઉચિત સાચવી - તેઓએ કહ્યું - વિદુર નામે અવ્યક્તલિંગી સાથે વાદ કરવાનો છે - પધારો - તૈયારી - સામે છીંક - અપશકુન - બંધુદત્તને મોકળો - તૈયારી - સારાસુક્ન - રાજાની મુલાકાત - પ્રતિજ્ઞા - જે હારે તે જીતનારનો શિષ્ય - વિદુર હાર્યો - શિષ્ય - ગુરૂ પાસે - પ્રશંસા નહીં - બધુદત્ત ગુરૂની નારાજીગી જાણી ગુણો ઉપાર્જનથી વિમુખ - ભવદેવસૂરી કાળ કરી - કિલ્બિષિક દેવ - દરિદ્ર બ્રાહ્મણનો મુંગ પુત્ર થશે - બોધ પામી - તપ કરી સ્વર્ગે ગયો - માટે ગુણાનુરાગ કરો. - દેવતા પરીક્ષા કરવા - મરેલું કૂતરૂં - ભયંકર દુર્ગંધ - દાંતના ગુણ - વખાણ - પ્રશંસા.

(૧૫-૩૯) વિજય : પ્રકૃતિ સૌમ્ય, ગંભીરતાનો અભાવ

વિજયવર્ધનનગર - વિશાળશેઠ - વિજયપુત્ર - શિક્ષકથી ક્ષમાનું મહત્વ જાણ્યું - નિશ્ચય - યૌવન - સાગરશેઠની ગોશ્રી સાથે લગ્ન - પિયરમાં રહી - લેવાં - અર્ધે

કૂવામાં - બચી ગયો - ઘરે - માતાપિતાનું દબાણ - ગયો - લાવ્યો - ચારપુત્રો - લગ્ન - ઉપદેશ - ક્ષમા રાખો - અનુભવ સિધ્ધ - જીદ્દ - ભૂતકાળ કહ્યો - હસતાં હસતા માને કહેવું - આઘાત - આપઘાત - મૃત્યુ - વૈરાગ્ય - દિક્ષા.

(૧૫-૪૦) વિજય : લજ્જાળુપણું

વિશાળાનગરી - જયતુંગ રાજા - ચંદ્રવતી રાણી -વિજયપુત્ર - યોગીની વિનંતી - આઠમે સ્મશાનમાં - ઉત્તરસાધક થા - હા - ત્યાં વિદ્યાવાન વિદ્યાધરની વિનંતી - સ્ત્રીની રક્ષા કરજે - ઉડી જવું - રાક્ષસનું આવવું - લડાઈ - અદૃશ્ય - આવી જોવે તો યોગી મૃત્યુ - વિદ્યાધરી ગાયબ - વિદ્યાધરની માંગણી - કલંક - લજ્જા - દેવ પ્રગટ થઈ કહેવું - વીરપુર નગર - જિનદાસ ઉત્તમશેઠ - તેનો ધનવાન ધન નામે મિથ્યાદ્રષ્ટિ મિત્ર - તાપસી દિક્ષા - ચિંતન - દિક્ષા - અનશન - મરી સૌધર્મ દેવલોક - મિત્ર વ્યંતર તેથી બોધ આપવા ઋધ્ધિ બતાવી - પ્રતિબોધ - ૧૦,૦૦૦ વર્ષે કાળ વખતે કહેલું - પ્રતિબોધ કરજે - એ તું છે ? - બોધ - દિક્ષા - રાજા દ્વારા શોધ - ધર્મની મહત્તા - રાજા ગૃહસ્થધર્મ સ્વીકાર.

(૧૫-૪૧) ભીમકુમાર : પરહિતાર્થકારીપણું,

કમળપુર નગર - હરિવાહન રાજા - માલતી રાણી - ભીમપુત્ર - બુધ્ધિમલ મંત્રીનો બુધ્ધિ મકરધ્વજ મિત્ર - ઉદ્યાનમાં - અરવિંદ મુનિ પધાર્યા - વંદને - દેશના - ગૃહસ્થ ધર્મ સ્વીકાર - ગુરૂ ગુણોની સ્તુતિ - કુમારને યોગી - ઉત્તર સાધક - હા - મિત્રનું સમજાવવું - ના - સ્મશાને - આંખ બંધ - ના - વિકરાળ રૂપ - કાનમાં ત્રાસ - ફેંક્યો - યક્ષિણી - વિંધ્યાટવીમાં - ભોગની પ્રાર્થના - બોધ - સ્વાધ્યાયનો ઘોષ - કોણ ? - ગુરૂ ભ.દર્શને - વંદન કરે છે - ત્યાં ભૂજા આવી - તલવાર લીધી - પકડી લીધી - ઉડી - ત્યાં મિત્રને યોગી પાસે - લડાઈ - કાળીકા પ્રસન્ન - અહિંસા પળાવી.

(૧૫-૪૨) નાગાર્જુન : લબ્ધલક્ષ

પાટલીપુત્ર નગર - મુરૂંડ રાજા - સંગમાચાર્યના પાદલિપ્તસૂરિ શિષ્ય હતાં - નાનાં તથા વાદી - વાદીઓ - લાંબો માર્ગ - સૂતેલા - કૂકડાનો અવાજ - બિલાડીનો - આ તો તે જ - પર્વોએ લેપ વડે ગિરનાર, શંત્રુજય જાત્રા - સોરઠ દેશમાં - નાગાર્જુન યોગી - વિનંતી - સુવર્ણસિધ્ધિ સામે પાદલેપ - ના - શ્રાવક બની વંદન - સુંઘીને

૧૦૭ ઔષધી લગાડી - કુકડાની જેમ ઉડેને પડે - વિનંતી - દિક્ષા લે - સમર્થ નથી - ગૃહસ્થધર્મ સ્વીકાર - સાઠી ચોખાના પાણીથી લેપ - ઉડી - જાત્રા - પાલીતાણાં નગર વસાવ્યું.

(૧૫-૪૩) કમલા : કર્મ, પંચમીનો તપ.

લાટ દેશ - ભરૂચ નગર - મેઘરથ રાજા - વિમલા રાણી - કમલા પુત્રી - સાતભાઈઓ - સોપારનગરમાં - રતિવલ્લભ રાજા - આશક્ત - ભેટો - લગ્ન - ગિરિવર્ધન નગરનો કીર્તિવર્ધન રાજા - સ્ત્રીઓમાં લોલુપ - કમલામાં આશક્ત - યુગંધર માંત્રિક મિત્ર - વિનંતી - ભોંયરામાં જાપ - કમલા ખેંચાઈને આવી - જાગી - વિહ્વલ - હું ક્યાં ? - પટ્ટરાણી બન - ના - શોધ - ઘોષણા - પાંચ મહિને કેવળીભ. - દેશના - પત્ની જીવે કે મરેલી - પૂર્વભવે - દુર્જય રાજા - ધન્યાપત્ની - ધન્યાએ દાસીને ભૂખી તરસી ભોંયરામાં રાખી - મુક્ત - તેમાંથી કર્મ - પંચમી તપ કરેલો તેથી એક મહિના પછી મુક્ત થશે - વિહાર કરી - ગિરિવર્ધન - કમલાસતીની બેડી તૂટી - કીર્તિવર્ધન - વંદને - પૂર્વભવ - પશ્ચાતાપ - ખમાવી - બહેન - મિત્ર બન્યાં - શ્રી સ્યંદનસૂરિ પાસે બેની દીક્ષા - કેવળજ્ઞાન - મોક્ષ.

(૧૫-૪૪) પ્રદેશી રાજા : આત્મા છે, મધ્યસ્થ સ્ત્રીચરિત્ર, જિનવાણીનો પ્રભાવ

શ્વેતાંબિકા નગરી - ચાર્વાક (નાસ્તિક) મતનો પ્રદેશી રાજા - સૂર્યકાંતા રાણી - સૂર્યકાંત પુત્ર - ચિત્ર જૈન મંત્રી - મંત્રી શ્રાવસ્તુપુરી જિનતશત્રુ રાજા પાસે રાજકાર્યે - ઉદ્યાનમાં કેશિસ્વામી - ૧૪ પૂર્વી - ૪ જ્ઞાનવાળા - વિનંતી - ઉદ્યાનપાલકના સમાચાર - ઘોડેસવારી - દેશના - પ્રશ્નો (૧) પિતા નરકે તો કહેવા કેમ નહીં આવ્યા - તારી પત્નીના યારને છોડે (૨) માતા સ્વર્ગે - પૂજા કરવા જનારો સંડાસ જાય (૩) ચોરના ટૂકડા આત્મા ન દેખાયો - અગ્નિ માટે લાકડાનાં ટૂકડાં (૪) ચોર પેટીમાં કીડા - શંખ વગાડવો (૫) જીવતા ચોરને અને મરેલાને તોળયો - વજન સરખું - ફુગ્ગો, મશક (૬) વંશપરંપરાથી નાસ્તિક છું - વ્યાધિ, દરિદ્રતા ટાલે કે નહિ - ચાર મિત્રોની વાત - લોઢું, ચાંદી, સોનું, રત્નો - શ્રાવક - જિનમંદિર... સૂર્યકાંતા વિષ - શુભધ્યાન - સૌધર્મ દેવલોક - સૂર્યાભ દેવ ચાર પલ્યોપમ આયુ - ચ્યવી મહાવિદેહમાં મોક્ષે.

૧૬. પાપ :

(૧૬-૧) યશોધર : હિંસાનુપાપ, સ્ત્રી ચરિત્ર, દયાળુપણુ, વૈર, સંસારના સંબંધો

ઉજ્જયની નગરી - અમરદત્તનો પુત્ર સુરેન્દ્રદત્ત અર્થાત્ યશોધર - માતા યશોધરા - પત્ની નયનાવલી - પુત્ર ગુણધર તેની પત્ની જયાવલી - ગોખે - સફેદવાળ - વિચાર - વૈરાગ્ય - દિક્ષાની વાત - રૂદન - રાત - નયનાવળી કુબડા સાથે વિષયસેવન - વૈરાગ્ય મજબૂત - મોહ ટળ્યો - સ્વપ્ન - ચિસ - માતા આવી - સિંહાસન સાતમે માળથી પડવું - અને દિક્ષા લેવી - માતાનું રૂદન - ગોત્રદેવીને પ્રસન્ન કરવા બળીદાન - ના - મા રડવાથી કકળવા - પોતે મરવા તૈયાર - વળગી પડવું - કૂકડાનો અવાજ - લોટનો કૂકડો - બળી - પ્રસાદ - બળાત્કારે મોઢામાં - રાજ્યાભિષેક - ખાવામાં ઝેર - બૂમો - વૈદ્યો બોલાવો - નયનાવલીનું નાટક - રૂદન - અંગુઠો ગળે - મરી બીજાભવે શૈલંધ્ર પર્વતમાં મોરનું બચ્ચું - જય વટેમાર્ગુ પકડી - રાજાને મોર ભેટ - મા આઘાતથી મરી - ધન્યપુરમાં કૂતરો - મોર, કૂતરો મહેલમાં મજા કરે - જાતિસ્મરણ - નયનાવલી કુબ્જ સાથે ભોગ - ક્રોધથી - ચાંચ મારવી - સોનાનો કંદોરો મારવો - ભાગવું - કૂતરો ભસે - દાદરાથી પડતાં - કૂતરો પણ - બંને મરી (૩) નોળિયો - માતા સર્પ - વૈર - સર્પને માર્યો ત્યાં મને જરક્ષ જીવે ચીરી નાખ્યો - (૪) હું રોહિત મત્સ્ય - માતા ગ્રાહ (ઓક્ટોપસે) મને પકડ્યો - ત્યાં દાસી ન્હાવા - તેને પકડી - સૈનિકે ગ્રાહને માર્યું - હું જાળમાં - ગુણધરનાં રાજમહેલે ફીસટોપમાં જોઇને આનંદ - એકવખત ભોજનમાં (૫) માતાબકરી હું તેનો પુત્ર - મોટો થઈ ભોગ - યુથના માલિકે માર્યો (૬) મરી ફરી પુત્ર - મા મરી પાડો - શ્રાધ્ધ માટે અમે બન્નેને- જાતિસ્મરણ - બેદાસીની વાત નયનાવલીને કોઢ - અમારો વધ (૭) ચંડાળનાં મહોલ્લામાં - કૂકડીની કુક્ષિમાં - બિલાડો પાછળ - ઈંડા ઉકરડે - કચરો - જન્મ ખૂબ ધોળા - કાળદંડ કોટવાલને ભેટ - ગુણધર રાજાએ જોયાં - પ્રેમ - શિકારે કાળદંડ સાથે - શશિપ્રભ આચાર્ય - ધર્મ કહો - ગૃહસ્થ ધર્મ - અહિંસા - પૂર્વવૃતાંત - કૂકડાને જાતિસ્મરણ - નવકાર - નિર્યામણા - ગુણધર શબ્દવેધિપણું બતાવવા બાણ - મર્યા (૮) રથમાં ભોગ ભોગવે જયાવલીની કુક્ષીમાં - સર્વત્ર અભયની ભાવના - તેથી અભયરૂચિને અભયમતિ - ગુણધર શિકારે - ત્યાં કાર્યત્સર્ગમાં મુનિ - અપશુકન માની શિકારી કૂતરા છોડ્યાં - પ્રદક્ષિણા આપી બેસી ગયાં - આશ્ચર્ય - પશ્ચાતાપ - શ્રાવક અર્હદત્ત આવ્યો - વંદન - મુનિ કલિંગના રાજા અમરદત્તના પુત્ર સુદત્ત છે - અવધિજ્ઞાની - પૂર્વ સર્વ વૃતાંત - મૂર્છા - શીતોપચાર

- વૈરાગી - અંતપુર આખુ આવ્યું - જાતિસ્મરણ - દિક્ષા - નયનાવલી - ત્રીજી નરકે (૯) અભયરૂચિને અભયમતિ સહસ્ત્રાર દેવલોક - (૧૦) ત્યાંથી સાંકેતપુર નગર - વિનયંધર રાજા - લક્ષ્મીમતી રાણી - પુત્રનુ નામ યશોધર - યૌવન - ઈશાનસેન રાજાની વિનયવતી સાથે સગાઈ - પરણવા - માર્ગમાં મુનિ - ઉહાપોહ - મૂર્છા - પૂર્વભવ - રાજાએ શંખવર્ધન પુરોહિતને વિનયવતી પાસે - વાત - જાતિસ્મરણ - નવભવ - ઈંદ્રભૂતિ ગણધર પાસે દીક્ષા - કેવળજ્ઞાન - મોક્ષ.

(૧૬-૨) તરંગવતી : સત્ય આત્મકથા, અહિંસા ધર્મ

મગધમાં રાજગૃહી - કોણિક રાજા - ધનપાલ નગરશેઠ - સોમા પવિત્રતા પત્ની - બાજુના ઉપાશ્રયમાં સુવ્રતા સાધ્વી - બાળ બ્રહ્મચારી - ઘોર તપ - તત્ત્વજ્ઞાની - ૧૧ અંગ ભણી - છઠ્ઠને પારણે - શિષ્યા સાથે ગોચરીએ - રૂપ જોઈ દાસી વખાણ - શેઠાણીને આકર્ષણ - પ્રશ્ન - વિસામો લો - ધર્મકથા કહો - હિત માટે ઉપદેશ - અહિંસાલક્ષણ ધર્મ - શબ્દોની મિઠાસ - તમારૂ જીવન કહો - કયું દુખ આવ્યું - મધ્યદેશમાં કૌશામ્બી નગરે - અનેક ધર્માત્માઓ - ઉદયન રાજા - વાસવદત્તા રાણી - ઋષભસેન નગરશેઠ - લોકોનું ભલું કરે - આઠ પુત્રો - છેલ્લે યમુનાનદીની પ્રાર્થનાએ મારો અવતાર- તરંગોની કૃપાએ - તરંગવતી - રમકડાં સોનાનાં - લાડકોડ - કલાકુશળ - ધર્મઅભ્યાસ - ફુલની છાબ - સપ્તરંગી ફુલો - મોટું કમળની સુગંધ - હજારો ભમરોથી - ખુશ - લગ્ન માટે વરની શોધ - વનને જોવાં - ચક્રવાકોનો સ્નેહ જોઇને મૂર્ચ્છા - કારણ - પૂર્વજન્મ - અંગ દેશ - ચંપાનગરી - બગીચા, જળાશયો - ગંગાનદી કિનારે - હું ચક્રવાકી પતિ સાથે - પતિ સરળ - હાથી પાણી છાંટે - ત્રાસ - શિકારીએ બાણ - મારા પતિને - તરફડે - બાણ કાઢ્યું - શિકારીએ અગ્નિસંસ્કાર - ઝંપાપાત - હું ઋષભસેનની પુત્રી - પતિની શોધ કરો - સખીને જ ખબર - સાત વર્ષ - દિક્ષાનો વિચાર - સખી કહે - ના - ૧૦૮ આયંબીલ કરીશ - વિચાર - ચિત્રપટ પર ચક્રવાકી...- કૌમુદી મહોત્સવે - મુખ્ય દરવાજે - પૌષધ - સ્વપ્ન - પર્વત પર ભમતી - પતિ મળ્યાં - પદ્મદેવને ચિંતા - ધનદેવશેઠની માંગણી - ના - પત્ર લખી મોકલ્યું - ત્યાં બ્રાહ્મણ - ગુસ્સે - સમયસર - આપઘાત કરત - પત્ર - ઉતાવળ નહિં - ઘરેથી ભાગીને - પાછા જવાનું - પણ તરંગવતી ના - જમુના કીનારે - નાવમાં - શિયાળનો અવાજ - અપશુકન - ગાંધર્વ લગ્ન - કિનારે - ઝાંખરામાંથી લુંટારા

- દાગીના બધુ લુંટી - રડતી - ગુફામાં - નાચગાન - દેવીને બલી - નવમીએ - જોઈએ તેટલું ધન આપીશું - ના - પૂર્વ ભવ - સરદારને જાતિસ્મરણ - ઉપવાસ - જંગલમાંથી રાજમાર્ગે - મંદિરમાં - ઘોડા પર - પિતાને પશ્ચાતાપ - પાછા આવો - ફરતાં ગયાં - મહોત્સવ - લગ્ન - શ્રાવક જીવન - ૧૦૮ આંયબીલ પુરા - બગીચામાં સાધુ દર્શન - વંદન - દેશના - આપની જીવનકથા કહો - પૂર્વભવે પારધિ - હાથીનો શિકાર - સિદ્ધબાબા નામ - કુલાચાર નિરપરાધી નહિં મારવા - ચક્રવાક મર્યો - દુઃખ - આપઘાત - વેપારીપુત્ર રૂદ્રયશ - જુગારી - લુંટ - સૈનિક પાછળ - ભાગી ગુફામાં - સરદાર - તમને બેને મુક્ત - જતાં મહાત્મા દર્શન - પાપનું પ્રાયશ્ચિત - સાધુ - ૧૧ અંગ - ૧૨ વર્ષ થયા છે અમને દીક્ષા આપો - દીક્ષા તે હું સુવ્રતા - શેઠણી શ્રાવિકા બની જીવન.

(૧૬-૩) બંધુદત્ત : હિંસા, કર્મ

વેપારી પુત્ર - ૬ સાથે પરણ્યો - બધાનું મૃત્યુ - દુઃખી વેપારે કમાયો - વહાણ ભાગ્યું - રત્નદ્વીપ - નેમનાથ મંદિર દર્શન - મુનિવંદન - ધર્મોપદેશ - વિદ્યાધર - સાધાર્મિક જાણી - આકાશગામિની વિદ્યા કે કન્યા - કન્યા - કૌશંબીમાં જિનદત્તની પુત્રી પ્રિયદર્શના - લગ્ન - સાર્થ સાથે - અટવી - લુંટ - ૧૦ ની બળિ બંધુદત્તને પકડવા - પાર્શ્વનામે ભિલ - પ્રહાર ન લાગ્યો - કારણ - ગુરુપ્રભાવ - દર્શને - દેશના - સાતભવોની વાત - શિખરસેન પલ્લિપતિ - સાતે વ્યસને પુરો - પ્રિયદર્શના એ ચંદ્રાવતી તેની પત્ની - માર્ગ ભૂલેલાં સાધુને માર્ગ બતાવ્યો - નવકાર- હિંસાથી પાપ જાણી હિંસાત્યાગ - નદીએ - સિંહે માર્યા - સૌધર્મમાં દેવ - ચક્રપુરીમાં કુરૂમૃગાંક રાજાને મીનમૃગાંક રાણી- ભુષણરાજા, વસંતસેના બંને રાજા શિકારી (૨) - અંતે દાહજવર મહી છઠ્ઠી નરકે - રાણી અગ્નિપ્રવેશ - યુગલીક - પાંચમા દેવલોકે - ત્યાંથી તમે બે - હિંસાથી વિયોગનું દુઃખ - જાતિસ્મરણ - ત્રણે દીક્ષા - આઠમાં દેવલોક ત્યાંથી મહાવિદેહમાં ચક્રવર્તિ થઈ દીક્ષા - મોક્ષે.

(૧૬-૪) શૂર અને ચંદ્ર : જીવહિંસાથી મૂંગા

વિજયપુર નગર- શત્રુંજયરાજા - શૂર અને ચંદ્રપુત્ર - શૂરને યુવરાજપદ - ચંદ્ર દેશાંતર - મુનિદર્શન - ઉપદેશ - જીવદયાનો - લડાઈ સિવાયમાં સ્થૂલ

પ્રાણાતીયાત વિરમણ વ્રત - જયસેન રાજાની સેવામાં - રાજાને માર - ના - અંગરક્ષક - હવે સૂર રાજા પર પ્રહાર - રાણી બૂમાબૂમ - દેશનિકાલ - ચંદ્રને રાજ્ય - રાજા મરીને હાથી - જંગલમાં સૂરને હાથીએ માર્યો - ભિલ્લપુત્ર - શિકારે હાથીએ માર્યો - બીજાએ હાથીને માર્યો - હાથી અને વરાહ - વૈર યુદ્ધ - વાઘ આવી મોત - મદનીયા - લડતાં - રાજાને ભેટ - લડે છે કેમ? - કેવળીને પૂછ્યું - પૂર્વભવ - પુત્રને ગાદી - દીક્ષા.

(૧૬-૫) સ્વયંભૂદત્ત : તીવ્રારંભનો ત્યાગ

કંચનપુર નગર - જિનધર્મી સ્વયંભૂદત્ત શેઠ - ગાઢ અંતરાયથી પેટ પૂરતું ન મળતું - તેથી ખેતી ખેડવા - દુષ્કાળ - દેશાંતર - અટવી - ભીલોની ધાડ - માર - બળી માટે - સૈન્ય - ભાગ્યો - સર્પનો દંશ - ચારણમુનિ દર્શન - વિનંતી - ગારુડાધ્યયન - તંદુરસ્ત - દિક્ષા - સૌધર્મ દેવલોક - અનુક્રમે મોક્ષે જશે.

(૧૬-૬) વસુરાજા : અસત્યનું પાપ

પાઠક - ચારણમુનિ - ત્રણમાંથી બે નરકે - પરિક્ષા - ત્રણેને કુકડો કોઈ ન જુએ ત્યાં મારવો - વસુરાજા નગર બહાર - પંડિતપુત્ર જંગલમાં - નારદ પાછો - બધે જ છે - મોટાં - પાઠકપુત્ર ભણાવે ભણાવવામાં અજાનો અર્થ બકરો - નારદ કહે ના - વસુપાસે - ન્યાય - ખોટો - મૃત્યુ

(૧૬-૭) સુમિત્ર : ધર્મથી સુખ, અસત્યથી નુકશાન

શ્રીપુર નગર - સમુદ્રદત્ત શેઠ - સુમિત્રપુત્ર - ગુણહીન વસુમિત્ર કપટી મિત્ર - બંને કમાવા પરદેશ - રસ્તામાં ચર્ચા - જીવોનો પાપથી જય થાય છે - સુમિત્ર કહે ના ધર્મથી જય - ગામડીયા પાસે ન્યાય - ચંદ્રમાં હરણ રહે તેને મૃગલાંછન, સિંહ હરણને મારે મૃગનાથ, - અધર્મથી જય ઠગ જુઠુ બોલે તે પૈસાદાર - બધું ધન લઈ લીધુ - અટવી - વડની કોતરમાં - રાત - ભારંડ પક્ષી - સિંહલદ્વિપમાં રાજાની મદનરેખા પુત્રીને આંખની પીડા - અસાધ્ય દર્દ - અડધુ રાજ્યને કુંવરી - સાધુએ કહેલું આ ઝાડના પાંદડા - પગે બંધાવું - રોગ મુક્તિ - લગ્ન - વસુમિત્ર ભેટણું લઈને - ડર - મારવાની તરકીબ - રાજાને કહ્યું જમાઈ ઢુંડવૈદ્યનો પુત્ર - મારવાની આજ્ઞા - માંદો - વસુમિત્રનું જવું - મૃત્યુ સત્ય - માબાપને બોલાવવા - દિક્ષા - સદ્‌ગતિ.

(૧૬-૮) ધન્યને ધરણ : અસત્ય

સુનંદ નગર - બે શેઠ પુત્ર ધન્યને ધરણ - ધન્ય ગુણી, સત્યવાદી..... પ્રશંસા - ધરણ ઈર્ષ્યા - ધન કમાવા જઈએ - પરદેશ - માર્ગમાં - લૂંટ કરીએ - ના - મહેનત કરીને - ચર્ચા - ધર્મથી કે અધર્મથી સુખી ? - ધન્ય ધર્મથી - ના - આંખ આપવી - ગામમાં - અંધ - ઢોંગ - વનમાં - ઘરે - સિંહે માર્યો - વનદેવતા પ્રસન્ન - ગુટિકા - રાજકુંવરીને આંખ આપી - લગ્ન - રાજય - માતાપિતાન કાગળ લખ્યો - ધરણને આશ્ચર્ય - મારવા ધન્ય પાસે - રાજાને કહ્યું આ ચંડાલ છે - મારવા હુકમ - માંદો - રાજસભામાં તું જા - હત્યા - સત્ય પ્રગટ - દુઃખ - કેવળી દેશના પૂર્વજન્મના સંસ્કાર - મરી ચંડાલ પુત્રી, સર્પદંશથી મરણ - ધોબીપુત્રી કરૂપ, દુર્ગંધી દુઃસ્વરી, બહેરી..... આ જ નગરમાં વસે છે - વૈરાગ્ય - પુત્રને રાજય - દિક્ષા.

(૧૬-૯) ધનમિત્ર : ચોરીનું પાપ

વિનયપુર - વસુશેઠ - ભદ્રા પત્ની - ધનમિત્ર પુત્ર - માબાપ મૃત્યુ - ધન નાશ - કમાવવા - બધે નિષ્ફળ - ગુણસાગરકેવળી - ધર્મકથા - પૂર્વભવે વિજપુર - ગંગદત્ત ગૃહપતિ - મગધાપત્ની - ધર્મમાં વિઘ્ન કરે - ઈર્ષ્યા - સુંદર શ્રાવકે મુનિ પાસે ધર્મ સંભળાવ્યો - દેવદર્શનાદી અભિગ્રહ - પ્રમાદી - અભિગ્રહો ભાંગ્યા છે - પ્રતિબોધ - શ્રાવક ધર્મ સ્વીકાર - ધર્મી - પૈસો - લગ્ન - કોલસાને સોનું જોવું - ધર્મ પરાયણ - સુમિત્ર શેઠને ત્યાં એકલો - ૧ ક્રોડ મૂલ્યની રત્નાવળી - કામે અંદર - બહાર નથી - કલંક - રાજા પાસે - દિવ્ય - સાંઢણી પરથી રત્નાવળી પડવી - ગુણસાગર ભ.ની પધરામણી - દેશના - પ્રશ્ન - ગંગદત્તની પત્ની મગધાએ સંતોષિકા સ્ત્રીનું ૧ લાખ મૂલ્યનું રત્ન ચોર્યું - આળ - ગંગદત્ત બચાવ - મરી વ્યંતર - મગધાએ સુમિત્ર શેઠ - સંતોષિકા તેના ત્રણ પુત્રને માર્યા - હવે તે રત્નાવળી તથા તેનું ધન લઈ હેરાન કરશે - મરી દુર્ગતિ ભમશે - રાજા દિક્ષા - ધનમિત્ર દિક્ષા.

(૧૬-૧૦) અગડદત્ત : ચોરીનું પાપ, વૈરાગ્ય

શંખપુરનગર - સુંદરરાજા - સુલસા રાણી - અગડદત્ત પુત્ર - દોષોનો ભંડાર - રાજા ગુસ્સે - ઘર ત્યાગ - ફરતો વારાણસી - પવનચંદ્ર ઉપાધ્યાય ભણાવતાં - વૃતાંત - આશ્રય - કળા શીખ્યો - બાણનો અભ્યાસ - પુષ્પ ગુચ્છો વાગ્યો - પ્રેમ

બંધુદત્ત શેઠની મદનમંજરી પુત્રી - ગાંડો હાથી તોફાન - શાંત - રાજા ખુશ - નગરમાં મંત્ર સિધ્ધ - અદ્દશ્ય ચોર - શોધવા - જુગારી, પીઠા, વેશ્યા, અડ્ડા, છ દિવસ પુરા - વિચાર - સ્મશાનમાં - પરિવ્રાજક જોયો - કોણ છે? - દરિદ્રી - ચાલ - ધનવાનનાં ઘરે ખાતર - નિદ્રાધીન - ચોરી - શૂન્યમંદિરમાં - સૂતાં - છૂપાયો - ઘા - નથી - બે પગ કાંપ્યાં - પ્રસન્ન - મંદિર પાછળ વડલાની બખોલથી પાતાલ ભવન - વીરમતી બહેન - શિલાનું દ્વાર - તલવાર સંકેત માટે - લગ્ન કરજે - ધન બતાવશે - પ્રવેશ - પ્રેમ - સૂવાં - છૂપાયો - શીલાથી ચૂરો - પકડીને રાજા પાસે - પ્રશંસા - કમલસેના પુત્રી સાથે લગ્ન - મદનમંજરીની દૂતી - માતાપિતાથી દૂત - જવા નીકળવું - જંગલ - ભીમ પલ્લીપતિ ધાડ - સૈનિકો વીખરાયાં - મદનમંજરી સારથી - જીત - બે રસ્તા - લાંબો, ટૂંકો - ટુંકામાં ચોર, હાથી, સિંહ... ટુંકામાં યોગી સાથે - ખાવા - લડાઈ માર્યો - ગુફામાં ઘર-પત્ની, સંપતિ - આસક્ત - ભોગ - હાથીવશ કર્યો સિંહને માર્યો - રાજ્યપ્રવેશ - યુવરાજ - મોટી મદન મંજરી, નાની કમલસેના - આનંદ - ઉદ્યાનમાં - મદનમંજરીને સર્પદંશ - અગ્નિસ્નાન - વિદ્યાધર - દયા - જાગ્રત - કામદેવ મંદિરે - ઠંડી - લાકડા લેવાં - પ્રકાશ - દિવાલમાં છાયા - તલવાર પડવી - શંકારહિત - સભામાં - ઘોડાઓ - પરિક્ષા - પવનવેગે - ઋષભદેવ મંદિર - દર્શન - ચારણમુનિ - પાંચ યુવાનો - વૃતાંત - ભીમના ભાઈઓ બદલો લેવા - આસક્ત - વૈરાગ્ય - દીક્ષા - અગડદત્ત વૈરાગી - કમલસેના સાથે બેની દીક્ષા.

(૧૬-૧૧) મિત્રસેન : વ્યતિચાર, પરસ્ત્રીગમન

અયોધ્યા - જયચંદ્ર રાજા - ચારૂદર્શના રાણી - ચંદ્ર પુત્ર - પુરોહિત પુત્ર - વ્યભિચારી મિત્રસેન - રૂપવાન ગુરુદર્શન - પ્રશ્ન - દેશના - રાજા દિક્ષા - ચંદ્ર રાજા - મિત્રસેન દ્વારા કૌતૂક - શિયાળ, કૂકડાનો અવાજ, શ્રુંગારવાળા વાક્યો - રાજાની ઉપેક્ષા - પરસ્ત્રી સાથે ભોગ - માર - મરી હાથી - બહુ ભમશે - ચંદ્રરાજા - મોક્ષે

(૧૬-૧૨) ચારૂદત્ત : પૈસો બધાં અનર્થો કરાવે.

ચંપાનગરી - ભાનુશેઠ - સુભદ્રા સ્ત્રી - ચારુદત્ત ઉત્તમ પુત્ર - મિત્રો સાથે રમતા - વિદ્યાધર ઝાડે બાંધેલો - છોડ્યો - ત્રણ ઔષધી - આભાર - સ્વાર્થી મામાની મિત્રવતી સાથે લગ્ન - વિરક્ત - વેશ્યાને ત્યાં મૂક્યો - આસક્ત - ૧૨ વર્ષ - ૧૬

ક્રોડ વ્યય - ઘરે પિતા મૃત્યુ - દાગીના વેચી - મામા સાથે વેપારે - રૂની ખરીદી - આગ - નિર્ભાગ્ય - છોડી દીધો - એકલો - ભૂખ્યો - પ્રિયંગપુરમાં - પિતાનો મિત્ર સુરેન્દ્રદત્ત શેઠ મેળ્યો - ૧ લાખ વ્યાજે - વહાણ - યમુનાદ્વીપ આવ-જાવ કરી - ૮ ક્રોડ કમાયો - દેશ પાછો - ત્યાં વહાણ તૂટ્યું - પાટિયું સાતમે દિવસે કિનારે - રાજપુર ઉદ્યાનમાં ત્રિદંડી સાથે પર્વત પર - કુવામાં ઉતાર્યો - તુંબડું લઈ - નીચે નાંખ્યો - ગાયનું પૂછડું બહાર - પાડાથી બચવા શીલા પર - અજગર પાડાની લડાઈ - ભાગી રૂદ્રદત્ત મામાના પુત્રનો ભેટો - સુવર્ણ ભૂમિ માટે ઘણું ફર્યા - બે બકરા ખરીદ્યા - થાક્યાં - બકરા મારી તેની અંદર પેસી જઈએ - ભારંડ પક્ષી લઈ જશે - ચારુદત્ત દ્વારા બકરાને નવકાર - પક્ષી ઊડે - લડાઈ - સરોવરમાં - બહાર પર્વત પર - કાયોત્સર્ગ મુનિ - વંદન - હું તે જ અમિતગતિ વિદ્યાધર છું - દેવનું આવવું - બકરાનો જીવ - પોતાના ઘરે મૂક્યો - ક્રોડો સોનામહોર - સહુ મળવા - અર્થ અનર્થકારી જાણી - પરિગ્રહ પરિમાણ - સદ્‌ગતિ.

(૧૬-૧૩) સમરાદિત્ય : ક્રોધ, કર્મ, વૈરાનુબંધ

(૧) ક્ષિતીપ્રતિષ્ઠિત નગર - રાજપુત્ર ગુણસેન - રાજપુરાહિત અગ્નિશર્મા - તેની કર્મે વિચિત્ર પરિસ્થિતિ - માથું ત્રિકોણ,આંખ પીળી,નાક ચપટું,દાંત લાંબા,હોઠ સુપડા જેવા,પેટ ગાગર,ડોક વાંકી,છાતી ટુંકી,પગ દોરડી - બધા મશ્કરી કરે - ફરવા - ગુણસેને જોયો - ગધેડા પર - ગામમાં ફેરવ્યો - રમકડુ મળ્યું - રોજ - પિતાની વ્યથા - અગ્નિશર્મા દુઃખી - ભાગીને - આશ્રમે - ઋષીએ આવકાર - આનંદ - મહાતપસ્વી - તપતેજ - માસક્ષમણ પારણે - આમંત્રિતને ત્યાં - પ્રશંસા - રાજા - તમારા કારણેજ - અહોભાવ - પારણે પધારો - હા - ગુણસેનને મસ્તક વેદના - પાછો - તપ - વિનંતી - હા - યુધ્ધની તૈયારી - માફી - વિનંતી - હા - પુત્ર જન્મ - ક્રોધીત - ભવોભવ મારનારો થાઉં - અણસણ - તાપસો સમજાવે - ના - મરી - દેવ - રાજાને પશ્ચાતાપ - બેચેન - ૧૨ વ્રત સ્વીકાર - નગરશેઠ પુત્ર મૃત્યુ - વૈરાગી - દીક્ષા - ધ્યાનમાં - અગ્નિ વર્ષા - મરી વિધુતકુમાર દેવ.

(૨) રાજપુત્ર સિંહ - કુસુમાવલિ સાથે લગ્ન - ધર્મઘોષસુરિ ઉદ્યાનમાં - મધુબિંદુ દૃષ્ટાંત - રાજા વૈરાગી - શ્રાવકજીવન - રાણી સ્વપ્નમાં મુખદ્વારા પેટમાં સર્પ રાજાને - સિંહાસનથી પાડ્યો - દુઃખી - કારણ નથી કહેતી - મંત્રીએ જાણ્યું - પુત્ર જન્મ -

ફેંકવા - દાસી - ધમકાવી - પુત્ર આનંદ - પિતાને ધિક્કારતો - તેમાં દશ્ય - દેડકો સર્પ નોળિયો અજગર એકબીજા પર તરાપ - ચિંતન - રાજ્યાભિષેકની ઘોષણા - દુર્બુદ્ધિમંત્રી - ચડાવે - કેદ - રાણી સાધ્વી - રાજા ઉપવાસ - તલવારથી મૃત્યુ - ત્રીજા દેવલોક - પહેલી નરકે

(૩) મંત્રી બ્રહ્મદત્ત - પત્નીજાલિની એટલે અગ્નિશર્માનો જીવ - ઈર્ષ્યાળુ - સ્વપ્નમાં પૂર્ણકળશ ગર્ભપાતના પ્રયોગ - પુત્ર તરીકે જન્મ - માને ઘૃણા - દાસી ફેંકવા - ગુપ્ત પાલન - શિખીનામ - પિતાને પ્રેમ - સમજી ગઈ - ઝઘડો - ૧૦ વર્ષનો ચાલી નીકળ્યો - સિંહસુરિ મ.સા. - નમન - સંસારસ્વરૂપ - વૈરાગી - પિતાને વાત - દીક્ષા - વિદ્વાન - પ્રશંસા - સોમદત્તબ્રાહ્મણને રત્નકંબલ મોકલી - માએ મોકલી છે - પશ્ચાતાપ થયો છે - માફ કરે - દુઃખથી નથી લીધી - વ્હોરી - નગરે - દેશના - નાટક - શ્રાવિકા વ્રતો - વ્હોરવા - ઝેરના લાડવા - કાળધર્મ - પાંચમા દેવલોક - પુત્રમુનિ હત્યારી - નાશી - ભટકી - ૨ નરકે

(૪) સાર્થવાહ પુત્ર ધન - ધનશ્રીથી લગ્ન - ધનશ્રીને દ્વેષ - દાન કરે - વ્યાપારે સમુદ્રમાર્ગે - નંદક નોકર સાથે પ્રેમ - જુગારી લડતા - બચાવે - કામણ ટુમણ - દૂબળો - રોગથી કંટાળીને - સમુદ્રમાં - પાટિયું - સાત દિવસે કિનારે - મુનિ દર્શન - આનંદ - જુગારી હું - વિષહર મંત્ર - રસ્તામાં હાર - લીધો - રાજપુત્રી ગુમ - તેનો હાર - ફાંસી - ત્યાં રાજપુત્રને સર્પદંશ - ઢંઢેરો - બચાવ્યો - રાજપુત્રી મળી - માફી - બહુમાન - માતાપિતા પાસે - યશોધર સુરી દેશના - દિક્ષા - વિહાર - કૌશબી - ગોચરી - ધનશ્રી - વ્હોરી - ચેન નહીં - ધ્યાનમાં - ચિતા સળગાવી - આઠમા દેવલોક - નગરમાં હાહાકાર - તપાસ - પકડાઈ -કાળમુખ - ત્રીજી નરકે.

(૫) જય સરળતાદિ ગુણો, વિજય માયાવી - બંને રાજપુત્રો - વેર - રાજા જયને સ્વપ્નમાં મુનિના દર્શન - ઉદ્યાનમાં મહાજ્ઞાની પધાર્યા- દેશના - વૈરાગી - દીક્ષા - વિહાર - નગરે - આનંદ - દેશના માટે - અમૃતવાણી - રાત્રે તલવારથી ઘા - નવમા દેવલોક - મરી - ચોથી નરકે

(૬) ધરણ શ્રેષ્ઠિ પુત્ર - ઉદરમાં આવતાં શાસનદેવી સ્વપ્ન - લક્ષ્મીથી લગ્ન - પ્રસંગ દેવદત્તનો રથ સામસામે - ટકોર પિતાના પૈસે - કમાવા - જંગલ - હેમકુંડલ વિદ્યાધર - ઉત્તરસાધક - સિધ્ધ - ઘા રૂજાઈ જાય તેવી ઔષધી - માર્ગમાં ભીલ -

દુઃખી - પલ્લપતિ સિંહ સાથે લડતા - સાજો - પ્રાણી હિંસા ત્યાગ - રસ્તામાં મૌર્ય ચંડાલ - બૂમો ચોર નથી - ફાંસી કેમ ? દયા - રાજાને લાખની મોતી માળા - છોડાવ્યો - ખૂબ કમાયો - જંગલમાં લૂંટ - ભાગ્યા - તરસ - લોહી પીવડાવ્યું ઔષધી સારૂં - યક્ષમંદિરમાં સૂતાં - ચોર - સૈનિક પાછળ - પ્રેમ - ભાગી - ચોરને બધી વાત - આશ્ચર્ય - બધું લૂંટી - રખડતી - ધરણ રાજા પાસે - ફાંસી -મૌરિકચંડાલ - ભગાડ્યો - પત્નીની ચિંતા - મળી - નાટક - બલી માટે પકડ્યા - પલ્લિપતિ છોડ્યાં - લક્ષ્મી જતી રહી - શોધ - ઘણું કમાયો - વહાણ ભાગ્યું - પાટિયું - સુવર્ણદ્વીપ - ઈંટોમાં ધરણ નામ - સુવદનનું વહાણ - બેઠો - લક્ષ્મી હતી - નાટક - તોફાન - દેવી ભોગ માંગે - ધરણ તૈયાર - પડતા વિદ્યાધરે ઝીલ્યો - દેવપુર નગરે તપાસ - વહાણ આવ્યું - લેવા - જોતા - આશ્ચર્ય - સૂતાં - ગળે ફાંસો નાંખ્યો - થોડીવારમાં ભાનમાં - મિત્રને વાત રાજાપાસે - સુવદનને પકડ્યો - બધુ આપ્યું - છોડાવ્યાં - એકલો નગરે - આનંદ - વિરક્ત - દિક્ષા - તામ્રલિપ્તિ નગરી - કાઉસ્સગે - બલાત્કારનો આરોપ - સૈનિકે પકડ્યો - મૌન - રાજા ગુસ્સે - ફાંસી - દેવ પુષ્પવૃષ્ટી - સુવદને બધીવાત - સુવદને દિક્ષા - ધરણ ૧૧ દેવલોક - વાઘેમરી ૫ નરકે.

(૭) મહારાજા અમરસેન - યુવરાજ હરિષેણ - પ્રેમ - રામ લક્ષ્મણ - રાજપુત્ર સેન - યુવરાજ પુત્ર વિષેણ - સેનને પ્રેમ - વિષેણને ચીડ - દેશના - રાજા દિક્ષા - સેન નાનો - હરિષેણને રાજય - પિતાને પુત્ર દ્વેષીલો ડંખીલો જોઈ દુઃખ - મોટા - કાસળના પ્રયોગ -મંત્રીએ નિષ્ફળ કર્યા - બગીચામાં ફેરફાર - ફળ વગરમાં ફળ - ફળમાં નહીં - નિમિત્તક - શત્રુરાજા - રાજય ટકશે નહીં - રાજાનું તેડું - પદ્મીની શાંતિમતીનું શ્રીફળ - વિચાર - સેન લગ્ન - દાન - આનંદ - ઉદ્યાનમાં - ભાડુતિ ગુંડા - જોઈને પાછાં - મહેલમાં ચાર તાપસો - બગીચામાં - મારવા - ચેતી ગયા - પકડાયા - વિષેણને પકડો - માફ કરો - પટ્ટ હસ્તી ગાંડો - સેને શાંત - જયજયકાર - અગ્નિમાં ઘી - ઉદ્યાનમાં - તલવારનો ઘા - બચ્યો - પકડ્યો - ઠપકો - પત્નીને વાત - જંગલમાં - સાર્થવાહે ઓળખ્યા - સાથે - લૂંટ - યુધ્ધ - નાયક - ઘાયલ - પવન નાંખી જાગ્રત - માફી - ત્રિશુલ ભેટ ઘા રૂઝવે - શાંતિમતિની શોધ - પલ્લિપતિ સાથે કેદ - આશ્ચર્ય લાગે - સાનુદેવસાર્થવાહ ભેટણું - ઓળખ - તપોવનમાં શાંતિમતી - મેળાપ - વૃક્ષની પૂજા - પ્રસન્ન - માંગ - ના - આરોગ્યરત્ન આપ્યું - રાજા સમરકેતુ - મસ્તક શુળ - સાજા - પુત્ર જન્મ - 'અમરસેન'- મંત્રીપુત્ર

આપ્યો - હરિષેણની દીક્ષા - વિષેણ રાજા - મુક્તિ પીઠે ઘેરો - લડાઈ - વિજય - વિષેણની શોધ - રાજા બનાવું - દયા નથી જોઈતી - હરિષેણ મૂનિ પધાર્યા - દેશના - સેન દીક્ષા - મારવા - દેવે આકાશવાણી - જંગલમાં - ભિલો - મરી - છઠ્ઠી નરકે.

(૮) રાજપુત્ર ગુણચંદ્ર - ઉદ્યાનમાં રમવા - વાણમંતર વિદ્યાધર - આંખમાં અંગારા - ડરાવવા -સુવર્ણવૃક્ષ ઉખેડી - દેવ આવ્યો - ભાગ્યો - રત્નવતીનું ચિત્ર - ચિત્રકાર - પ્રેમ - ચિત્ર રત્નવતીને - મોહીત - લગ્ન - રાજાવિગ્રહ તોફાન કરે - ઘેરો - વાણમંતરને આનંદ - વિગ્રહ સાથે - રાત્રે તંબુમાં - લડાઈ - બંને સાથે - વિગ્રહ ચરણે - ભાગી - અયોધ્યા આવી વાત - મરી ગયો - રત્નવતી અગ્નિસ્નાન - રોકી - આહારત્યાગ - સાધ્વીજી - ધર્મ - મેળાપ - પિતા દિક્ષા - પુત્રધૃતિબલ - ઋતુનું પરિવર્તન જોઇ વૈરાગી - મોટી શિલા નાંખી - કાંઈ નહિં - ઘરેણાં ચોરી - મૌન - વિશ્વસેન - રાજા આવે છે - વંદન - વિદ્યાધર ભાગ્યો - વાનમંતરને ધાતુવિપર્યાસ રોગ - મરી ૭મી નરકે - સર્વાર્થ સિધ્ધ.

(૯) રાણી સ્વપ્નમાં સૂર્ય - પૂત્રજન્મ - સમરાદિત્ય - નિપુણ - ધર્મી - રાજાને ચિંતા - ત્રણમિત્રો - ગીત,નૃત્ય,કામશાસ્ત્ર - કુમાર અલિપ્ત - કુમાર યુક્તિઓ આપે - મિત્રો ધર્મી - રાજાને આશ્ચર્ય - વસંતોત્સવ - પહેલીવાર બહાર - રથમાં - માર્ગે - રોગિષ્ટ રક્તપિતિયો - આ સજા નથી આ વ્યાધિ છે - વૃધ્ધ દંપતિ - ઘડપણ છે - રથ બીજે થી લો - મૃતદેહ - ચિંતનમાં - લોકો હર્ષ આનંદ - વિરાગમાં - બે દાવ નિષ્ફળ - લગ્ન કરાવું - બે રાજકન્યા - ના - ગમે ત્યારે દિક્ષા - હા - લગ્ન - પ્રેમ સાચો છે - હા - ધર્મચર્ચા - બ્રહ્મચર્યવ્રત - રાજાને આશ્ચર્ય - ચિંતા - દેવી પ્રત્યક્ષ - રત્નકુક્ષી છો - માતાપિતાને વૈરાગ્ય પમાડ્યો - ભાણેજને રાજ્ય - પ્રભાસાચાર્ય પાસે દિક્ષા - હરિજનપુત્ર ગિરિસેન - કદરૂપો - સમરાદિત્યની પ્રશંસા - દ્વેષ - કાઉસ્સગે - ચિથરા મૂકી આગ - એકત્વભાવના - કેવળજ્ઞાન - આગ શાંત - સુવર્ણકમળ - રાજા વંદને - ગિરિસેન દૂરથી જુએ - પશ્ચાતાપ - દેશના -૧૭ ભવનું વેર

૩ જા ભવે આનંદ તરીકે મારો પુત્ર, ૫ મા ભવે જાલિની તરીકે મારી માતા, ૭ મા ભવે ધનશ્રી તરીકે મારી પત્ની, ૯ મા ભવે વિજય તરીકે મારો સગોભાઈ, ૧૧મા ભવે લક્ષ્મી તરીકે મારી પત્ની, ૧૩મા ભવે વિષેણ તરીકે પિતરાઈ ભાઈ, ૧૫મા ભવે વાનમંતર તરીકે વિદ્યાધર, ૧૯મા ભવે ગિરિસેન તરીકે હરિજન - હમણાં તો ૭મી નરકે - અસંખ્યાત ભવો કરી સાંખ્ય બ્રાહ્મણ - દિક્ષા - મોક્ષ.

(૧૬-૧૪) કરટ - ઉત્કરટ : ક્રોધ

કરટ - ઉત્કૃરટ - માસીના દિકરા - અધ્યાપક - દીક્ષા - બહુ તપસ્યા - કુણાલમાં ચોમાસું ક્ષેત્ર દેવતા - વરસાદથી નદિમાં પુર આવતાં - મુનિ તણાશે - વરસાદ નહીં - ગામ ગુસ્સે - માર - કરટ હે વરસાદ! - તું કુણાલમાં વરસ!, - ૧૫ દિવસ, મૂશળધાર, રાતદિવસ ત્રણ વર્ષ પછી મરીને - ૭મે નરકે.

(૧૬-૧૫) શિવભદ્ર ને શ્રીયક : જાતિમદ, મનુષ્યભવ દુર્લભતા

કૌશાંબીનગરી - પૂર્વદિશાના ઉદ્યાનના ભવનમાં પર્શુપાણીયક્ષ - સુત્રાર્થનો જાણ સુદર્શન સાધુ કાયોત્સર્ગ - ઉપસર્ગો - નિશ્ચલ - ક્ષમા - સેવા - ત્યાં શિવભદ્રને શ્રીયક બે પુરોહિત પુત્ર આવ્યાં - મશ્કરી - યક્ષ ગુસ્સે - મુનિ ચરણે - દેશના - ક્ષમા - દિક્ષા - અશુભ કર્મે શ્રીયક ચારિત્રમાં શિથિલ - જાતિમદ - ગુરૂનો વિનય નહીં - શિવભુતીનું સમજાવવું - આલોયણા નહીં - ભવનપતિ દેવ - શિવભદ્ર સૌધર્મ દેવલોક - ત્યાંથી વલ્લભનગરના વિદ્યાધર કનકકેતુ રાજાની દેવકીનો પુત્ર શિવચંદ્ર - રાજપુત્રી વસંતશ્રી સાથે લગ્ન - શ્રીયક તેનો નાનો ભાઈ સોમચંદ્ર - માતંગી વિદ્યા સાધવા - માતંગની દિકરીમાં આશક્ત - લગ્ન - કુળકલંક - શિવકુમારને વિદ્યાસિદ્ધ તેનો વૈભવ - તેના વખાણો - આકાશમાર્ગે જવું - નાના ભાઈને જોવો - દયા - પશ્ચાતાપ - કયું કર્મ? - રોહિણીદેવીને પૂછયું - પૂર્વે જાતિમદ તે કારણે - શિવચંદ્ર જાતિસ્મરણ - વૈરાગ્ય - ભાઈને સમજાવતો - પણ પત્ની, છોકરાની ચિંતા - શિવચંદ્રની દિક્ષા - મોક્ષ. સોમચંદ્ર - પાપ કરી - મરી - નરક.

(૧૬-૧૬) શ્રી મલ્લીનાથ : માયાનું પાપ, અશુચીભાવના

વીતશોકાનગરી- બલ રાજા- ધારિણી રાણી- મહાબલ પુત્ર- ૫૦૦ સાથે લગ્ન- ૭ મિત્રો- દેશના- રાજા દિક્ષા- કેવળ- મોક્ષ- મહાબલ રાજા- રાજ્ય- બલભદ્રને રાજ્ય- શ્રી વીર નામના ગુરુ પાસે સાતેની દિક્ષા- સર્વતોભદ્ર...તપ- રોગનો દંભ કરી પારણું નહિ- માયાથી સ્ત્રીવેદ- તીર્થકરનામ કર્મ- અનશન- અનુત્તર વિમાનમાં દેવ- મિથિલા નગરી- કુંભ રાજા- પ્રભાવતી રાણી- ૧૪ સ્વપ્ન- જન્મ- ૬ રાજા- લગ્નની ઈચ્છા- અવધિજ્ઞાનથી જાણી- પૂતળી- ૭ દ્વાર- પ્રતિબોધ- દિક્ષા- કેળવજ્ઞાન- ૭ની દિક્ષા.

(૧૬-૧૭) ચક્રદેવ : અશઠતા, માયાનુ પાપ, અધર્મથી દુઃખ

ચંપાનગરી - અતિક્રુર રૂદ્રદેવ સાર્થવાહ - સોમા પત્ની સૌમ્ય - ગૃહસ્થધર્મ સ્વીકાર - વિષયથી વિમુખ - ગુસ્સે - મારવા ઘડામાં સાપ - ફૂલની માળા લાવ - હાથ ડંસ - ઝેર - મૃત્યુ - સૌધર્મ દેવલોક - ૧ પલ્યોપમવાળી દેવાંગના - રૂદ્રદેવ નાગદત્તશેઠની નાગશ્રી સાથે લગ્ન - મરી-૧ નરક - ૧ પલ્યોપમ - સોમાનો જીવ સુંસુમાર પર્વતમાં ધોળો હાથી - રૂદ્રદેવનો જીવ ત્યાંજ બોલતો પોપટ - હાથીને ફરતો જોઈને - હાથણીઓ સાથે વિષય ભોગવતો જોઈ - વિચારમાં - ત્યાં ચંદ્રલેખા વિદ્યાધરીને હરીને લીલારતિ વિદ્યાધર આવ્યો - પોપટને કહ્યું - બખોલમાં છું જાય પછી કહેજે. વિદ્યાધરનું ગોતી પાછા જવું - હાથીનું આવવું - કપટથી બોલવું - કામિત તીર્થ છે જે પડે તે મનુષ્ય થાય - પડવું - વિદ્યાધરનું ઉડવું - ચિંતવી પર્વત પરથી ઝંપાપાત - મરી મહાન વ્યંતર દેવ - પોપટ મરી ૧ નરક - શ્રી ચક્રવાળ નગરમાં ચક્ર સાર્થવાહનો પુત્ર ચક્રદેવ (સોમાનોજીવ) - રૂદ્રદેવનો જીવ સોમ પુરોહિતનો યજ્ઞદેવપુત્ર - બંને વચ્ચે દોસ્તી - મોટાં - યજ્ઞદેવને ઈર્ષ્યા - ચંદન સાર્થવાહનું ઘર લૂંટી ધન ચક્રદેવના ઘરે મૂકવા - ચક્રદેવે પૂછયું - પિતાના ભયથી તારા ઘરે - ઘોષણાં - પાંચમે દિવસે યજ્ઞદેવનું રાજાને કહેવું - રાજાનું ન માનવું - તપાસ - મળ્યું કોનું - મિત્રનું ન કહેવાય તેથી મારૂં છે - પકડવું - દેશનિકાળ - ગળે ફાંસો - દેવ પ્રસન્ન - રાજાને બધી વાત - મિત્રને છોડો - વૈરાગી - અગ્નિભૂતિ ગુરૂ પાસે દિક્ષા - કાળ કરી બ્રહ્મદેવલોકમાં સાગરોપમના આયુ દેવ - અવિરત્નપુરમાં રત્નસાર સાર્થવાહનો ચંદનસારપુત્ર - ચંદ્રકાંતા સાથે લગ્ન - જિનધર્મી - યજ્ઞદેવ મરી બીજી નરકમાંથી શિકારી કૂતરો - ઘણું ભમીને - તેનાં ઘેર દાસીપુત્ર અધનક - પ્રીતિ - રાજા ચંદ્રસાર લડાઈએ - ત્યારે વિંધ્યકેતુ ભીલે લૂંટ - ચંદ્રકાંતા લૂંટાણી - કૂવામાં પડવું - બચવું - ચંદનસાર અને અધનકનું ગોતવા જવું - કપટથી કુવામાં નાંખવો - બંનેનો મેળાપ - અંગસ્ફૂરણ - નંદિવર્ધન સાર્થવાહ - બહાર - છઠ્ઠે દિવસે રસ્તે સિંહે અધનકને મારેલો જોયો - વૈરાગી - દાન - દિક્ષા - વિજયવર્ધનસૂરી પાસે - શુક્ર દેવલોકમાં ૧૬ સાગરોપમનો દેવ - ત્યાંથી રથવીરપુરનગરમાં નંદિવર્ધનનો અનંગદેવ પુત્ર - શ્રીદેવસેન આચાર્ય પાસે ગૃહસ્થ ધર્મ સ્વીકાર - અધનક મરી વાલુપ્રભાનરક ત્યાંથી સિંહ - ત્યાંથી પાછો નરક

- ઘણું ભટકી - સોમ સાર્થવાહનો ધનદેવ પુત્ર - અનંગદેવને પ્રીતિ - કમાવા સાથે - રત્નદ્વિપ - બહુ કમાવું - પાછા - લાડુમાં વિષ - પોતાના ખાવામાં - મરી નવ સાગરોપમ પંકપ્રભા નરકમાં - ફરી સર્પ - આગમાં બળી - ઉણદશ સાગરોપમ નરક - અનંગદેવ વૈરાગ્ય - ગુરૂપાસે દિક્ષા - ૧૯ સાગરોપમનો દેવ - ત્યાંથી ગુજપુર નગરમાં હરિનંદિ શ્રાવક શેઠનો પુત્ર વીરદેવ - શ્રીમાનભંગ ગુરૂ પાસે શ્રાવક વ્રતો - ઈંદ્રનાગશેઠનો પુત્ર દ્રોણક - પ્રીતિ - સાથે વેપાર - ફરવા - પર્વત પરથી ધક્કો મારવા જતાં પોતે પડ્યો. મરી ૧૨ સાગરોપમ નરક - વૈરાગ્ય - દીક્ષા ૩ ગ્રૈવયકમાં દેવ - ત્યાંથી ચંપાવાસ નગર - મણિભદ્ર શેઠનો પુર્ણભદ્ર પુત્ર - ત્યાંથી સ્વયંભૂ સમુદ્ર મત્સ્ય - મરી સાતમી નરક - અનંતભવ રઝળશે. પુર્ણભદ્ર વૈરાગ્ય - દિક્ષા - મોક્ષ.

(૧૬-૧૮) મંગળસિંહ એટલે પુષ્પાવતી : કર્મ, ધર્મમાં દઢતા, ચોરીનું પાપ.

કાશીદેશ વારાણશી નગરી - પ્રજાપાળ રાજા - ૯૬ ક્રોડનો માલીક ધનાવહ શેઠ - ૪ પુત્રો - ૪ ની વહુઓ - નાની પુષ્પાવતી - દાયજામાં ત્રણ નિલમ - દાનની ઉદારતા - નગરશેઠ પદવી - લાખો ખર્ચે દેરાસર - ત્રિકાળ પુજા - તપ, જપ, ધ્યાન, કાઉસ્સગ - સુપાત્રદાન, સાધાર્મિક વાત્સલ્ય, ગુરુવંદન, વ્યાખ્યાન, પ્રતિક્રમણ - પુત્રો મોજશોખમાં - મહાવિદેહમાં સીમંધર સ્વામીની દેશનામાં ચક્રેશ્વરીદેવી - થાપણ ઓળવવાથી કેવું દુઃખ ધનાવહની વાત - હવેથી ૧૨ વર્ષ દુઃખ - સ્વપ્રમાં - હમણાં કે પછી - નાની કહે હમણાં - સાતક્ષેત્રમાં દાન - બધેથી નુકશાન - ભંડારમાં ચોરી- માલ લીધો - પકડ્યાં - દેશનિકાલ ૧૨ વર્ષનો - ગુણસાર શેઠની વિનંતી - પાંચ હજાર સોનૈયા- છ મહિનામાં ૩ હજાર ખર્ચ - બે હજારનું ઓશીકું સૂતાં - ચોરો લૂંટીને - નાનીએ એક નિલમ સવા લાખનું છે - વેચવા ૪ પુત્રો - ઝવેરીએ પડાવ્યું - શેઠ શેઠાણીને બીજું આપ્યું - પડાવ્યુ - સુભદ્ર શેઠ લઈ ગયા - ચાર પુત્રવધુ શોધમાં - દહેરાસર, ઉપાશ્રય દર્શન વંદને - વ્યાખ્યાન - નવપદજી ગુરુએ પુષ્પાવતીને ઓળખી - શ્રાવકો સંભાળે છે - તપ કરવાથી હૃદયભૂમિ શુદ્ધ થાય છે. તેમાં દર્શનરૂપી બીજ વાવવાનું છે. જ્ઞાનરૂપી સુર્યનો પ્રકાશ કરવાનો છે, અને ચારિત્ર રૂપી ફરતી વાડ કરવાની છે. બીજ વાવ્યા પછી તેના પોષણ માટે સાધુરૂપી મેઘની જરૂર પડે છે તેથી મેઘની જેમ શ્યામ, બીજમાંથી અંકુરા લીલા શિષ્યોને ભણાવી લીલીવાડી - અંકુરામાંથી ફુલ

પ્રગટે પીળા, ભ.ની ગેરહાજરીમાં ધર્મોપદેશ, ફુલમાંથી ફળ શરૂઆતમાં કાચું હોવાથી સફેદ પાકીને લાલ- દિક્ષાની ભાવના - ભોગાવલી બાકી છે - વિવેકચંદ્ર શ્રાવકથી રાજવંશી ચાર પોષાક - મંત્રીને - જાપ કરી પહેરવું - ચોટલા કાપવા - ઠાકોર બન્યા - ઠગ ઝવેરીને ત્યાં નિલમ - લલચાયું - ગીરવે - મકાન લીધું - દાન - રાજા પ્રશંસા સાંભળી બોલાવે છે - વસુલી માટે રાખ્યા - છ મહિનામાં બધી ઉઘરાણી લાવ્યા - રાજા ખુશ હજામે ચારેને દાઢી ન જોતા શંકા - રાજાને વાત - તમે પરણો - પરિક્ષા (૧) સ્ત્રીને મીઠાઈ ન ભાવે ફરસાણ - આમંત્રણ - મીઠાઈ ખાધી - (૨) દેવમણિ તોફાની ઘોડા પર - શીખીને - ઘોડો લોહી લુહાણ - (૩) શસ્ત્ર અને દાગીના મોકલો - શસ્ત્ર લીધાં - રાજકન્યા વિનયવંતી પરણાવો - લગ્ન - રાતે કુળદેવીના દર્શન પછી ભોગ - કામના અવતાર - રાજા હજામ પર ગુસ્સે - જેલ - ૧૧ વર્ષ પૂર્ણ ચારેપુત્રો દાણાબજારમાં કોથળા ઉંચકવાની મજૂરી કરે છે - પુષ્પાવતીએ જોઈ બોલાવ્યા - શેઠની શોધ - ઠગથી નિલમ પાછાં - તીર્થયાત્રાએ - વિમલાનંદસૂરિને ઘરે પધરાવ્યાં - સુવર્ણકમળથી પૂજન - દીક્ષાનો અભિગ્રહ - શોભનપુર રાજાની ૫૦૦ કન્યા સાથે લગ્ન - મુળ રૂપ - દેશવટો પૂરો - રાજાને પશ્ચાતાપ - બધુ પાછું મળ્યું- બધાંની દિક્ષા

(૧૬-૧૯) નંદયંતી : સાધુ આશાતના - કર્મ

પોતનપુર નગર - નરવિક્રમ રાજા - દાનવીર સાગરપોત શેઠ - સમુદ્રદત્ત પુત્ર - બધી કળામાં પ્રવીણ - યૌવન - નાગદત્ત શેઠની નંદયંતી પુત્રી - જિનધર્મી - લગ્ન - વિદેશ વેપારની ઈચ્છા - પિતા - ના - જીદ્દ - પ્રયાણ - પત્નીને ન કહ્યું - કારણ ઋતુવાળી - મિત્રે કહ્યું - પાછો - વિહવલ - બગીચામાં - ફાંસો - પ્રેમ - વિદાય - ત્રણ મહિને ગર્ભ - શંકા - વનમાં ત્યાગ - મૂર્છા - રૂદન - સિંહ, વાઘ નમીને ગયાં - વિષ, ફાંસો, કૂદવું, શાસનદેવીનું બચાવવું - શિકારે શ્રી પદ્મનામ રાજા - જોઈ - બહેન - દાનશાળામાં દાન - સમુદ્રદત્તને ખબર પડી - શોધવા - ભૂખ્યો - દાનશાળે - મેળાપ - કેવળી ભ. - પૂર્વભવે - યજ્ઞના ઉત્સવમાં ભિક્ષાએ આવેલા સાધુને ક્ષુદ્ર કહ્યાં - તેથી - વૈરાગ્ય - ગૃહસ્થ ધર્મ - ચારિત્રી - મોક્ષ.

(૧૬-૨૦) દુર્ગંધા : વિચિકીત્સા, દુર્ગંચ્છા, આશાતના, કર્મ

રાજગૃહી - ભ.પધાર્યા - શ્રેણિક વંદને - માર્ગમાં દુર્ગંધ - નવજાત બાળા -

.શના - પ્રશ્ન - પૂર્વભવે - વાણિજયગ્રામ - ધનમિત્ર શેઠ - ધનશ્રી પુત્રી - લગ્ન - મલંકારિત થયેલી - મહાત્મા વહોરવા - પિતાની વિનંતી - ધનશ્રીનું મોઢું મચકોડવું દુષ્કર્મ - મરી - ગણિકાની કુખે - બહુ પીડા - ગર્ભપાતના ઘણા પ્રયત્નો - નિષ્ફળ જન્મ - દુર્ગંધ - નાળામાં - કર્મ ખત્મ - સુપાત્રદાનના પ્રભાવથી - યુવતી - તમારી રાણી - તમને જીતી ખભે બેસશે - દુર્ગંધાને ગોવાલણ લઈ ગઈ - મોટી - કૌમુદી ઉત્સવ - રાજા આસક્ત - વીંટી બાંધી - ખોવાઈ - શોધી - બીજુ જ ચોરાયુ છે - લગ્ન - પટ્ટરાણી - સોગઠાબાજી - જીત - ખભે - રાજા હસ્યા - કારણ - ભ.નીવાત - વૈરાગ્ય - દીક્ષા.

(૧૬-૨૧) બ્રહ્મદત્ત : જુગુપ્સા, નિયાણું

બ્રહ્મદત્ત પૂર્વભવે વેપારે - દુઃખી - આત્મહત્યા કરવા - દીક્ષા - જુગુપ્સા - ચંડાલપુત્ર - નમુચિએ વિદ્યા શીખવાડી - મેળામાં ગાયન - બીજીવાર નાચ્યાં - ભાગ્યા - ચિત્ર સંભૂતિ દીક્ષા - ઘોર તપ - ગોચરી - નમૂચીએ માર મરાવ્યો - - તેજોલેશ્યાની તૈયારી ચિત્રમુનિએ વાર્યો - અનશન - સનતચક્રી વંદને - નિયાણું - બ્રહ્મદત્ત ચક્રી - કુરૂમતી - ૭૦૦ વર્ષ કામભોગ - ૭મી નરકે.

(૧૬-૨૨) મેતાર્યમુનિ : દુર્ગંછા, કર્મ

બે મિત્રોની દીક્ષા - દુર્ગંછા - મરી બે દેવ - ચંડાળમાં જન્મ - શ્રીમંતે ઉછેર્યો - ૮ કન્યા પરણવા - દેવ પ્રગટ - દેવ - રત્ન દેતો બકરો - અભયકુમાર - શ્રેણિક જમાઈ - સોની જ્વલા - કૌંચ પક્ષી - મૌન - લીલાં ચામડાની વાઘર - ભાવના - કેવળજ્ઞાન - મોક્ષ.

(૧૬-૨૩) શબર રાજા : અજ્ઞાન

ભીલનો શબર રાજા - બાવાનો ભક્ત - દર્શને - માથા પર મોરપીછોનું છત્ર - રાણી છત્ર માટે જીદ કરે - ખાવાનો ત્યાગ - પ્રેમઘેલો સૈનિકોને ફરમાવ્યું - જાઓ ન આપે તો બાણ મારી લાવો - પણ યાદ રાખો ગુરૂને પગ ન લાગી જાય.

(૧૬-૨૪) જયસેના : ઈર્ષ્યા, મનશુદ્ધિ

ઉજ્જયિની - સંગ્રામશૂર રાજા - વૃષભશેઠ - જયસેના પત્ની - સમકિતી - મોટી ઉંમર - પુત્ર નહીં - બીજા લગ્નની વાત - શેઠ કહે ના - તેણે કરાવ્યા - ગુણસુંદરી સાથે - પુત્ર જન્મ - માન વધ્યું - ગુણસુંદરી પિયર ગઈ - માતાને દુઃખી છું

કહ્યું - રડવું કાપલિક તાપસને વહોરાવવું, ભક્તિ, ખુશ - જયસેનાને મારવાની વાત - હા - ચૌદશે - વૈતાલી વિદ્યા - દેવી આવી - મારી નાંખ - કાઉસ્સગ્ગમાં - પાછી - બે ત્રણવાર - ચોથીવાર ગુસ્સે - દુષ્ટને મારજે - ગુણસુંદરી ખત્મ - જયસેનાને ખબર - કાઉસ્સગ્ગે - રાજાને ફરિયાદ - પકડવા - શાસનદેવીના કહેવાથી કાપલિકે સત્ય કહ્યું - પુષ્પવૃષ્ટિ - જયજયકાર - બન્ધુશ્રીમાતાને દેશનિકાલ - રાજા પ્રતિબોધ - સિધ્ધગિરીરાજનું મહત્વ કહ્યું - વૈરાગી - દીક્ષા - મોક્ષ

(૧૬-૨૫) કુંતલાદેવી : ઈર્ષ્યા

અવનિપુર - જિતશત્રુ રાજા - ક્રૂર મનવાળી કુંતલાદેવી રાણી - બીજી સારી ઘણી રાણીઓ - સારી રાણીઓએ પોતાના દ્રવ્યથી સોનાનાં કળશવાળા જીનમંદિરો - મત્સરથી ભરાઈને વિશેષ શોભાવાળુ બંધાવ્યું - નિત્ય નૃત્યાદી - કુંતલાદેવી માંદી - રાજાએ દાગીના લઈ ભંડારમાં - વધારે આર્તધ્યાન - મરીને કૂતરી - પૂર્વના અભ્યાસથી જિનમંદિર બેસે - કેવળી - પ્રશ્ન - કુંતલારાણી ક્યાં ? - દુર્લભ નિર્મળ સમ્યગ્દર્શન દૂર કરી કૂતરી થઈ છે. - કૂતરીને જોઈ - કરૂણા - ઉત્તમ ભોજન - હિતશિક્ષા - જાતિસ્મરણ - વૈરાગ્ય - દુષ્કૃતર્ગહા - અણસણ - વૈમાનિક દેવ - ક્રમે મોક્ષ.

(૧૬-૨૬) કૂલવાલક : સ્ત્રીસંગ, આશાતના

નિરંતર સારણાદી આચાર્ય સંગ્રાહસિંહ - કુશિષ્ય કુલવાલક - તીર્થયાત્રાએ - ઉજ્જયંત પર્વતે - સ્ત્રીવર્ગને જોતો ચંચળ - જોવાનો નિષેધ - ગુસ્સે - શિલા નાંખી - બચ્યાં - ગુસ્સે - સ્ત્રીથી વિનાશ પામીશ - કુલવાલકે કહ્યું સ્ત્રીનું મુખ ન દેખાય ત્યાં જ રહીશ - પ્રતિજ્ઞા - ગુરૂત્યાગ - નદી કિનારે કાયોત્સર્ગ - તપ - ૧૫ દિવસે, મહિને પારણું - વર્ષાકાળ - નદી સ્વચ્છંદ - શાસનદેવીએ પ્રવાહ બદલ્યો - તેથી કુલવાલક તરીકે પ્રસિધ્ધ - આ તરફ શ્રેણિકના મૃત્યુ પછી - કૂણિક રાજા - હલ્લ વિહલ્લ ભાઈ પાસે હાર, કુંડલ, વસ્ત્રને સચેનક હાથી - પદ્માવતીની જીદ - માંગણી - ના - વિશાલાનગરી રાજા શ્રીચેટક - સત્કાર - માંગણી - ના - લડાઈ - ૧ ક્રોડ, ૮૦ લાખ સૈનિક મર્યા - રાતે સચેનકથી કૂણિકના સૈન્યને મારે - ખેરના અંગારાની ખાઈ - દીક્ષા - કોણિકની પ્રતિજ્ઞા - હળમાં ગધેડા જોડી વૈશાલીને ખેડીશ નહીંતર અગ્નિસ્નાન - ભાંગવા અસમર્થ - દેવીએ કહ્યું - કુલવાલક મુનિ માગધિકા વેશ્યાનો

સંગ કરશે તો જીતાશે - વેશ્યા હા - શ્રાવિકા બની - વંદના - ધર્મલાભ - ગોચરીનો લાભ આપો - મોદક વહોર્યા - ઝાડા - અત્યંત અશક્ત - નાટક - મારે કારણે આવી અવસ્થા થઈ - ઔષધનો લાભ આપો - માલિશ - પતન - કોણિક પાસે - વૈશાલી જલ્દી ભાંગો - નગર પ્રવેશ - મુનિસુવ્રતસ્વામી સ્તૂપ - પ્રતિષ્ઠાનું મુહૂર્તબળ - લોકોને કહ્યું ઘેરો સ્તુપને કારણે - તોડો - ભાંગ્યો - બે ગાઉ પાછું સૈન્ય - સ્તુપ ભાંગ્યું ૧૨ વર્ષે જીત - ચેટક વાવડીમાં પડ્યો ધરણેન્દ્રે પોતાના ભવનમાં - અનશન - ૮ દેવલોકમાં - સત્યકી વિદ્યાધરે નગરના લોકોને નીલવંત પર્વત પર - પ્રતિજ્ઞા પૂર્ણ.

(૧૬-૨૭) દ્રૌપદી : ગોચરી, આશાતના, કર્મ

ચંપાનગરી - ત્રણ બ્રાહ્મણ ભાઈઓ - ત્રણેની પત્નીઓ - વારાફરતી ભોજન - મોટી નાગશ્રીએ તુંબડીનું શાક બન્યા પછી કડવું જાણ્યું - લોભી - રાખી મુક્યું - ધર્મઘોષ આચાર્ય પધાર્યા - માસખમણના તપસ્વી ધર્મરૂચિ ગોચરી - નાગશ્રી વહોરાવ્યું - ગુરૂએ ખાવાની ના - પરઠવવા - બિંદુ હજારો કીડી મરવી - વિચાર - પોતે વાપર્યુ - મરી સર્વાર્થસિધ્ધ - તપાસ - બ્રાહ્મણો ગુસ્સે - નાગશ્રીનો ત્યાગ - હલકી કૂતરી જેમ - ખાંસી, અતિસાર, ઉગ્રતાવ... રોગો - મરી છઠ્ઠી નરકે - તંદૂલિયો મત્સ્ય - સાતમી નરકે બધી નરકે બે બે વાર - બધી યોનિમાં - પછી નદિ ગોળ પાષાણ ન્યાયે - ચંપાનગરી - સાગરદત્ત શેઠની સુકુમારીકા પુત્રી - જિનદત્ત શેઠનો સાગરપુત્ર - ઘરજમાઈની માંગણી -લગ્ન- સ્પર્શ અંગારા જેવો - ત્યાગ - ઘરે - સમજાવવું - ના - ભિખારી - ઘરજમાઈ - ભાગ્યો - પિતાનું આશ્વાસન - પૂર્વકર્મ - ગરીબોને દાન - ભિક્ષાએ સાધ્વીજીભ. - દીક્ષા - મોટા તપો - આતાપનાની ઈચ્છા - પ્રવર્તની - ના - અનાદર કરીને ઉદ્યાનમાં - દેવદત્તા વેશ્યા પાંચપુરૂષ સાથે - નિયાણું - આઠમહિના સંલેખના - સૌધર્મ દેવલોક નવ પલ્યોપમ આયુ દેવી - ત્યાંથી કાંપિલ્યનગર - દ્રુપદરાજાની - દ્રૌપદીપુત્રી - સ્વયંવર રાધાવેધની પ્રતિજ્ઞા - પાંડવો - અર્જુનને માળા - પાંચેને - આકાશવાણી - દ્રુપદરાજાચિંતા - ચારણ મુનિ - પુર્વભવ કહ્યો - લગ્ન.

(૧૬-૨૮) આર્યમંગુ આચાર્ય : આસક્તિ, પ્રમાદ

આર્યમંગુ આચાર્ય - સદ્ધર્મની દેશના - વિહારક્રમે મથુરા - પ્રમાદવશ - ત્રણે ગારવમાં ગૃદ્ધ - શ્રાવકોમાં મમત્વ - શિથિલ - મરણ - તે જ નગરમાં ખાળ પાસે

યક્ષ - પૂર્વભવ જાણી - પશ્ચાતાપ - શિષ્યોને પ્રતિબોધવા પ્રત્યક્ષ - શિષ્યો અપ્રમાદી.

(૧૬-૨૯) જમાલી : ઉત્સૂત્ર

કુંડપુર - જમાલી રાજા - ભ. મહાવીરની પુત્રી પ્રિયદર્શનાનાં લગ્ન - ભ. પધાર્યા -દેશના - વૈરાગી - દીક્ષા - ૫૦૦ સાથે જમાલી - ૧૦૦૦ સાથે પ્રિયદર્શના - દીક્ષા - ૧૧ અંગ - સ્વતંત્ર વિહાર - શ્રાવસ્તીના તિંદુક ઉદ્યાનમાં - દાહજવર - સંથારો પાથરો - સંથારો પથરાતોતો - શિષ્ય હા - ક્રોધ - મિથ્યાત્વ ઉદય - કડેમાણે કડે - કરવા માંડ્યું તે કર્યું - ભ. વચન ખોટું પડે છે - ક્રિયાકાળની સમાપ્તિ પછી જ કાર્ય દેખાય - માટીમાંથી ઘડો - સમજાવવું - ના - પ્રિયદર્શના - ઢંક શ્રાવકને ત્યાં - ચિંનગારી - બોધ - આલોચના - ચંપાનગરી - ભ.પધાર્યા - હું સર્વજ્ઞ - આ લોક શાશ્વત છે કે અશાશ્વત - આ જીવ નિત્ય કે અનિત્ય? - મૌન - ત્રણેકાળની અપેક્ષાએ લોક શાશ્વત અને ઉત્સર્પિણી - અવસર્પિણી કાળની અપેક્ષાએ અશાશ્વત - દ્રવ્યરૂપે જીવનો કદીનાશ ન હોઈ તે નિત્ય છે. પણ નર, નારી, પશુ, - દેવ આદી પર્યાયની અપેક્ષાએ જીવ નિત્ય નથી. - મિથ્યાભિનિવેશ - ઉત્સૂત્ર - અણસણ - છઠ્ઠા દેવલોકમાં. દેવ-મનુષ્ય- તિર્યંચના પાંચ પાંચ ભવ કરી ૧૫ ભવે મોક્ષ.

(૧૬-૩૦) તિસ્રગુપ્ત નિહ્નવ : શંકા, બહુશ્રુત શ્રાવક

ભગવાનના કેવળજ્ઞાન પછી ૧૬વર્ષે તિસ્રગુપ્ત નિહ્નવ - રાજગૃહીમાં ગુણશીલ ચૈત્યમાં ૧૪ પૂર્વી શ્રીવસુ આચાર્ય - તિસ્રગુપ્ત તેનો શિષ્ય આવ્યો - આત્મપ્રવાહ પૂર્વ ભણતાં - શંકા - એક જીવ પ્રદેશને જીવ - ના - બે જીવપ્રદેશને જીવ - ના એકપણ ઓછો નહીં એવા સમસ્ત લોકાકાશના પ્રદેશ હોય તો જ તે જીવ કહેવાય - શંકા - દૃઢ - આમલકલ્પા નગરીમાં પોતાના મતનો પ્રચાર - મિત્રશ્રેષ્ઠિ ગોચરીનો આગ્રહ - દૂર સુધી - આશા - ઘણી વસ્તુ... કણીયો અને તાંતણો - વહોરાવી - કુટુંબ સાથે વંદન - આપના મત પ્રમાણે ભ્રમ ભાંગ્યો - અપરાધ - ક્ષમા - આલોચના.

(૧૬-૩૧) શિવભૂતિ : દિગંબર મત ઉત્પત્તિ, માનકષાય, મિથ્યાત્વ

રથવીરપુર - સિંહરથ રાજા - શિવભૂતિ બળવાન સૈનિક - મથુરાના રાજાને પકડવાનું ફરમાન - સામંતો, મંત્રી લઈ પ્રયાણ - પરાક્રમ - જીત - રાજા ખુશ - ગમે

ત્યાં ફરવાની રજા - તેથી રાતે મોડો - પત્નીના ઉજાગરા - સાસુને વાત - રાતે જાગતી - દરવાજો ખખડાવવો - ના - ઘર છોડીને - ઉપાશ્રય ખૂલ્લો - આર્યકૃષ્ણસૂરી પાસે - દિક્ષાની માંગણી - ના - જાતે લોચ - દિક્ષા - વિહાર - ભક્તિપૂર્વક પ્રવેશ - રત્નકંબલ ભેટ - મૂર્છા - ન વાપરે - સ્થંડિલ - ગુરૂએ પાથરણા - દ્વેષ - જિનકલ્પ, સ્થવિર કલ્પની દેશના - વિચાર - ગુરૂની સમજણ - નગ્ન - નાની બહેન ઉત્તરા નગ્ન થઈ - વેશ્યાએ સાડી - કષ્ટાનુષ્ઠાન આરંભીને મિથ્યાદ્રષ્ટિ તથા દુર્ગતિ.

(૧૬-૩૨) ભર્તૃહરિ : ખોટો પ્રેમ, સ્વાર્થ

ભર્તૃહરિએ પિંગલા ને અમૃતફળ - તેણે મહાવતને - તેણે વેશ્યાને - તેણે રાજાને - વૈરાગ્ય - પાછો - ભિક્ષામ્ દેહી - વૈરાગ્ય શતક - એકવાર સુતા - પાણીયારીઓ - પ્રશંસા - ધૂળ સારૂં - ઓશિકું પથ્થરને કર્યું છે. - હાથ - ખોટું લાગ્યું - મારા શત્રુ હંમેશા રહેજો. (લોકહેરીત્યાગ)

(૧૬-૩૩) પંગુરાજા : જુગુપ્સાનું પાપ, કર્મ

પદ્મપુરનગરમાં - તપન રાજા - ધનાવહ શેઠે - હાથી ભેટ - શત્રુથી જીત - શ્લોક - અર્થ - દીક્ષા - કુરૂપ પંગુને ગાદી - મશ્કરી - તણખલું ફેંક્યું - વજ્ર - ત્રણ ખંડ વિજેતા - હાથી મૃત્યુ - હાથી પર જિનપ્રતિમા - રાજા કેવળધ્યાન - દેશના - પૂર્વના ભવે - મુનિને આંખમાં શલ્ય - ખભા પર ચડીને - જુગુપ્સાથી - પંગુ.

(૧૬-૩૪) નંદ : પરિગ્રહનું પાપ

ઉદાયી રાજાના મૃત્યુ પછી - હજામ, ગણિકાનો પુત્ર - નંદ પર હાથી દ્વારા કળશ - ચિત્રના હાથી ઘોડા દ્વારા પરાક્રમ - સમુદ્ર કિનારે સોનાનો પહાડ - ડુબ્યું - અપકીર્તિ - નરકે.

૧૭. શીળ, સ્ત્રી ચરિત્ર :

(૧૭-૧) મોદીપત્ની : શીળવ્રત, કામાંધતા

મોદી પત્ની ઉપર રાજા આસક્ત - મોદીને બહારગામ મોકલ્યો -કહેણ - રાત્રે જમવા - ભોજન માટે અનેક પ્યાલી - બધામાં સ્વાદ સરખો દૂધપાકનો - ભિન્ન ભિન્ન સ્ત્રી અંતે સ્રી જ - રાજયની પ્રજા આપની સંતાન - મન વાંદરૂં છે - અશૂચીનું ઘર - સતીત્વની રક્ષા કરો - ક્ષમાયાચના.

(૧૭-૨) સોનલ : શીળવ્રત

અકબરના દરબારમાં વાત - સમય ખરાબ - સતી નથી કોઈ - ચાંપરાજ કહે મારી પત્ની સોનલ શીલવાન - શેરખાન શીલવ્રત કહે બને જ નહીં - મસ્તક આપી દઉં - નર્તકી બહેનપણી બનીને રહી - સોનલને ન્હાતા જોઈ તલ જાણ્યું, રૂમાલ, કટાર, - રાજાને વાત - ચાંપરાજ - ઘરે - વાત - તરત નૃત્ય - રાજા ખુશ - બધી વાત - દેશનિકાલ.

(૧૭-૩) સુશીલા : ધર્મમાટે માયા, બહુશ્રુત

સુશીલા - સુભદ્ર - ૧૨ વ્રત ધારી શ્રાવક - લગ્ન - પતિને તેની બહેનપણી પર પ્રેમ - શરીર ઘસાતું - સમજી ગઈ - મેળવી આપીશ - પ્લાન - શીલવ્રત - સોળે શણગાર - વાતો - અંધારૂં - ભોગ - પશ્ચાતાપ - સામાયિક - વ્રત ભંગનું પાપ - દુઃખ - સત્ય - વૈરાગ્ય - દિક્ષા.

(૧૭-૪) બકુલાદેવી : શીળવ્રત

બકુલાદેવી વારાંગના પુત્રી - યુવાન અતિ રૂપવાન - આદર્શ શીલવતી જીવન - ભીમદેવને ખબર - ખાંડું મોકલ્યું - યુધ્ધે - બે વર્ષ - પતિવ્રતાની જેમ વિભુષા ત્યાગ તપ - શરીર કૃષ - લગ્ન - લોકોમાં હો હા - પુત્ર ક્ષેમરાજ - તેનો પુત્ર દેવપ્રસાદ અને તેનો પુત્ર ત્રિભુવનપાલ અને તેનો પુત્ર કુમારપાળ થયો.

(૧૭-૫) સુદર્શન શેઠ : બ્રહ્મચારી, નવકારનો મહિમા, પૌષધ, સ્ત્રીચરિત્ર.

ચંપાનગરી- દધિવાહન રાજા- અભયા રાણી- વૃષભદાસ શ્રાવક- જિનધર્મી અર્હદ્દાસી પત્ની- ભેંસોનું પાલન કરનાર સુભગ નોકર- ચરાવવા- મુનિદર્શન- વારંવાર- સૂર્યોદય- 'નમોઅરિહંતાણં' ઉડવું- બોલવું આશ્ચર્ય- વર્ષા- તણાવા- નમો અરિહંતાણ- મૃત્યુ- કુક્ષિમાં- દોહલા- પૂર્ણ- જન્મ- સુદર્શન- મનોરમા પત્ની- કપિલ રાજ પુરોહિત સાથે પ્રીતિ- કપિલા પત્ની- પુરોહિત સુદર્શનના વખાણ- આસક્ત- બહારગામ- આમંત્રણ- પુરુષ નથી- અભયાને કપિલા- મનોરમાને છ પુત્રો જોવા- આશ્ચર્ય- વૃતાંત- છેતરાઈ- તમે ચાલાક છો- પ્રતિજ્ઞા- પંડિતા ધાવમાતાને વાત- મુશ્કેલ છે- પર્વ દિવસે- કાર્યોત્સગમાં- ઉપાડવો- તે માટે કામદેવ મૂર્તિ- લઈ જવી લાવવી- કૌમુદી મહોત્સવ- પૌષધ- અભયા મસ્તક

વેદના- લાવવો- વિનંતી- આલિંગન- અભયાનો રોષ- પ્રભાત- બૂમ- રાજા- સત્ય બોલો- ચૂપ, મૌન- શૂળી- ગધેડા પર બેસાડી- નગરમાં- હાહાકાર- મહાસતી મનોરમા કાર્યોત્સર્ગ- શૂળીનું સિંહાસન - આશ્ચર્ય - ક્ષમા - અભયાને અભયદાન - અભયાએ ફાંસો - પંડિતા પાટલીપુત્રમાં દેવદત્તા વેશ્યાને ત્યાં - સુદર્શના દિક્ષા- વિહાર- પારણે- વિનંતી- વહોરવા- કદર્થના- મૂક્ત- સ્મશાનમાં- વ્યંતરી અભયા- ઉપસર્ગો - કેવળજ્ઞાન - સુવર્ણ કમળ- દેશના- સાધુ, શ્રાવક ધર્મ સ્વીકાર- અભયા શ્રાવકધર્મ- મોક્ષ.

(૧૭-૬) ભુવનાનંદા : બુદ્ધિ, કામાંધતા

સુખાવાસ નગર- રિપુમર્દન રાજા- બુદ્ધિસાગર મંત્રી- શ્રી આદિનાથ ભ.નું મંદિર- મનુષ્ય ભાષામાં કુશળ પોપટ યુગલ- પોપટ પર પોપટીને શંકા- માળામાં પ્રવેશ નહી - પોપટ બચ્ચાંની માંગણી કરે- ન્યાય માટે રાજા પાસે- પિતાને બચ્ચું મળે- ચોપડામાં લખાવી- પોપટી અણસણ ત્રીજે દિવસે મંત્રી પુત્રી જન્મ- ભુવનાનંદા- મોટી- જિનમંદિર દર્શન- જાતિસ્મરણ જ્ઞાન - સદા ભક્તિ પૂજા- એકવાર રાજાની ઘોડી અને મંત્રીના ઘોડાઓથી અશ્વોનો જન્મ- ન્યાય મંત્રીને ઘોડા મળે- ચોપડે જુઓ- બાલપંડિતા- લગ્ન- ગુસ્સે- પુત્ર ન થાય ત્યાં સુધી નહી આવતી - પ્રતિજ્ઞા - પગ ધોવડાવીશ ને મોજડી ઉપડાવીશ- પિતાને વાત - મહેલ બાજુમાં જિનમંદિર આવાસ- નિત્ય નૃત્ય ભક્તિ- પોતાનું નામ 'લીલાવતી'- રાજાનું સાંભળવું- જોવું- આશક્ત- પાલખીમાં ઘરે - પ્રેમ- રાતે આવવું- લખી લેવું- મોજડી મંદિરથી ઉપડાવવી- પગ દુ:ખવા- પગ ધોવડાવવા - દબાવવા- સ્વપ્નમાં ચંદ્ર દર્શન- રાજાને વાત - પુત્ર થશે- ત્યાં શંખનાદ- રાજા મહેલ- મંત્રી ઘરે ભુવનાનંદા - રાજાની તપાસ- લીલાવતી ન મળે- પુત્ર જન્મ- હોંશિયાર- બાળકને લઈ રાજસભામાં- રાજા ગુસ્સે- ગુપ્ત વાતો પ્રગટ - આનંદ- વૈરાગ્ય - દિક્ષા.

(૧૭-૭) નૂપૂરપંડિતા : સ્ત્રીચરિત્ર, વિષયાંધતા, નવકારનું માહાત્મ્ય

રાજગૃહી - દેવદત્ત સોની - દેવદિન્ન પુત્ર - દુર્ગિલા પત્ની - રૂપાળી - યુવાન આશક્ત નદીએ - તાપસીને મોકલી - ગુસ્સે - મેશનો ધબ્બો - પાછળ અશોકવાટીકામાંથી બહાર - વદપાંચમે અશોકવાટીકામાં ભોગ - સસરો હાજતે - નુપુર(ઝાંઝર) કાઢ્યું - જાગી - પતિને - રડવું - સવારે પ્રતિજ્ઞા - યક્ષ - રસ્તે ગાંડો

- પગ નીચેથી - નૂપુર પંડિતા - સોનીની ઉંઘ ગાયબ - ચોકીદાર - રાણી જાગે - ઢોંગ - હાથીએ ઉંચકી બીજે - સાંકળથી માર - ભોગ - ૭ દિવસ-રાત ઉંઘ્યો - કારણ - અભય - રાજા બધી રાણીને લાકડાંના હાથી પર નગ્ન બેસો - ડર - કમલથી મારી - મૂર્છા - પકડાઈ - પર્વતથી નીચે - લોકોનું કહેવું - પાછો - દેશનિકાલ - દેવમંદિર બેઉ સૂતાં - ચોર - નુપૂરાને સ્પર્શ - આશક્ત - સૈનિક સવારે - ચોરને પતિ - મહાવત શૂળી - પાણીની માંગ - જિનદાસ શ્રાવક - નમો અરિહંતાણં બોલ - રાજાની રજા - મૃત્યુ - વ્યંતરનિકાયમાં દેવ - બે જણાં ભાગી - નદી - કપડાં, દાગીના લઈ ચોર ભાગી ગયો - રડવું - દેવ શિયાળનું રૂપ લઈ મોંમાં માંસ - નદીમાં માંછલું પકડવા - સમડી માંસ લઈ ગઈ - હસવું - બોધ - દિક્ષા.

(૧૭-૮) દત્તપુત્રી : સ્ત્રી ચરિત્ર, કામાંધતા

જયપુરનગર - જયરથ રાજા - દત્ત મંત્રી - શૃંગાર મંજરી પુત્રી - અસતીની જેમ ચેષ્ટા - પુરૂષ સાથે વાત વગેરે... રાજા આસક્ત - લગ્ન - દેખાવનો પ્રેમ - શોક્યોથી જુદા સાત માળનો મહેલ - તેના દોષને ગુણ માનતો - ધનંજય શ્રેષ્ઠિપુત્રનાં પ્રેમમાં - સુરંગ ખોદાવી - ઉદ્યાનમાં ક્રીડા - રાજાનું જોવું - સુરંગથી મહેલમાં - રાજાને આશ્ચર્ય - પ્રેમ - સંગિત કાર્યક્રમ - ગાયકમાં આસક્ત - સંગીત બંધ - સૂતાં - પ્રેમ - શંકા ટાળી - રાજા સાથે ઉદ્યાનમાં - રાણીને સર્પ દંશ - અગ્નિમાં પડવા - વિદ્યાધરને દયા - જાગ્રત - સન્માન - ધનંજય સાથે ભાગવાની ઈચ્છા - રાજાનો ડર - રાજાને મારવા તલવાર કાઢી - ધનંજય વૈરાગી - સ્ત્રી અનર્થની ખાણ, વિષવેલડી - મુનિઓ ધન્ય છે... દીક્ષા - રાજા - ઘોડે સવારી - ઘોડો ભાગ્યો - જંગલમાં - થાક - મુનિદર્શન - વંદન - ઉપદેશ - વૈરાગ્યનું કારણ શું ? - તમે જ છો. - વૃતાંત - વૈરાગ્ય - રાજ્યાભિષેક - દીક્ષા.

(૧૭-૯) પુરંદર રાજા : ગુણોનો રાગી, સંસારનું સ્વરૂપ, સ્ત્રી ચરિત્ર, ઉપનય

વારાણસી નગરી - વિજયસેન રાજા - કમલમાલા રાણી - પુરંદર પુત્ર - ગુણોનો રાગી - લોક પ્રશંસા - માલતી રાણી - આશક્ત થઈ - દાસી દ્વારા વિનંતી - પુત્રમાં અનુરાગ ખરાબ છે - અનેકવાર દાસીથી કહેણ - શું કરૂં? - આપઘાત - ના - દેશાંતર - બ્રાહ્મણ મળ્યો - રસ્તે ભિલ્લોનું ટોળું - લડાઈ - જીત - છોડી - નંદિપુર -

ઉદ્યાનમાં આરામ - ધોળા વાળવાળો તેજસ્વી પુરૂષને પૂછ્યુ, કોણ છો ? - સિધ્ધકૂટ પર્વતમાં ઘણી વિદ્યાઓને સાધનાર ભૂતાનંદ છું - અલ્પ આયુ - તુ યોગ્ય છે - (૧) દરરોજ ઓશીકામાં હજાર સોનામહોર (૨) લડાઈમાં જીત... સાધવા માટે અટવીમાં ૧ મહિનો શુધ્ધ બ્રહ્મચર્ય આઠ ઉપવાસપૂર્વક કાળી ચૌદશે વિદ્યા સાધવી. - વિદ્યાસિધ્ધ પછી ૧ મહિનો બ્રહ્મચર્ય - આ બ્રાહ્મણને પણ આપો - આ નિંદાખોર છે - આપો - બેઉંની સાધના - દેવીપ્રગટ - વિદ્યા મેળવી બ્રાહ્મણ ગાયબ - વિદ્યાથી સોનામહોર - દાન - શ્રીનંદન મંત્રી સાથે દોસ્તી - શૂર રાજાની પુત્રી બંધુમતી ને અદૃષ્ટ પુરૂષે હરણ - રાજા મૂર્છા - મંત્રીને વાત - રાજાની વિનંતી - દેવી પ્રત્યક્ષ - વૈતાઢ્ય પર્વતમાં મણિકિરીટ વિદ્યાધર - નંદીશ્વર જતાં જોઈ - હરણ કરી ધવલકૂટ પર્વત પર - પરણવાની તૈયારી - ત્યાં પહોંચ્યો લડાઈ - બંધુમતિ મોહિત - વિદ્યાધર પડ્યો - ઉઠાડ્યો - બેન બનાવી - પધારો - લગ્ન - રાજસભામાં - ચતુરવદન પિતાનો પ્રધાનનું આવવું - માબાપની ઈચ્છા - નગર પ્રવેશ - હર્ષ - શ્રી વિમળબોધ આચાર્ય પધાર્યા - વંદને - દેશના - ભવાવર્ત નગર - જીવ કુટુંબ - બધાં ને સર્પદંશ - ગારૂડિક - વિષમુક્તિનો ઉપાય - વેશ - પાંચમહાવ્રત પાલન - મોહસર્પ - જિનેશ્વર ગારૂડિક છે. - વૈરાગ્ય - વિજયસેન, કમળમાળા, માલતી ની દિક્ષા - રાજા ગોખે - ગાંડો - બ્રાહ્મણ - વિનંતી - સારો - દિક્ષા - ધ્યાન - પલ્લિપતિ ગુસ્સે - આગ - ભાવના - અંતગડ પશ્ચાતાપ કેવળી.

(૧૭-૧૦) કાષ્ટ શેઠ : સ્ત્રી અનર્થની ખાણ

કાષ્ટ શેઠ - વજાપત્ની - સાગરદત્ત પુત્ર - લક્ષણવાળા મેના, પોપટ, કૂકડો - શેઠ વેપારે પરદેશ - ફુલ્લના પ્રેમમાં - મેના ગુસ્સે મારી નાખી - ભિક્ષાર્થે મુનિ - કૂકડાની માંજરી ખાય તે રાજા - માંસની વાત - કાલે - પુત્ર ખાઈ ગયો - ગુસ્સે - મારવાની વાત - પેટમાંથી કાઢવા - ધાવ માતા સાથે પુત્ર ભાગ્યો - ચંપાપુરી પ્રવેશ હાથી કળશ - ધાત્રીવહન રાજા - નોકરોને રજા - શેઠનું આવવું - પોપટથી સત્ય - ફુલ્લ સાથે વજ્જ ભાગીને ચંપા - કાષ્ટ શેઠ દિક્ષા - તપસ્વી, લબ્ધીઓ - ગોચરીએ - ચોરીનું આળ - ધાત્રી માનું ઓળખવું - સત્ય - શ્રાવક ધર્મ રાજા - વજ્જને દેશવટો - રોજ દેશના - જૈન ધર્મની ઉન્નતિ - બ્રાહ્મણોને ઈર્ષ્યા - સાધુને કલંકિત કરવા - સગર્ભા દાસી - વિહારની તૈયારી - વિદાય માટે ટોળેટોળાં - દાસી સાધ્વીનો વેશ

કરીને - ક્યાં ચાલ્યાં - આશ્ચર્ય મુનિ - ક્રોધિત - ખોટું બોલતી હોય તો ગર્ભ બહાર પડે - ગર્ભ બહાર - ક્ષમા - બ્રાહ્મણોનો પ્રપંચ - ક્ષમા માંગી - ઉપદેશ - શાસન પ્રભાવના - તપોબળે - સિદ્ધિગતિ.

(૧૭-૧૧) સુરસુંદરી : કર્મ, શીળવ્રત

ચંપાપુરી નગરીનો રાજા રિપુમર્દનની પુત્રી સુરસુંદરી- પાઠશાળામાં - અમરકુમાર શ્રેષ્ઠિપુત્ર - એકવાર ઉદ્યાનમાં રમતા - સુરસુંદરી સુતી અમરકુમારે પાલવે બાંધેલી સાત કોડીથી સુખડી લાવ્યો - તેને ખાવા આપી - સત્ય જાણતાં - ક્રોધે - બધાં વચ્ચે અપમાન - સાત કોડીથી રાજ મળવાનું હતું ?- હા - વાત ભૂલાઈ - કાળ ક્રમે મોટા - રાજાને ચિંતા - ધનાવહ શેઠના પુત્ર અમરકુમાર સાથે વિવાહ - આનંદથી રહે છે -અમરકુમારને પરદેશ જવાની ઈચ્છા - સૌની ના છતા હઠ - સુરસુંદરી સાથે વહાણમાં પ્રયાણ - પાણી ભરવા - યક્ષદ્વીપ - ફરવા - સૂતી - બાળપણ યાદ - ક્રોધ - પાલવે સાત કોડી અને લખાણ - ગયો -ઉઠી -કલ્પાંત - યક્ષ -નમસ્કારનું સ્મરણ - વાત્સલ્ય -પિતાતુલ્ય -આનંદથી

પ્રતિષ્ઠાનપુરનો ધનંજય શ્રેષ્ઠિ વેપારઅર્થે - સુરસુંદરીને દેવી જાણી - આશ્ચર્ય - સત્ય જાંણતા - આસકત - સિંહલદ્વીપ લઈજવા વિનંતી - વહાણમાં - થોડા દિવસ આગતા સ્વાગતા - ભોગની માંગણી - દરિયામાં પડી - વહાણ તુટ્યું - પાટ્યું - કિનારે - ત્યાં હાથીએ પાછી ફેંકી - સોવનકુલ માછીમારના વહાણમાં - સત્ય - આસક્તિ - મરવાની વાત - બજારમાં વેચવા - સવાલાખ સોનૈયામાં લીલાવતી વારાંગના - વિશાળ ભવનમાં - માલતી - ત્રણ દિવસનું વ્રત - સહાય - અંબામાને પગે લાગવા - ભાંગી - દરિયામાં આપઘાત માટે પડતાં માછલીના પેટમાં - માછીમારની જાળમાં - સ્ત્રી - રાજાને ભેંટ - મકરધ્વજ આસક્ત - અંતઃપુરમાં પટ્ટરાણી મદનસેના - સત્ય - રાતે ભગાડી - જંગલ - બાર લુંટારા - પકડી - પલ્લીપતિ આસક્ત - નમસ્કાર સ્મરણ - લોહીની ઉલટી - આકાશવાણી - પતિનો મેળાપ થશે - ફરતા કિનારે સુતી છે - ગરૂડપક્ષી ઉંચકીને જાય છે - જાગતાં - ફેંકી - વૈતાઢ્ય પર્વત નિવાસી રત્નજટી વિદ્યાધરના વિમાનમાં - મરવાનો પ્રયાસ - સત્યકહ્યું બહેન બનાવી - નંદીશ્વરદ્વીપની જાત્રા - દેશના - ભાઈને ઘેર - ચારભાભી - તત્ત્વની ચર્ચા - પ્રિતી - વિદાયની તૈયારી - ભેટમાં (૧)રૂપ પરાવર્તિની (૨)અદશ્ય

કરણી (૩)પરવિદ્યા (૪)કુંજરશત બલિની વિદ્યા આપી અને ભાઈએ અલંકારો.બેનાતટનગરમાં - રૂપપરાવર્તિથી - પુરૂષવેશ - ઉદ્યાનનો માળી - પૂછે - કલિંગદેશનો રાજકુમાર વિમલયશ છું - નિવાસ - રાજા ગુણપાલને ગુણમંજરી પુત્રી છે - ચમત્કારી પંખો વેંચવા - લાખ સોનામહોર - શ્રેષ્ઠિ - રાજાને સમાચાર - મેળાપ - ચોર - ત્રાસ - કુંવરીને ઉપાડી- બીડુ - રાત્રે - નરરાક્ષસ - લગ્ન - વ્રત - ફરતા અમરકુમાર - ચોરીનો આરોપ - ૧૨ વર્ષ થયા - પશ્ચાતાપ - આખી રાતમાં સવાશેર ઘી પગમાં ઉતારવાનું - સૂઈ એટલે પીવા જાય છે ને પકડ્યો - હવે તો ચોર નક્કી - માફી - સત્ય - આશ્ચર્ય - ગુણમંજરી જોડે અમરકુમારના લગ્ન - વિદાય - આનંદ - કાળક્રમે - જ્ઞાનધરમુનિ - ધર્મ દેશના - કર્મની વિચિત્રતા - પૂર્વભવે - સુદર્શન પુર નગરનો રાજા સુરરાજ ધર્મિષ્ઠ હતો - રાણી રેવતી - વસંતઋતુમાં - વનવિહાર - મુનિવર કાઉસગ્ગમાં - રાજા નમન - રાણી જુગુપ્સા - ધ્યાનમાંથી ચલિત કરવાનો પ્રયાસ - પ્રતિકુળ ઉપસર્ગો - રજોહરણ - મુહપત્તિ લઈ લીધી - અનુચિત વચનો - બારઘડી - રાણી લજ્જીત - પશ્ચાતાપ દેશના - સ.દ,સ.ચા,સ. જ્ઞાનની વાત - સુપાત્રદાન - દેવલોકથી - સુરસુંદરી - દીક્ષા.

(૧૭-૧૨) ધનશ્રી :

ઉજ્જયિની નગરી-જિતશત્રુ રાજા-સાગરચંદ્ર શેઠ-ચંદ્રશ્રી પત્ની-સમુદ્રદત્તપુત્ર-ઉપાધ્યાય ભણાવવા-માતાઆશક્ત- વૈરાગી-લગ્ન ન કરવાનો અભિગ્રહ-ઘણી કન્યા બતાવી-ના-ગિરિપુર નગરમાં -ધનસાર્થવાહ પુત્રી ધનશ્રી સાથે માંગુ કર્યુ-સમુદ્રદત્તને કહ્યું કરીયાણા લઇ આવ-કાનમાં મિત્રોને કહ્યુ-ઉદ્યાનમાં-તૈયારી-લગ્ન-મિત્રો સાથે સુતો-સવારે ગાયબ-શોધ-૧૨વર્ષે-ભિક્ષુક થઇ-ધનસાર્થવાહ પાસે-કામ-ઉદ્યાન પાલક-મહેનત-મનોહર થયું-દુકાને-ઘરે-પ્રિય થયો-વિનીતકનામ-ધનશ્રી પર કોટવાળ આસક્ત-વિનીતકને દુત બનાવી પ્રાર્થના-ના-સમુદ્રદત્ત જ પતિ છે.-ઘણુ કહેવુ-દઢ-ખુશ-તને મેળાપ કરાવીશ-માતાપિતાને મેળાપ-વધામણી-મહોત્સવ-જમાઇને જોઇ આશ્ચર્ય.

૧૮. ઉપનય કથાઓ

(૧) શેઠ-ત્રણ પુત્રો-પરિક્ષા-દરેકને ૧૦૦રૂ. માં એક એક રૂમ ભરવાની- પહેલાએ કચરો, બીજાએ ઘાસ અને ત્રીજાએ ધૂપ-દીપ-નાનાને સંપત્તિ - ૧૦૦રૂ.

બરાબર આયુષ્યમાં કચરા જેવા ભોગ સુખ, ઘાસ જેવી માનવસેવા અને ધૂપ દીપ જેવુ સંયમ - શું કરશો ?

(૨) ખાણીયો-રણમાં-તરસ-સૂતો-સ્વપ્ન-કુવા, તળાવ, સમુદ્રનું પાણી પી ગયો-ખાબોચીયું-ઘાસનો પૂળો બનાવી-ટીંપા પીએ-(વિષયોથી તૃપ્તિ નહીં થાય)

(૩) બકરો-લીલું ઘાસ-ગાય, વાછરડું-ખાવા નહી.-દુઃખ-બકરો તગડો-કપાયો (ખાવા પીવાથી દુર્ગતિ અને તપથી સદ્દગતિ)

(૪) ભિખારી-કમાવા પરદેશ- સોનૈયા વાસંળીમાં-જંગલ- એક કાકિણી ભૂલ્યો-ખાડામાં ધન દાટી-લેવા-બેથી ભ્રષ્ટ-થોડા સંસારના સુખ માટે દુર્ગતિ - વિષય કાકિણી-સોનૈયા મનુષ્યભવ (ધર્મ)

(૫) રણ-તરસ-દેવખુશ- ક્ષીર સમુદ્ર-ના - ગામના કુવે-સુકો-દુઃખી-દેવ તે ગુરૂ,ક્ષીરસમુદ્ર તે તપ સંયમ-કુવા પાસે ઝાકળબિંદુ તે સાંસારિક સુખ.

(૬) જંગલ-જાંબુના ઝાડ નીચે માણસ સુતેલો-ઉંટ સવાર જાતો-ઊભા રહો-નીચે આવો-બાજુમાં પડેલું જાંબુ મોમાં મુકો-સંસારીજીવ પ્રમાદી છે.

(૭) ભયંકર જંગલ- જંગલી હાથી માણસની પાછળ-દોડીને વડવાઇ પકડી-નીચે કુવો તેમા ચાર સાપ નીચે અજગર-ઉપર ઉંદરડા ડાળ કાપે-હાથી ઝાડ હલાવે-વિદ્યાધરને દયા -મધુબિંદુનું ટીપું પડયુ.-આસક્ત-વિદ્યાધરને રાહ જોવા કહે-જંગલ= સંસાર, હાથી = મૃત્યુ, વડવાઇ = આયુષ્ય, બે ઉંદર=રાત દિવસ, કુવો= નરક, મધુબિંદુનું ટીપું = વિષયજન્ય સુખ, વિદ્યાધર=ગુરૂ.

(૮) રાજાને કેરી ખૂબ ભાવે-રોગ-વૈદ્યે ખાવાની ના-શિકારે-ભૂખ-વનપક કેરી-મંત્રીએ ખાવાની ના-ખાધી- મૃત્યુ.

(૯) ત્રણ વાણિયા-કમાવા-૧૦૦૦ મહોર-ગુમાવી, સાચવી,વધારી.

(૧૦) ગાડું હાકનાર-બે રસ્તા-ટુંકો ખરાબ,લાંબો સારો-ટુંકે ગયો-દુઃખી-પસ્તાવો. (ટુંકો ગમે છે)

(૧૧) ભિક્ષુક-યક્ષના મંદિરે-સુતો-યોગી-ઘડાથી ખાવાદિ ભોગો-સેવા-ખુશ-ઘડો આપો-વિદ્યા કે ઘડો-ઘડો-સુખી-નાચ્યો-ફૂટયો-(વિદ્યામાં શ્રમ પડે છે.)

(૧૨) દરિદ્ર કુટુંબ-દુધપાકની ઈચ્છા-બધાંએ ભેગાં થઈ બનાવ્યુ-ઝઘડો- કોર્ટે-કુતરો ખાઈ ગયો-દુઃખી.(સંતોષનો અભાવ)

(૧૩) રૂપમાં પતંગીયું-દીવામાં પડે. રસમાં પક્ષીદાણા, માછલી, સિંહ. સાભંળવામાં હરણ, સર્પ. સ્પર્શમાં હાથી. સુગંધમાં ભમરો કમળ અને હાથીનું મદ પીવામાં મરે.

(૧૪) બે વિદ્યાધર-ચંડાલ પુત્રી લગ્ન-છ મહિના બ્રહ્મચર્ય-નાનો આસક્ત-દુઃખી-મોટો સુખી

(૧૫) નિર્ભાગી-દેવની સાધના-તલવારથી મરવા-દેવ ખુશ-ચિંતામણી રત્ન આપો-ભાગ્ય નથી-આપો-આપ્યુ-દરિયામાં-ચાંદો-તુલના-પડ્યો-દુઃખી

(૧૬) બિલાડી -દુધ-માલિકના હાથમાં લાકડી છતાં પીએ-મોત માથે છે-છતાં ભોગ ભોગવીએ.

(૧૭) શેઠનો ભવ્ય બંગલો-સંતને બતાવે-પરદેશની વસ્તુઓ-દરવાજો નતો બનાવવો.

(૧૮) સંત ઉપદેશ-સ્વાર્થી સ્વજનો-યુવાન કહે મારા નહીં-પરીક્ષા કર-પેટમાં દુઃખાવો-દુધમાં-બધાંને કહે પીવો-ના -સંતે પીધો-યુવાન સંન્યાસ.

(૧૯) સંત ઉપદેશ- યુવાને પત્નીની પરીક્ષા કરી-થાંભલાને આંટી મારી શ્વાસ બંધ કર્યા-ઘર બંધ કરી શીરો ખાધો-પછી રડે-લોકો કહે થાંભલો કાપો - પત્ની કહે ના- ઉભો-સંન્યાસ.

(૨૦) રાજ્ય-દર વર્ષે નવો રાજા-રાજા બની લોકો ભાન ભૂલે-છેલ્લે જંગલમાં મૂકે ત્યારે રડે-છેલ્લો રાજા હસતો -કારણ- જંગલમાં મહેલ બંધાવ્યો છે. નવો રાજા= મનુષ્યભવ. ભાન ભુલા=કામભોગ કરવા. જંગલ=દુર્ગતિ. ધર્મ કરે તે હસતો=સ્દગતિ, મોક્ષ.

(૨૧) ખરજવાનો રોગી-પાંચેય ઈન્દ્રિયોના વિષયસુખો =ખરજવા જેવા-ભાવભિનંદીને ધર્મગુરૂ(વૈધનો) ભેટો-પુણ્યની માંગણી-રત્નત્રયીરૂપ ત્રિફળાનો પ્રયોગ-ના-ઘાસની સળી આપો.

(૨૨) ગુરુ ઉપકાર ૧. આપણે રોગી તેઓ ડૉ. ૨. ભિખારી-શ્રીમંત ૩. ભવાટવી-સન્માર્ગદર્શક ૪. ભવસાગર મોજાં-વહાણ ૫.ભવદાવાનલ-મેઘધારા ૬. મોહવિષ-જાંગુલી મંત્ર ૭. નેત્ર રોગી-જ્ઞાનરૂપઅંજન

(૨૩) રાજા-ચારે રાણી તોતડી-મિત્ર રાજા મળવા-બોલવાની ના કહી-જમવા સાથે બેઠેલા-મિત્ર રાજા કહે વડા કોણે તળિયા ? ૧. વડા મે તૈયે ૨. ચમ બોઈ ૩. ઈ બોઈ તો બોઈ તું ચમ બોઈ ૪. મિ બોઈ નઈ ને ચાઈ નહી.

(૨૪) શેઠ (તિર્થંકર)-મિત્ર(આપણે)-પાંચવર્ષ માટે(આયુષ્ય)-પોતાની દુકાન (મનુષ્યભવ)-૫ કરોડ રૂ.(પાંચ ઈન્દ્રિય)-ઓળખાણ કરાવી (દેવગુરુધર્મ)-મિત્રો સાથે જુગાર(કામભોગ)-દેવાળુ(નરક,તિર્યંચ).

(૨૫) મંત્રીને ત્રણ મિત્ર-પરીક્ષા-નિત્યમિત્રને ત્યાં રાજપુત્રને માર્યો છે મને રાખ-ના-પર્વમિત્રને ત્યાં-ના-પ્રણામ મિત્રને ત્યાં-હા-રાજા ગુસ્સે-ઢંઢેરો-ઈનામ-હાજર-સત્ય-ખુશ-નિત્યમિત્ર=શરીર, (પર્વમિત્ર) = (સ્વજન), પ્રણામમિત્ર = (ધર્મ)

(૨૬) ભુંડ(સંસારી જીવો)-સરનામું ઉકરડો(કામભોગ જ ગમે)- ભમરો (તિર્થંકર, મુનિ ભગવંતો)-સરનામું બગીચો(ધર્મ જ ગમે)- માખી (શ્રાવક-ધર્મજીવો)-સરનામું ઉકરડો અને બગીચો(કામભોગ અને ધર્મ)

(૨૭) માખી (શ્રાવક) અને મધમાખી (સાધુ)-મિત્રતા-મળે(ઉપાશ્રયમાં)-બગીચામાં આવવાની વાત(સામાયિક, પૌષધ)-ના - દબાણ-સૂંઢમાં વિષ્ટાની ગોળી (મનમાં સંસાર)-બગીચામાં ન ગમે-ગોળી પાડી-ગમ્યુ.

(૨૮) ચાર મિત્રો ૧. ચારુ(તિર્થંકર) ૨.યોગ્ય(મુનિ) ૩.હિતજ્ઞ (સમકિતી) ૪.મૂઢ (સંસારી)-કમાવા રત્નદ્રીપ(મનુષ્યભવ)-ચારુ એ રત્નોથી વહાણ ભર્યુ(કેવળજ્ઞાન)-યોગ્ય પ્રમાદ ત્યાગ, મહેનત રત્નો મેળવે (દિક્ષા)-હિતજ્ઞ થોડો પ્રમાદ,રત્નો મેળવે (દેશવિરતિધર્મ)-મૂઢપ્રમાદ અને કાચ, કટકા ભેગા(યજ્ઞાદિ) દુર્ગતિ.

(૨૯) બે મિત્ર-બંને દરિયે જાય-એક શંખલા વેંચતો-મિત્ર ગાડીમાં-વહાણમાં-ડુબકી મારી-રડે છે-પાછો-ખુશ-મોતી જોઇ-હિંમત-તે પણ કુદયો-સુખી

(૩૦) લોકોદરગામ=સંસાર. રાત્રિનો અંધકાર = મહામોહ. નિરંતરઆગ = રાગદ્વેષરૂપ અગ્નિ. પવન=અશુધ્ધ અધ્યવસાય. ધુમાડો= તામસભાવ, કષાયની પરિણતિ. આગના ભડકા=રાજસભાવ. વાંસ ફુટવાનો અવાજ= કલેશ, કંકાસ, ઝઘડા. આક્રંદ કરતા છોકરા= કષાયો. હાંફળી ફાંફળી સ્ત્રીઓ = અશુભ લેશ્યા. આંધળા = અજ્ઞાની. સમજવા છતાં નહીં કરનારા=પાંગળા. મશ્કરા = નાસ્તિકો. ચોરો=ઈન્દ્રિય. મંત્રવાદી=તિર્થંકર. માંડળુ = સમવસરણ. બોલવુ = ધર્મદેશના. લાકડાના ભારા નાંખવા = વિષય ભોગવવા. ઘીના ગાડવા=કષાય. પાણીછાંટો = પ્રશમ જળ.

(૩૧) મોટું મકાન= સંસાર. ત્રણ જણ રહે = ત્રણ પ્રકારના જીવો. છગન, મગન, ચંદ્રકાંત-(૧)છગન જાડીયો-છાતી દુઃખે-બામ-ડૉ. મોંઘી દવા-શરીર ચેક કરાવો-ના-ગેસની દવા જાતે લીધી-મૃત્યુ. (૨)મગનને પેટમાં દુખે-ડૉ.પાસે ગયો-ઓપરેશન - ના - ૧૨ ઈંજેકશન - ના - ગોળી - મીઠી છે.ના - કડવી - ના લીધી - મૃત્યુ. (૩) ચંદ્રકાંત-અકસ્માત - ડૉ.પાસે - પગ કાપવો પડશે - હા - બેભાન કરવાનું નથી. વાંધો નહી - ઓપરેશન - સાજો.(૧)છગન જેવા ગુરૂને ધુતારા માને, (૨) મગન જેવા ગુરૂની દિક્ષા,૧૨વ્રતો અને નિયમોથી ગભરાય(૩)ચંદ્રકાંત જેવા સુખભર્યા સંસાર છોડી દિક્ષાલે. (દા. શાલીભદ્રજી)

(૩૨) ગરીબને શ્રીમંત મળ્યો-દયા આવી-રત્નોભેટ-ગરીબે દારૂ પીધો-રત્નો ઉડાડયા-રડ્યો.

(૩૩) શેઠ-ચાર વહુ-પરીક્ષા-દરેકને પાંચ-પાંચદાણા-ફેંકી દીધા, ખાધા, રાખી મુકયા, વાવ્યા-૧ વર્ષ પછી માંગ્યાં-છેલ્લીએ ગાડા ભરીને આપ્યા-ખુશ.

(૩૪) રાજા ગુરૂના ગુણાનુવાદ-ગુણવર્મા કહે મન સ્થિર ન જ રહે-રાજાએ ફસાવ્યો-ફાંસીની સજા-બચાવો-તેલનુ પાત્ર લઈ આખા નગરમાં - હા-પાંચે ઈન્દ્રિયોના સુખો-મન પાત્રમાં-૧ મોતની ચિંતા-જેને અનંતા મોત દેખાય તેનું.

(૩૫) શેઠ દુકાને માળા-નારદ ખુશ-વૈકુંઠ આવ - હા-જગ્યા છે.દેવ કહે નહી આવે-ચાલ-છોકરો નાનો છે-થોડા વર્ષ પછી-પૌત્રને રમાડીને-મરીને બિલાડો-માલ વેંચાય પછી-કારણ ઉંદરો ઘણા છે-મરીને ભૂંડ-દેવલોકમાં ગટર છે-મોક્ષમાં ખાવાપીવાનુ છે.

(૩૬) સ્વચ્છંદીપુત્ર-ખાઉધરો-બગીચાનો પોગ્રામ-ખાધું-સમયજ્ઞ વૈદ્ય(ગુરુ) -તાવ-ખાવાની ના-ત્રિફળા સેવન-ખાધું-ઉલ્ટી-ખાધું-મરીને દુર્ગતિ.

(૩૭) એક ગોર-લગ્નમાં હોમ-લોટો લઇ-એક કડછી હોમમાં ને એક લોટામાં નાખે - એક જાતભાઇ સામે ગોઠવાયો-મારી વાતમાં સંમત થાય અને અર્ધુ આપે તો ભાંડો ફોડવો નથીં. ૐ કીમ્ કરોમીતિ સ્વાહા - બધા સમજે મંત્રોચાર કરે છે.ૐ ઘૃતં ચોરયાનીતિ સ્વાહા, ૐ સર્વેભ્યો કથયિષ્યામીતિ સ્વાહા, ૐ નકેભ્યો પિ કથયિતવ્યમીતિ સ્વાહા, ૐ કિમ્ દાસ્યસીતિ સ્વાહા, ૐ અર્ધ અર્ધ ગ્રહીષ્યાવઇતિ સ્વાહા - બેની એકતા થઇ ગઇ-આ કેવી કહેવાય ?

(૩૮) **સંસારનો રસ :** - શેઠ - પેઢી - જાપ - નારદ - સ્વર્ગે - પૂછી આવો - હા - બાળક પછી - મોટો - પૌત્ર - સાપ - ગોડાઉનમાં બિલાડો - ભૂંડ

(૩૯) **તકની કિંમત** - કરમચંદ શેઠ, (બુધ્ધિશાળી) - જીવરામ પટેલ - શહેરમાં - અભિમાન - શરત - ખાવાનું - સ્ત્રી જોવાનું - ગપાટાં - પૌત્રો ઉંઘવાનું.

(૪૦) **પુંડરીક** - કંડરીક - ૧ હજાર વર્ષ દિક્ષા - પતન ૭મી નરકે કંડરીક

(૪૧) ઓફિસમાં કોલસો, ગાડીમાં કચરો, દાગીના પહેરી ગુંડાગલીમાં, અમેરીકામાં ઉંઘ,- સંસારનું કામ, ઈર્ષ્યા, વિષયકષાય, ચોરી, ટી.વી. જોવું વગેરે....

(૪૨) બાવો - કઢી - બહુ ભાવી - હઠ પ્રયોગ

(૪૩) ચારમિત્ર - પિત્તળ, ચાંદી, સોનું, રત્ન. મુક્યું અને લીધું તે ફાવ્યા (કદાગ્રહ ત્યાગ કરો)

(૪૪) નોકર - ગાદીમાં આરામ - ઉંઘ - ફટકાં - બચાવો - હસવા - કારણ - ૫ મિનિટની આ સજા - ૫૦ વર્ષની શું ? - વૈરાગ્ય.(પ્રમાદ ત્યાગ)

(૪૫) બ્રાહ્મણ ચાર ઠગ - બકરી ખરીદી (૧) ભૂદેવ કેમ કુતરૂં લઈને? (૨) અરે! આ શું કુતરૂં અને ખભે (૩) કળીયુગ બ્રાહ્મણો કૂતરા રાખે છે (૪) નાત આખામાં કહી દઉં છું - મૂકીને ભાગ્યો.

(૪૬) ગૌરીશંકર મહારાજ - મર્યો - મુંડન - રાજા મુંડન - મંત્રી તાપસ - ગધેડો મરેલો. (લોકહેરી)

(૪૭) શ્રેણિક દેવ - પ[redacted]તી સાધ્વી (દૃઢ શ્રદ્ધા)

(૪૮) દુકાળ - ગુરૂ સ્થિરવાસ - બે શિષ્ય - ચંદ્રગુપ્તની થાળીમાં - ચાણક્ય રેતી - ધૂમાડો - અંજન બહાર - રાજા ગુસ્સે - ધન્ય છે - ગુરૂ પાસે - તારા જેવો. (બહુશ્રુત)

(૪૯) કામલતા - માધવપતિ - પુત્ર - રાજ્ય લુટાયું - રાજાની રાણી - માધવગાંડો - ભાગી - ચોરે લુંટી - વેશ્યાને ઘેર - પુત્ર સાથે ભોગ - વાત - નદીમાં પડતું - ભરવાડણ - ઘીનો ઘડો ફૂટ્યો - હસી પડી - વૈરાગ્ય. (કર્મ)

(૫૦) મહાબલ - વિરક્ત - માને મુંઝવણ - લગ્ન - જાન - જંગલમાં - સાંજ - ભમરાનો અવાજ - રથ - સાધુ - મદથી લેપાએલાં - ઔષધિ - ઉપદેશ - ત્રણપ્રહર - દીક્ષા - વાચના ચિંતન મનન. (વૈરાગ્ય)

(૫૧) દુર્ગિતાનો ડરઃ- સાસુ-વહુના રોજ ઝઘડા - વહુ કુવે પડવાની ધમકી - એકવાર ભાગી - ડોશી પાછળ - જોર - કુવો જોઈને પડજે પછી

(૫૨) વિષયનો ગુલામ :- મુંજ - તૈલપની જેલમાં - ભૂગર્ભમાં માર્ગ - પણ મૃણાલીના પ્રેમમાં - કાલે આવીશ વાત - ભાઈને - મોત

(૫૩) સંસારમાં લોકો ગાંડા કહે ત્યારે ધર્મ આપ્યો સમજો...

(૫૪) વાંદરો - બોરનો ઘડો - હાથ - મુઠ્ઠી - ન નીકળે - પકડ્યો. ચાબૂક - હાથ છૂટો.

(૫૫) યુવાન - પત્ની - પિયરમાં લેવા - રસ્તામાં કુવામાં પતિને - ક્ષમા - આનંદથી રહે - પુત્રો - હસ્યાં - હકિકત - મેણું - ફાંસો - ઝેર (અગંભીરતા)

(૫૬) શદાલક - ગોશાળાનો અનુયાયી - પ્રભુને પામી - ધર્મી - ૧૦ શ્રાવકોમાં - ગોશાળો - સામે પણ નહીં જોઉં - વખાણ, પાટ પાટલાં...

(૫૭) શેઠ - રાતે યમદૂત લેવા - મરીને ક્યાં? - નરક - થોડું પુણ્ય ૨૪ કલાક - પવિત્રનદી, તીર્થ, સાધુ, શ્રવણ... સ્વર્ગ.

(૫૮) વિરાધના વિષે ક્ષુલ્લક મુનિ - ધર્મઘોષસૂરીજી ને ૫૦૦ મુનિ - ૧ રૂદ્ર શિષ્ય

- પાપી - ગુસ્સે થાય - પાણીમાં ઝેર - દેવી - માથે રાખ - લોકોથી નિંદા - મરીને સાતે નરકે - અનેકભવ કરી - ગુણાકર

(૫૯) તીર્થંકર પધાર્યા - પૂર્વભવ જણાવ્યો - પશ્ચાતાપ - વિનય કર - ૫૦૦ સાધુને વંદન - ૭ મહિનામાં - ૫ દેવલોક - ત્યાંથી ચંપાપુરીમાં રાજપુત્ર થયો - સાધુ જોઈ જાતિસ્મરણ - પ્રિયસાધુ.

(૬૦) વઢકણી બાઈ - ઝઘડવા જોઈએ - ગામ ત્રાસી ગયું - રાજા દ્વારા વારા - ડોશી વહુ - આખા દિવસનું કામ લઈને - મૌન - અંગુઠો - ગુસ્સે

(૬૧) બાવાજી - સ્નાન વગેરે ન કરે - ભક્ત - ભોજનનું આમંત્રણ - ભજીયાં - સુતાં - પાણી નહીં - બૂમાબૂમ - રડવા - જ્ઞાનગંગામાંથી પીલો (જ્ઞાન અને ક્રિયાથી મોક્ષ)

(૬૨) (ચલચિત્તા) વજબાહુ - લગ્ન મનોરમા - ઉદ્યાન - મહાત્મા દર્શન - સાળો ઉદયસુંદર કહે દીક્ષાની ભાવના છે - હા - ૨૫ રાજકુમારો પણ દીક્ષા - પિતા - મિત્રને દીક્ષાનું યાદ.

(૬૩) શંકરપાર્વતી - બ્રાહ્મણ બ્રાહ્મણીનું રૂપ અને પાડો - (૧) બ્રાહ્મણ ઉપર પાડા જેવો પાડા પર (૨) સ્ત્રીને ઉપર બૈરી ઘેલો (૩) બંને ઉપર નિર્દયી (૪) એમનેમ બેઉ મુર્ખા પગ ઘસે છે હવે પાંચમુ પાડાને ઉપાડીને ચાલે તો? (લોકહેરી, લોકસંજ્ઞા)

(૬૪) માસક્ષમણ તપસ્વી - પારણે વહોરવા - મનમાં સિંહ કેસરીયા - રાતે વહોરવા - શ્રાવકે વહોરાવ્યા - ચોકમાં - સાઢપોરરીને કેટલીવાર? પશ્ચાતાપ - પરઠવવાં - રાખમાં પરઠવ્યું. (બહુશ્રુત શ્રાવક)

(૬૫) (જીવદયા) ભરૂચનો ગુલામ - ચકલી મારવા - ના - રાજા - હાથીના પગ નીચે - મારવા તૈયાર નહીં - અંગરક્ષક.

(૬૬) રાજા ઉદાર - મંત્રીને ચિંતા (૧) સંઘરેલું આપત્તિમાં કામ લાગશે (૨) પુણ્યશાળીને વળી આપત્તિ શાની? (૩) ક્યારેક પાપોદય જાગી જશે (૪) ત્યારે સંઘરેલું નાશ થઈ જશે.

(૬૭) શેઠ અભણ - મેનેજર ભણેલો - સહી બરાબર નહીં - ચેક પર નજર - ત્યાં શું જુએ છે અહીં જો (કપાળે)

(૬૮) ભાઈએ - બહેનને લાડકોડથી મોટી - લગ્ન - જીદી - કુટુંબ કંટાળ્યું - ભાઈ છ મહિના રાખો - મૃત્યુ છે - ઉપાય - ના - છે - સોનાની સાંકળ - મોમાં - જાત્રા - ખુશ - ધર્મની આજ્ઞા.

(૬૯) શેઠના ઘરે ૪૦ વર્ષથી નોકરાણી - વિશ્વાસુ - ચોરી - શેઠ પોતાની ભુલ કબુલ - સહાય કરી.

(૭૦) (અજ્ઞાનતા) ગામડિયો - પહેલીવાર મુંબઈ - ૧૫ માળની લીફ્ટ - તેને ઝૂંપડી સમજ્યો - ડોશી ગઈ - ૧૮ વર્ષની કોલેજીયન આવી - પત્નીને - થોડીવારે - છોકરી - ખુશ - લાફો - પોલીસ - સાચી હકીકત.

(૭૧) બ્રાહ્મણ - ખાવાનાં ફાંફા - બાળકો રડે - ચોરી કરવા - રાતે (૧) ઝૂંપડીમાં ચોખા - કાલ માટે છે (૨) શેઠ - ૨૫ પૈસાનો હિસાબ (૩) વેશ્યા રૂપવતી કોઢિયા સાથે (૪) રાજા ત્રણ લાઈન - કેટલી ઋધ્ધિ - સલાહ અથવા ચોરી - આંખ મીચાયા પછી કશું નથી - ખૂશ - આત્મહિત ચિંતા.

(૭૨) **સાધુ :** મોતદર્શન, વિવેકી ઉત્તમ સાધુ - શુધ્ધ જીવન - ૧૫ દિવસ ગામમાં - દરરોજ વ્યાખ્યાન - આવું ઉત્તમ જીવનથી અંજાઈ - શ્રાવક પૂછે - તમે જુવાનીમાં આવું કઈ રીતે કરી શકો છો? - મને ૩ દિવસ પછી તારૂં મોત દેખાય છે - ભાગ્યો - બધાને - ક્ષમાપના - લાગી ગયો ધર્મમાં - ચિંતન.

૧૯. કથા કલ્પવેલી ચોપડીમાંથી :

દિવાસળીની પેટીમાં કેટલો બધો ઉજાસ કેદ છે ?-ઉજાસનું પ્રગટીકરણ ઘર્ષણની નીપજ છે. મહત્ત્વ ટોપચાનું - તેમ કથામાં સ્થાનવાક્યોનું - હૃદય પ્રકાશ કરે -

(૧) અવિચારી રાજા - શિકાર - વિપરીત ઘોડો - જંગલ - થાક, તરસ - ખાબોચીયું - પાંદડાનું પડીયું - ભર્યું - પક્ષીએ ખેંચ્યુ - બીજી વખત - પક્ષીએ ત્રીજીવખત - તલવારથી મૃત્યુ - સૈનિક આવ્યા - પાણી - નજર અજગર પર - તેની લાળ નિકળતી - રૂદન - પશ્ચાતાપ.

(૨) ત્યાગ - કુમારપાળ - ઘેબર ખાતાં માંસની યાદ - સૂરીપાસે - ત્યાગ - નિત્ય - યોગશાસ્ત્રના ૧૨ પ્રકાશ,વિતરાગ સ્તોત્રના ૨૦ પ્રકાશથી દંતશુધ્ધિ

(૩) જુવાની - માર જુત્તેસે - ફકીર - ઝાડ નીચે - ૩ પાણી ભરવા પણીયારી - અગલી અચ્છી ,પીછલી અચ્છી ,બીચલી કો માર જુત્તેસે - ક્ષત્રિય એ જ બોલે - પૂછયું - ગેરસમજ દૂર - અંકુશ જોઈએ જુવાનીમાં.

(૪) સંન્યાસી,શિષ્ય - નદીએ - વિછીં ડૂબતો - બચાવવા - ડંખ - બચાવે - ડંખ - શિષ્ય - એનો સ્વભાવ ન છોડે તો હું કેમ છોડું

(૫) કાળ ચક્કી - સંન્યાસી - બાજુમાં ઘંટી દળાય લોટ નીકળે - રૂદન - ગુરૂએ કહ્યું ખીલાડા પાસે દાણા - ધર્મ ખીલાડા પાસે તો બચે.

(૬) ખામી સુધારો - ગાય પૂછે ગધેડાને - ક્યાં ચાલ્યા - બીજે ગામ - કેમ ?- અવાજ કરતા પત્થર મારે છે ? - ખામી સુધારવાનો પ્રયત્ન કરો.

(૭) આળસુ શેઠ - ચોર - બાકોરૂં - શેઠાણી જગાડે - સૂવા દે - ઘરમાં - તીજોરી ખોળી - ગયા - બૂમો - રડે.

(૮) મૂર્ખમાળી - શેઠ - ઉત્તમ બગીચો - માળી મૃત્યુ - નવો માળી - જતન કર જે - શેઠ બહારગામ - બગીચો ઉજ્જડ - પાણી - રોજ ૧૦૦૦ ઝારી કેવી રીતે - ઝાડ પર ચઢીને પાંદડે પાંદડે - અફસોસ - માનવજીવન બગીચો - ધર્મ એ મૂળીયા છે - ધન,કુટુંબ,એ પાંદડા છે.

(૯) વૈરાગ્ય - વિચારક વિવેકીને સંસારની વિચિત્રતા જોઇ વૈરાગ્ય - બળદ હુષ્ટ પુષ્ટ - યુધ્ધે - ગળીયો -વૈરાગ્ય ,- રાજા - સૈન્ય - યુધ્ધે - આંબાનું વૃક્ષ - મહોર તોડી - પાછો - ઠુંઠુ ઝાડ - કારણ જાણી - આંચકો - દીક્ષા.

(૧૦) ચકોર ને ટકોર - સુખી શેઠ - મોટી દાન શાળા - સડેલી જુવાર ખવડાવે- વહુ ને દુઃખ - જમવામાં રોટલો - કારણ - પરલોકમાં સુખી - સુકૃત કરો છો - આવું જ ભોજન મળશે - ટેવ પડે માટે - વાવે તેવું લણે - **दानानुसारीणी प्राप्ति :** - વાનગી ચાલુ

(૧૧) ટેવ ટાળવાની રીત - અકબર - બિરબલ - બકરી - લીલું ઘાસ - ૧ મહિનો - માર - ઈન્દ્રિય અતૃપ્ત જોયું,ખાધુ,સુંધ્યું.

(૧૨) માંગણી અને લાગણી - રાજા - યુધ્ધે - ૧૦ રાણી - એક અણમાનીતી - શું જોઈએ - આઈટમો - અણમાનીતી તમે જલ્દી પધારો - તેમ ભ.ની નિષ્કામ ભક્તિ

(૧૩) પાટણ - કુબેર શેઠ - ૫૦૦ વહાણ - ભેખડમાં ભરાયા - શતસાગર રાજા - શિકારી - સગર્ભા હરણી - પશ્ચાતાપ - પોપટ રાખ્યો છે - ખબર ડુંગર પર મંદિર - ઢોલ પીટવા - ભારંડ પક્ષી ઉડે - વહાણ ચાલે - પોતે - મુનિમે વાત - કુમારપાળ અપુત્રની સંપત્તિ - ના - દહેરાસર - આશ્વાસન આપ્યું - તપાસ - પાછો.

(૧૪) ત્યાગ ધર્મ : કમલસેન રાજા - નૈમિત્તક - ૧૨વર્ષ નો દુકાળ - ચિંતા - ધર્મ કરે - અષાઢનાં અંતે ધોધમાર વર્ષા - નૈમિત્તકની હાંસી - ઉદ્યાનમાં જ્ઞાનીયુગંધરસૂરિ - વંદને - દેશના - અંતે રહસ્ય કહો ? - ધર્મથી વિપત્તિ જાય - ધર્માત્મા જન્મ - પુરિમતાલ નગરમાં - પ્રવરદેવ - શેઠપુત્ર - બધાના મૃત્યુ - ભિખારી - ભીખ માંગે - ખાંઉ ખાંઉ - અજીર્ણ- રોગી દુઃખી - ગોચરીએ મહાત્મા - વિનંતી - ગુરૂપાસે- ધર્મસમજ - ૧ શાક, ૧વિગઈ, ૧ અન્નનો ઉપયોગ - નિયમ - પરિસ્થિતિ બદલાઈ - પૈસાદાર - લગ્ન - પુત્ર - ખાવા પર દબાણ - ના - ભોગાપભોગથી - પરાંગમુખ -૧૯ મુનિને ઘી આદિ વહોરાવ્યા - સાધર્મિક ઉધ્ધાર - ત્યાગધર્મ અખંડ પાળી - સૌધર્મદેવલોક - ત્યાંથી શુધ્ધબોધ શેઠનો પુત્ર ધર્મદત્ત - રાજા દર્શને - તેજસ્વી રૂપ - દેશનો રક્ષક કોણ - ? રાજા બનાવ્યો - લગ્ન - દીક્ષા - એ જ ભવે મોક્ષ

(૧૫) પ્રારબ્ધ = કર્મ,ભાગ્ય અને પુરૂષાર્થ = ઉદ્યમ,પ્રયત્ન - કોઈ કર્મને કોઈ પુરૂષાર્થને - અતિ પ્રયત્ન છતાં કાર્ય સિધ્ધ ન થતાં ‘કર્મની ગતિ ન્યારી ’સુતેલા સિંહના મોઢામાં હરણીયા પ્રવેશ કરતા નથી - ઉદ્યમ જરૂરી - ઉજૈન - સભા - ચર્ચા - મંત્રી કહે કર્મ મોટું - ગરીબ - ધનવાન ,ડાહ્યો - ગાંડો બનાવે - ગણિકા કહે પુરૂષાર્થ મોટો દરેક ઉદ્યમ કરતાં દેખાય - વાર્તા સાંભળો - બે મિત્ર - એક કર્મને બીજો પરૂષાર્થને માને - જંગલ - ભૂખ - એક સૂતો બીજો તપાસ - તૃપ્ત - કર્મ મહાન - ગારૂડિક - સર્પ પકડ્યો - ટોપલામાં - ઉંદર - ખાવા કાપ્યું - મોત - જંગલમાં - પ્રતિવાસુદેવ ભેગુ કરે વાસુદેવ જીતે- ઉદ્યમી દરિયામાં જાય ડૂબે, ઉદ્યમી ખેડૂત ફસલને નુકશાન - રાજા

કહે કર્મ ફળે છે પુરૂષાર્થથી, કર્મ ઘડાય પુરૂષાર્થથી - એકલું કર્મ પાંગળું, એકલો પુરૂષાર્થ આંધળો - પક્ષીની બે પાંખ - રથના બે પૈડા - પ્રત્યેક કાર્યમાં મુખ્ય - ગૌણભાવે રહેલ છે ,ભોગ ભૂખ્યા લોકો ભાગ્યનો વિચાર કરતા નથી - પુરૂષાર્થ કરે છે - ભાગ્યના સહારા વિનાનો પુરૂષાર્થ વ્યર્થ - અજ્ઞાનની બલિહારી વાંઝીયા પુરૂષાર્થ માટે માણસનો ઉત્સાહ ટકાવે છે - સંસારમાં ભાગ્ય પ્રધાન અને પુરૂષાર્થ ગૌણ, ધર્મમાં આત્મકલ્યાણની સાધનામાં ભાગ્ય ગૌણ પુરૂષાર્થ પ્રધાન - કર્મનું કામ તો માત્ર તમને ધર્મની સામગ્રી મેળવી આપે છે.

૨૦. ટચૂકડાં દૃષ્ટાંતો

૧ વ્યાખ્યાનમાં પિક્ચરની ભયંકરતા - યુવાનની પ્રતિજ્ઞા - પિક્ચર જુએ તો અઠમ કરવો - પત્ની કહે - વરસે બાર કરી લેજો-

❖ આનું નામ કર્મપત્ની ! પોતાનો પતિ બાર અઠમ કરે તો એને જરાય વાંધો નથી... એને તો પોતાનો પિક્ચરનો શોખ પૂરો કરવો છે ! યાદ રાખજો. દિલમાં સળગતી વાસનાઓ આંખ વાટે પ્રગટ થતી હોય છે. આંખ દ્વારા મનમાં પ્રવેશતી કુવૃત્તિઓ જીવનને સંપૂર્ણ પણે રફેદફે કરી નાંખતી હોય છે.

પણ, જેની નજર સામે માત્ર આલોકના જ સુખો છે... ઈન્દ્રિયોના આકર્ષક વિષયો જ છે... એના ભોગવટામાં જ જીવનને સાર્થક માનવાની મલિન ગણતરીઓ છે એવા જીવોને વાસનાની ભયંકરતા સમજાવી ખૂબ જ મુશ્કેલ છે... વાસનાના પાત્રો અને વાસનાના સાધનોથી તેઓને છોડાવવા અશક્ય પ્રાય છે !

૨ ઈન્ટરવ્યુ માટે - પ્રશ્ન - ૧૦ વર્ષની નોકરીથી કેમ કાઢ્યાં - સામે પ્રશ્ન - ૨૦ વર્ષનો નોકર કેમ ગયો ?

❖ જાતને સંભાળી લેવાની બાબતમાં આજની પેઢીને લગભગ મળી રહેલ નિષ્ફળતા પાછળ જવાબદાર અનેક પરિબળોમાંનું એક મહત્ત્વનું પરિબળ આ છે કે - આજની પેઢી સાંભળવા તૈયાર નથી... દીકરો બાપને સાંભળવા તૈયાર નથી, તો શિક્ષક વિદ્યાર્થીને સંભળાવવાની સ્થિતિમાં નથી... વહુ સાસુ પાસે કાંઈ સાંભળવા તૈયાર નથી, તો નોકર શેઠને સાંભળવાય તૈયાર નથી...

કલ્પના કરો, આગમાં સપડાઈ ગયેલો માણસ બંબાવાળાને સાંભળવા તૈયાર ન થાય તો એનું શું થાય ? અંધ માણસ દેખતા માણસની વાત સાંભળવાનો ઈન્કાર કરી દે તો એની હાલત થાય શું ? યુદ્ધના મોરચે સેનાધિપતિની આજ્ઞા સાંભળવાનો સૈનિક ઈન્કાર કરી દે તો એનું થાય શું ?

પણ, ના. કમજોર, અશિક્ષિત કે અપરિપક્વ, કોઈને કોઈનુંય સાંભળવું નથી. કદાચ સાંભળે પણ છે તોય એમાં આનંદ નથી, ઉદ્વેગ છે... પ્રસન્નતા નથી, લાચારી છે... ખુશી નથી, ગમ છે... પરિણામ સ્પષ્ટ છે. બુદ્ધિના જોરે કદાચ જીવનમાં સફળતા મળી ગઈ છે, પણ જીવન સાર્થક બની ગયાની કે બની રહ્યાની કોઈ જ અનુભૂતિ નથી.

બચાવી લેવી છે જાતને આ અપાયથી ? તો આ કામ કરો. શિષ્ટોને સજ્જનોને અને સંતોને સાંભળવા કાયમ માટે તૈયાર રહો.

૩ ધન્યવાદ - કેમ ? છોકરાઓને રોડ ક્રોસ ન કરવા દેવા બદલ - બોર્ડ પર લખેલું 'વાંદરાઓને પસાર થવા માટેનો રસ્તો'

❖ 'નિષેધ એ અપરિપક્વ અવસ્થામાં પાપના આમંત્રણનું કારણ બની જાય છે...' 'મનને અભાવમાં ભારે રસ છે...' આવા જાતજાતનાં વાક્યો જ્યારે કાન પર અથડાય છે અને આંખેથી વાંચવામાં આવે છે ત્યારે પળભર સ્તબ્ધ થઈ જવાય છે. કારણ કે આ વાક્યોને સંપૂર્ણ સત્ય માનીને જો સમૂહના જીવનવ્યવહાર ગોઠવવામાં આવે તો ન ધારેલી અરાજકતા અને અંધાધૂંધી ફેલાયા વિના ન રહે...

વાસનાલંપટને તમે સ્ત્રીનો નિષેધ ન કરો તો બીજું શું કરો ? અર્થલંપટને તમે સંપત્તિથી દૂર ન રાખો તો બીજું શું કરો ? ક્રોધાવિષ્ટને તમે દુશ્મનથી દૂર ન રાખો તો બીજું શું કરો ? હા, એક જ વિકલ્પ છે, નિષેધને બદલે વિકલ્પ આપી દો... વાસનાગ્રસ્ત ચિત્તને પ્રભુની ઉપાસના તરફ વાળી દો... લોભી ચિત્તને તમે દાનના લાભોમાં રસ લેતું કરી દો... ક્રોધાવિષ્ટ ચિત્તને તમે પ્રેમનો મહિમા સમજાવી દો. દિશા બદલાઈ જતાં નદીનાં પાણી જો પોતાનું વહેણ બદલી નાખે છે તો, વિષય બદલાઈ જતાં મન પોતાની રુચિ બદલાવી દેવા તૈયાર થઈ જ જાય છે.

૪ સંન્યાસ માટે બે મિત્રો - ગુરુ કહે આ કાગળના ૧ લાખ ટૂકડા કરો - એક ગુસ્સે - બીજો ટુકડા કરે છે - થશે તેટલાં કરી ગુરુને પૂછીશ.

❖ બહિર્જગતમાં એક જ ચીજની બોલબાલા છે., પથ્થર ફોડીને પણ પાણી કાઢો. પ્રચંડ પુરુષાર્થ કરીને પણ પૈસા મેળવો. પણ આભ્યંતર જગતની આખી વાત જ ન્યારી છે. ગુણોના ઉઘાડ માટેનો તમારો સંકલ્પ ભલે પ્રચંડ છે, સાધના અંગેનો તમારો પુરુષાર્થ ભલે જોરદાર છે, પણ જો સમર્પણભાવથી તમારું હૃદય વંચિત છે તો તમારા સંકલ્પને અને પુરુષાર્થને સફળતા મળે એવી કોઈ જ શક્યતા નથી. તણખલું ઘાસનું પહોંચવા માંગે છે એ સાગરમાં, એણે નદીને સમર્પિત બનવું જ પડે છે. ઘાસના તણખલા જેવા છીએ આપણે, બનવા માંગીએ છીએ આપણે પરમાત્મા... ગુરુદેવને સમર્પિત બન્યા વિના ચાલે તેમ જ નથી.

યાદ રાખજો, સાધના માટે મનને તૈયાર કરવામાં બહુ વાંધો નથી આવતો, કારણ કે એમાં અહં પુષ્ટ થવાની શક્યતા છે, પણ સમર્પણ માટે મન જલદી હા પાડતું નથી, કારણ કે એમાં અહંને ખતમ કરવો પડે છે.

૫ ભરત - કૈકેયી દુષ્ટ છે - બધાં કહે છે - રામ કહે સડેલા મૂળ પર તંદુરસ્ત ફળ આવે.

❖ ગુણવાન બનવા કરતાં ગુણાનુવાદી બનવું મુશ્કેલ છે અને ગુણાનુવાદી બનવા કરતાં ગુણાનુરાગી બનવું મુશ્કેલ છે ! ખરાબ માણસમાંય સારું જોવાની વાત પછી પણ સારા માણસમાં કાંઈ ખરાબ જોવું નહીં એટલું જો નક્કી કરી દઈએ તોય આપણું કામ થઈ જાય તેમ છે.

૬ પતિ, પત્ની, બાળક - બસમાં - પરિક્ષા છે - બાજુમાં જોજે - કાપલી રાખજે - મેં સાહેબને કહી દીધું છે - આવતા વર્ષે તમારું ટ્યુશન રાખીશ - સાબાશી

❖ હા... અત્યારે વિદ્યાલયોની... વિદ્યાપીઠોની લગભગ આ જ હાલત છે... એમાં ભણનારા વિદ્યાર્થીઓને પ્રામાણિકપણે ભણવાની એટલી દરકાર નથી જેટલી દરકાર પરીક્ષામાં પાસ થવાની છે ! બસ, પાસ થઈ જવા માટે એની પાસે એક નહીં, અનેક રસ્તાઓ છે... એ પેપર ફોટી શકે છે... પ્યુનને ફોડી શકે છે... પ્રેસને ફોડી શકે છે... પ્રોફેસરને ફોટી શકે છે... પરીક્ષકને ફોડી શકે છે !

આવા હલકા રસ્તે પરીક્ષામાં પાસ થઈ જતો એ વિદ્યાર્થી જીવનની આકરી પરીક્ષાઓમાં શું ઉકાળશે, એ તો ભગવાન જાણે !

૭ સંત - ક્ષમાવાન - યુવાન - ગાળોનો વરસાદ - શાંત - પાણી આપ્યું - ચંદનનો સ્વભાવ

❖ ચંદનનો સ્વભાવ ખ્યાલમાં છે ? એને બાળો... કાપો કે છોલો... એ સુગંધ આપ્યા વિના ન રહે ! સંતોના સ્વભાવ આ ચંદન જેવા હોય છે... તમારા ગમે તેવા પ્રતિકૂળ વર્તનની પણ એમના સ્વભાવ પર કોઈ જ ખરાબ અસર પડતી નથી... બલ્કે, એમનો સુંદર-સરસ સ્વભાવ તમને પણ વિચારતા કરી મૂકે છે...

અલબત્ત, આવા મસ્ત સ્વભાવના સ્વામી બનવું સહેલું નથી... સ્વાર્થ અને અહં, આ બંનેને ગૌણ કરવાની તૈયારી હોય તો આવા સ્વભાવના સ્વામી બનવું દુર્લભ પણ નથી... આવો, જીવન જ્યારે ઉત્તમ પામ્યા જ છીએ... ત્યારે સ્વભાવને ય ઉત્તમ બનાવીને જ રહીએ !

૮ જન્માષ્ટમીએ - પાના રમવા - નિયમ તિવિહાર કરવા - ચા વગર ન ચાલ્યું - પાછો

❖ એક પણ નાનકડા નિયમની કેટલી પ્રચંડ તાકાત છે ! નાવડામાં પડતું એકાદ નાનકડું છિદ્ર નાવડાને ડૂબાડી દેવા માટે કાફી છે તો પાપના જીવનને તોડી નાખવા માટે એકાદ પણ આવો નિયમ કાફી છે ! મનોબળ દઢ જોઈએ... પાપજીવન પ્રત્યે તિરસ્કાર જોઈએ !

પુણ્યવાનો ! હતાશ ન થશો ! જયવંતા જિનશાસનનો વિરતિમાર્ગ જ્યાં સુધી આપણા હાથમાં છે ત્યાં સુધી આપણું આત્મકલ્યાણ નિશ્ચિત છે.

૯ ડૉ.પાસે યાદશક્તિની દવા લેવા - આવતી કાલે આવજે - દવા ક્યાં મૂકી છે તે મળતી નથી.

❖ તમારા દુ:ખોને દૂર કરવા માટે તમે જેની પાસે જાઓ છો એની તો પહેલાં તપાસ કરો કે ખુદ તો દુ:ખી નથી ને ? આજ સુધીમાં આ બાબતમાં આપણે અંધારામાં જ રહ્યા છીએ... શરણ એવાનાં આપણે પકડ્યાં છે કે જેઓ ખુદ અશરણ હતા !

અને એટલે જ આપણે માર ખાતા આવ્યા છીએ... હવે સાવધ બનીએ... **अन्यथा शरणं नास्ति त्वमेव शरणं मम** ના નાદને આત્મસાત્ કરીએ.

૧૦ અમદાવાદનો રસ્તો પૂછ્યો- ટ્રેનમાં - ના - બસમાં - ના - તો પાટે સૂઈ જાઓ

❖ મોક્ષમાં જવું છે પણ તપ-ત્યાગ-સ્વાધ્યાય-સંયમ વગેરે યોગોના સેવન કરવા નથી... ખેડા-નડિયાદ છોડીને જો અમદાવાદ ન પહોંચી શકાય તો સ્વાધ્યાયાદિને છોડીને મોક્ષેય નહીં પહોંચી શકાય !

વિષમતા કહો આજના કાળની કે વિચિત્ર મનોવૃત્તિ કહો આજના જીવોની, સહુને ફળ જોઈએ છે પણ મૂળની માવજત કરવી નથી... પરીક્ષામાં પહેલા નંબરે પાસ થઈ જવું છે પણ ભણવાની મહેનત કરવી નથી... સિદ્ધિ જોઈએ છે પણ સાધના કરવી નથી... મંઝિલે પહોંચવું છે પણ માર્ગ પર ચાલવું નથી !

હા... બાહ્ય જગતમાં કદાચ વગર પુરુષાર્થેય પુણ્યના જોરે સફળતા મળી જાય એ સંભવિત છે પણ આધ્યાત્મિક જગતમાં નક્કર અને સાચી દિશાના પુરુષાર્થ વિના સફળતા મળે એ ત્રિકાળમાં સંભવિત નથી.

૧૧ ભિખારીને ચોરી કરી જેલમાં જવું છે - ત્યાં શાંતિ હશે - છત્રી ઝૂંટવી - તારી હોય તો તું લઈ જા.

❖ આનું નામ સંસાર ! મોત માંગો અને જીવન મળે ! સન્માન માંગો અને અપમાન લમણે ઝીંકાય ! જેલ માંગો અને મહેલ મળે ! બરફીની શક્યતા હોય ત્યાં બાજરાનો રોટલો ય ન મળે ! નમસ્કાર નવગજના સંસારને ! પણ સબૂર !

ડુક્કરને જેમ વિષ્ટા જ પ્રિય હોય છે તેમ આ જગતમાં કેટલાય જીવો એવા છે કે જેઓને માત્ર ઈન્દ્રિયોના વિષય અને વિષયોને સાચવવા-ટકાવવા-ભોગવવા ખાતર સેવાતા કષાયો એમાં જ રસ છે...

અનંતજ્ઞાનીઓએ આવા જીવોને સંપત્તિથી કરોડપતિ હોય તોય 'બિચારા' કહ્યા છે... આવા 'બિચારા'માં જો આપણો નંબર હોય તો વહેલી તકે કાઢી નાખવા જેવો છે.

૧૨ એક ભાઈએ ફર્સ્ટ ક્લાસની ટીકીટ લઈ ફાડી નાંખી - બીજાએ કારણ પૂછ્યું - ઉતાવળથી વગર ટીકીટે ગયેલો.

❖ પગમાં પેઠેલો કાંટો જ્યારે અંદર રસી પેદા કરી દે છે ત્યારે કાંટાને કાઢી નાખ્યા વિના ચેન પડતું નથી. બરાબર આ કાંટા જેવું છે પાપ ! એક વાર પણ એનો તીવ્ર ડંખ ઊભો થયા પછી એની સાથે જીવવું ખૂબ મુશ્કેલ બની જાય છે.

પણ ખરી તકલીફ એ થઈ છે કે નાનો પણ કાંટો આપણને ડંખે છે જ્યારે મોટું પણ પાપ આપણને કોઠે પડી ગયું છે ! એની સાથેની જિંદગી આપણને બરાબર ફાવી ગઈ છે...

ઓહ ! જેનો પડછાયો પણ આપણા વરસોથી અર્જિત કરેલા આત્મગુણોને સળગાવી નાખવા માટે સમર્થ છે એ તત્ત્વો સાથેની જીગરજાન દોસ્તી ન જાણે આપણા ભાવિને કેવું ભયંકર બનાવી દેશે ?

૧૩ પતંગને બંધન ન ગમે - કપાઈ - હવામાં થોડી મિનીટ મજા - પછી નાશ (સ્વછંદ)

❖ જીવનને સુરક્ષિત રાખે એવા પણ બંધનોને તોડી નાખનારાની દશા આ પતંગ કરતાંય ભૂંડી થાય છે એ ભૂલશો નહીં ! આખાય જગતમાં જે કાંઈ સારું દેખાય છે એ ચોક્કસ પ્રકારની વ્યવસ્થિત મર્યાદાના સ્વીકારની સિદ્ધિ છે... જ્યાં પણ મર્યાદા છે ત્યાં સ્વચ્છતા છે. જ્યાં મર્યાદા નથી ત્યાં સ્વચ્છંદતા છે...

તપાસવા જેવું છે આપણા ખુદના જીવનને ! રાષ્ટ્રે, સમાજે, ધર્મે નિયત કરેલી અનેકવિધ મર્યાદાઓનો આપણા જીવનમાં સ્વીકાર છે ખરો ? મર્યાદાના એ પાલન ખાતર છોડવી પડતી અનુકૂળતાઓ માટે આપણી તૈયારી છે ખરી ? જો ના તો ગંભીરતાથી જીવનને મર્યાદાબદ્ધ બનાવવા લાગી જવા જેવું છે.

૧૪ ભીખારી શેઠને કહે ત્રણ દિવસનો ભૂખ્યો છું - રૂપિયો આપો - ના - ખાવા - ના - પાણી - ના - છેવટે ચપટી ધૂળ આપો.

❖ જોઈ લો કુદરતને... નદી પાણી આપે છે... વૃક્ષ છાયા આપે છે... સૂર્ય પ્રકાશ આપે છે... ચંદ્ર શીતળતા આપે છે... જોઈ લો પશુઓને... ગાય ખાતર આપે છે, ભેંસ દૂધ આપે છે... કૂતરો સલામતી આપે છે... પણ માણસ ? કોણ જાણે કેમ, આ ચારેય બાજુથી લેવાનું જ શીખ્યો છે... કુદરત પાસેથી તો એ લેતો જ રહ્યો છે પણ માણસ પાસેથીય એણે લેવાનું જ રાખ્યું છે અને એમાંય પુણ્યના

ઉદયકાળમાં તો એ વધુ ઉચ્છૃંખલ બન્યો છે... માત્ર લેવાનું જ એણે રાખ્યું નથી, ભેગું કરવામાં જ એ વ્યસ્ત બની ગયો છે...

એક વાત આપણા હૃદય પર કોતરી રાખીએ કે 'જિંદગીમાં જેણે કેવળ લેવાનું જ રાખ્યું છે એના જીવનના ચોપડે જમા બાજુમાં આંસુ સિવાય બીજું કાંઈ હોતું જ નથી.' નક્કી કરી લઈએ આપણે શું જમા કરાવવું છે ?

૧૫ નટ - ખેલ - ચોરે ચોરીના કામ માટે લીધો - ૧૨મે માળે ઢોલ વગાડો

❖ પાપથી બચવું હોય તો પાપનિમિત્તથી બચો ! પાપનિમિત્તની ગેરહાજરીમાં પાપી બનવું મુશ્કેલ છે અને પાપનિમિત્તની હાજરીમાં જાતને ધર્મી તરીકે ટકાવી રાખવી મુશ્કેલ છે !

આત્મગુણોને અર્જિત કરવાનો અને અર્જિત કરેલા એ ગુણોને ટકાવી રાખવાનો રાજમાર્ગ આ જ છે... સંપત્તિ જોઈતી હોય તો જો ગુંડાની ગલીમાં ન જ જવાય તો પછી આત્મગુણો જોઈતા હોય તો ખરાબ નિમિત્તોની વચ્ચે શી રીતે જવાય ?

આવો, અનંતજ્ઞાનીઓની આ કલ્યાણકારી આજ્ઞાને જીવનમાં આજથી જ અમલી બનાવવા લાગીએ.

૧૬ પતિ, પત્ની - ઝઘડો - પતિ માચીસ માંગે - લો તમારી બેન

❖ બીજાને સળગાવતા પહેલાં દીવાસળીને જેમ જાતે સળગવું પડે છે તેમ બીજાને હેરાન કરતાં પહેલાં ક્રોધીને જાતે જ હેરાન થવું પડે છે. બચવું છે આ હેરાનગતિથી? તો ક્રોધની ચિનગારીને ઓલવી જ નાખો ! એમાં જો વિલંબ કરશો તો આ ચિનગારી દાવાનળ બનીને તમારા આત્મગુણો સળગાવી નાખ્યા વિના નહીં રહે !

દુનિયા ભલે ઈંટનો જવાબ પથ્થરથી આપનારને બહાદુર માનતી હોય પણ હકીકતમાં ગાળનો જવાબ પ્રેમથી આપનાર જ બહાદુર છે... આ બાબતમાં શંકા પડતી હોય તો એકાદ વાર અખતરો કરી જોજો... ગાળ દેનાર પ્રત્યેય તિરસ્કારનો ભાવ પેદા ન કરવો એ હકીકતમાં જ કઠિન છે. એવું બોલ્યા વિના તમે નહીં રહો.

૧૭ એક્સીડન્ટ - ડ્રાઈવર કહે ૧૦ વર્ષથી ચલાવું છું - ૨૦ વર્ષથી ચાલું છું

❖ વેશ્યા જેવો છે તર્ક ! જેની પાસે બુદ્ધિ વધારે, એના પક્ષમાં તર્ક ! પણ એક

વાત ખાસ યાદ રાખજો કે તર્કના રસ્તે જ તથ્ય સુધી પહોંચવાનો આગ્રહ ક્યારેય ન રાખતા ! પેલી વાત યાદ છે ને ?

'બુદ્ધિ કેરા સીમાડા જ્યાં પૂરા થયા. તે પછીના પ્રદેશને શ્રદ્ધા સંતો કહી ગયા !'

હા... દુનિયાને જીતવી હોય તો તર્કના માર્ગે જીતી શકાશે પણ આત્માને જીતવો હોય તો શ્રદ્ધાના રસ્તા સિવાયનો એક પણ રસ્તો કામ નહીં લાગે ! ધારદાર બુદ્ધિ દુનિયાને આકર્ષી શકે છે... અખંડ શ્રદ્ધા આત્મકલ્યાણ કરી શકે છે ! બાહ્ય સામ્રાજ્યનું કેન્દ્રસ્થાન છે બુદ્ધિ ! આભ્યંતર સામ્રાજ્યનું કેન્દ્રસ્થાન છે શ્રદ્ધા !

પૂછો દિલને શેમાં રસ છે ? જગતમાં કે જાતમાં ? બાહ્યમાં કે આભ્યંતરમાં ? ભોગમાં કે ત્યાગમાં ?

૧૮ ફરવા - ટોપીમાં માટી તમારો બાળક નાંખે છે - ના - બુટમાં પાણી ભરે છે.

❖ પોતાના લાડકવાયાના પરાક્રમની હોંશિયારીની રજૂઆત કરતાં બાપને કોણ કહે કે ભીની માટી જેવી આ વયમાં તમે ધારશો તેવો આકાર એનામાં ઊપસાવી શકશો. અલબત્ત, એને માટે તમારે કો'ક ચોક્કસ પ્રકારનો વ્યવસ્થિત ભોગ તો આપવો જ પડશે, પણ એને કુદરતને ખોળે (?) આમ છોડી દેવામાં તો એનું જીવન બરબાદીના પંથે ખતમ થઈ જશે !

ભીની માટીને કુંભાર પણ સાચવે છે તો પૂણીમાંથી નીકળતા તારને રેંટિયો કાંતનાર પણ સાચવે છે ! કાચી ઈંટને પેલો કુંભાર પણ જેમ તેમ ફેંકતો નથી તો નરમ લાકડા પર શિલ્પી પણ અત્યાચાર કરતો નથી...!

શું આજના મા-બાપોને આટલીય ખબર નહીં હોય ? કાચી માટીને જો સાચવવી પડે તો કાચી વયને સાચવવી ન પડે ? કાચી ઈંટને જો સાચવીને નીચે મૂકવી પડે તો કાચી વયને ગમે તે રીતે ફેંકાય ? મા-બાપો ! સાવધાન !

૧૯ કૂતરો કરડતાં દરવાજો ખખડાવે - કેમ - કૂતરો હડકાયો નથીને - બાજુવાળો કહે માલિકને પૈસાનો હડકવા - ઈન્જેકશન લઈ લેજો.

❖ 'સંપત્તિનો હડકવા લાગ્યા પછી માણસ માણસના ખોળિયે શેતાન કરતાંય

વધુ ભયંકર બની જાય છે. એમાં શંકા રાખશો નહીં ! એક વિચારકે ઠીક જ લખ્યું છે કે 'અઢળક સંપત્તિ એ અધમમાં અધમ વારસો છે !

અલબત્ત, અહીંયા દલીલ કરનારાઓ કદાચ એમ કહેશે કે સંપત્તિ સ્વયં થોડી ખરાબ છે ? એ તો જેના હાથમાં જાય છે એ પોતે ખરાબ હોય તો જ સંપત્તિ દ્વારા ભયંકર કક્ષાનાં પાપો સંભવે છે...

હા... દલીલ ખાતર એકવાર આ વાત સ્વીકારી લઈએ તોય છેલ્લે તપાસવું તો પડશે ને કે આ સંપત્તિ ખરાબ માણસના હાથમાં તો નથી જતીને ? અરે ! અચ્છા અચ્છા સારા માણસોને આ સંપત્તિએ શેતાન બનાવી દીધા છે એ જાણ્યા પછી એના પ્રત્યે ગાફેલ રહેવાની ભૂલ તો ક્યારેય ન કરશો.

૨૦ કચરાપેટી - કેરી બહાર - કોમન છે - બધાને ખબર પડે પહેલી આવી છે.

❖ હા... અહીંયાં માણસ લગભગ બીજાને નજરમાં રાખીને જ જીવી રહ્યો છે... એ ઘરમાં જે કાંઈ વસાવી રહ્યો છે તે પોતાને માટે નહીં, બીજાને દેખાડી દેવા માટે! એ અપ-ટુ-ડેટ કપડાં બીજાને બતાડવા પહેરી રહ્યો છે... એ સુંદર ફર્નીચર બીજાને પાછા પાડી દેવા માટે વસાવી રહ્યો છે... અને આ દોટમાં ખેદની હકીકત તો એ બની છે કે બાજુવાળાની થાળીના દૂધપાકને જોઈને એ પોતાની થાળીનો રોટલો ફેંકી દેવા તૈયાર થઈ ગયો છે... પુણ્યની કચાશના કારણે એ દૂધપાક મેળવી શક્તો નથી અને રોટલાને ફેંકી દેવાના કારણે એ પોતાની ભૂખને શમાવી શક્તો નથી...

છોડો આ પાગલપન ! જે મળ્યું છે એનેય સાચવવામાં સંક્લેશો કર્યા વિના તમારે ચાલતું નથી ત્યાં આ નથી મળ્યું એને મેળવવાની ઘેલછાના ભોગ કાં બનો ?

૨૧ હોલીવુડ - સ્ત્રી કબર પર પંખો - આતો વચન છે - કબર સૂકાય પછી લગ્ન

❖ હા... પશ્ચિમના દેશોની આ નરી વાસ્તવિક્તા છે... ન ફાવતા ફર્નિચરની જેમ ત્યાં ન ફાવતા જોડીદારને છોડી દેતાં લેશ પણ અફસોસ કોઈને થતો નથી... ત્યાંની સમજ જ આ છે કે જેની સાથે ન ફાવે એની સાથે રહેવું નહીં !

આવી હીન મનોવૃત્તિવાળી ત્યાંની જીવનપદ્ધતિમાં મા-બાપોની હાલત ભારે કફોડી બની ગઈ છે... સંપત્તિના અપાર-ઢેરની વચ્ચે પણ એકલવાયાપણાની જિંદગી

ગુજારવી તેઓને ત્રાસરૂપ બની રહી છે... કૃષ્ણમૂર્તિએ લખ્યું છે કે American people has more money then the snese ! એ બિલકુલ સાચું લાગે છે પણ ખેદની વાત છે કે ત્યાંનો એંઠવાડ અત્યારે અહીંયા મીઠાઈમાં ખપી રહ્યો છે !

૨૨ પપ્પા તમારો જન્મ મદ્રાસ, મમ્મી - કલકત્તા, મારો મુંબઈ - તો સાથે કઈ રીતે ?

❖ ધર્મશાળા જેવો આ સંસાર છે... જુદી જુદી જગ્યાએથી જીવો અહીંયા આવે છે... અને પોતાનો સમય પૂરો થતાં અહીંથી વિદાય થઈ જાય છે... આવા સંસારમાં એક બીજાની સાથે દુશ્મનાવટ કરવાની જેમ જરૂર નથી તેમ એક બીજા પ્રત્યે ભારે રાગ કરવાનીય જરૂર નથી... પેલું 'હાઈકુ' યાદ રાખજો... 'ચૂપ થઈ ચાલ્યા જવું એ જ જિંદગી...'

૨૩ લે તપેલી દૂધ લઈ આવ - પૈસાથી તો સહુ લાવે - લો - ક્યાં છે - હોય તો બધાં પીએ - ન હોય તો પીઓ.

❖ મૂલ્ય ચૂકવ્યા વિના માલ મળતો નથી... પથ્ય પાળ્યા વિના આરોગ્ય મળતું નથી... મહેનત કર્યા વિના પાસ થવાતું નથી... સાધના કર્યા વિના સિદ્ધિ મળતી નથી... આ હકીકતના સ્વીકાર વિના ચાલે તેવું જ નથી.

૨૪ રાજા - નાની ભૂલમાં ફાંસી આપે - નોકરથી છાંટો - આખી વાડકી દાળ ઢોળી - પ્રતિબોધ

❖ આગના તણખાની પણ દૂર ભાગનારો માણસ ક્રોધના દાવાનળ સાથે શી રીતે દોસ્તી બાંધી શકે છે, એ આજેય નથી સમજાતું !

જેના ઘરમાં આગ લાગે છે એના પ્રત્યે તો લોકો સહાનુભૂતિ પ્રગટ કરે છે પણ જેના દિલમાં ક્રોધ પેદા થાય છે એના પ્રત્યે તો લોકો તિરસ્કાર કરે છે... છતાંય ક્રોધ સાથેની દોસ્તી કેમ નથી તૂટતી એ મહત્ત્વનો પ્રશ્ન છે.

૨૫ સૈનિકને પૂછ્યું યુદ્ધનો ડર નથી - ડર શેનો ? - મોરચે - ગોળી વાગે - મર્યા પછી શું ?

❖ જીવનને પ્રસન્ન રાખવાની આ એક કલા છે... અમંગળ ભાવિની વધુ પડતી કલ્પનાથી સુંદર વર્તમાનનું બલિદાન દઈ દેવાની બેવકૂફી કરવા જેવી નથી...

'આજ' હાથમાં છે... 'આવતીકાલ' માત્ર અસ્પષ્ટ છે એટલું જ નહીં. એ જ્યારે પણ આવશે ત્યારે 'આજ' બનીને આવવાની છે... તો પછી 'આજ'નો ઉપયોગ શા માટે વ્યવસ્થિત ન કરી લેવો ?

અલબત્ત, અશુભ કાર્યો 'આવતીકાલ' પર જ મુલતવી રાખીએ. એને ક્યારેય 'આજે' ન પતાવીએ ! શુભ કાર્યો 'આજે' જ પતાવીએ... એને ક્યારેય 'આવતીકાલ' પર મુલતવી ન રાખીએ ! આ બાબતમાં જો ચોક્કસ બની જઈશું તો તો આપણી દરેકની 'આજ' સુધરી જવાની ! કારણ કે આવતી કાલના ગર્ભમાં જ તો આજનો જન્મ સમાયેલો છે ! ઘણાં મોડાં છીએ... હવે વધુ મોડાં ન પડીએ !

૨૬ યુવક - ધર્મી પિતાથી કંટાળી - આ ખવાય, જવાય, કરાય - વરદાન - ભૂંડ

❖ આજના કાળે 'સ્વચ્છંદતા' ને 'સ્વતંત્રતા'નું નામ આપવામાં આવ્યું છે... કોઈ રોકટોક નહીં... કોઈ કંટ્રોલ નહીં ! પણ આવી સ્વતંત્રતા (?) ઈચ્છનારા યુવકોને મારે એટલું જ કહેવું છે કે વાહન-વ્યવહાર પણ મરજી પડે એ રીતે ચલાવી શકાતો નથી તો પછી તમારો જીવનરથ મરજી પડે તે રીતે ક્યાંથી ચલાવી શકશો ?

અરે ! સરકસમાં કામ કરી રહેલા હાથ-વાઘ-રીંછ વગેરેને પણ જો અનુશાસનમાં રહેવું પડે છે તો વગર અનુશાસને-જીવન જીવવાની વાત તમે કાં કરો ?

યાદ રાખજો... શિષ્ટ પુરુષોના નિયંત્રણ હેઠળનું જીવન એ સ્વતંત્ર છે... એને એવા નિયંત્રણ વિનાનું જીવન એ સ્વચ્છંદ છે ! પસંદગી કરી લેજો...

૨૭ નવી ટ્રેન - ખેડૂતને દરરોજ ૧૦ કિ.મી. જવાનું - હવે ૫ મીનીટમાં - પણ બે કલાક બચ્યા તેનું કરવાનું શું ?

❖ મશીનના ઝડપી યુગમાં જીવતા આજના માનવો પાસે પણ આનો જવાબ નથી... મશીને સમય તો ઘણો બચાવી દીધો છે પરંતુ સમયનો સદુપયોગ કરવાની કળા જ ન હોવાના કારણે બચી ગયેલા એ સમયમાં માનવો શેતાન કરતાં ભયંકર બની ગયા છે... પણ આ બધું તેઓને કોણ સમજાવે ?

૨૮ રાજાનો હાથી - યુદ્ધમાં ન લડ્યો - કારણ સાધુ ભગવંતના ઉપાશ્રય આગળ હતો - સૈનિક કવાયત આગળ મૂક્યો - યુદ્ધમાં પરાક્રમ

❖ જીવવા માટે જેમ ઝેરના અખતરા થાય નહીં તેમ પવિત્રતા ટકાવવા માટે કુનિમિત્તોનાં સેવન થાય નહીં... સિનેમા-નાટક વગેરેમાં બીભત્સ દશ્યો જોયા પછી પણ 'મારી પવિત્રતામાં કોઈ જાતનો વાંધો નહીં આવે...' આવું માનનારાઓએ એ રસ્તેથી વહેલી તકે પાછા ફરી જવા જેવું છે.

૨૯ ગીધ - માંસ - જાલમાં - ઈન્દ્રિયોને વશ - સુખ હાંસિયા જેટલું - દુઃખ પાના જેટલું.

❖ મન જ્યારે સંજ્ઞાને આધીન બની જાય છે ત્યારે પ્રજ્ઞા કુંઠિત થઈ જાય એમાં લેશ આશ્ચર્ય નથી. અને ખરી તકલીફ એ છે કે આ જીવે અનાદિકાળથી આ એક જ કામ કર્યું છે, સંજ્ઞાઓને આધીન બનવાનું ! સારું સાંભળવા મળ્યું છે અને હરણ શિકારીને ભૂલી ગયું છે... સારું ખાવાની લાલચમાં માછલું કાંટાને ભૂલી ગયું છે... સ્પર્શની પરવશતામાં હાથી ખાડાને ભૂલી ગયો છે... સુગંધની પાગલતામાં ભ્રમર પોતાના મોતને ભૂલી ગયો છે... સારું જોવાની લાલચમાં પતંગિયું અગ્નિમાં હોમાઈ ગયું છે... સાકર મેળવવાની ધૂનમાં કીડી, ટ્રકના પૈડાંને ભૂલી ગઈ છે.

૩૦ માંદો છે - હા - દેવું છે લાખનું - મને કીધું હોત - ઉંઘની ગોળી આપત.

❖ આ દુનિયામાં તકલીફો વખતે આવી 'ઊંઘની ગોળી' જેવા ઉપાયો બતાડનારાઓના તોટા નથી... તમારી ફરિયાદ કાંઈક હશે અને એ લોકો એનો ઈલાજ કાંઈક દેખાડશે ! એ ઈલાજ તમારા ઘા પર મીઠું ભભરાવવાનું કામ કરશે ! અનંતજ્ઞાનીઓએ આ સંસારને દુઃખરૂપ, દુઃખફલક અને દુઃખાનુબંધક એમ ને એમ નથી કહ્યો ! એ છે જ એવો ભયંકર ! તમે ફરિયાદ તાવની કરો અને એના ઈલાજ તરીકે લોકો તમારા શરીર પર ઠંડુ પાણી રેડવા માંડે ! હાલત શું થાય એ કલ્પી લેજો ! બચવું છે ? તો સંસાર સાથેની પ્રીત તોડો.

૩૧ સટોડિયાને - તાવ - ૧૦૪ છે - ૧૦૫ થતાં વેચી દે...

❖ ધંધાના કેવા સંસ્કાર ? ૧૦૪ ડિગ્રી તાવમાં પણ જો ધંધાના સંસ્કારો અનાયાસે પ્રગટ થઈ જતા હોય તો પછી ધર્મના સંસ્કારોની તાકાત પણ ક્યાં ઓછી છે ? ધર્મનો જો ભારે રસ ઊભો કરી દેવામાં આવે તો ભયંકર પ્રતિકૂળતામાં પણ એના સંસ્કારો આગળ આવ્યા વિના નહિ રહે... હતાશ ન થાઓ... ઉત્સાહ સાથે ધર્મારાધના ચાલુ રાખો.

૩૨ ઠંડીમાં ધાબળા ઓઢાડે - ભીખારી - ગયા વરસનો પડ્યો છે.

❖ ભિખારીઓને 'લુચ્ચા... હરામહાડકાંના... બદમાસ' વગેરે હલકાં વિશેષણોથી નવાજતા પહેલાં આ દૃષ્ટાંત ધ્યાનપૂર્વક વાંચી જજો... એ કહે છે કે 'અણહકનું ક્યારેય લેતા નહિ અને જરૂરિયાત કરતાં વધારે રાખતાં નહિ.'

૩૩ શ્રીમંત માંદો - ડૉક્ટરની ભૂલ થઈ ગઈ - સાચી દવા અપાઈ ગઈ.

❖ દર્દીઓની સેવા કરવા માટે મેડીકલ લાઈન પકડનારાઓ સાવધાન ! ડૉક્ટરી લાઈનમાં ૧૨/૧૫ વરસ કાઢી ચૂકેલા કોઈ ડૉક્ટરને તમે પૂછજો તો ખરા કે 'તમારા દવાખાને આવનાર દરદીમાં તમને દરદીનાં દર્શન થાય છે કે ઘરાકનાં ? જવાબ સાંભળીને તમે સ્તબ્ધ થઈ જશો.

૩૪ છાપામાં જાહેરાત માટે - શું જોઈએ - એડવરટાઈઝ - ચાલતી નથી તો વેચવાની આપો.

❖ સહુને પોતાનામાં રસ છે... ગ્રુપીંગ ફોટામાં જેમ સહુ પહેલાં પોતાનો જ ફોટો જુએ છે તેમ હર ક્ષેત્રમાં દરેક વ્યક્તિ સૌ પ્રથમ પોતાનો જ સ્વાર્થ જુએ... જો સ્વાર્થ નહીં સધાતો હોય તો એ ક્ષેત્ર છોડી દેતાં તે પળનો ય વિચાર નહીં કરે... આપણો નંબર આવી વ્યક્તિમાં હોય તો કાઢી નાંખીએ...

૩૫ પિતા પરીક્ષા માટે રૂા. ૧૦૦૦ ત્રણ દિકરાઓને (૧) ગરીબને (૨) બીમારને (૩) દુશ્મનને આપઘાતમાંથી બચાવ્યો.

❖ દુઃખી પ્રત્યેની દયા હજી સહેલી છે પણ દુશ્મન પ્રત્યે ઉદારતા દાખવવી એ તો ખૂબ જ કઠિન છે... દુઃખીને સુખી બનાવવામાં માત્ર તિજોરી જ ખોલવી પડે છે જ્યારે દુશ્મનને મિત્ર બનાવવામાં તો હૃદયને વિશાળ બનાવવું પડે છે ! તપાસવા જેવું છે આપણા જીવનને ! આપણે ક્યાં છીએ ?

૩૬ ભિખારી - શેઠને ત્યાં - ખાવાનું લઈ જજે - પત્ની માટે - બાળક - બીજા બાળક માટે - મન અસંતોષી

❖ બરાબર આ ભિખારી જેવું છે આપણું પોતાનું મન... બધીય જરૂરિયાતો પૂરી થઈ ગયા પછીય એની માંગણી સંતોષાતી નથી... એને હંમેશાં ઓછું જ પડે

છે.. અને એના આ વિચિત્ર [redacted] મનને જીતવાનો એક જ ઉપાય છે, એની બધીય માંગણીઓ પૂરી કરવાની ઘેલછા છોડી દો... એ આપોઆપ સ્વસ્થ થઈ જશે.

૩૭ ડાકુ - લૂંટ - શેઠ બુમાબુમ - ટોળું - ૩૦ હજારમાંથી ૧૦ હજાર ઉડાડી દીધાં - ડાકુ પલાયન.

❖ મૂરખ છે આજની પ્રજા અને એટલે જ તો કરોડોની લૂંટ ચલાવવા છતાં સત્તાધીશો પોતાની ખુરશી સલામત રાખી શકે છે ! રોટલાનો ટૂકડો નાંખીને કૂતરાને જેમ શાંત કરી દેવામાં આવે છે તેમ આજના દીન અને હીન માનસ ધરાવતા પ્રજાજનને પેલા સત્તાધીશોએ ૫-૧૫ હજાર આપીને શાંત કરી દીધા છે.

૩૮ લારી - કેરીની ચોરી - ડંખ - કેરી બદલાવી - મનની ચાલબાજી

❖ મનની ચાલબાજી જોઈ ? જીવનના કેટલાંય પાપો સાથે આ રીતે સમાધાન કરી લીધું છે... અને બેરોકટોક એ પાપો આચર્યે જાય છે... કોણ બચાવે એને આ કપટ-લીલામાંથી ? મનનો આ એક ભારે વિચિત્ર સ્વભાવ છે... કોઈપણ પ્રકારના પાપ માટે એ ચોક્કસ પ્રકારનું કારણ શોધી લે છે અને પછી એ કારણના ઓઠા હેઠળ એ પાપો કર્યે જાય છે... કોણ એને સમજાવે કે આ જગતના મુગ્ધ જીવોને તું કદાચ કારણોની રજૂઆત કરીને છેતરી શકીશ પણ કર્મસત્તા પાસે તારી આ છેતરપીંડી ક્યાં ચાલશે ? કારણોની રજૂઆતનો તારો પાંગળો બચાવ ત્યાં કોણ સ્વીકારશે ?

સાવધાન ! સમજી લો મનની આ ચાલબાજી અને શીઘ્ર પાછા ફરી જાઓ પાપાચરણથી.

૩૯ વાઘ પિંજરામાં પૂરી શકાય - કૂતરો સાંકળે, ઘોડો લગામથી, હાથી અંકુશથી પણ માણસની જીભ

❖ કેટલી બધી નક્કર પણ કટુ વાસ્તવિક્તા છે આ ! સાકરની મીઠાશ બહુ બહુ તો મોઢું ગળ્યું કરે છે પણ વાણીની મીઠાશ તો સંબંધોને મીઠા બનાવી દે છે... લીમડાની કડવાશ બહુ બહુ તો મોઢું કડવું બનાવે છે પણ વાણીની કડવાશ તો સંબંધોને કડવા વેખ બનાવી દે છે.

ક્વચિત્ જ નહીં, અનેક વખતના આવા અનુભવો છતાં દુઃખદ હકીકત એ છે કે માણસ આમાંથી કોઈ જ બોધપાઠ શીખ્યો નથી... તલવારની ધાર કરતાંય વધુ કર્કશ... લીમડાની કડવાશ કરતાંય વધુ કડવી... અગ્નિની જ્વાળા કરતાંય વધુ દાહક એવી વાણીનો પ્રયોગ એ કરતો જ રહે છે... શું કારણ છે આવા જલદ વાણીપ્રયોગનું, એમ પૂછો છો ? આમ તો કારણો અનેક છે પણ મુખ્ય કારણ એક છે 'અહંકાર'. 'હું કાંઈક છું' 'હું બધું જ સમજું છું' બીજાઓને કાંઈ ખબર પડતી નથી' વ્યવહાર કુશળતા તો મારામાં જ છે...' બસ, સર્વત્ર આ 'હું' 'મારું' 'મને' 'મારાથી' કેન્દ્રસ્થાને ગોઠવાયેલા છે અને એના ધક્કાથી નીકળતી વાણી ત્રાસદાયક બની રહી છે...

સાવધાન ! અનંતકાળે મળેલ આ વચનલબ્ધિનો જો સદુપયોગ કરવામાં બેદરકાર રહ્યા અને દુરુપયોગ કરતા જ રહ્યા તો પરિણામ એક જ છે. 'જીભ વિનાનાં જીવો બનવાનો' ના... ના.. આવા ભયંકર પરિણામને તો શે સ્વીકારાય?

૪૦ પહેલાં જમે ઘરે - સંડાસ બહાર, હવે જમે બહાર અને ઘરે સંડાસ જાય છે.

❖ 'ખાઉધરો માણસ પોતાની કબર પોતાના દાંત વડે જ ખોદે છે' ક્યાંક વાંચવામાં આવેલું આ વાક્ય આજના સંદર્ભમાં તો એકદમ સાચું જ લાગે છે... પહેલાના કાળમાં માણસ જમતો હતો ઘરે અને સંડાસ બહાર જતો હતો આજે એ જમે છે બહાર અને સંડાસ જવા ઘરમાં આવે છે અને આમાં પાછો ગૌરવ અનુભવે છે. પરિણામ સ્પષ્ટ નજર સામે છે. ઔષધ જેટલો જ ખોરાક લેવાનો હતો અને એ ય કકડીને ભૂખ લાગે ત્યારે ! આ નિયમનું છડેચોક ઉલ્લંઘન ચાલુ થયું, વગર ભૂખે ખોરાક લેવાનું ચાલું થયું અને એમાંય માત્રાનો વિવેક ચૂકાયો.. એનું પરિણામ એ આવ્યું કે ઔષધ જેટલો ખોરાક લેવાને બદલે ખોરાક જેટલું ઔષધ લેવાનું ચાલુ થયું.

જાઓ શહેરની કોઈપણ ગલીમાં ! લારીઓ તૈયાર છે... હોટલો તૈયાર છે... ટોપલાઓ તૈયાર છે... એ અંગેની જાહેરાતનાં પાટિયાઓ તૈયાર છે... આકર્ષક પૅકિંગ તૈયાર છે. બસ, તૂટી પડ્યો છે આજનો માણસ એ દ્રવ્યોને પેટમાં પધરાવવા! આ બાબતમાં એણે પશુઓને ય પાછા પાડી દીધા છે... વધારે ખવાઈ ગયું હોય તો

કૂતરો ઊલટી કરી નાંખે છે. આજનો માણસ વધારે ખાઈ શકાય એ માટે ગોળીઓ લે છે. ભૂખ લાગે એની ગોળી... ખાધેલું પચે એની ગોળી, ઊંઘ આવે એની ગોળી... સ્ફૂર્તિ આવે એની ગોળી ! રે માનવ ! તારી આ હાલત ?

૪૧ ડૉ.પાસે દર્દી - દુઃખાવો પેટમાં - ભજીયાથી - કાચાં હતાં - સુરમો નાંખ

❖ અધ્યાત્મના ક્ષેત્રની અનેક ખૂબીઓમાંની એક ખૂબી આ છે કે તમે સમસ્યા જુદી રજૂ કરો અને તમને સમાધાન જુદું મળે અને આશ્ચર્ય પાછું એ સર્જાય કે એ જુદા સમાધાનથી મૂળ સમસ્યા સંપૂર્ણ રીતે હલ થઈ જાય.

શી રીતે એમ પૂછો છો ? આ રહ્યો એનો જવાબ. અંધકારથી તમે ત્રાસી ગયા હો... અકળાઈ ગયા હો અને એને દૂર કરવા માટેના ઉપાયો તમે કોઈને પૂછવા જાઓ તો એ તમને પ્રકાશ લાવવાની સલાહ આપશે... પ્રકાશ લાવો, અંધકાર ગાયબ થઈ જ જશે. બસ, આ જ ન્યાય લાગુ પડે છે આધ્યાત્મિક જગતમાં ! ક્રોધ સતાવે છે ? અપેક્ષાની જ ઉપેક્ષા કરવા માંડો... વાસના સતાવે છે ? ઉપાસનામાં લાગી જાઓ. માન સતાવે છે ? તારક તત્ત્વો પ્રત્યેના સમર્પણભાવને આત્મસાત્ કરતા જાઓ. ખૂબ મજેનું ગણિત છે આ ! જે તત્ત્વો સતાવતાં હોય એની સામે પડો નહીં પણ એનાં પ્રતિપક્ષી તત્ત્વો સામે લાવીને મૂકી દો... વાત પણ સાચી છે ને ? મોર આવે છે, સર્પ ભાગે છે... પ્રકાશ આવે છે, અંધકાર ભાગે છે... રમકડાં મળે છે, બાળક વિષ્ટા છોડી દે છે. સંપત્તિ આવે છે, દરિદ્રતા ભાગે છે... મનમાં ભગવાન આવે છે, જીવનમાંથી શેતાન રવાના થઈ જાય છે.

૪૨ ગરીબી - મા કહે આજે ભીંડાનું શાક - ગુવારનું, વાલોરનું, વટાણાનું, પરવરનું શાક બનાવીશ - નામના ભૂલે માટે - મોંઘવારી

❖ ગામડે ગામડે ટી.વી. પહોંચાડવાનું આયોજન કરનારાઓએ આ દૃષ્ટાંત ધ્યાનથી વાંચવા જેવું છે. કાળઝાળ ગરીબી વચ્ચે અત્યારે કરોડો માણસો પોતાના જીવન પસાર કરી રહ્યા છે ત્યારે એ બધાયને ટી.વી. આપવાની વાત કરવી એ ઘા પર મીઠું ભભરાવવા જેવી છે... માત્ર ત્રણ દશકા પહેલાના હિન્દુસ્તાનને નજર સામે લાવો... ઘેર ઘેર ટી.વી. નહોતાં પણ દૂઝણાં લગભગ હતાં... આજે ઘેર ઘેર ટી.વી. છે અને દૂઝણાંને બદલે લગભગ દારૂની બોટલ છે...

૪૩ આંખની તકલીફ - ડૉક્ટરની વાંચવાની ના - થાંભલો - બોર્ડને જોવા ઉપર - રંગ લગાડ્યો છે નીચે

❖ થાંભલાને તાજો જ રંગ કરાવ્યો છે માટે મહેરબાની કરીને કોઈએ એને અડવું નહીં ! આવા બોર્ડ જોનારા છગનભાઈઓનો આજના કાળે તોટો નથી... રસ્તા પર લગાડેલાં દરેક બોર્ડો વાંચવા એ લોકોને જોઈએ છે... વાંચી તો લે છે પણ એમાં મેળવવાને બદલે લગભગ ગુમાવે છે ! આ બોર્ડોમાંના મોટાભાગનાં બોર્ડો તો એમના જીવનમાં બિલકુલ કામનાં હોતા નથી પણ કૂતુહલવૃત્તિ કોનું નામ ? બોર્ડો વાંચે છે... એના લલચામણા લખાણોમાં અંજાઈ જઈને એ સંપત્તિ ફેંકી દે છે... શરીર ફેંકી દે છે... મન બગાડી નાંખે છે... આત્મગુણો ખતમ કરી નાંખે છે! કોણ સમજાવે આવા છગનભાઈઓને ?

૪૪ બાળક અને મા- વરસાદ - મા કહે કેટલો કાદવ - બાળક કહે કેવું મેઘધનુષ - માન્યતા બદલો.

❖ હા... વાસ્તવિક્તા આ છે. આંખ ખુલ્લી છે... બારી ખુલ્લી છે... નીચે કાદવ છે... ઉપર મેઘધનુષ છે ! નિમ્ન તરફની દષ્ટિમાં ઉકળાટ છે... નિરાશા છે... સંક્લેશ છે... ફરિયાદ છે... ઊર્ધ્વ તરફની દષ્ટિમાં સ્વસ્થતા છે... ઉત્સાહ છે... મસ્તી છે... અહોભાવ છે !

આપણા જીવનને આપણે તપાસવાની જરૂર છે... જીવનમાં બનતા અનેક પ્રકારના પ્રસંગોમાંથી આપણે નવીનતા પ્રાપ્ત કરીએ છીએ કે પછી ઉદાસીનતામાં ગરકાવ થઈ જઈએ છીએ ? જીવનને ઊર્ધ્વગામી બનાવીએ છીએ કે પછી અધોગામી બનાવીએ છીએ ?

યાદ રાખજો... જીવનમાં બનતા પ્રત્યેક પ્રસંગો આવી જ રીતે બન્ને પ્રકારની શક્યતા ધરાવતા હોય છે... તમારી દષ્ટિ પ્રમાણેની શક્યતા તમે અનુભવી શકશો... આવો, ગલત દષ્ટિના કારણે અને ગલત માન્યતાના કારણે અત્યાર સુધીમાં આપણે ખૂબ દુઃખી થયા છીએ... હવે એ દષ્ટિ અને માન્યતાને મૂળમાંથી ફેરવી દીએ... મસ્ત મસ્તીનો અનુભવ થયા વિના નહીં રહે !

૪૫ બસ - ડંફાસની ટેવ - તારા પિતા - ડૉક્ટર - મેં ઈંજેક્શન લીધું છે - જનાવરનાં છે.

❖ 'દરેક દરેક બાબતમાં કાંઈને કાંઈ અભિપ્રાય આપવા જોઈએ જ' આવી મનોવૃત્તિવાળા માણસોની સંખ્યા ઓછી નથી... પણ વાતચીતમાં જ્યારે આવો 'ભાંગરો' વટાઈ જાય છે ત્યારે તેઓની હાલત જોવા જેવી થઈ જાય છે...

સંસારના ક્ષેત્રમાં તો ઠીક પણ ધર્મના ક્ષેત્રમાં આવી મનોવૃત્તિ ભારે આત્મઘાતક બની જવાનો સંભવ છે... એ ક્યારેક દેવ-ગુરુ-ધર્મની નિંદા કરવા સુધીય પહોંચી જાય છે તો ક્યારેક ઉત્સૂત્ર ભાષણ સુધીય પહોંચી જાય છે ! આજથી જ આ રસ્તેથી પાછા ફરો ! સંભવિત અનેક પ્રકારના અપાયોમાંથી જાતને બચાવી શકશો !

૪૬ અમૃતસરની ગાડી કેટલા વાગે ઉપડશે - ૮ વાગે - આગ્રાની ૯ વાગે - દિલ્હીની ૧૦ વાગે - ક્યાં જવું છે ? પાટાં ઓળંગવા છે ?

❖ ધર્મના ક્ષેત્રમાં આવી પૂછપરછ કરનારાઓનો આજના કાળે તોટો નથી... 'અરિહંત પરમાત્માના અતિશય ૩૪ જ કેમ હોય ?... પ્રતિક્રમણમાં સ્તવન-સજ્ઝાય છેલ્લે કેમ આવે ? સામાયિક બે ઘડીનું જ કેમ હોય ? પૂજા અષ્ટપ્રકારી જ કેમ હોય ? મુહપત્તિનું માપ આટલું જ કેમ હોય ? પૂજાની વિધિમાં અવસ્થા ચિંતનની શી જરૂર ? સપનાની ઉછામણી રૂપિયામાં જ કેમ બોલાય ?' આવા અનેક પ્રકારના અટપટા પ્રશ્નો પૂછનારને વ્યવસ્થિત જવાબ આપો પછી તમે પૂછો કે 'તમારે કરવું છે શું ? તો એ ભાઈ ઠાવકે મોઢે જવાબ આપશે કે 'ના, કરવું તો કાંઈ નથી પણ મિત્રવર્ગમાં આપણને આવા કોઈ પ્રશ્નો પૂછે તો જાણકારી હોય તો જવાબ આપવાની મજા રહે, એ ગણતરીએ આ બધું પૂછ્યું છે...' આવા પ્રશ્નકર્તાઓને ક્યાં પહોંચશો?

૪૭ ટ્રેન - ટી.સી. ટીકીટ માંગે - શું લાવેલાં - રેલ્વે તમારી કે ગાડી તમારી નથી - માન અપમાન સરખાં છે - આત્મા કપાતો કે છેદાતો નથી.

❖ વ્યવહારમાં, સમાજવ્યવસ્થા ટકાવવામાં આવી વિચારસણી કામ લાગતી નથી... સુરમો આંખ માટે ગમે તેટલો સારો હોવા છતાં એને જેમ નાકમાં નાખવાની ભૂલ ન કરાય તેમ નિશ્ચયનયની વિચારધારા ખૂબ સુંદર હોવા છતાં એને વ્યવહાર માર્ગમાં ન મૂકાય !

'નિશ્ચયદષ્ટિ હ્રદયે ધરી જી પાળે જે વ્યવહાર' આ પંક્તિ પણ આજ વાત કરે છે ને ? વ્યવહારમાં બેઠા છો તો વ્યવહારની ઉપેક્ષા નહીં કરી શકાય ! અલબત્ત,

આ વ્યવહાર નિશ્ચયના લક્ષથી આત્માને દૂર ન ધકેલી દે એની કાળજી જરૂર રાખવાની છે !

૪૮ ગ્રાહક કહે કાપડ જોઈએ છે - સસ્તું - સારું, સુંદર અને ટકાઉ - કંતાન આપ્યું.

❖ જે કર્મોએ અનંતકાળથી આ જીવને સંસારની દુર્ગતિઓમાં ભટકતો રાખ્યો છે એ કર્મોને સાફ કરી દેવાની આપણી ભાવના તો છે પણ જે સાધના દ્વારા એ કર્મો સાફ થાય તેમ છે એવી શ્રેષ્ઠ સાધના કરવાની આપણી તૈયારી નથી... હા... આપણે સાધના કરવી છે પણ કેવી ? શરીરને બહુ તકલીફ ન પડે તેવી ! ના... આવી માયકાંગલી સાધનાથી પેલાં દુષ્ટકર્મો રવાના નહીં જ થાય ! વરસો જૂના મેલાં કપડાંને ઉજ્જવળ બનાવવા માટે જો એને ગરમ પાણીમાં બોળવા પડે છે... એના પર ધોકાઓ લગાવવા પડે છે... જોરદાર સાબુ લગાવવો પડે છે તો પછી અનંતકાળના કુસંસ્કારોથી વાસિત બનેલા અને અસંખ્યકાળનાં કુકર્મોથી ભારે બનેલા આત્માને એ કુસંસ્કારો અને કુકર્મોથી મુક્ત કરવો હોય તો ઘોર સાધનાઓ કર્યા વિના... શરીરને કષ્ટ આપ્યા વિના... અનાદિની અવળી ચાલ છોડ્યા વિના ઠેકાણું ક્યાં પડે તેમ છે ? આવો માયકાંગલી મનોવૃત્તિ છોડીએ... યાહોમ કરીને સાધનામાર્ગે ઝંપલાવીએ... સફળતા અસંદિગ્ધ છે.

૪૯ સંતને સ્ત્રી કહે ૧૫ મીનિટનો એકાંતમાં બેસીએ - ના - ડરો છો - બીજે દિવસે સાડી, ખેસ - ચર્ચા - નિંદા

❖ દારૂ અને દેવતા એક જગ્યાએ ભેગા થાય અને છતાં ભડકો ન થાય એ હજી બની શકે પણ વિજાતીય તત્ત્વ સાથે મળતાં એકાંતમાં મન સતત પવિત્ર બન્યું રહે એ અસંભવિત પ્રાયઃ છે. જીવનને ખરેખર જો પવિત્ર રાખવું હોય તો પવિત્રતા અંગેની અનંતજ્ઞાનીઓએ નક્કી કરેલી મર્યાદાઓને લોપવાની ભૂલ ક્યારેય કરશો નહીં.

૫૦ બાળક શાંત કેમ રાખવા - રેડિયા પર - ઘરનો તો બાળક શાંત રહેતો નથી.

❖ દૂધપાકના તપેલામાં રહેલો ચમચો હજારો માણસોનાં મોઢાં મીઠાં કરાવે પણ

એ તો એવો ને એવો જ રહે ! આજના કાળે બરાબર આ 'ચમચા' જેવા હજારો માણસો તમને મળી રહેશે... અનેકને કદાચ તેઓ સાચા રસ્તે ચડાવી દેતા હશે પણ એમની ખુદની હાલત જ દયનીય હશે ! અન્યને સન્માર્ગે લાવવાના પ્રયત્નો જરૂર કરીએ પણ જાતને સન્માર્ગે મૂકીને ! ડૂબેલાને બહાર જરૂર કાઢવા જઈએ પણ તરવાની કળા આત્મસાત્ કરીને ! કરોડપતિ બનવાના ઉપાયો બતાડનાર જ જો ભિખારી હશે તો એના ઉપાયોને અમલમાં મૂકનાર તો કોઈ નહીં મળે પણ લોકમાનસમાં એ હાસ્યાસ્પદ બન્યા વિના નહીં રહે.

૫૧ ખરજવાનો દર્દી - વૈદ્ય પાસે સળી માંગે - વૈદ્યે ના પાડી - પડીકી લે - સળી આપવી હોય તો આપો

મૂર્ચ્છાનો ત્યાગ પડીકી જેવો છે... સંપત્તિ સળી જેવી છે... આપણે શું જોઈએ ? યાદ રાખજો, અનંતજ્ઞાનીઓએ પોકાર કરી કરીને આ વાત કરી છે કે નદીઓથી સાગર જો ધરાઈ જાય, લાકડાઓથી અગ્નિ જો તૃપ્ત થઈ જાય તો આ જગતનાં ઈન્દ્રિયોના વિષયોને મેળવીને, ભોગવીને આ જીવ તૃપ્ત થાય !

ના... સ્વયંભૂરમણ સમુદ્ર જેટલા દૂધ પીધા હોવા છતાં અને અનંતા મેરુપર્વતો જેટલા સંપત્તિના ઢેરના માલિક થવા છતાં આપણી હાલત જો ભિખારી જેવી જ છે તો હવે એ રસ્તેથી પીછેહઠ કરીને અનંતજ્ઞાનીઓએ ફરમાવેલા રાહે જ ચાલ્યા જવાની જરૂર છે.

૫૨ બૂટે ભગવાનને ફરિયાદ - નગારાને પ્રવેશ મને નહિં - આરતિ પછી - મારખાવાની તૈયારી છે.

❖ સાધનાજન્ય કષ્ટોને પ્રસન્નતાથી સ્વીકારવાની જેની તૈયારી નથી બલ્કે, સાધનાના માર્ગમાંય જેઓ સતત અનુકૂળતાઓ શોધ્યા કરે છે તેઓને પરમાત્માના ભાવસાન્નિધ્યની અનુભૂતિ થાય એવી કોઈ જ શક્યતા નથી. માલ જોઈએ છે ? માર ખાવાની તૈયારી રાખો !

૫૩ બાળક - પિતા - દહેરાસર આવીશ - પ્રાર્થના - ૩ વખત એ, બી, સી, ડી બોલ્યો - પિતાને આંસુ.

❖ શબ્દોની પ્રાર્થના તો આપણે અનેકવાર કરી પણ ભાવની પ્રાર્થના જ્યાં સુધી ન થાય ત્યાં સુધી પરમાત્મા સાથે એકાકર બનવું ખૂબ મુશ્કેલ છે.. બાપ પાસે શબ્દોની પ્રાર્થના હતી. દીકરા પાસે ભાવની ! કારણ કે એમાં પરમાત્માના અસ્તિત્વનો સ્વીકાર હતો ! આવો, એવી મસ્ત પ્રાર્થનાના આપણે સ્વામી બનીએ.

૫૪ બે પાગલ - હોડીમાં કાણું - બીજું પાડી દઈએ બીજામાંથી જતું રહેશે.

❖ સુખી થવા માટે સુખની સામગ્રીઓના ખડકલા વધારનારની હાલત આ પાગલો જીવે છી. એમના પ્રયત્નો એમને સુખી બનાવાના તો નથી જ પણ એમને ભયંકર દુઃખોની ગર્તામાં ફેંકી દેવાના છે... પણ આ વાત તેઓને કોણ સમજાવે ? અરે ! આપણે ખુદનો પણ આવો અનુભવ હોવા છતાં આપણે તેમાંથી બોધપાઠ લેવા તૈયાર નથી... સંતાપ પેદા કરે તેવી સામગ્રીઓ પાછળ દોડીએ છીએ અને પાછા સંતાપ માટે ફરિયાદો કરીએ છીએ.

૫૫ પાકીટમાર - ફેશનનાં કપડાંની ચોપડી જુએ - ધંધો બદલ્યો - ના - ખીસા જોઉં છું.

❖ પાકીટમારને દરજીના ધંધાના વિષયમાંય પોતાના જ ધંધાની સફળતાની તક કેટલી છે તે દેખાય... તેમ ધર્માત્માને પાપક્રિયાઓમાંય આરાધનાની મૂડી ઊભી કરવાની તક કેટલી છે એ દેખાય ! ગૅસનો ચૂલો સળગાવતા પહેલાં એને પૂંજણીથી પૂંજી લે... નાહવા બેસતા પહેલાં પાટલામાં કે પાટલા નીચે કોઈ જીવજંતુ નથી ને? એ જોઈ લે !... કેળવો આવી દૃષ્ટિ ! સદ્‌ગતિ હાથ-વેંતમાં છે !

૫૬ ગાડી - ચેકર આવ્યો - મુસાફરે - ખૂબ ગોત્યું - ચેકર કહે હશે - પણ ક્યાં જવાનું તે જ ભૂલી ગયો છું.

❖ આપણીય હાલત આ મુસાફર જેવી જ છે... ધર્મક્રિયાઓ ઘણી કરીએ છીએ પણ કોઈ પૂછે 'આ ક્રિયાઓ પાછળનું લક્ષ શું ?' તો આપણે પોતે તેનો ઉત્તર આપી શક્તા નથી... માત્ર ધર્મની બાબતમાં જ આવી હાલત છે તેવું નથી... સંસારની પણ મોટા ભાગની ક્રિયાઓ મૂર્ચ્છિત અવસ્થામાં જ થાય છે... ગાડરના ટોળા જેવી મનોવૃત્તિ આપણને શું આપશે એ તો જ્ઞાની જાણે !

૫૭ ગાડી - ગરમી - પાણી - ૧ રૂા. માં - ૫૦ પૈસામાં આપ - તરસ નથી લાગી.

❖ સાધનાના જીવનમાં પ્રવેશ્યા પછી વારંવાર શરતો કરતો આત્મા હકીકતમાં સાધનાની કિંમત સમજ્યો જ નથી... આરાધના કરવી છે ? તો જરાય અકળાયા વિના ચાલ્યા આવો આ માર્ગે... અનુકૂળતાને જરાય મહત્ત્વ ન આપો.

૫૮ બાળકે ચિત્ર બનાવ્યું - પંખી - કોરો કાગળ અડધો - ઉડવા માટે

❖ આટલું સીધું-સાદું સત્ય આજનો માણસ ભૂલી ગયો છે. 'સામગ્રીઓ જેટલી વધુ, સુખ એટલું વધુ' પદ, પ્રતિષ્ઠા જેટલા વધારે, એટલી પ્રસન્નતા વધારે' આ ભ્રામક માન્યતાનો ભોગ બનેલો આજનો માણસ, બસ દોડી જ રહ્યો છે એ સમગ્રીઓ વગેરે મેળવવા, ટકાવવા અને વધારવા.

કદાચ એમાં એ સફળ બન્યો પણ છે પણ એણે ધારેલાં સુખ-પ્રસન્નતા વગેરે તો એને મળ્યાં નથી પણ થોડા-ઘણા પણ જે હતા એ ય ઘટતાં ગયાં છે. અને છતાં આશ્ચર્ય એ છે કે માણસને એમ લાગી રહ્યું છે કે હજી પર્યાપ્ત પ્રમાણમાં સામગ્રીઓ નથી એટલે આ ગલત પરિણામ આવ્યું છે. હજી દોડવા દે, મેળવવા દે... પછી સુખ જ સુખ છે...'

પંખીને ઊડવા માટે ખાલી જગ્યા જો મળવી જ જોઈએ તો સ્વસ્થતા મેળવવા માટે માણસ પાસેય ખાલી જગ્યા હોવી જ જોઈએ. આખો ઓરડો જો ફર્નિચરથી જ ભરાઈ જાય તો પછી બેસવાનું ક્યાં ? આખો કાગળ જો અક્ષરોથી ભરાઈ જ જાય તો પછી નવું લખવાનું ક્યાં ? જિંદગી આખી સમગ્રીઓ મેળવવામાં જ પૂરી થઈ જાય તો પછી આત્મકલ્યાણ માટે સમય ફાળવવાનો ક્યાં ?

૫૯ ગાડામાં મીઠું લઈને ભક્ત બીજે ગામ - રસ્તે વરસાદ - બળદ ભાગી ગયા - ગાડું ખૂંચી ગયું - હાથ ઉંચા - મારી કસોટી બાકી છે.

❖ પરમાત્મા પ્રત્યેનો અહોભાવ, બહુમાનભાવ ભક્તિભાવ શું આપે છે, એ સમજવા માટે આ દૃષ્ટાંત ખૂબ ધ્યાનથી વાંચજો.

ધર્મના ક્ષેત્રે પ્રવેશ કર્યા પછી જીંદગીમાં ક્યારેય દુઃખો આવશે જ નહીં, શરીરમાં રોગો પેદા થશે જ નહીં, ધંધામાં ખોટ ક્યારેય જશે જ નહીં, પરિવાર બેવફા બનશે

જ નહીં એવી કોઈ ગેરંટી નથી પણ, એક ગેરંટી પાકી છે કે ગમે તેવી તકલીફોમાંય તમારું મન સંકલેશનો ભોગ નહીં બને, વ્યક્તિ પ્રત્યે દુશ્મનાવટ નહીં કેળવી બેસે, હતાશાના ભોગ બનાવીને તમને એ આપઘાતના માર્ગે નહીં મોકલે.

આ લાભ જેવો તેવો નથી. દેખાતી સઘળીય અનુકૂળતાઓને પ્રતિકૂળતામાં ફેરવી નાખવાનું કામ કરે છે સંક્લિષ્ટ મન અને દેખાતી સઘળીય પ્રતિકૂળતાઓને આનંદાયક બનાવી દેવાનું કામ કરે છે સ્વસ્થ, પ્રસન્ન, સમાધિસ્થ મન ! ધર્મ જ્યારે 'સ્વસ્થ મન'ની ભેટ આપે છે ત્યારે એના સેવનમાં પળભર વિલંબ કરવા જેવો નથી... મન સ્વસ્થ હોય તો પછી નિત્ય દિવાળી જ છે. આવો હોળીમાંય દિવાળીનો અનુભવ કરીએ.

૬૦ શેઠ - કંજૂસ - યમદૂત કહે - ચાલો - ધર્મમાં મરવા પડેલી ગાય દાન - રાતનું સ્વર્ગ - તીર્થો, નદી ,સંતપુરુષો, ધર્મ શ્રવણ કરી ખૂબ ધર્મ કર્યો.

૬૧ પ્રવચન - મોડા ઊઠો છો - ના - ૭ વાગે ઊઠું છું - ૧૦ વાગ્યા સુધી પડ્યો રહું છું.

૬૨ બાપ, દિકરો, માતા, દરિયે ફરવા - બાપ નાહવા - દિકરાને ના - તારો વિમો નથી - સ્વાર્થ

૬૩ હિટલર - યહૂદી જ્યોતિષી - તારું મોત - તમારા પછી છ મહિને - કડક બંદોબસ્ત તેને બચાવવા.

૬૪ બાળક - સવારે દિવો - જ્યોત ક્યાંથી - ફૂંક - ગઈ ક્યાં

૬૫ જાડિયો - ૭મે માળેથી - હોસ્પીટલ - હોંશમાં - તું જેની પર પડ્યો તે ત્રણ ખલાશ - પુણ્ય - સગવડતા પૈસાથી, સલામતિ પુણ્યથી - સદ્‌ગતિ પરમાત્માથી

૬૬ બે વેપારી - ૫,૦૦૦ આપ - હમણાં નહીં - ગુંડા આવ્યા - આ લે તારા

૬૭ પાંડવોનો વિજય - અર્જુન તું ઉતર - કૃષ્ણ - તમે ઉતરો - પહેલાં સારથી ઉતરે અર્જુન કહે - અર્જુનને ઉતાર્યો - રથ સળગી ગયો કૃષ્ણના ઉતર્યા પછી.

૬૮ દર્દી - તાવ - સંત - તમારું નામ લેતાં સારું થયું - સંત નારાજ - ના ઉતરે તો

ગાળ દે - બગડે કર્મથી, સુધરે ધર્મથી - મેલાં કપડાં, સાબુ નાનો - વાંક સાબુનો ન કહેવાય.

૬૯ સાહેબ - યુવાન - પત્ની મરણ - રોજ રડે - પ્રતિજ્ઞા કર - બીજે વાત ચાલે છે.

૭૦ તાળું - ગમે તેટલું વજન - મોટું - અટપટું હોય - ચાવી હાથમાં - ખુલ્લું થાય.

૭૧ કરોડપતિ - શેઠ - દેવાદાર - ૧000 આપો - તારા બાપનું છે - ઘાસ તેલ શરીર - બાથ

૭૨ ચાલી - ટીપ - માચીસ માટે ચીડાય - ખત્મ કેમ થયું ? - ચોમાસું છે - ટીપમાં ૧000ની જરૂર - આપી દયોને.

૭૩ મમ્મણ - પૂર્વભવ - સિંહ કેશરલાડુ - પાડોશી - ચાખ્યો - પાછો આપો - પરઠવી દીધો

૭૪ વજ્રબાહુ - પરણવા - રથમાં - દર્શન કરીએ - સાળો - દિક્ષા લેવી છે - કુલીન હોય તો લે.

૭૫ ગુરુચેલો - ગરમ રોટલા - જલેબી થશે - બે કલાક - લાવ - ભૂખ લાગી.

૭૬ પિતા - દુકાને - ટકટક ન કરો - રાતે ૨૧ કાંકરા - પશ્ચાતાપ

૭૭ બાળક - વ્યસન - સિગારેટ - સ્કુલમાં રેસ - પહેલો - વ્યસન પેસે તો

૭૮ બે પાગલ - સવારે - ચંદ્ર કેવો સરસ છે - સૂર્ય છે - ઝઘડો - વાણિયો - હું તો પરદેશી છું.

૭૯ યુવાને - અક્કલ લીધી - ઝઘડો કરે ત્યાં ઉભું રહેવું નહીં - પિતા ગુસ્સે - અક્કલ પાછી - બે ચંડાલ લડે - ઉભો - તલવાર - કોર્ટે - સાક્ષી - ધમકી - અક્કલ વેચાતી - સામસામી તલવાર ખેંચાણી - મારી આંખ મીચાણી

૮૦ મામૂલી વાતમાં ઝઘડો - બાપ દિકરો - ૧૫ વર્ષ - વર્ષગાંઠ - મિઠાઈ નોકરોને આપું છું.

૮૧ જુગાર - ના પાડે - ફોર્સ - ૧૨00 જીત્યો - બે દિવસ - હારજીત - વ્યસની - પાયમાલ

૮૨ ઉનાળો - શેઠ મહેમાન - ગાડી - પશીનો - બારી નહીં ખૂલે - એરકન્ડિશનની લોકોની માન્યતા

૮૩ સંત - પ્રભુનો ઉપકાર માને - ખાડામાં - વાગ્યું - ઉપકાર - મરી તો નથી ગયો.

૮૪ મુંબઈ - રાત - લાઈટ વગરની સાયકલ - પોલીશ - ઉભી રાખો - હટી જાઓ - બ્રેક પણ નથી.

૮૫ દૂધ ૬ વાગ્યાના બદલે ૯ વાગે કેમ લાવ્યો - પાણી મોડું આવ્યું.

૮૬ કંજુસ - પત્ની બહાર - રસોઈયો - આ મારી રોટલી છે.

૮૭ સ્કૂલમાં મોડો - સર - શા માટે - રસ્તે ૧ રૂા.પડી ગયો - તું - તેના પર પગ હતો - ઈન્દ્રિયને બાળો નહીં પણ વાળો.

૮૮ ચૌદમે માળે શેઠ - બારી - ભીખારી - નીચે આવો - ૧ રૂા. આપો - ઉપર આવ - ચાલ્યો જા - ભિખારી ઈન્દ્રિય - શેઠ આત્મા

૮૯ રાજકારણી બાપ-દીકરાને - માળિયે ચઢી જા - સીડી ખસેડી - કૂદકો માર - કેચ ન કર્યો .

૯૦ સંસ્કારી કુટુંબ - સંગત - બાપ પીધેલો - પુત્ર પડખાં - ઉપવાસ - વચન - દારૂ બંધ

૯૧ નોકરી - ઈન્ટરવ્યુ - વ્યસન છે - એલચીનું - સીગરેટ - દારુ - જેલમાં - પાકીટ મારતાં - વેશ્યા વાડે જવાં - રવાના.

૯૨ ભીખારી - ઉંઘ - સ્વપ્ન - ભગવાન કહે મને આપ - ૧ ચોખાનાં દાણો - પશ્ચાતાપ

૯૩ કુમારપાળ - પુત્ર નૃપસિંહ - માંદગી - રૂદન - સોનાનું દહેરાસર

૯૪ શરત - સૂર્યોદયથી સૂર્યાસ્તમાં ૧૨ માઈલ કાપ્યું - છેવટે ચારફૂટ ખાડો

૯૫ અન્ય પ્રવચન - માંસાહારીઓ - નાકમાંથી લોહી - દૂધમાં - તો બીજાનું લોહી પીવાય.

૯૬ પિ[redacted] અડધો - ઝઘડો - માતા અડધાને નાનો બનાવી - નાનાને નાનો.

૯૭ શિબિર - બે પુત્ર - પિતાને પગે - પહેલા મારી માતાને લાગી આવું.

૯૮ વિવેકાનંદ - સ્ત્રી - તમારા જેવો પરાક્રમી પુત્ર જોઈએ છે - મને જ પુત્ર માની લો.

૯૯ વિદ્યાર્થીને પ્રશ્ન - વસ્તુનો ગલત ઉપયોગ કયો ? ફૂટપટ્ટી - કેમ ? મારો છો એટલે - આંખથી પરસ્ત્રી જોવી - તારક કે મારક.

શ્રુતભક્તિ કરનારા

❖ પેથડશાહ : ૭ કરોડ ખર્ચી ૩ વિશાળ જ્ઞાન ભંડાર સ્થાપ્યા.

❖ સંઘવી આભુ - થરાદ : ૩ કરોડના ખર્ચે ૪૫ આગમો સુવર્ણમાં તથા શુદ્ધ શાહીથી લખાવ્યા.

❖ મહારાજા કુમારપાળ : તાડપત્ર ઉપર ગ્રંથો લખવા ૫૦૦ લહિયા રાખ્યા.

❖ રત્ન ચૂડે : ૩ કરોડ ૮ લાખ ૪૬૦૦૦ દ્રવ્યથી શ્રુતપૂજા કરી જિનપદ બાંધ્યું.

❖ સંગ્રામ સોનીએ ૮,૮૦૦ સોનામહોરથી શ્રુતભક્તિ કરી.

❖ નાગાર્જુન અને સુંદીલાચાર્યે સિદ્ધાંતની અપૂર્વ સેવા પુસ્તકારૂઢ લખાવીને કરી.

❖ વસ્તુપાલ-તેજપાલે ૧૮ કરોડ દ્રવ્ય ખર્ચી શાસ્ત્રભંડારો કરાવ્યા.

❖ હેમચંદ્રાચાર્ય : ૩॥ કરોડ શ્લોક નવા રચ્યા.

❖ અભયદેવસૂરિ : ૯ અંગ પર વિદ્વદ્‌ભોગ્ય ટીકા લખી.

❖ દેવર્દ્ધિગણી ક્ષમાશ્રમણ : સર્વપ્રથમ વલ્લભીપુરમાં આગમો લખાવ્યા.

❖ યશોવિજયજી ઉપા. : અનેકાનેક ન્યાય, વ્યાકરણના ગ્રંથો રચ્યા.

કહ્યું છે કે ૧-૨-૩ માસક્ષમણવાળો કે વર્ષોપવાસી પણ જો સ્વાધ્યાયથી રહિત હોય તો અને ધ્યાનથી રહિત હોય તો તે તપમાં એક ઉપવાસનું પણ ફળ મળતું નથી. હંમેશાં ૪૨ દોષથી રહિત ગોચરી વાપરનારો મન વચન કાયાથી સદા ઉપર પ્રમાણેના ઉપયોગવાળો પ્રતિસમય સ્વાધ્યાયમાં લીન એવા એકાગ્રવાળા આત્માને કોઈ જ ઉપમા આપી શકાય તેમ નથી કારણ વર્ષભરમાં ઉપવાસની તપશ્ચર્યાવાળા કરતાં અનંત કર્મની નિર્જરા કરે છે.

પુન્ય-પાપની ચતુર્ભંગી

પ્રકાર	પુન્યાનુબંધી પુન્ય	પાપાનુંબંધી પુન્ય	પુન્યાનુબંધી પાપ	પાપાનુંબંધી પાપ
ઉદા.માખી	પુન્ય + પુન્ય	પાપ + પુન્ય	પુન્ય + પાપ	પાપ + પાપ
	સાકરનો ખડો	ગોળનો ખડો	પત્થરનો કટકો	વિષ્ટાનો ઢગલો
દૃષ્ટાંત	શાલીભદ્ર	મમ્મણ	રોહણીય ચોર	કાલ સૌરિક
વ્યાખ્યા ૧	કરે + ભોગવે	ન કરે + ભોગવે	કરે + ન ભોગવે	ન કરે + ન ભોગવે
વ્યાખ્યા ૨	છે + છે	નથી + છે	છે + નથી	નથી + નથી
દૃષ્ટાંત	ઉદાર શેઠ	વિલાસી શ્રેષ્ઠી	સેવાભાવી	લુંટારો

ચિત્રના બે પ્રકાર છે,

એક તો રેખા ચિત્ર અને બીજું શબ્દ ચિત્ર

કુશળ કલાકાર જેમ પીંછીના આછા-આછા લસરકા વડે

દશ્યનું સુંદર ચિત્રાંકન કરી શકે છે,

તેમ કુશળ શબ્દ શિલ્પી થોડાક શબ્દોની મદદ વડે

કથા દષ્યાંતોને સુરેખ અભિવ્યક્તિ આપી શકે છે.

ક્યારેક રેખા ચિત્ર ચઢી જાય છે ક્યારેક શબ્દચિત્ર ચઢી જાય છે. આપણે પ્રાચીન ઈતિહાસનું સિંહાવલોકન કરીએ તો જાણવા મળશે કે કેટલાય પુણ્યવાન આત્માઓ રેખાચિત્ર જોઈને વૈરાગ્ય પામ્યા છે તો કેટલાય ભવ્યાત્માઓ શબ્દચિત્ર અથવા શબ્દોના શ્રવણથી સંસારનો ત્યાગ કરનારા બન્યા છે. અર્થાત્ 'શબ્દચૈતન્ય' પણ ચોંટદાર અને અસરકારક પુરવાર થાય છે.

અનેક કથાઓને હૃદયસ્થ કરવા આ પુસ્તક તમારે વાંચવું જ રહ્યું.

JINESHWAR Ph. : 6406391 (M) 98240 15514